

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการสำรวจความพึงพอใจในการให้บริการของสำนักงานพิพิธภัณฑสถาน
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

โดย

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

บทสรุปผู้บริหาร

สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) หรือ พกจ. เป็นองค์กรที่ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาจัดแสดงเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการเกษตร ภายใต้วิสัยทัศน์ คือ “เป็นพิพิธภัณฑ์ชั้นนำแห่งการเรียนรู้พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพของกษัตริย์เกษตรและเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นวัตกรรมด้านการเกษตรของประเทศ” และได้กำหนดเป้าประสงค์ในการดำเนินงานไว้ 4 ด้าน ดังนี้ 1. ประชาชนเกิดการตระหนักรู้ในพระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพด้านการเกษตรของพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ 2. ประชาชนเกิดการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการเกษตรไปปรับประยุกต์ใช้ 3. เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ที่รวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญา นวัตกรรมด้านการเกษตร บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสังคม และ 4. มีเครือข่าย ภาคีความร่วมมือ ในการขยายผลหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตร ครอบคลุมทั่วประเทศ ผ่านการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ในอาคาร พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง และกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตร ผ่านการจัดตลาดเศรษฐกิจพอเพียง โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง การอบรมวิชาของแผ่นดิน โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่เข้ามาเรียนรู้ ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา ประชาชน เกษตรกร องค์กรภาครัฐและภาคเอกชน ต่างให้ความสนใจเข้ามาใช้บริการที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น เพื่อให้ทราบถึงความพึงพอใจในการให้บริการของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ทั้งในส่วนของ การเปิดรับข่าวสาร พฤติกรรมการใช้บริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการมาใช้บริการที่สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) รวมทั้งการนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าชมไปปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยผลของการวิจัยในครั้งนี้จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาบริการ การพัฒนาพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ สู่อการเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่ความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการ และมุ่งสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) โดยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของผู้รับบริการจากสื่อของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการของผู้รับบริการที่มีต่อสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการมาใช้บริการที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) แบ่งระเบียบวิธีวิจัยเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในรูปแบบของ 1) การสังเกตกระบวนการนำชม 2) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้รับบริการในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง และ 3) การสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ของ พกฉ.

ส่วนที่ 2 ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 500 ตัวอย่าง

1. สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

การนำเสนอข้อมูลแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 จุดเริ่มของโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง และ ส่วนที่ 2 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ส่วนที่ 1 จุดเริ่มของโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ฯ เริ่มต้นประมาณปี พ.ศ. 2555 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ด้านการเกษตร ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและนวัตกรรมด้านการเกษตรผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ และการลงมือฝึกปฏิบัติ โดยมีการจัดรูปแบบการเรียนรู้ต่าง ๆ ปัจจุบันมีทั้งสิ้น 13 หลักสูตร โดยแต่ละหลักสูตรสอดแทรก “หัวใจหลัก” เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ พันธกิจ และนำไปสู่วิสัยทัศน์ของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ดังนี้

หลักสูตร ตามรอยพ่อ มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อให้ให้นักเรียน นิสิต นักศึกษา ประชาชนได้เข้ามาเรียนรู้เกี่ยวกับพระราชจริยวัตรพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียง ทฤษฎีใหม่ ต้นแบบความพอดีพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และพระราชกรณียกิจ พระอัจฉริยภาพทางการเกษตร การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต และหัวใจนักปราชญ์ สุ จิ ปุ ลิ โดยเน้นการเข้าชมพิพิธภัณฑสถานในอาคารเป็นหลัก สามารถเดิน “ตามรอยพ่อ” และเข้าใจถึงพระราชกรณียกิจที่สำคัญของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้อย่างชัดเจน

หลักสูตร เกษตรสร้างสรรค์ เน้นองค์ความรู้ด้านการทำเกษตร การสร้างแรงบันดาลใจ และฐานฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้เห็นแนวความคิดการใช้พื้นที่ทำการเกษตรบนพื้นที่ปูน การจัดการพื้นที่ใช้สอยให้เกิดประโยชน์ผ่านการทดลองทำจริง เหมาะสำหรับประชาชนทั่วไปที่ต้องการเรียนรู้เรื่องเกษตร หรือเริ่มต้นทำการเกษตร

หลักสูตร วิถีเกษตรของพ่อ การศึกษาเรียนรู้พระอัจฉริยภาพ การจัดการ ดิน น้ำ ป่า คน เน้นการเข้าชมพิพิธภัณฑสถานในอาคาร และพิพิธภัณฑสถานกลางแจ้ง อย่างต่อเนื่องเพื่อสามารถสร้าง

แรงบันดาลใจหรือจุดประกายความคิดสำหรับการนำไปสร้างอาชีพหรือปรับประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน และมีกิจกรรมสร้างสรรค์ความคิดที่เชื่อมโยงให้เห็นเรื่องราวของหลักการทรงงานและ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

หลักสูตร สืบทอดพระราชปณิธานกษัตริย์เกษตร เป็นหลักสูตรเพื่อการสืบทอดพระราช ปณิธาน การสื่อสารความดีงามของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร โดยกำหนดฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน คือ หลักการทรงงาน ตามรอยพ่อ อยู่อย่าง พอเพียง วิถีเกษตรของพ่อ และน้อมนำคำพ่อสอน เพื่อให้ผู้เข้าชมได้ “สืบทอดพระราชปณิธานกษัตริย์ เกษตร”

หลักสูตร นวัตกรรมของพ่อ แสดงถึงความเชื่อมโยงแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพระอัจฉริยภาพในเรื่องของแนวคิดด้านนวัตกรรม โดยผู้รับบริการสามารถเรียนรู้ และสัมผัสได้โดยศึกษาจากพิพิธภัณฑ์ในอาคารหรือพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง จากการฝึกปฏิบัติ กิจกรรม สร้างสรรค์ความคิด และการชมภาพยนตร์แอนิเมชัน 3 มิติ ซึ่งจะเป็นบทสรุปให้เห็นถึงนวัตกรรม ต่าง ๆ ทางด้านหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิ พลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้ทรงคิดค้น และเผยแพร่แก่ประชาชนคนไทยมาตลอด

หลักสูตร พอดี พอเพียง หลักสูตรที่แสดงภาพรวมของพิพิธภัณฑ์ทางการเกษตรได้อย่าง เป็นรูปธรรม จากองค์ความรู้ที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ในอาคาร ผ่านการฝึกปฏิบัติ และเห็นของจริงจาก ฐานการเรียนรู้ของพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง การระดมความคิดผ่านกิจกรรมสร้างสรรค์ และการชม ภาพยนตร์แอนิเมชัน 3 มิติ ผู้รับบริการได้เห็นถึงพระอัจฉริยภาพด้านการทำเกษตรตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นจุดเริ่มต้นให้ผู้รับบริการสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้และต่อยอดได้ ในอนาคต

หลักสูตร ตามรอยพ่อ กษัตริย์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง หลักสูตรที่มีกระบวนการเรียนรู้ เช่นเดียวกับหลักสูตร พอดี พอเพียง แต่จะมีเวลาในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น ดังนั้น ผู้รับบริการจะมีเวลา ในการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติเพิ่มมากขึ้น สามารถได้รับองค์ความรู้ “ตามรอยพ่อ กษัตริย์เกษตร” ได้ อย่างละเอียดและชัดเจน

หลักสูตร ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ จัดทำเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายเรื่อง ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ของกระทรวงศึกษาธิการ หัวใจหลักของหลักสูตรนี้ คือ การเข้าชมพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติ 5 ชั้น 1 เพื่อชมนิทรรศการ เรียนรู้เกี่ยวกับพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ ที่สำคัญของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และ กิจกรรมอื่น ๆ เน้นการเรียนรู้นอกห้องเรียนผ่านนิทรรศการและกิจกรรมต่าง ๆ

หลักสูตร รู้ก่อนทำ ตามรอยพ่อ เป็นหลักสูตรเฉพาะของกลุ่มเป้าหมายที่มีความรู้ทางด้าน เกษตรมาในระดับหนึ่ง และต้องการเข้ามาเรียนรู้เพื่อนำองค์ความรู้ไปต่อยอด ไปลงมือทำจริง

สามารถพึ่งตนเอง พอเพียง ตามแบบอย่างแนวทางของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

หลักสูตร วิธีพอเพียง ค่ายการเรียนรู้ที่ให้แนวคิดเรื่องเกษตรพอเพียงและการประยุกต์ใช้ระยะเวลา 2 วัน 1 คืน เน้นการทำกิจกรรมแต่ใช้กระบวนการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ การทำกลุ่มสัมพันธ์ การสร้างความสามัคคีด้วยการทำงานเป็นทีม การทำกิจกรรมกลุ่มต่าง ๆ โดยเน้นเรื่องทางการเกษตรเป็นหลัก

หลักสูตร ต้นกล้าพอเพียง เป็นค่ายการเรียนรู้เช่นเดียวกับหลักสูตร “วิธีพอเพียง” แต่มีระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมากกว่า คือ 3 วัน 2 คืน เปรียบเสมือนการเพาะต้นกล้า ที่ต้องใช้ความรู้ ความเข้าใจที่มากกว่า ดังนั้น ลักษณะกิจกรรมจะมีการฝึกปฏิบัติที่มากขึ้น เน้นการทำงานร่วมกัน การทำงานเป็นทีม และมองภาพรวม หมายถึงไม่ได้ทำเฉพาะตัวเองแต่ทำให้เห็นบริบทภาพการทำงานในพื้นที่ที่เป็นชุมชน

หลักสูตร เกษตรพอเพียง เป็นหลักสูตรที่เน้นทำกิจกรรมเชิงรุกในพื้นที่ของสถานศึกษา และหน่วยงานต่าง ๆ โดยกระบวนการเรียนรู้จะคล้ายหลักสูตรภายในพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ แต่มีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เข้ากับสถานที่ เช่น การชมภาพยนตร์ จาก 3 มิติ เปลี่ยนเป็น 2 มิติ การนำชมผ่านทางบอร์ดและสื่อนิทรรศการ และมีฐานฝึกปฏิบัติโดยเจ้าหน้าที่ของ พกฉ.

หลักสูตร เกษตรพึ่งตนเอง หลักสูตรที่เน้นทำกิจกรรมเชิงรุกในพื้นที่ของสถานศึกษา และหน่วยงานต่าง ๆ แต่การเรียนรู้เน้นเชิงลึกมากขึ้น เช่น การเรียนรู้หลักการทรงงาน และการฝึกปฏิบัติ ทั้งนี้ หลักสูตรยังคงเน้นเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เพื่อแสดงให้เห็นถึงการใช้ความรู้ทางการเกษตรในการพึ่งตนเอง

และอยู่ระหว่างจัดทำหลักสูตรใหม่ หลักสูตร ท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อการเรียนรู้ เป็นหลักสูตรสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีเวลาจำกัด ให้ได้มีเวลาเที่ยวชมได้ตามอัธยาศัย ลักษณะกิจกรรมเป็น Walk Rally ให้กับกลุ่มเป้าหมายในการทำกิจกรรมแต่ละฐาน หลัก ๆ จะเป็นพื้นที่โซนของโคก หนอง นา โมเดล เครื่องบินฝนหลวง และบ้านดินบ้านฟาง เป็นการเรียนรู้ด้วยตัวเอง

จะเห็นได้ว่าในการพัฒนาหลักสูตรนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น สอดรับกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านสื่อและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และที่สำคัญคือ ทุกหลักสูตร ทุกกระบวนการดำเนินการเพื่อมุ่งสู่วิสัยทัศน์และพันธกิจของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

ส่วนที่ 2 สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของผู้รับบริการจากสื่อของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ให้ข้อมูลรู้จักสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) จากสื่อหรือช่องทางต่อไปนี้ 1) คนรู้จักแนะนำ 2) สื่อประชาสัมพันธ์ของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) อาทิ เฟซบุ๊ก เว็บไซต์ ยูทูป เจ้าหน้าที่ของ พกฉ. และการขับรถผ่าน

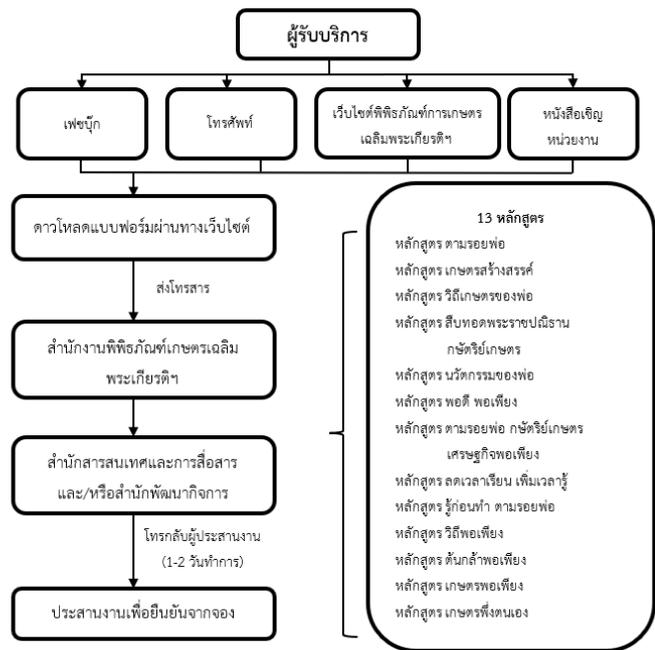
วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการของผู้รับบริการที่มีต่อสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

ผลการวิจัยพบว่า จำนวนครั้งในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ 1. มาเข้าชมเป็นครั้งแรก 2. เข้าชมประมาณ 2 – 3 ครั้ง 3. เข้าชมมากกว่า 4 ครั้งขึ้นไป ซึ่งสรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มาใช้บริการที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มากกว่า 2 ครั้ง โดยมากับสถาบันการศึกษา/หน่วยงาน ในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง มีเพียงบางส่วนที่มาร่วมกิจกรรม นิทรรศการ หรือมาใช้บริการแบบส่วนตัว

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการมาใช้บริการที่สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

ผลการวิจัยสรุปแยกเป็น

1. กระบวนการจองหรือติดต่อเข้าชม สรุปได้ดังนี้

ภาพที่ 1 การจองหรือติดต่อเข้ารับชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

2. เจ้าหน้าที่นำชมและกระบวนการนำชม สรุปลักษณะการนำชมได้ดังนี้

1. การกล่าวต้อนรับ แนะนำพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ รวมทั้งแนะนำกิจกรรม เจ้าหน้าที่นำชมมีการกล่าวต้อนรับ แนะนำตนเอง และได้ให้รายละเอียดข้อมูลเบื้องต้นแก่ผู้รับบริการก่อนที่จะพาผู้ทุกคนรับชมวิถีทัศน์แนะนำประวัติความเป็นมา วัตถุประสงค์ของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

2. กระบวนการนำชม ขึ้นอยู่กับหลักสูตรที่แต่ละหน่วยงานได้เลือกจองและเข้าชม โดยกระบวนการนำชมนั้น จะถูกแบ่งออกเป็น

- 1) การนำชมพิพิธภัณฑ์ในอาคาร
- 2) การนำชมพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง
- 3) กิจกรรมสร้างสรรค์ความคิด

ด้านเจ้าหน้าที่นำชม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมเนื่องจากการต้อนรับเป็นอย่างดี เตรียมความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน สามารถถ่ายทอดความรู้และสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้เข้าชมในระดับดีมาก กระบวนการนำชมมีความต่อเนื่อง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเข้าชม

3. ความพึงพอใจที่มีต่อการมาใช้บริการในแต่ละพิพิธภัณฑ์

- พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1

หัวข้อ	รายละเอียด
ด้านความพึงพอใจ	<ul style="list-style-type: none"> - การนำเสนอเนื้อหาในพิพิธภัณฑ์ มีสื่อช่วยนำเสนอเพื่อให้เนื้อหา มีความน่าสนใจ ช่วยเสริมคำอธิบายของเจ้าหน้าที่นำชมให้เห็นภาพชัดเจนมากขึ้น - การจัดทำสื่อมีความหลากหลายและมีการออกแบบที่ดึงดูดความสนใจ - ภาพยนตร์แอนิเมชัน 3 มิติ มีการนำเสนอที่ดีและน่าสนใจ
ด้านองค์ความรู้ที่ได้รับ	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการต่าง ๆ ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ช่วยให้ประชาชนสามารถทำการเกษตรจนพัฒนาเป็นอาชีพได้ - เนื้อหาเกี่ยวกับพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มสื่อที่แสดงเส้นทางการเข้าชม - ภาพยนตร์แอนิเมชัน 3 มิติ ควรมีเสียงบรรยายหรือภาษาจากตัวการ์ตูนเพิ่ม - พิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ควรมีสื่อเสมือนจริงที่เป็นรูปแบบ 3 มิติ หรือเป็นการแสดงแสง สี เสียง หรือจอ LED ฯลฯ เพื่อจำลองเหตุการณ์ของพระราชพิธี

หัวข้อ	รายละเอียด
	- การใช้โซเชียลมีเดีย เพื่อตอบรับกระแสการอนุรักษ์พลังงาน และเข้ากับเนื้อหาที่ให้เห็นถึงคุณค่าของการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรการเกษตร

- พิพิธภัณฑน์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2

หัวข้อ	รายละเอียด
ด้านความพึงพอใจ	- ด้านบรรยากาศและความรู้สึกสนุกกับนิทรรศการที่จัดให้เหมือนเป็นตลาดในสมัยก่อน - มีเส้นทางการเดินชมที่ชัดเจน ทำให้เข้าใจง่าย
ด้านองค์ความรู้ที่ได้รับ	- การออกแบบและนำเสนอทำให้เข้าใจเรื่องการอยู่อย่างพอเพียง - ได้รับความรู้เกี่ยวกับการค้าผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร สามารถนำไปต่อยอดนำองค์ความรู้ไปใช้ได้ - รู้เรื่องราวเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	- ด้านสื่อการนำเสนอของพิพิธภัณฑน์ เพื่อให้มีนิทรรศการมีชีวิตชีวาน่าสนใจเพิ่มขึ้น ควรเพิ่มเรื่องเสียงทั้งความชัดเจนและเสียงประกอบต่าง ๆ ให้ดูมีความสมจริงมากขึ้น และการจัดแสงให้เหมาะสมกับบรรยากาศ - การนำของจริงมาจัดแสดง เพื่อสร้างประสบการณ์ร่วม เช่น สมุนไพร - เพิ่มความสว่างให้กับบรรยากาศภายในพิพิธภัณฑน์ - จัดกิจกรรมย้อนยุค เพื่อแสดงวิถีของผู้คนในอดีต เพื่อให้สอดคล้องกับอุปกรณ์หรือสิ่งต่าง ๆ ที่ถูกจัดแสดงขึ้นภายในพิพิธภัณฑน์

- พิพิธภัณฑน์มหัศจรรย์พันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3

หัวข้อ	รายละเอียด
ด้านความพึงพอใจ	- การจัดแสดงพระบรมฉายาลักษณ์ของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จัดแสดงอย่างยิ่งใหญ่ สวยงาม - มีการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการอนุรักษ์พันธุ์พืชอย่างละเอียด ชัดเจน
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	- ด้านการถ่ายเทระบายอากาศ

- พิพิธภัณฑสถานป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4

หัวข้อ	รายละเอียด
ด้านความพึงพอใจ	- มีการจัดแสดงได้อย่างน่าประทับใจ สมบูรณ์แบบ
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	- เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกและการสร้างบรรยากาศเสมือนอยู่ในป่าจริง ๆ ให้เพิ่มมากขึ้น

- พิพิธภัณฑสถานดินตล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7

หัวข้อ	รายละเอียด
ด้านความพึงพอใจ	- การจัดแสดงดี สามารถจัดการพื้นที่ที่ค่อนข้างจำกัดได้ดี - มีรูปแบบการแสดงดี
ด้านองค์ความรู้	- ทำให้รู้ข้อมูลเชิงเทคนิคของสัตว์ต่าง ๆ มีการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษประกอบ - รู้เรื่องราวเกี่ยวกับจุลินทรีย์สิ่งมีชีวิตในดิน - สามารถนำความรู้ไปใช้ชีวิตประจำวันได้ เช่น ความรู้ในการซื้อดิน
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	- เนื่องด้วยพิพิธภัณฑสถานดินตลด้านในอาคารมีขนาดเล็ก ถ้ามีจำนวนผู้เข้าชมเป็นจำนวนมากอาจมีความแออัด ทำให้ฟังเจ้าหน้าที่นำชมไม่ทั่วถึง - การนำเสนอช่วงการดูบางช่วงรู้สึกงง ๆ เนื่องจากเนื้อหาเยอะเกินไปเมื่ออัดข้อมูลมากเกินไปทำให้การนำเสนอไม่น่าสนใจ และพลาดการรับรู้เนื้อหาได้ เนื่องจากผู้รับชมไม่เข้าใจเนื้อหาตั้งแต่แรก

- พิพิธภัณฑสถานกลางแจ้งนวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

หัวข้อ	รายละเอียด
ด้านความพึงพอใจ	- สถานที่น่าสนใจ สวยงาม รมรื่น มองธรรมชาติแล้วรู้สึกสบายตา - มีกิจกรรมต่าง ๆ ให้ทำร่วมกันซึ่งช่วยให้การนำเสนอพิพิธภัณฑสถานกลางแจ้งมีความน่าสนใจมากขึ้น - มีสื่อให้ความรู้และกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้รับบริการได้ร่วมลงมือทำ เช่น การทดลองปลูกข้าว ทำให้การเข้าร่วมกิจกรรมมีความสุขมากขึ้น
ด้านองค์ความรู้ที่ได้รับ	- องค์ความรู้ทันสมัย สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น การจัดการสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในชีวิตประจำวัน การปลูกพืชโดยใช้พื้นที่น้อย
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	- ควรมีคำอธิบายอย่างละเอียดแต่ละฐานการเรียนรู้ เช่น วิธีการปลูกพืชชนิดต่าง ๆ เพื่อสามารถเรียนรู้ได้แม้ไม่มีเจ้าหน้าที่นำชม

หัวข้อ	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> - จัดแสดงพื้นที่บางส่วนค่อนข้างสมบูรณ์เกินไป ซึ่งอาจขัดกับความเป็จริงของธรรมชาติ ควรมีทำให้เห็นภาพของธรรมชาติมากยิ่งขึ้น เช่น ปลุกต้นไม้จะต้องพอบอะไรบ้าง ต้องมีกระบวนการ ทำที่ถูกต้องอย่างไร จะได้เป็นการเพิ่มพูนองค์ความรู้ใหม่ ๆ - เพิ่มหลักสูตรที่เกี่ยวกับทางด้านเกษตร สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเกษตรกร หรือชาวบ้านที่มีความสนใจทางด้านนี้โดยตรง

4. **สิ่งอำนวยความสะดวก** เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะสนับสนุนให้การเข้าชม และการเรียนรู้มีความคล่องตัวและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อสิ่งอำนวยความสะดวก ดังนี้

- 1) ป้ายบอกทางภายในพิพิธภัณฑ์มีขนาดเล็ก ไม่ชัดเจน ทำให้อ่านไม่สะดวก ส่วนป้ายบอกทางภายในพิพิธภัณฑ์โดยเฉพาะป้ายบอกทางไปห้องน้ำมีตำแหน่งต่ำเกินไป เห็นไม่ชัดเจน
- 2) รถนำชมระหว่างจุดต่าง ๆ มีจำนวนเพียงพอ บริการดี ขับปลอดภัย
- 3) จุดบริการน้ำดื่ม ในส่วนพิพิธภัณฑ์กลางแจ้งมีจุดบริการที่ชัดเจน แต่จุดตั้งบริการน้ำดื่มอยู่ห่างจนเกินไป ส่วนจุดบริการน้ำดื่มภายในพิพิธภัณฑ์ยังไม่เพียงพอ และไม่มีป้ายที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า จุดนี้มีน้ำดื่มบริการ
- 4) ห้องน้ำภายในพิพิธภัณฑ์มีความสะอาดแต่หายาก เนื่องจากป้ายบอกทางอยู่ในตำแหน่งที่ไม่สูงมากนัก
- 5) ห้องน้ำภายนอกพิพิธภัณฑ์หาค่อนข้างยาก อีกทั้งชำระหลายห้อง สามารถใช้ได้เพียงไม่กี่ห้องเท่านั้น และไฟฟ้าส่องสว่างไม่ติด บางห้องน้ำไม่ไหล ควรมีการซ่อมแซมบำรุงรักษาเตรียมความพร้อมสำหรับจุดที่มีกระบวนการเข้าชม
- 6) บริการสัญญาณ WIFI ผู้ให้ข้อมูลไม่ทราบว่ามีการ และไม่มีป้ายแจ้งว่ามีบริการสัญญาณ WIFI ทั้งนี้บางท่านเสนอว่าควรมีป้ายแจ้ง และมีบริการสัญญาณ WIFI เพื่อความสะดวกในการใช้บริการออนไลน์ต่าง ๆ
- 7) พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีความสวยงาม ร่มรื่น มีการจัดวางพื้นที่ที่เหมาะสม แบ่งแยกส่วนในการบริหารงาน และส่วนของการจัดแสดงอย่างชัดเจน
- 8) การรักษาความปลอดภัย เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย (รปภ.) ดูแลอย่างทั่วถึง ใส่ใจและสอบถามกับผู้รับบริการด้วยความสุภาพ
- 9) จุดนัดพบหรือจุดพักผ่อน พื้นที่ส่วนบริการร้านกาแฟ อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 1 มีจำนวนโต๊ะ เก้าอี้ น้อย กรณีคณะที่ไปเข้าชมเป็นคณะใหญ่อาจไม่เพียงพอ ส่วนจุดนัดพบสำหรับช่วงตลาดเศรษฐกิจพอเพียง อาทิ บริเวณมาตุพาวิลเลียน ร้าน MADO CAFÉ และในบริเวณตลาดเศรษฐกิจพอเพียง มีจำนวนที่นั่งเพียงพอ ค่อนข้างร้อน

10) สถานที่จำหน่ายของที่ระลึก บริเวณอาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 1 ภายในร้านแอด และควรมี QR Code การชำระเงินไว้บริการสำหรับผู้รับบริการ ที่ส่วนใหญ่ปัจจุบันนี้ใช้วิธีการชำระเงินผ่านแอปธนาคารค่อนข้างสะดวกมากกว่าการพกเงินสด

11) สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ พบว่า ทางลาดในบางจุดมีความชัน บางจุดไม่แข็งแรงและไม่เรียบ นอกจากนั้นควรมีการพัฒนาสื่อ เช่น สื่อที่มีเสียงบรรยายภาพ (Audio Description) สำหรับคนตาบอด รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการเพื่อให้เข้าถึงสื่อที่จัดแสดงได้

12) ห้องพักมีความสะอาด แต่ควรปรับปรุงในเรื่องของ 1) ประตูห้องเสียงดังเวลาเปิด-ปิด 2) ฝักบัวในห้องน้ำบางห้องที่อาจจะเสื่อมสภาพ 3) ไฟส่องสว่างบางจุดที่มีแสงสว่างน้อย 4) เครื่องปรับอากาศบางห้องไม่เย็น และ 5) ฝานในห้องน้ำบางห้องชำรุด และผู้รับบริการห้องพักส่วนใหญ่เสนอแนะว่าควรเพิ่มตู้เย็นและกระติกน้ำร้อนในห้องพัก

2. สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 500 คน สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 267 คน (ร้อยละ 53.40) รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 209 คน (ร้อยละ 41.80) ด้านช่วงอายุ พบว่า มีอายุระหว่าง 19-24 ปี มากที่สุด จำนวน 132 คน (ร้อยละ 26.45) ด้านระดับการศึกษา ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 189 คน (ร้อยละ 37.88) ด้านอาชีพ ส่วนใหญ่มีอาชีพนักเรียน จำนวน 163 คน (ร้อยละ 32.93) ด้านที่พักอาศัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้บริการของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ส่วนใหญ่พักอาศัยจังหวัด กรุงเทพมหานครและปริมณฑล 258 คน (ร้อยละ 51.81)

2. การเปิดรับข่าวสาร กลุ่มตัวอย่างรู้จักพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จากการมาเข้าชมร่วมกับหน่วยงาน/โรงเรียน มากที่สุด ร้อยละ 43.86 สื่อที่เปิดรับข่าวสารจากพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มากที่สุด ได้แก่ เฟซบุ๊ก ด้านประเด็นที่ได้รับจากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มากที่สุด เกี่ยวกับกำหนดการ กิจกรรมทั่ว ๆ ไป ร้อยละ 28.06

3. พฤติกรรมการใช้บริการ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นครั้งแรก จำนวน 352 คน (ร้อยละ 70.82) และบุคคลที่ร่วมเข้าชม พบว่า ส่วนใหญ่มาพร้อมกับโรงเรียนหรือหน่วยงาน ร้อยละ 79.58 ส่วนปัจจัยที่เข้าชม อันดับ 1 คือ พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นพิพิธภัณฑ์ต้นแบบของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 25.82 และกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อันดับ 1 คือ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ ร้อยละ 62.61 และเข้าชมพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.08

4. ความพึงพอใจ

สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ในอาคาร พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง และการให้บริการของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ดังนี้

ที่	นิทรรศการในอาคาร	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
1.	พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1	4.47	89.49
2.	พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2	4.53	90.62
3.	พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3	4.51	90.25
4.	พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4	4.10	81.96
5.	พิพิธภัณฑ์ดินตล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7	4.45	88.91
6.	นิทรรศการชุมทรัพย์แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10	4.65	92.99
เฉลี่ย		4.45	89.04

ที่	นิทรรศการกลางแจ้ง	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
1.	พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง	4.39	87.85
2.	พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ	4.52	90.48
เฉลี่ย		4.46	89.16

ที่	การให้บริการ	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
1.	การจองหรือติดต่อเข้ารับชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ	4.41	88.26
2.	เจ้าหน้าที่นำชม/กระบวนการนำชม	4.56	91.18
3.	สิ่งอำนวยความสะดวก	4.44	88.84
เฉลี่ย		4.47	89.43

ข้อเสนอแนะของนักวิจัย

จากการวิจัยคณะวิจัยได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ด้านการประชาสัมพันธ์

1. เพิ่มการทำกิจกรรมกับเครือข่ายของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น พิพิธภัณฑ์ออนไลน์ โดยให้เครือข่ายมีส่วนร่วมในการเป็นศูนย์รวมองค์ความรู้ เป็นสื่อบุคคลที่ทรงพลังในการเผยแพร่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนของตนต่อไป
2. จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มากกว่า 1 สื่อขึ้นไป เช่น เปิดรับจากเฟซบุ๊กและไปค้นหาข้อมูลในเว็บไซต์เพิ่มเติม ดังนั้นการทำสื่อประชาสัมพันธ์ในประเด็นเดียวกัน ควรมีการนำเสนอข้อมูลในสื่อที่หลากหลาย และปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับธรรมชาติของสื่ออื่น ๆ
3. ควรผลิตสื่อเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มวัยรุ่นมากยิ่งขึ้น เช่น คลิป Reels สั้น ๆ หรือ Vlog เกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ
4. จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มคนทำงานในช่วงต้นมีความสนใจเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่าปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างมาเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ คือ 1) พิพิธภัณฑ์ต้นแบบของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และ 2) องค์ความรู้ที่ได้รับ เนื่องจากต้องการนำความรู้ไปสร้างอาชีพให้กับตนเอง ด้วยเหตุนี้ควรมีการทำสื่อต่าง ๆ เช่น คลิปที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการทำเกษตรแนวเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ หรือการทำพิพิธภัณฑ์ออนไลน์ เพื่อให้ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ได้อย่างสะดวก

การจัดแสดง

1. จากผลการวิจัย พบว่า ผู้รับบริการอายุระหว่าง 12-15 ปี มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์บางพิพิธภัณฑ์น้อยเมื่อเทียบกับผู้รับบริการช่วงอายุอื่น ๆ ทั้งนี้พบว่า ส่วนใหญ่การเข้าชมที่มีลักษณะฟังเจ้าหน้าที่นำชมและดูนิทรรศการเพียงอย่างเดียว อาจไม่เพียงพอด้วยเหตุนี้ควรเพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้รับบริการสามารถมีส่วนร่วมในการเข้าชมได้ เช่น สิ่งของที่สัมผัสได้จริง สื่อมัลติมีเดีย เกม
2. ควรมีการจัดทำสื่อแสดงเส้นทางเพิ่มเติมของแต่ละพิพิธภัณฑ์ เนื่องจากบางพิพิธภัณฑ์ เช่น พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคาร 5 ชั้น 1 และ ชั้น 2 มีพื้นที่ขนาดใหญ่ มีการจัดแสดงหลายโซน ผู้รับบริการไม่ทราบว่าควรเริ่มที่จุดใด กรณีที่เข้าชมแบบไม่มีเจ้าหน้าที่นำชมอาจเกิดความสับสนได้ ดังนั้นสื่อที่แสดงเส้นทางเพิ่มเติมจะช่วยสร้างความเข้าใจในการเดินชมของผู้รับบริการเพิ่มมากขึ้น
3. ควรมีสื่อเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น เช่น จอ LED เพื่อเล่าเรื่องราวของกิจกรรมในโซนนั้น ๆ ให้เห็นภาพที่ชัดเจน อีกทั้งยังสามารถนำเสนอกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ให้มีความเป็นปัจจุบัน ซึ่งสามารถทดแทนการหมุนเวียนการจัดแสดงได้เป็นอย่างดี และทำให้เกิดความน่าสนใจแก่ผู้ที่มาเข้าชมในครั้งถัดไป

ด้านสิ่งแวดล้อม

1. ควรเพิ่มจำนวนป้ายบอกทาง ป้ายบอกจุดสำคัญ ป้ายแสดงทางการเชื่อมต่อระหว่างอาคาร และพัฒนาป้ายต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้มีขนาดใหญ่ขึ้น ติดตั้งอยู่ในจุดที่สามารถเห็นได้โดยง่าย
2. ปรับปรุง ซ่อมแซมห้องน้ำ โดยเฉพาะห้องนํ้านอกอาคาร จุดทำกิจกรรมกลางแจ้ง เนื่องจากมีความทรุดโทรมและชำรุดเสียหาย ควรปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์เหมาะแก่การใช้งานมากขึ้น
3. ควรมี QR Code ของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) สำหรับสแกนจ่ายเงินทุกจุดที่มีบริการขายของ เพื่อความสะดวกของผู้รับบริการ

รับรองผลการวิเคราะห์ข้อมูล

(ดร.พันธกานต์ ทานนท์)

รองคณบดี คณะนิเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

สารบัญ

	หน้าที่
สารบัญ.....	ก
สารบัญภาพ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่ 1	13
1.1 ที่มาและความสำคัญ	13
1.2 ปัญหานำวิจัย	16
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	16
1.4 สมมติฐานการวิจัย.....	17
1.5 นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง.....	17
1.6 ขอบเขตการวิจัย.....	18
บทที่ 2	20
2.1 ข้อมูลพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	20
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร.....	60
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้.....	66
2.4 ทฤษฎีการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ	72
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	82
บทที่ 3	93
3.1 ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research).....	93
3.2 ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research).....	97
บทที่ 4	101
4.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research).....	101
4.2 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research).....	180
บทที่ 5	265
5.1 สรุปผลการวิจัย	266
5.2 อภิปรายผล	293
5.3 ข้อเสนอแนะ	295
อ้างอิง.....	298
ภาคผนวก.....	302
ภาคผนวก ก.....	303
ภาคผนวก ข.....	314

ประวัตินักวิจัย 321

สารบัญภาพ

	หน้าที่
ภาพที่ 2.1 ร้านอาหาร “กิน อยู่ ดี”	22
ภาพที่ 2.2 เส้นทางเรียนรู้พิพิธภัณฑ์ในอาคาร	22
ภาพที่ 2.3 เส้นทางเรียนรู้พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา	23
ภาพที่ 2.4 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 โซนจัดแสดงที่ 1 พระราชพิธีในวิถีเกษตร	23
ภาพที่ 2.5 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 โซนจัดแสดงที่ 2 กษัตริย์เกษตร	24
ภาพที่ 2.6 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 โซนจัดแสดงที่ 3 หลักการทรงงาน	25
ภาพที่ 2.7 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 โซนจัดแสดงที่ 4 หัวใจใฝ่เกษตร	28
ภาพที่ 2.8 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 โซนจัดแสดงที่ 5 ตามรอยพ่ออยู่อย่างพอเพียง	29
ภาพที่ 2.9 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 โซนจัดแสดงที่ 5 ตามรอยพ่ออยู่อย่างพอเพียง หลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข	30
ภาพที่ 2.10 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 โซนจัดแสดงที่ 6 วิถีเกษตรของพ่อ	30
ภาพที่ 2.11 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 โซนจัดแสดงที่ 6 วิถีเกษตรของพ่อ : โครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา	30
ภาพที่ 2.12 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 โซนจัดแสดงที่ 6 วิถีเกษตรของพ่อ สืบสานพระราชโครงการหลวง	31
ภาพที่ 2.13 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 โซนจัดแสดงที่ 6 วิถีเกษตรของพ่อ : ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจาก พระราชดำริจังหวัดฉะเชิงเทรา	32
ภาพที่ 2.14 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ ชั้น 1 โซนจัดแสดงที่ 6 วิถีเกษตรของพ่อ : ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่	32
ภาพที่ 2.15 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 โซนจัดแสดงที่ 6 วิถีเกษตรของพ่อ : ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี	33

ภาพที่ 2.16 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 โซนจัดแสดงที่ 6 วิถีเกษตรของพ่อ : ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี	33
ภาพที่ 2.17 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 โซนจัดแสดงที่ 6 วิถีเกษตรของพ่อ : ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส	34
ภาพที่ 2.18 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 โซนจัดแสดงที่ 6 วิถีเกษตรของพ่อ : ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร.....	34
ภาพที่ 2.19 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 โซนจัดแสดงที่ 7 นวัตกรรมของพ่อ	35
ภาพที่ 2.20 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 โซนจัดแสดงที่ 8 ภูมิพลังแผ่นดิน.....	36
ภาพที่ 2.21 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 โซนจัดแสดงที่ 9 สมองพระราชปณิธาน	37
ภาพที่ 2.22 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 โซนจัดแสดงที่ 1 เกษตรไทย เกษตรโลก.....	38
ภาพที่ 2.23 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 โซนจัดแสดงที่ 2 มหัศจรรย์ท้องทุ่ง.....	39
ภาพที่ 2.24 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 โซนจัดแสดงที่ 3 วิถีเกษตรลุ่มน้ำ	40
ภาพที่ 2.25 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 โซนจัดแสดงที่ 4 ตลาดเก่าชาวเกษตร (ตลาดเงินทิว)	41
ภาพที่ 2.26 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 โซนจัดแสดงที่ 5 น้อมนำคำพ่อสอน	42
ภาพที่ 2.27 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 โซนจัดแสดงที่ 6 นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง	43
ภาพที่ 2.28 พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3	44
ภาพที่ 2.29 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3 จัดแสดงที่ 1 แรงแบบดาลใจ...เจ้าฟ้านักอนุรักษ์.....	45
ภาพที่ 2.30 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3 โซนจัดแสดงที่ 2 พันธุกรรมสร้างชีวิต	46

ภาพที่ 2.31 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3 โซนจัดแสดงที่ 3 พันธุกรรมตามนิเวศ.....	47
ภาพที่ 2.32 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3 โซนจัดแสดงที่ 4 อนุรักษ์พันธุกรรม...ทำได้	48
ภาพที่ 2.33 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4 โซนจัดแสดงที่ 1 สมดุลแห่งธรรมชาติ	49
ภาพที่ 2.33 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4 โซนจัดแสดงที่ 2 เสียงแห่งธรรมชาติ (ป่ากลางวัน-ป่ากลางคืน)	50
ภาพที่ 2.34 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4 โซนจัดแสดงที่ 3 น้อมนำพระราชดำรัสเพื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	50
ภาพที่ 2.35 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4 โซนจัดแสดงที่ 4 กลับคืนสู่วิถีธรรมชาติ.....	51
ภาพที่ 2.36 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ดินดล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7.....	51
ภาพที่ 2.37 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ดินดล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7 โซนจัดแสดงที่ 1 ชีวิตในดิน.....	52
ภาพที่ 2.38 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ดินดล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7 โซนจัดแสดงที่ 2 โรงภาพยนตร์ 4 มิติ 360 องศา ดินมีชีวิต	52
ภาพที่ 2.39 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ดินดล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7 โซนจัดแสดงที่ 3 คืนชีวิตให้ผืนดิน.....	53
ภาพที่ 2.40 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ดินดล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7 โซนจัดแสดงที่ 4 นักวิทยาศาสตร์ดินเพื่อมนุษยธรรม	53
ภาพที่ 2.41 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง.....	56
ภาพที่ 2.42 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง บ้านดินบ้านฟาง	56
ภาพที่ 2.43 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง บ้านนวัตกรรมพลังงานพึ่งตนเอง.....	57
ภาพที่ 2.44 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ภูมิ ปัญญาวิถีไทย 4 ภาค	57
ภาพที่ 2.45 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ.....	58
ภาพที่ 2.46 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ นวัตกรรมปลูกผักคุณภาพในโรงเรือน.....	58
ภาพที่ 2.47 ตัวอย่างโปสเตอร์โครงการท่องเที่ยวสุขสันต์ ที่พิพิธภัณฑ์เกษตร.....	59
ภาพที่ 2.48 ภาพรวมกระบวนการรับรู้ของผู้บริโภค	68

ภาพที่ 2.49 แสดงขั้นตอนการรับรู้ (PERCEPTUAL PROCESS).....	68
ภาพที่ 2.50 กรอบแนวคิดในการวิจัย	92
ภาพที่ 4.1 หลักสูตร ตามรอยพ่อ	104
ภาพที่ 4.2 หลักสูตร เกษตรสร้างสรรค์.....	104
ภาพที่ 4.3 หลักสูตร วิธีเกษตรกรของพ่อ	105
ภาพที่ 4.4 หลักสูตร สืบทอดพระราชปณิธานกษัตริย์เกษตรกร	106
ภาพที่ 4.5 หลักสูตร นวัตกรรมของพ่อ.....	106
ภาพที่ 4.6 หลักสูตร พอดี พอเพียง	107
ภาพที่ 4.7 หลักสูตร ตามรอยพ่อ กษัตริย์เกษตรกรเศรษฐกิจพอเพียง	108
ภาพที่ 4.8 หลักสูตร ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้	108
ภาพที่ 4.9 หลักสูตร รู้ก่อนทำ ตามรอยพ่อ	109
ภาพที่ 4.10 หลักสูตร วิธีพอเพียง	110
ภาพที่ 4.11 หลักสูตร ต้นกล้าพอเพียง	110
ภาพที่ 4.12 หลักสูตร เกษตรพอเพียง	111
ภาพที่ 4.13 หลักสูตร เกษตรพึ่งตนเอง	111
ภาพที่ 4.14 แบบฟอร์มรายละเอียดสำหรับการยืนยันการสมัครเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ เกษตรกรเศรษฐกิจพอเพียง	128
ภาพที่ 4.15 ภาพแบบฟอร์มรายละเอียดโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรกรเศรษฐกิจพอเพียง หลักสูตรการเรียนรู้: “ตามรอยพ่อ” “เกษตรสร้างสรรค์” และ “วิธีเกษตรกรของพ่อ” ตามลำดับ.....	128
ภาพที่ 4.16 ภาพแบบฟอร์มรายละเอียดโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรกรเศรษฐกิจพอเพียง หลักสูตรการเรียนรู้: “สืบทอดพระราชปณิธาน กษัตริย์เกษตรกร” หลักสูตรการเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติ “นวัตกรรมของพ่อ” และ “พอดีพอเพียง” ตามลำดับ.....	129
ภาพที่ 4.17 ภาพแบบฟอร์มรายละเอียดโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรกรเศรษฐกิจพอเพียง หลักสูตรการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ “ตามรอยพ่อ เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง” “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” และ “รู้จักก่อนทำ ตามรอยพ่อ” ตามลำดับ.....	129
ภาพที่ 4.18 ภาพแบบฟอร์มรายละเอียดโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรกรเศรษฐกิจพอเพียง หลักสูตรการเรียนรู้/ค่ายการเรียนรู้ “วิธีพอเพียง” และ “ต้นกล้าพอเพียง” ตามลำดับ	130
ภาพที่ 4.19 ภาพแบบฟอร์มรายละเอียดโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรกรเศรษฐกิจพอเพียง หลักสูตรการเรียนรู้เกษตรกรเคลื่อนที่ “เกษตรพอเพียง” และ “เกษตรพึ่งตนเอง” ตามลำดับ.....	130
ภาพที่ 4.20 ภาพเว็บไซต์หน้าหลัก	131

ภาพที่ 4.21 ภาพแสดงตำแหน่งการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ ภาครัฐเศรษฐกิจพอเพียง.....	132
ภาพที่ 4.22 ภาพเว็บไซต์เข้าสู่หน้าต่าง “บริการเข้าชม” การเข้าร่วมกิจกรรม ของสำนักงาน พิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน).....	132
ภาพที่ 4.23 ภาพเว็บไซต์เข้าสู่หน้าต่าง “บริการเข้าชม” การเข้าร่วมกิจกรรม ของสำนักงาน พิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน).....	133
ภาพที่ 4.24 ภาพเว็บไซต์แสดง “ใบสมัครเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ ภาครัฐเศรษฐกิจพอเพียง ของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การ มหาชน)” และรายละเอียดต่าง ๆ.....	133
ภาพที่ 4.25 ภาพแสดงหน้าเฟซบุ๊ก “พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ” โดยสามารถติดต่อ ข้อมูลข่าวสารและรายละเอียดอื่น ๆ เพิ่มเติม.....	134
ภาพที่ 4.26 ภาพการกล่าวต้อนรับ แนะนำข้อมูลเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์.....	138
ภาพที่ 4.27 ภาพการนำชมพิพิธภัณฑ์ในอาคาร.....	138
ภาพที่ 4.28 ภาพการนำชมฐานการเรียนรู้พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง.....	139
ภาพที่ 4.29 กิจกรรมสร้างสรรค์ความคิด	140
ภาพที่ 5.1 สรุปกระบวนการจองหรือติดต่อเข้าชมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้	273

สารบัญตาราง

หน้าที่

ตารางที่ 3.1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพของผู้มาเข้าชมของโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง	94
ตารางที่ 3.2	แสดงกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ	94
ตารางที่ 3.3	แสดงรายละเอียดกลุ่มตัวอย่างในการสนทนากลุ่ม	95
ตารางที่ 3.4	จำนวนประชากรแยกตามลักษณะการเข้าชม	97
ตารางที่ 3.5	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเข้าชมแบบมีกระบวนการนำชม และไม่มีกระบวนการนำชม	98
ตารางที่ 4.1	โซนการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1	145
ตารางที่ 4.2	โซนจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2	153
ตารางที่ 4.3	โซนการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3	159
ตารางที่ 4.4	โซนการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4	161
ตารางที่ 4.5	โซนการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ดินดล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7	162
ตารางที่ 4.6	ฐานการเรียนรู้พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง	165
ตารางที่ 4.7	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	180
ตารางที่ 4.8	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ	181
ตารางที่ 4.9	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด	182
ตารางที่ 4.10	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ	183
ตารางที่ 4.11	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจังหวัด/ภูมิภาคที่พักอาศัย	184
ตารางที่ 4.12	จำนวน และร้อยละของสื่อหรือช่องทางที่ทำให้รู้จักพิพิธภัณฑ์การเกษตร เฉลิมพระเกียรติ	185
ตารางที่ 4.13	จำนวน ร้อยละและอันดับของสื่อที่เปิดรับข้อมูลข่าวสารจากพิพิธภัณฑ์ การเกษตร เฉลิมพระเกียรติ	186
ตารางที่ 4.14	จำนวน และร้อยละประเด็นของข่าวสารที่เปิดรับจากสื่อของพิพิธภัณฑ์ การเกษตร เฉลิมพระเกียรติฯ	187
ตารางที่ 4.15	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนครั้งที่มาใช้บริการ	188
ตารางที่ 4.16	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามบุคคลที่ร่วมเข้าชม	188

ตารางที่ 4.17	จำนวน และร้อยละของปัจจัยที่มีผลต่อการมาเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตร เฉลิมพระเกียรติฯ	189
ตารางที่ 4.18	จำนวน และร้อยละการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑ์การเกษตร เฉลิมพระเกียรติฯ	190
ตารางที่ 4.19	จำนวน และร้อยละการเข้าชมพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ	191
ตารางที่ 4.20	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจต่อการจัดแสดง นิทรรศการพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1	192
ตารางที่ 4.21	จำนวนและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1	194
ตารางที่ 4.22	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจต่อการจัดแสดง นิทรรศการพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2	196
ตารางที่ 4.23	จำนวนและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ในหลวง รักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2	197
ตารางที่ 4.24	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจต่อการจัดแสดง นิทรรศการพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3	198
ตารางที่ 4.25	จำนวนและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ มหัศจรรย์พันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3	199
ตารางที่ 4.26	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจต่อการจัดแสดง นิทรรศการพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4	200
ตารางที่ 4.27	จำนวนและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4	201
ตารางที่ 4.28	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจต่อการจัดแสดง นิทรรศการพิพิธภัณฑ์ดินตล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7	202
ตารางที่ 4.29	จำนวนและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ดินตล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7	203
ตารางที่ 4.30	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจต่อการจัดแสดง นิทรรศการชุมทรัพย์แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10	204
ตารางที่ 4.31	จำนวนและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการจัดแสดงนิทรรศการชุมทรัพย์ แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10	205
ตารางที่ 4.32	จำนวน และร้อยละการเข้าร่วมกิจกรรมพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์ นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง	206
ตารางที่ 4.33	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจต่อการจัดแสดง พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง	206

ตารางที่ 4.34	จำนวนและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง	208
ตารางที่ 4.35	จำนวน และร้อยละการเข้าร่วมกิจกรรมพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์ เกษตรตามรอยพ่อ.....	209
ตารางที่ 4.36	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจต่อพิพิธภัณฑ์ กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ.....	209
ตารางที่ 4.37	จำนวนและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ.....	211
ตารางที่ 4.38	สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการการจัดแสดงนิทรรศการในอาคาร ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ.....	212
ตารางที่ 4.39	สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการการจัดแสดงนิทรรศการกลางแจ้ง ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ.....	212
ตารางที่ 4.40	จำนวน และร้อยละ การติดต่อ/ประสานงานเพื่อเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตร เฉลิมพระเกียรติฯ	213
ตารางที่ 4.41	จำนวน และร้อยละช่องทางการติดต่อเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตร เฉลิมพระเกียรติฯ	213
ตารางที่ 4.42	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจต่อการจอง หรือติดต่อเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ.....	214
ตารางที่ 4.43	จำนวนและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านการติดต่อ/ประสานงานเพื่อเข้าชม ที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ	216
ตารางที่ 4.44	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่ นำชม และกระบวนการนำชม	217
ตารางที่ 4.45	จำนวนและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านเจ้าหน้าที่นำชมและกระบวนการนำชม	219
ตารางที่ 4.46	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวก.....	220
ตารางที่ 4.47	จำนวนและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านสิ่งอำนวยความสะดวก.....	222
ตารางที่ 4.48	จำนวนและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านอื่น ๆ	224
ตารางที่ 4.49	สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการของพิพิธภัณฑ์การเกษตร เฉลิมพระเกียรติฯ.....	225
ตารางที่ 4.50	จำนวน ร้อยละ และผลการทดสอบ จำนวนครั้งที่เข้าชมจำแนกตามเพศ	233
ตารางที่ 4.51	จำนวน ร้อยละ และผลการทดสอบ จำนวนครั้งที่เข้าชมจำแนกตามอายุ	234
ตารางที่ 4.52	จำนวน ร้อยละ และผลการทดสอบ จำนวนครั้งที่เข้าชมจำแนกตาม ระดับการศึกษา.....	235

ตารางที่ 4.53	จำนวน ร้อยละ และผลการทดสอบ จำนวนครั้งที่เข้าชมจำแนกตามอาชีพ.....	236
ตารางที่ 4.54	จำนวน ร้อยละ และผลการทดสอบ จำนวนครั้งที่เข้าชมจำแนกตาม ภาคที่พักอาศัย	237
ตารางที่ 4.55	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการ พิพิธภัณฑ์ ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 จำแนกตาม ลักษณะประชากรศาสตร์.....	238
ตารางที่ 4.56	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการ พิพิธภัณฑ์ ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 จำแนกตาม ลักษณะประชากรศาสตร์.....	241
ตารางที่ 4.57	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการ พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3 จำแนกตาม ลักษณะประชากรศาสตร์.....	244
ตารางที่ 4.58	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการ พิพิธภัณฑ์ ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4 จำแนกตามลักษณะ ประชากรศาสตร์	247
ตารางที่ 4.59	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการ พิพิธภัณฑ์ ดินดล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7 จำแนกตามลักษณะ ประชากรศาสตร์	249
ตารางที่ 4.60	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการ ชุมทรัพย์แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10 จำแนกตามลักษณะ ประชากรศาสตร์	251
ตารางที่ 4.61	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการ พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามลักษณะ ประชากรศาสตร์	253
ตารางที่ 4.62	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการ พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์	255
ตารางที่ 4.63	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการ พิพิธภัณฑ์ ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 จำแนกตาม พฤติกรรมการใช้บริการ.....	257
ตารางที่ 4.64	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการ พิพิธภัณฑ์ ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 จำแนกตาม พฤติกรรมการใช้บริการ.....	258

ตารางที่ 4.65	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการ พิพิธภัณฑ์ ในหลวงรักเรา พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม อาคารเฉลิม พระเกียรติฯ 3 จำแนกตามพฤติกรรมการใช้บริการ.....	259
ตารางที่ 4.66	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการ พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4 จำแนกตามพฤติกรรมการใช้บริการ.....	260
ตารางที่ 4.67	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการ พิพิธภัณฑ์ ในหลวงรักเรา พิพิธภัณฑ์ดินดล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7 จำแนกตามพฤติกรรม การใช้บริการ	261
ตารางที่ 4.68	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการ พิพิธภัณฑ์ ในหลวงรักเรา นิทรรศการชุมชนทรัพย์แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิม พระเกียรติฯ 10 จำแนกตามพฤติกรรมการใช้บริการ	262
ตารางที่ 4.69	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการ พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามพฤติกรรมการใช้บริการ.....	263
ตารางที่ 4.70	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการ พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ จำแนกตามพฤติกรรม การให้บริการ.....	264
ตารางที่ 5.1	สรุปผลความพึงพอใจพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1....	275
ตารางที่ 5.2	สรุปผลความพึงพอใจพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2....	275
ตารางที่ 5.3	สรุปผลความพึงพอใจพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3....	276
ตารางที่ 5.4	สรุปผลความพึงพอใจพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4	276
ตารางที่ 5.5	สรุปผลความพึงพอใจพิพิธภัณฑ์ดินดล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7	277
ตารางที่ 5.6	สรุปผลความพึงพอใจพิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง	277
ตารางที่ 5.7	สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการมาใช้บริการที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิม พระเกียรติฯ	286

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นสังคมที่อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความเสมอภาคเป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกาภิวัตน์ ด้วยการพัฒนาคนไทยให้มีคุณธรรม มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย ควบคู่กับการพัฒนาสถาบันทางสังคมและชุมชนท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง สามารถปรับตัวรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้นั้น ถือเป็นพันธกิจที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2555, น. 18-24)

พระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้นำเสนอทางออกให้กับสังคมที่จะช่วยสร้างสังคมให้เข้มแข็ง ตามวิถีของชาวตะวันออกและวิถีพุทธซึ่งยึดแก่นสารสาระของความเป็นจริงเป็นหลัก เมื่อมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนในระดับตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ ตามเงื่อนไขและวิถีชีวิตที่เป็นอยู่ไม่สร้างความขัดแย้งและความแตกต่างทางวัฒนธรรม (พระอธิการสนิท อานนโท (พุทธศรี) และคณะ, 2563, น. 58)

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้รับการนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศชาติไปสู่ความเจริญอย่างยั่งยืน เริ่มจากการที่คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ทำการปรับปรุงทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540–2544) โดยการหันมาให้ความสำคัญกับคน และมองว่าคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา เน้นการมีส่วนร่วมในการพัฒนามากขึ้น เปิดโอกาสให้แก่องค์กร ชุมชน สนับสนุนการเรียนรู้ ฟื้นฟู ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ต่อมาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545–2549) ได้ยึดแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศและพัฒนาประชาชน ยิ่งกว่านั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550–2554) คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญาในการจัดทำแผนฯ เพื่อสร้างให้สังคมในทุกระดับชั้นเกิดความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำไปเป็นพื้นฐานและแนวทางในการดำเนินชีวิต ตลอดจนการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไปสู่ความสมดุลยั่งยืน และมีภูมิคุ้มกันที่ดีและใช้ค่านิยมนี้ในการขับเคลื่อน (จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยาและคณะ 2548, น. 7) เรื่อยมาจนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ยังคงน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการจัดทำ โดยมีคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา มุ่งสู่สังคมที่อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งหลังจากนั้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ยังคงสานต่อโดยได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคง เกิดภูมิคุ้มกัน และมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ส่งผลให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เพื่อมุ่งสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน จนกระทั่ง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 -2570) ท่ามกลางความผันแปรที่เกิดขึ้นรอบด้าน และคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน การกำหนดทิศทางของแผนพัฒนาฯ ฉบับนี้ ยังมุ่งเน้นการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามเจตนารมณ์ของยุทธศาสตร์ชาติ ได้อาศัยหลักการและแนวคิด 4 ประการ คือ 1. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. การสร้างความสามารถในการล้มแล้วลุกไว 3. เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ และ 4. การพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียนเศรษฐกิจสีเขียว

ในปัจจุบันหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุกหน่วยงาน ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ให้สามารถดำเนินงานอยู่ได้ท่ามกลางสังคมและสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม เป็นแนวทางในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐในการบริหารและพัฒนาประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง เพื่อก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ (อาคม เติมพิทยาไพสิฐ, 2554, น. 7)

สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) หรือ พกฉ. เป็นอีกหนึ่งหน่วยงานที่ได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาจัดแสดงเพื่อขยายองค์ความรู้ด้านการเกษตร จัดตั้งขึ้นโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในปี พ.ศ. 2552 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2552 เป็นต้นมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เนื่องในมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงครองสิริราชสมบัติครบรอบ 50 ปี ในปี พ.ศ. 2539 ภายใต้วิสัยทัศน์ในการทำงาน คือ “เป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติการเรียนรู้ พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพของกษัตริย์เกษตรและเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นวัตกรรม ด้านการเกษตรของประเทศ” และได้กำหนดเป้าประสงค์ในการดำเนินงานไว้ 4 ด้าน ดังนี้ 1. ประชาชนเกิดการตระหนักรู้ในพระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพด้านการเกษตรของพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ 2. ประชาชนเกิดการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการเกษตรไปปรับประยุกต์ใช้ 3. เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ที่รวบรวมองค์ความรู้ ภูมิปัญญา นวัตกรรมด้านการเกษตร บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสังคม และ 4. มีเครือข่าย ภาคีความร่วมมือ ในการขยายผลหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตร ครอบคลุมทั่วประเทศ

สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ดำเนินการเผยแพร่พระเกียรติคุณพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ ด้านการเกษตร ถ่ายทอดองค์ความรู้ ภูมิปัญญา นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ พิพิธภัณฑ์มีชีวิต โดยได้จัดแสดงนิทรรศการในรูปแบบที่ทันสมัยในอาคาร และจัดแสดงฐานการเรียนรู้ ต้นแบบเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ สร้างสรรค์ การทำเกษตรในรูปแบบต่าง ๆ สัมผัสของจริง และฝึกปฏิบัติ สามารถเรียนรู้จากวิทยากรผู้ปฏิบัติจริง และการจัดกิจกรรมนิทรรศการพิเศษอย่างต่อเนื่อง เพื่อจุดประกายและสร้างแรงบันดาลใจในการทำเกษตรแก่ผู้เข้าชม เรียนรู้ และสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการพึ่งตนเองและการดำเนินชีวิต ซึ่งเปิดให้บริการประชาชนเข้าชมในวันอังคาร ถึงวันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 09.00 - 16.00 น. ของทุกวัน ยกเว้นวันจันทร์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เปิดให้เข้าชมและเรียนรู้ ทั้ง 3 พิพิธภัณฑ์ ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ในอาคาร พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง และพิพิธภัณฑ์กษัตริย์เกษตร สำหรับนักเรียน นักศึกษา ประชาชน เกษตรกร องค์กรภาครัฐ และภาคเอกชน ทั้งในส่วนบุคคลแบบ Walk In และให้บริการเข้าชมในรูปแบบหมู่คณะ เพื่อให้ผู้รับบริการมีความรู้ความเข้าใจในหลักการ และแนวทางการดำเนินงาน

รวมทั้งอีกหนึ่งกิจกรรมที่สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) จัดขึ้นเพื่อขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตร โดยการจัด “ตลาดเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งจัดขึ้นทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ในทุกสัปดาห์แรกของเดือน เป็นตลาดองค์ความรู้ ภูมิปัญญา ตลาดแห่งมิตรภาพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการเกษตร เศรษฐกิจพอเพียง และการจำหน่ายสินค้า ผลผลิตทางการเกษตร จากเครือข่ายพิพิธภัณฑ์การเกษตร เฉลิมพระเกียรติฯ ทั่วประเทศ หรือโครงการท่องเที่ยวสุขสันต์ในทุกวันหยุดวันเสาร์-วันอาทิตย์ โดยเปิดให้ประชาชนเข้ามาสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว ร่วมสร้างความสุขและสร้างประสบการณ์ ให้ลูกหลานผ่านการเรียนรู้ เกษตรเศรษฐกิจพอเพียงในบรรยากาศท่ามกลางธรรมชาติ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับทางด้านเกษตร ฯ ผ่านการจัดแสดงนิทรรศการ พิพิธภัณฑ์ในอาคาร พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง และกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตรผ่านการจัดตลาดเศรษฐกิจพอเพียง โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตร เศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 13 หลักสูตร โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่เข้ามาเรียนรู้ ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา ประชาชน เกษตรกร องค์กรภาครัฐและภาคเอกชน ต่างให้ความสนใจเข้ามาใช้บริการที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อย่างต่อเนื่อง

เพื่อให้การดำเนินงานของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) บรรลุผลเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จำเป็นต้องใช้เครื่องมือที่หลากหลายเพื่อขับเคลื่อนองค์กร ซึ่ง “การสื่อสาร” เป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการให้ข้อมูลต่าง ๆ ไปสู่กลุ่มเป้าหมาย สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางด้านเกษตร

ผ่านโครงการต่าง ๆ มีวัตถุประสงค์เพื่อสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งหวังให้เกิดการรับรู้และพึงพอใจต่อการให้บริการขององค์กร ในฐานะหน่วยงานหลักที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เกษตรเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพึ่งพาตนเองและการดำเนินชีวิต

ดังนั้น เพื่อให้ทราบถึงความพึงพอใจในการให้บริการของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ทั้งในส่วนของ การเปิดรับข่าวสารของผู้รับบริการ พฤติกรรมการใช้บริการ และความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการมาใช้บริการที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) รวมทั้งการนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้ามามีไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาการบริการ การพัฒนาองค์กรสู่การเป็นแหล่งการเรียนรู้ด้านการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่ความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการ และมุ่งสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ที่กล่าวไว้ว่า “เป็นพิพิธภัณฑสถานชั้นนำแห่งการเรียนรู้พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพของกษัตริย์เกษตรและเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นวัตกรรมด้านการเกษตรของประเทศ”

1.2 ปัญหาวิจัย

1.2.1 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของผู้รับบริการจากสื่อของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) เป็นอย่างไร

1.2.2 พฤติกรรมการใช้บริการของผู้รับบริการที่มีต่อสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) เป็นอย่างไร

1.2.3 ความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการมาใช้บริการที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) เป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของผู้รับบริการจากสื่อของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

1.3.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการของผู้รับบริการที่มีต่อสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

1.3.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการมาใช้บริการที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

1.4 สมมติฐานการวิจัย

1.4.1. ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการและความพึงพอใจต่อสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) แตกต่างกัน

1.4.2 พฤติกรรมการใช้บริการมีผลต่อความพึงพอใจที่มีต่อสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

1.5 นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

พจน. หมายถึง สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

กิจกรรมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หมายถึง การจัดแสดงหรือจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ในอาคาร พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง นิทรรศการพิเศษต่าง ๆ ตลาดเศรษฐกิจพอเพียง โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ โครงการท่องเที่ยวสุขสันต์ การอบรมเชิงปฏิบัติการ และกิจกรรมอื่น ๆ ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ที่จัดขึ้น

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร หมายถึง สื่อหรือช่องทางที่ทำให้ผู้รับบริการรู้จักพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ รวมถึงสื่อและประเด็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดรับจากสื่อของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

พฤติกรรมการใช้บริการ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้รับบริการมาเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้แก่ จำนวนครั้งที่เข้าชม บุคคลที่ร่วมเข้าชม และกิจกรรมที่เข้าชม

ความพึงพอใจของผู้รับบริการ หมายถึง ความรู้สึกของผู้รับบริการภายหลังจากที่ได้ติดต่อและเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ โดยแบ่งเป็น ความพึงพอใจในการจองหรือติดต่อเข้าชม การจัดแสดงนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์ฯ ทั้งพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์ในอาคาร เจ้าหน้าที่นำชมและกระบวนการนำชม รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

การใช้ประโยชน์ หมายถึง การที่ผู้รับบริการได้นำเนื้อหาสาระความรู้จากพิพิธภัณฑ์ในอาคาร พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง และกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะต่อตนเองและต่อผู้อื่น

ผู้รับบริการ หมายถึง ผู้เข้ามาใช้บริการ ณ พื้นที่ของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ได้แก่ นักเรียน นิสิต นักศึกษา ครู องค์กรหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เครือข่ายพิพิธภัณฑ์เกษตร เกษตรกร และประชาชนทั่วไปที่มีอายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

1.6 ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสาร พฤติกรรมกาใช้บริการ และความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการมาใช้บริการที่พิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ โดยในส่วนของความพึงพอใจนั้น จะมีรายละเอียดการศึกษา ดังนี้

พิพิธภัณฑในอาคาร ประกอบด้วย

1. พิพิธภัณฑในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1
2. พิพิธภัณฑในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2
3. พิพิธภัณฑมหัศจรรย์พันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3
4. พิพิธภัณฑป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4
5. พิพิธภัณฑดินดล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7
6. นิทรรศการชุมทรัพย์แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10

พิพิธภัณฑกลางแจ้ง ประกอบด้วย

1. พิพิธภัณฑนวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง
2. พิพิธภัณฑเกษตรตามรอยพ่อ

ขอบเขตด้านประชากร ศึกษาผู้รับบริการที่มีอายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป เนื่องจากเป็นช่วงอายุที่สามารถอ่านและทำความเข้าใจแบบสอบถามได้ รวมทั้งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีความเข้าใจและเคยรับบริการของสำนักงานพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) โดยเก็บข้อมูลจากผู้รับบริการในรูปแบบของแบบสอบถาม จำนวน 500 ตัวอย่าง และเก็บข้อมูลด้วยการสังเกตกระบวนการนำชมและการสนทนากลุ่ม จากผู้รับบริการในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน รวมทั้งสิ้น 18 คน

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ทำให้ทราบคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ การเปิดรับสื่อ พฤติกรรมกาใช้บริการ และความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อันจะเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนด้านนโยบาย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในด้านการบริการต่อไป

1.7.2 สามารถนำข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ ไปพัฒนาและปรับปรุงขั้นตอนการบริการ การนำชม และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ นำไปสู่การสร้างความรู้สึกรประทับใจ และส่งผลต่อการกลับมาเข้ามเข้าชมที่พิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในอนาคต

1.7.3 สามารถนำข้อมูลที่ค้นพบจากงานวิจัยครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้เพื่อใช้วางแผนการสื่อสารสร้างการเข้าถึงสื่อ และกระจายข้อมูลข่าวสารไปยังผู้รับบริการให้เข้ามาเข้าชม หรือเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้

1.7.4 สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลเพื่อออกแบบการจัดแสดงนิทรรศการ ทั้ง พิพิธภัณฑ์ในอาคารและพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง ในประเด็นของรูปแบบการจัดแสดง บรรยากาศ ภายในพิพิธภัณฑ์ การสร้างความน่าสนใจของนิทรรศการ การสื่อสารองค์ความรู้ภายในพิพิธภัณฑ์ รวมทั้งเทคนิค วิธีการในการนำเสนอข้อมูลของการจัดแสดงให้สอดคล้องกับความพึงพอใจของผู้รับบริการ และพัฒนาการนำเสนอรูปแบบใหม่ ๆ ต่อไป

1.7.5 นำผลความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากผู้รับบริการครั้งนี้ไปประยุกต์ ปรับเปลี่ยน พัฒนาระบบการทำงานของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เพื่อสร้างให้เกิดความพึงพอใจของผู้ใช้บริการมากยิ่งขึ้น

1.7.6 ทำให้ทราบถึงกระบวนการสื่อสารเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการเกษตร ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปยังผู้รับบริการ อันจะนำไปสู่การนำไปใช้ประโยชน์ของผู้รับบริการ โดยผลการวิจัยสามารถนำไปพัฒนาวิธีการสื่อสาร การเลือกกิจกรรม การเลือกองค์ความรู้ได้ตรงเป้าประสงค์ในอนาคตต่อไป

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “โครงการสำรวจความพึงพอใจในการให้บริการของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567” คณะวิจัยได้ใช้แนวคิดต่อไปนี้เป็นแนวทางในการวิจัย

- 2.1 ข้อมูลพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 2.6.1 งานวิจัยเกี่ยวกับพิพิธภัณฑสถาน
  - 2.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปิดรับข่าวสาร
  - 2.6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้
  - 2.6.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ

2.1 ข้อมูลพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดตั้งพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เนื่องในมหามงคลสมัยที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบรอบ 50 ปี ในปี พ.ศ. 2539 โดยสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์การก่อสร้างอาคารพิพิธภัณฑสถานเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2539 และพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานในพิธีเปิดเมื่อวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2545 ต่อมากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการจัดตั้งสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) เพื่อดำเนินการบริหารงานตามพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2552 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2552

วิสัยทัศน์

“เป็นพิพิธภัณฑ์ชั้นนำแห่งการเรียนรู้ พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพของกษัตริย์เกษตร และเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นวัตกรรม ด้านการเกษตร ของประเทศ”

พันธกิจ

1. เผยแพร่พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพด้านการเกษตรของพระมหากษัตริย์ไทย และพระบรมวงศานุวงศ์
2. สืบสาน รักษา ต่อยอด หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตร
3. บริหารจัดการองค์กรให้เป็นพิพิธภัณฑ์แห่งการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของประเทศ
4. ส่งเสริม สนับสนุน เครือข่ายและภาคีความร่วมมือ รวมถึงพันธมิตร ในการขับเคลื่อน ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตร

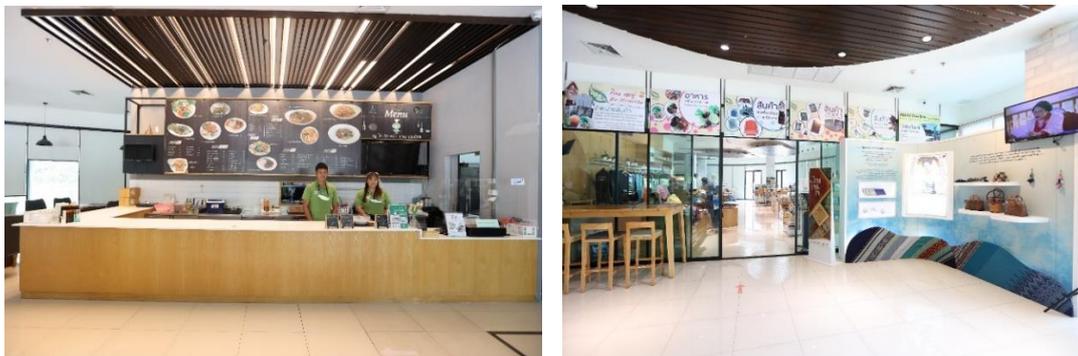
เป้าประสงค์

1. ประชาชนเกิดการตระหนักรู้ในพระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพด้านการเกษตร ของพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์
2. ประชาชนเกิดการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการเกษตรไปปรับ ประยุกต์ใช้
3. เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ที่รวบรวมองค์ความรู้ ภูมิปัญญา นวัตกรรมด้านการเกษตร บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสังคม
4. มีเครือข่าย ภาคีความร่วมมือ ในการขยายผลหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้าน การเกษตร ครอบคลุมทั่วประเทศ

ทั้งนี้พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการเกษตร เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ ด้านการเกษตร โดยในปี พ.ศ. 2567 จัดแสดงนิทรรศการออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. พิพิธภัณฑ์ในอาคาร เปิดให้เข้าชม 4 พิพิธภัณฑ์ 1 นิทรรศการ คือ พิพิธภัณฑ์ในหลวง รักเรา พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร พิพิธภัณฑ์ดินดล และนิทรรศการ ชุมทรัพย์แห่งแผ่นดิน
2. พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง เปิดให้เข้าชม 2 พิพิธภัณฑ์ คือ พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง และพิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ
3. พิพิธภัณฑ์กษัตริย์เกษตร พื้นที่ MADO Pavilion ริมถนนพหลโยธิน เรียนรู้การเดินทางตามรอยพ่อผ่านสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย (Interactive) ซึ่งมีเกมสวมหมวกให้ภูเขา สวมรองเท้า

ให้ตื่นตอย และเกมเกษตรทฤษฎีใหม่ประยุกต์ การ์ตูนแอนิเมชัน เรื่อง “70 ปี กษัตริย์ เกษตร” เชื่อมโยงภูมิปัญญาเกษตรไทยที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตคนรุ่นใหม่สัมผัสคุณค่าวิถีเกษตรไทย ที่ร้านอาหาร “กิน อยู่ ดี” และ ร้าน MADO café จำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม สินค้าเกษตรปลอดภัย และผลผลิต ผลิตภัณฑ์จากเครือข่ายพืชรักกันท์เกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ทั่วประเทศ

ภาพที่ 2.1 ร้านอาหาร “กิน อยู่ ดี”

โดยในส่วนของการจัดแสดงพืชรักกันท์ในอาคาร และพืชรักกันท์กลางแจ้ง มีรายละเอียด ดังนี้

2.1.1 พืชรักกันท์ในอาคาร

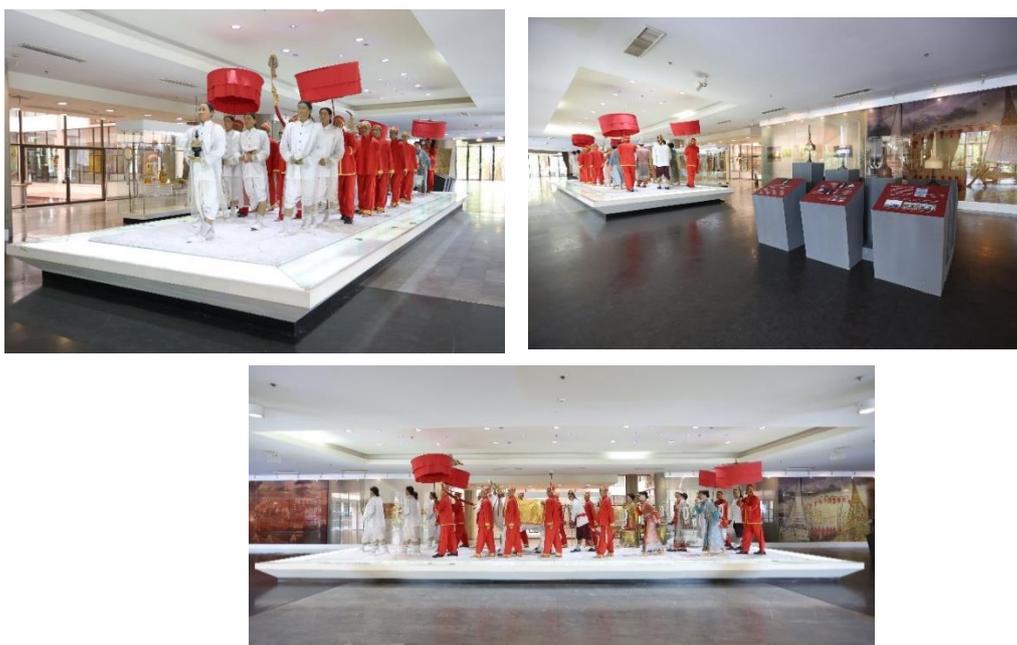
ภาพที่ 2.2 เส้นทางเรียนรู้พืชรักกันท์ในอาคาร

2.1.1.1 พิพิธภัณฑิ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 แบ่งการจัดแสดง เป็น 9 โซน ดังนี้

ภาพที่ 2.3 เส้นทางเรียนรู้พิพิธภัณฑิ์ในหลวงรักเรา

- โซนจัดแสดงที่ 1 พระราชพิธีในวิถีเกษตร

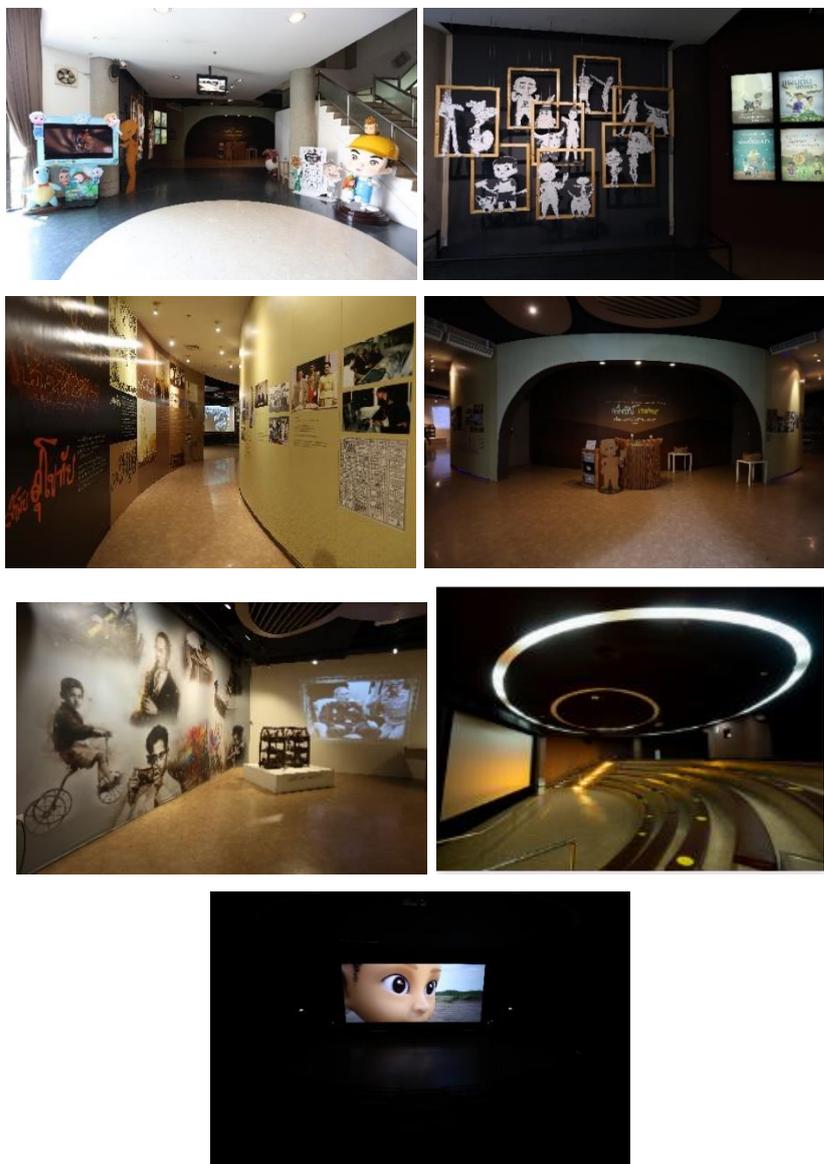

ภาพที่ 2.4 การจัดแสดงพิพิธภัณฑิ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1
โซนจัดแสดงที่ 1 พระราชพิธีในวิถีเกษตร

พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นพระราชพิธีที่มีแต่โบราณเพื่อความเป็นสิริมงคลและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่เกษตรกร เมื่อเริ่มต้นฤดูกาลเพาะปลูก และได้ถูกยกเลิกไปเมื่อ พ.ศ. 2479 และต่อมา พ.ศ. 2503 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดช

มหาราช บรมนาถบพิตร ทรงฟื้นฟูพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญขึ้นเพื่อเป็นการสืบทอด
โบราณราชประเพณี

- โซนจัดแสดงที่ 2 กษัตริย์เกษตร

ภาพที่ 2.5 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1

โซนจัดแสดงที่ 2 กษัตริย์เกษตร

ในโซนนี้จัดแสดงพระราชประวัติ ตั้งแต่พระองค์ทรงพระราชสมภพ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2470 พระราชกรณียกิจกว่า 60 ปี ที่ผ่านมา ภาพถ่ายฝีพระหัตถ์ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ความสัมพันธ์ของพระมหากษัตริย์กับการเกษตร ในยุคสมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี สมัยรัตนโกสินทร์ ตำนานการก่อกำเนิดเกษตรกรรม

และชมภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชัน 3 มิติ ในโรงภาพยนตร์กษัตริย์เกษตร กว่า 120 ที่นั่ง จำนวน 9 เรื่อง ประกอบด้วย

1. เรื่องของพ่อในบ้านของเรา
2. แผ่นดินของเรา
3. ทรัพย์ ดิน สินน้ำ
4. ไผ่รวกกับทานตะวันผู้โยโส
5. เมล็ดสุดท้าย
6. คิดถึงมีลิมเลื่อน
7. สืบทอดความดีงาม
8. อัจฉริยะนวัตกรรม
9. แกล้งดิน เปลี่ยนดินให้เป็นทอง

- โซนจัดแสดงที่ 3 หลักการทรงงาน

ภาพที่ 2.6 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1

โซนจัดแสดงที่ 3 หลักการทรงงาน

หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงยึดทางสายกลางสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมและสามารถปฏิบัติได้จริง ทรงมีคุณละเอียดยรอบคอบและทรงคิดค้นหาแนวทางพัฒนาเพื่อมุ่งสู่ประโยชน์สูงสุดสำหรับราษฎร โดยหลักการทรงงานมีทั้งหมด 27 ข้อ นำเสนอบางส่วน ดังนี้

ข้อที่ 1 ซื่อสัตย์ สุจริต จริใจต่อกัน

ทรงมีพระราชดำรัสเรื่อง ความซื่อสัตย์ สุจริต จริใจต่อกันอย่างต่อเนื่องตลอดมา เพราะเห็นว่าหากคนไทยทุกคนได้ร่วมมือกันช่วยชาติพัฒนาชาติด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต จริใจต่อกันแล้ว ประเทศไทยจะเจริญก้าวหน้าอย่างมาก

ข้อที่ 2 อ่อนน้อม ถ่อมตน

การอ่อนน้อม ถ่อมตน เป็นคุณสมบัติที่ทุกคนพึงมีพึงปฏิบัติให้เป็นปกติวิสัยซึ่งทำให้สังคมมีความสมานฉันท์ ทรงปฏิบัติให้เห็นมาโดยตลอด ทรงอ่อนน้อมมาก เวลาที่เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎร ทรงโน้มพระวรกายไปหาประชาชน คุณเข้าหน้าประชาชน ถามทุกข์สุขปรึกษาหารือเป็นชั่วโมง ๆ ประชาชนนั่งพับเพียบ พระองค์ท่านก็ทรงทรุดพระวรกายนั่งพับเพียบบนพื้นเดียวกัน

ข้อที่ 3 ความเพียร

ความเพียรเป็นคุณสมบัติที่จะทำให้งานสำเร็จ ต้องมีความมุ่งมั่น โดยเฉพาะการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ทรงปฏิบัติให้เห็นโดยทรงเรือใบจากวังไกลกังวลข้ามอ่าวไทยขึ้นฝั่งที่สตูล ทรงใช้เวลาเดินทาง 17 ชั่วโมง บนเรือขนาดยาวเพียง 13 ฟุต ลำเรือแคบ ๆ ทรงแสดงให้เห็นถึงการใ้ความเพียรในการทำงานให้สำเร็จ

ข้อที่ 4 รู้ รัก สามัคคี

“รู้ รัก สามัคคี” เป็นพระราชดำรัสที่มีค่าและมีความหมายลึกซึ้ง พร้อมทั้งสามารถปรับใช้ได้กับทุกยุคทุกสมัย

รู้ : การที่เราจะลงมือทำสิ่งใดนั้น จะต้องรู้เสียก่อน รู้ถึงปัจจัยทั้งหมด รู้ถึงปัญหา และรู้ถึงวิธีการแก้ปัญหา

รัก : คือความรัก เมื่อเรารู้ครบถ้วนด้วยกระบวนการแล้วจะต้องมีความรักเป็นพลังผลักดันที่จะเข้าไปลงมือปฏิบัติแก้ไขปัญหา นั้น ๆ ถ้าเรามีความรักแล้วจะมีแรงกระตุ้นให้ทำงานด้วยความเต็มใจ

สามัคคี : การที่จะลงมือปฏิบัตินั้น ควรคำนึงเสมอว่าเราจะทำงานคนเดียวไม่ได้ ต้องทำงานร่วมมือร่วมใจเป็นองค์กร เป็นหมู่คณะ จึงจะมีพลังเข้าไปแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

ข้อที่ 5 ทำเรื่อย ๆ ทำแบบสังฆทาน

ปัญหาต่าง ๆ ของประเทศชาติเกิดขึ้นอย่างไม่รู้จบ จำเป็นต้องทุ่มเทกำลังความสามารถเข้าไปแก้ไข จะหยุดการทำงานไม่ได้ จึงต้องทำเรื่อย ๆ ไม่สามารถหยุดงานช่วยเหลือประชาชนได้ โดยพระองค์ทรงงานมาตลอด 70 ปี

“หลักสังฆทาน” มีความหมายคือ “ให้เพื่อให้” เป็นการให้โดยไม่เลือก ไม่หวังผลตอบแทน และไม่เลือกปฏิบัติ

การทำงานช่วยเหลือประชาชนจะไม่ทรงเลือก ไม่กำหนดว่าเป็นใคร มีเชื้อชาติศาสนาใด จึงเป็นการทำลักษณะคล้ายสังฆทานที่ให้โดยไม่ต้องระบุผู้รับ

ข้อที่ 6 มีความสุขในการทำประโยชน์ให้กับผู้อื่น

ความสุขเป็นเรื่องของการทำประโยชน์ให้เกิดขึ้น ซึ่งความสุขที่แท้จริงคือ การทำประโยชน์ให้ผู้อื่น มิใช่ทำให้ตนเองเพียงเท่านั้น ต้องสร้างประโยชน์กับคนอื่น เมื่อคนอื่นมีความสุขแล้ว เราก็มีความสุขด้วย โดยความสุขของผู้อื่น คือความสุขส่วนรวมนั่นเอง เราต้องยึดประโยชน์ส่วนรวมมาก่อนประโยชน์ส่วนตน

ข้อที่ 7 ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทำงานอย่างผู้รู้จริง

การที่จะพระราชทานโครงการใดโครงการหนึ่งจะทรงศึกษาข้อมูลรายละเอียดอย่างเป็นระบบ ทั้งข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสาร และแผนที่ ตลอดจนสอบถามจากเจ้าหน้าที่ นักวิชาการ และราษฎรในพื้นที่ให้ได้รายละเอียดที่ถูกต้อง รวมทั้งศึกษาตรวจสอบและทอดพระเนตรในพื้นที่จริง เพื่อที่จะพระราชทานความช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องรวดเร็วตรงตามความต้องการของประชาชน และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม

ข้อที่ 8 ระเบิดจากข้างใน

ทรงมุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาคน ดังพระราชดำรัสว่า “ระเบิดจากข้างใน” หมายความว่า ต้องสร้างความเข้มแข็งให้คนในชุมชนที่เราเข้าไปพัฒนาให้มีสภาพพร้อมที่จะรับการพัฒนาเสียก่อน แล้วจึงค่อยออกมาสู่สังคมภายนอก มิใช่การนำเอาความเจริญหรือบุคคลจากสังคมภายนอกเข้าไปหาชุมชนที่ยังไม่ทันได้มีโอกาสเตรียมตัว หรือตั้งตัว อย่าให้โดยที่ผู้รับยังไม่พร้อมที่จะใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่

ข้อที่ 9 ทำตามลำดับขั้น

ในการทรงงานพระองค์จะทรงเริ่มต้นจากสิ่งจำเป็นที่สุดของประชาชนก่อน ได้แก่ สาธารณสุข เมื่อมีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงแล้วก็จะสามารถทำประโยชน์ด้านอื่น ๆ ต่อไปได้ จากนั้นจะเป็นเรื่อง สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานและสิ่งจำเป็นในการประกอบอาชีพ อาทิ ถนน แหล่งน้ำ เพื่อการเกษตร การอุปโภคบริโภคที่เอื้อประโยชน์ต่อประชาชนโดยไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงการให้ความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีที่เรียบง่าย เน้นการปรับใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ราษฎรสามารถนำไปปฏิบัติได้และเกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อที่ 10 ภูมิสังคม

การพัฒนาใด ๆ ต้องคำนึงสภาพภูมิประเทศของบริเวณนั้น ๆ ว่าเป็นอย่างไร และสังคมวิทยาเกี่ยวกับลักษณะนิสัยใจคอของคน ตลอดจนประเพณีวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกัน และใช้หลักในการปรับตัวให้อยู่กับธรรมชาติให้ได้

ข้อที่ 11 องค์กรรวม

ในการที่จะพระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับโครงการหนึ่งนั้น จะทรงมองเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไขอย่างเชื่อมโยง อย่างครบวงจร ทรงเรียกวิธีนี้ว่า องค์กรรวม (Holistic) หมายถึง การมองเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นแบบบูรณาการ และกำหนดแนวทางแก้ไขอย่างเชื่อมโยง โดยพิจารณาครบทุกด้านของปัญหา พร้อมแนวทางแก้ไขอย่างเชื่อมโยงกันเป็นระบบ

ข้อที่ 12 ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด

ในเรื่องของความประหยัดนี้ ประชาชนชาวไทยทราบกันดีว่าเรื่องส่วนพระองค์ทรงประหยัดมากดังที่เราเคยเห็นว่า หลอดยาสีพระทนต์นั้นทรงใช้อย่างคุ้มค่าอย่างไร หรือฉลองพระองค์แต่ละองค์ทรงใช้อยู่เป็นเวลานาน

ขณะเดียวกันการพัฒนาและช่วยเหลือราษฎรทรงใช้หลักในการแก้ไขปัญหาด้วยความเรียบง่ายและประหยัด ราษฎรสามารถทำได้เอง หาได้ในท้องถิ่นและประยุกต์ใช้สิ่งที่มีอยู่ในภูมิภาคนั้น ๆ มาแก้ไขปัญหาโดยไม่ต้องลงทุนสูงหรือใช้เทคโนโลยีที่ไม่ยุ่งยากนัก ทรงให้ใช้หลัก Cost Effectiveness (คุ้มค่า) ไม่ใช่ Cost Benefit (คุ้มทุน) เสมอไป ซึ่งหมายถึงปัญหาของมนุษย์คิดเป็นราคาไม่ได้ อย่าไปเน้นกำไร หากแต่เราต้องจัดการให้ความทุกข์ของเขาหมดไปให้ได้ และเน้นความยั่งยืนและประโยชน์สุข

- โซนจัดแสดงที่ 4 หัวใจไฟเกษตร

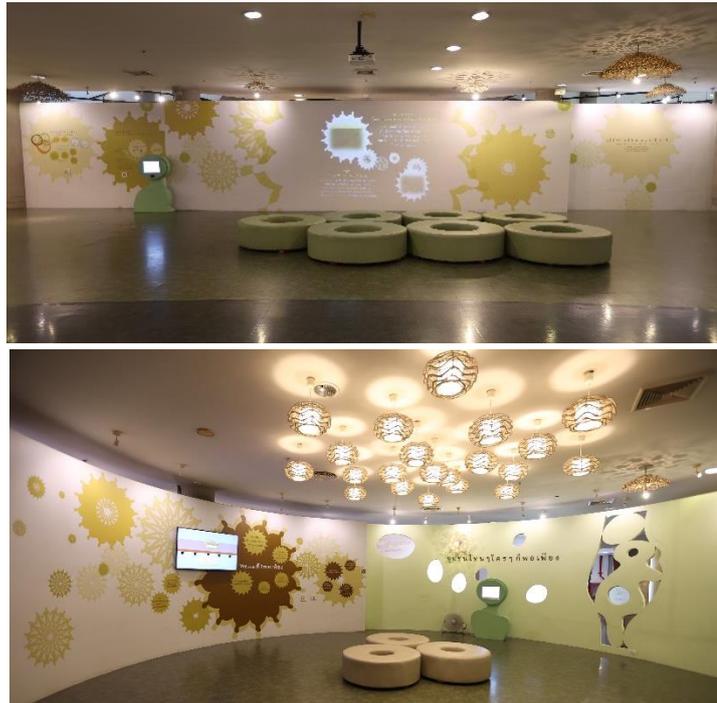

ภาพที่ 2.7 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1

โซนจัดแสดงที่ 4 หัวใจไฟเกษตร

สนุกกับของเล่นในวิถีเกษตรจากธรรมชาติใกล้ตัว ทำได้เองพร้อมองค์ความรู้ในวิถีเกษตร เครื่องสีข้าวด้วยมือ เครื่องใช้ไม้สอยในการประกอบอาชีพเกษตร

- โชนจัดแสดงที่ 5 ตามรอยพ่ออยู่อย่างพอเพียง

ภาพที่ 2.8 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1
โชนจัดแสดงที่ 5 ตามรอยพ่ออยู่อย่างพอเพียง

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีพระราชจริยวัตรตามวิถีแห่งปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยพระองค์ท่านเอง ผ่านการถ่ายทอดเรื่องราวพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงเป็นแบบอย่างการใช้สิ่งของต่าง ๆ อย่างคุ้มค่า เช่น หลอดยาสีพระทนต์ ดินสอคู่พระหัตถ์ เป็นต้น

พระราชดำริที่พระราชทานเกี่ยวกับงานพัฒนาที่ทรงยึดเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ เศรษฐกิจพอเพียงภาคการเกษตร โดยใช้หลักคิดคำนวณแบ่งที่ดินออกเป็นสวนชัดเจน กักเก็บน้ำ (30) พืชต่าง ๆ (30) ที่นา (30) ที่อยู่อาศัย (10) ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข

ภาพที่ 2.9 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1
โซนจัดแสดงที่ 5 ตามรอยพ่ออยู่อย่างพอเพียง หลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข

- โซนจัดแสดงที่ 6 วิถีเกษตรของพ่อ

ภาพที่ 2.10 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1
โซนจัดแสดงที่ 6 วิถีเกษตรของพ่อ

จัดแสดงนิทรรศการพระอัจฉริยภาพด้านการจัดการ ดิน น้ำ ป่า คน ได้แก่ โครงการ
ส่วนพระองค์ โครงการหลวง และศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ต่าง ๆ ดังนี้

- โครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา

ภาพที่ 2.11 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1
โซนจัดแสดงที่ 6 วิถีเกษตรของพ่อ : โครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา

พระราชวังดุสิต ห้องทดลองแห่งแรก พัฒนาสู่พื้นที่จริงในแต่ละภูมิภาคทั่วประเทศ ได้แก่ โครงการหลวง ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ภาพที่ 2.12 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1

โซนจัดแสดงที่ 6 วิถีเกษตรของพ่อ สืบสานโครงการหลวง

โครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา พื้นที่ประมาณ 50 ไร่ ภายในพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงเสด็จเยี่ยมพสกนิกรในพื้นที่ต่าง ๆ ทอดพระเนตรความเดือดร้อนของเกษตรกร ทรงมุ่งมั่นที่จะแก้ไขและพัฒนาการเกษตรไทยให้เจริญก้าวหน้า โครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา จึงเกิดขึ้นเพื่อเป็นโครงการทดลองในการหาวิธีแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิตวัตถุดิบ แปรรูป จำหน่าย รวมทั้งนำส่วนที่เหลือจากขั้นตอนการผลิตมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โครงการหลวงมีพระราชประสงค์ที่จะแก้ปัญหาคัดไม้ทำลายป่า และหาพืชที่เหมาะสมให้ชาวเขาปลูกทดแทนฝิ่น และจัดตั้งศูนย์พัฒนาขึ้นเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร ตรา “ดอยคำ” ใช้กับผลิตภัณฑ์ทุกชนิดของโครงการหลวง

- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา

ภาพที่ 2.13 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1
โซนจัดแสดงที่ 6 วิถีเกษตรของพ่อ : ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
จังหวัดฉะเชิงเทรา

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริแก้ปัญหาทางการเกษตรพัฒนาแหล่งน้ำ ปรับปรุงดิน ฟื้นฟูป่า อนุรักษ์พืชสมุนไพรท้องถิ่น และการทำเกษตรผสมผสาน ทฤษฎีใหม่ เขาหินซ้อน (20 : 20 : 50 : 10) (20) แหล่งน้ำและการเลี้ยงปลา (20) พื้นที่ปลูกข้าว (50) พืชสวนผสมผสาน (10) ที่อยู่อาศัย ผักสวนครัว สมุนไพร

- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 2.14 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ ชั้น 1
โซนจัดแสดงที่ 6 วิถีเกษตรของพ่อ : ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
จังหวัดเชียงใหม่

ศึกษา ทดลอง วิจัย เพื่อหารูปแบบการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ภาคเหนือ และเผยแพร่แก่ประชาชน ศึกษาการปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง การสร้างฝายชะลอ

ความชุ่มชื้น การปลูกหญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ การศึกษาด้านการประมงร่วมกับการศึกษา
เกษตรกรรม ปศุสัตว์ และเกษตรอุตสาหกรรม

- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี

ภาพที่ 2.15 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1
โซนจัดแสดงที่ 6 วิถีเกษตรของพ่อ : ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
จังหวัดจันทบุรี

ศึกษาพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล รวมทั้งแผนพัฒนาการจัดการทรัพยากรให้เหมาะสม
และยั่งยืนตลอดไป ระบบการจัดการน้ำเพื่อการเพาะเลี้ยงชายฝั่งอ่าวคุ้งกระเบนร่วมกับชุมชนช่วยกัน
อนุรักษ์ฟื้นฟูป่าชายเลนจนกลายเป็นป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์ที่สุดในจังหวัดจันทบุรี และจัดทำ
เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ เพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่องระบบนิเวศแก่ผู้สนใจ

- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี

ภาพที่ 2.16 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1
โซนจัดแสดงที่ 6 วิถีเกษตรของพ่อ : ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
จังหวัดเพชรบุรี

สนับสนุนกิจกรรมการฟื้นฟูดิน คืนป่า และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรในการประกอบอาชีพด้วยระบบเครื่องช่ายน้ำ (อ่างพวง) และการแก้ไขปัญหาดินดานด้วยการปลูกหญ้าแฝก

- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส

ภาพที่ 2.17 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1
โซนจัดแสดงที่ 6 วิถีเกษตรของพ่อ : ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
จังหวัดนราธิวาส

ศึกษาวิจัยดินพรุ และนำผลสำเร็จไปเป็นแบบอย่างในการพัฒนาพื้นที่พรุอื่น ๆ และการแก้ปัญหาดินเปรี้ยวด้วยวิธีแกล้งดิน โดยทำให้ดินแห้งสลับเปียก

- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร

ภาพที่ 2.18 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1
โซนจัดแสดงที่ 6 วิถีเกษตรของพ่อ :
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร

มุ่งเน้นการพัฒนาแหล่งน้ำ พื้นฟูป่าไม้ ปรับปรุงดิน พัฒนาปศุสัตว์ เพาะพันธุ์พืช และการทำเกษตรผสมผสาน ศึกษาและพัฒนากิจกรรมเกษตรผสมผสาน โดยอาศัยหลักการเกื้อกูลกันระหว่างพืช สัตว์ และสิ่งแวดล้อม ทำให้สามารถใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งยังเป็นการลดต้นทุน การผลิต ทำให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้

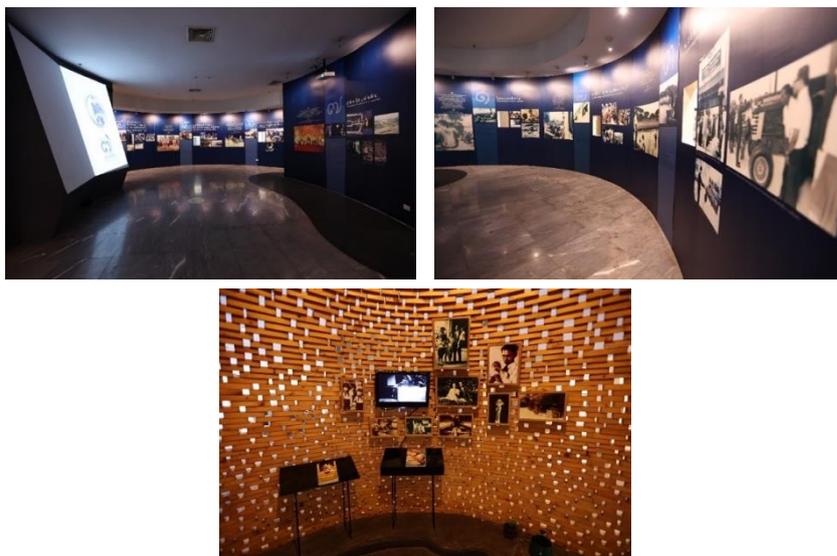
- โซนจัดแสดงที่ 7 นวัตกรรมของพ่อ

ภาพที่ 2.19 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1
โซนจัดแสดงที่ 7 นวัตกรรมของพ่อ

ทรงคิดค้นประดิษฐ์กรรมเพื่อคนไทยและเกษตรกรไทย ด้วยพระวิริยะและพระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงศึกษาคิดค้น ทดลองซ้ำ ๆ สิ่งที่เกิดขึ้นเนื่องจากความพยายามแก้ปัญหาด้านการเกษตร พลังงาน และสิ่งแวดล้อม จนปรากฏเป็นประดิษฐ์กรรมหรือนวัตกรรมที่ไม่มีผู้ใดคิดหรือทำขึ้นมาก่อน ซึ่งในโลกยุคปัจจุบัน ถือเป็นทรัพย์สินทางปัญญามีมูลค่ายิ่งต่อเศรษฐกิจและศักดิ์ศรีของประเทศ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำริให้จดสิทธิบัตรจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า และแจ้งจดลิขสิทธิ์ในสิ่งที่ได้ทรงคิดค้นเพื่อเป็นสมบัติภูมิปัญญาเป็นมรดกสำหรับคนไทยและประเทศไทยในอนาคต

- โซนจัดแสดงที่ 8 ภูมิพลังแผ่นดิน

ภาพที่ 2.20 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1
โซนจัดแสดงที่ 8 ภูมิพลังแผ่นดิน

จัดแสดงนิทรรศการ ภาพยนตร์ส่วนพระองค์เมื่อครั้งทรงพระเยาว์ภายในโดมไม้สนที่แสนจะอบอุ่น และการเรียนรู้ 7 ช่วงสมัยของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ผ่านสื่อหนังสือดิจิทัลเล่มยักษ์

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงขึ้นครองราชย์ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อ พ.ศ. 2489 และมีพระปฐมบรมราชโองการ “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ภูมิพลังแผ่นดิน ช่วงสมัยของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร 1 – 7 ช่วงสมัย

ช่วงสมัยที่ 1 พระอภิบาลของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (พ.ศ. 2470 – 2495)

ช่วงสมัยที่ 2 เสด็จเยี่ยมราษฎรเพื่อทรงสำรวจชีวิตความเป็นอยู่และสภาพภูมิประเทศ (พ.ศ. 2495 – 2504)

ช่วงสมัยที่ 3 แรกทรงคิดค้นทดลอง หาหนทางบรรเทาทุกข์แก่ราษฎร (พ.ศ. 2504 - 2514)

ช่วงสมัยที่ 4 จากฝนหลวงถึงโครงการหลวง จากการจัดการน้ำถึงงานรักษาป่าไม้ (พ.ศ. 2514 – 2524)

ช่วงสมัยที่ 5 ศูนย์ศึกษาการพัฒนา พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิตให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ (พ.ศ. 2524 – 2534)

ช่วงสมัยที่ 6 ทางรอดชีวิต : ทฤษฎีใหม่ และเศรษฐกิจพอเพียง (พ.ศ. 2534 – 2544)

ช่วงสมัยที่ 7 ภูมิพลังแผ่นดิน ไทยแซ่ซ้องสรรเสริญ – พระบารมี (พ.ศ. 2544 – ปัจจุบัน)

- โซนจัดแสดงที่ 9 นิทรรศการสนองพระราชปณิธาน

จัดแสดงนิทรรศการพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ มหิตลธิราชวราวุฒิกุล กิติสิริสมบูรณอดุลยเดช สยามินทราธิเบศรราชวโรดม บรมนาถบพิตร พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว จนกระทั่งการสนองพระราชปณิธานเพื่อประโยชน์สุขของปวงประชาชนชาวไทยทั่วทั้งแผ่นดิน โดยพระองค์ทรงมุ่งมั่นในการสืบสาน รักษา ต่อยอด พระราชดำริและพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ปวงประชาชนชาวไทย และการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า มั่นคง และยั่งยืน

ภาพที่ 2.21 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1

โซนจัดแสดงที่ 9 สอนองพระราชปณิธาน

ประกอบด้วยนิทรรศการ

1. หล่อหลอมกลุ่มเกลา สมเด็จพระบรมราชชนกและสมเด็จพระบรมราชชนนี ทรงอบรมเลี้ยงดูพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ตั้งแต่ทรงพระเยาว์จนกระทั่งเสด็จขึ้นครองราชย์สมบัติพระองค์ทรงอุทิศพระวรกายประกอบพระราชกรณียกิจเพื่อประชาชนอย่างต่อเนื่อง และทรงบำเพ็ญพระองค์อยู่ในทศพิธราชธรรมตลอดรัชสมัย

2. แบบอย่างสืบสานงานแผ่นดิน พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงร่วมกันปฏิบัติพระราชภารกิจต่าง ๆ เพื่อพสกนิกรและเพื่อเป็นแบบอย่างให้กับพระราชโอรสและพระราชธิดา เพื่อให้สืบสานงานแผ่นดินต่อไป

3. พระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรี รายพระนามพระมหากษัตริย์ไทย ตั้งแต่รัชกาลที่ 1 - 9

4. สอนองพระราชปณิธานและประโยชน์ของประชาชนชาวไทยทั้งปวง สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชดำรัสตอบรับการขึ้นทรงราชย์ ความเป็นไปว่า “ตามที่ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ปฏิบัติหน้าที่ประธานรัฐสภาได้กล่าวในนามของปวงชนชาวไทย เชิญข้าพเจ้าขึ้นครองราชย์เป็นพระมหากษัตริย์ ว่าเป็นไปตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และเป็นไปตามบทบัญญัติ

ของกมุทเทียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์กับริฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนั้น ข้าพเจ้าขอตอบรับเพื่อสนองพระราชปณิธานและเพื่อประโยชน์ของประชาชนชาวไทยทั้งปวง” (1 ธันวาคม พ.ศ. 2559)

5. พระราชกรณียกิจด้านการเกษตร พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ์ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงให้ความสำคัญกับอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพหลักของประชาชนชาวไทย มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ได้พระราชทานให้กับราษฎรครอบคลุมตั้งแต่การจัดการจัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การอุปโภค บริโภค เช่น คลินิกเกษตรเคลื่อนที่ โครงการเกษตรวิชญา และการสืบสานงานพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

2.1.1.2 พิพิธภัณฑน์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 แบ่งการจัดแสดงเป็น 6 โซน ดังนี้

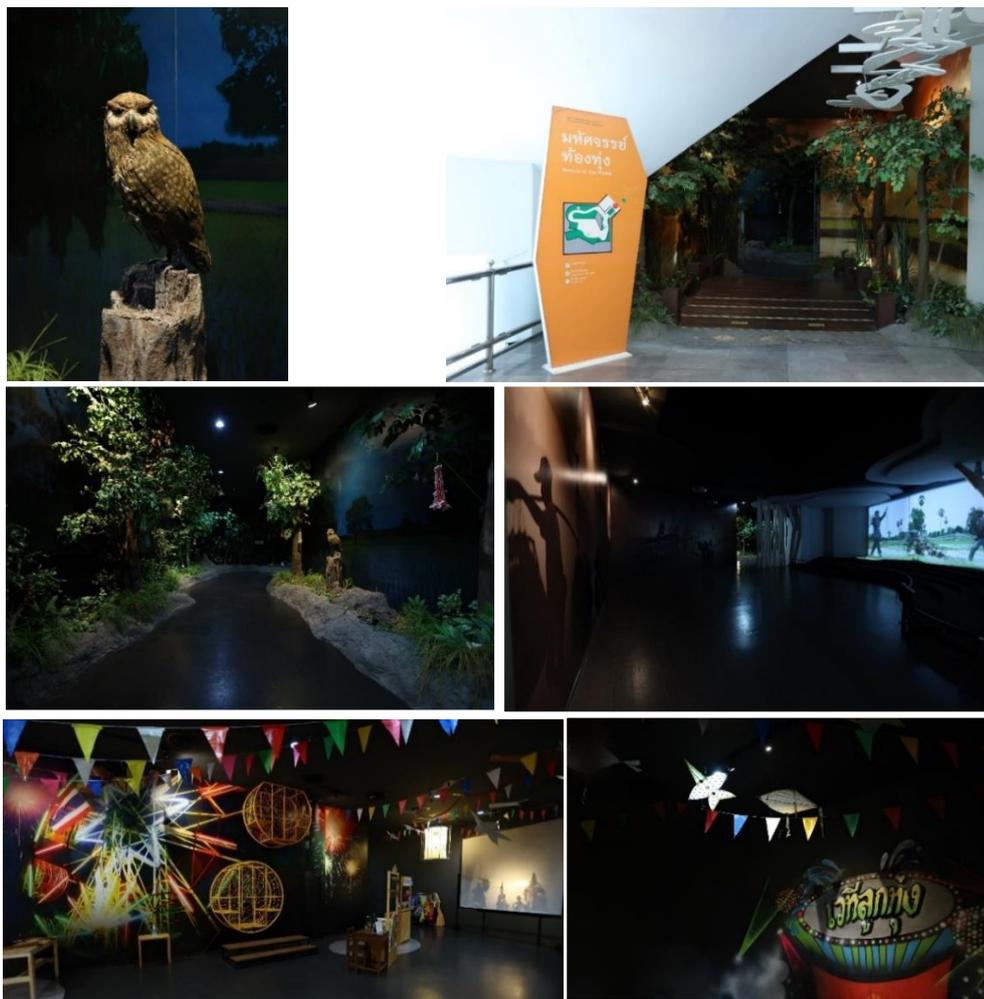
- โซนจัดแสดงที่ 1 เกษตรไทย เกษตรโลก

ภาพที่ 2.22 การจัดแสดงพิพิธภัณฑน์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2
โซนจัดแสดงที่ 1 เกษตรไทย เกษตรโลก

จัดแสดงนิทรรศการ นำเสนอแนวคิด เรียนรู้อดีต เข้าใจปัจจุบัน สร้างสรรค์อนาคต เพื่อให้เราเรียนรู้จุดเปลี่ยนสำคัญ พัฒนาการเกษตร ผลกระทบจากบริบทของสังคมโลกต่อเกษตรไทยในอดีต โดยเฉพาะในช่วง 5 ทศวรรษ ซึ่งเป็นช่วงเวลาสำคัญของการเปลี่ยนแปลง ผลกระทบที่เกิดขึ้น และการย้อนคืนสู่ฐานเดิมของสังคมด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- โซนจัดแสดงที่ 2 มหัทศจรยรย์ท้องทุ่ง

ภาพที่ 2.23 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2
โซนจัดแสดงที่ 2 มหัทศจรยรย์ท้องทุ่ง

จัดแสดงนิทรรศการบรรยากาศยามเย็นหลังเสร็จสิ้นภารกิจในทุ่งนาในไร่ในสวน ริมน้ำ มีบัวสาย ชาวบ้านมักจะพายเรือมาแวะเก็บสายบัวตามริมคลองไปทำอาหาร ตามริมน้ำก็จะมีนกน้ำ นกยาง จะหากินพวกหอย ปู ปลา ที่อาศัยอยู่ตามผิวดินในน้ำ สัมผัสเรื่องราวของความสุข และสนุกสนานในวิถีเกษตรที่เกื้อกูลกันระหว่างคน และธรรมชาติ ผ่านบทเพลง “มหัทศจรยรย์ท้องทุ่ง” ซึ่งแต่งเนื้อร้อง ทำนอง และขับร้องโดย ครูสุลา คุณวุฒิ ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของวิถีงานบุญ ด้วยการลงแรงดำขนมนจีน และสนุกสนานกับการเป็นทางเครื่องของศิลปินลูกทุ่งในเวทีรำวงด้วยระบบ Hologram แบบถ่ายทอดสด ซึ่งเป็นเทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการที่ทันสมัยที่สุด บริเวณกลางห้องงานวัด หลังจากฤดูเก็บเกี่ยวหรือหมดจากฤดูทำนา เก็บข้าวเข้ายุ้งเข้าฉางเรียบร้อยแล้วจะเป็นช่วงเวลาของงานรื่นเริง เช่น งานบุญสำคัญประจำปี ที่จะจัดกันในวันซึ่งเป็นที่ศุขร่วมจิตใจของชาวบ้าน

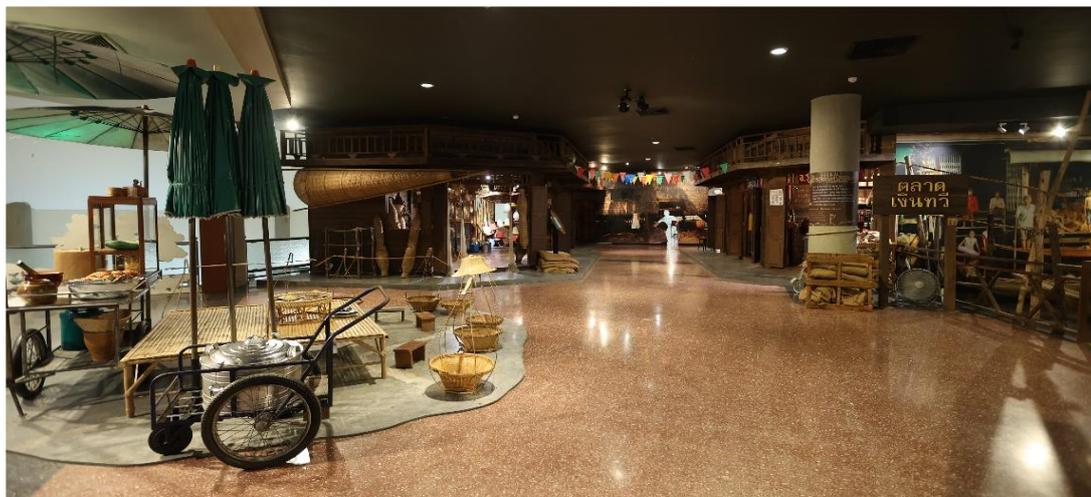
- โซนจัดแสดงที่ 3 วิถีเกษตรลุ่มน้ำ

ภาพที่ 2.24 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2
โซนจัดแสดงที่ 3 วิถีเกษตรลุ่มน้ำ

เรื่องราววิถีเกษตรไทย สังคมเกษตรตั้งแต่วิธีการผลิตการขนส่งสินค้าทางน้ำ สู่ตลาด สถานที่รวบรวมสินค้าการเกษตรและแหล่งกระจายสินค้าสู่ชุมชน การรวบรวมผลผลิตจากภูมิภาคต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นผลผลิตจากพื้นที่ราบสูงทางภาคเหนือ ที่ราบสูงภาคอีสาน ที่ราบลุ่มภาคกลาง และบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลทั้งทางตะวันออก ภาคกลาง และภาคใต้ ผลผลิตที่หลากหลายแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ และความหลากหลายของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ

- โซนจัดแสดงที่ 4 ตลาดเก่าชาวเกษตร (ตลาดเงินทิว)

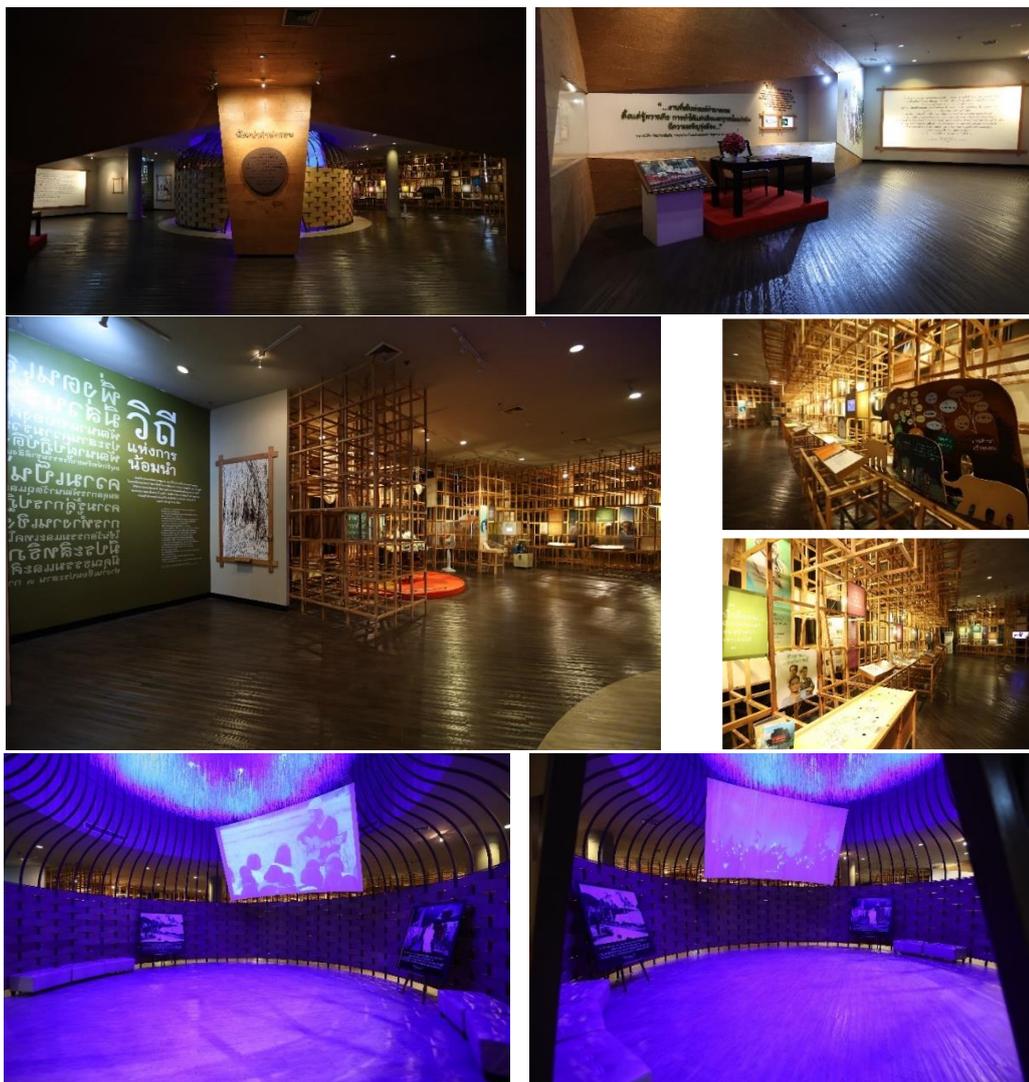

ภาพที่ 2.25 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2

โซนจัดแสดงที่ 4 ตลาดเก่าชาวเกษตร (ตลาดเงินทิว)

เมื่อสินค้าการเกษตรต่าง ๆ ขนขึ้นสู่ท่าเรือแล้วจะถูกนำมาขายในตลาดตามชุมชนต่าง ๆ ซึ่งย่านตลาดนี้ในอดีตมักจะมีลักษณะเป็นร้านห้องแถวตั้งเรียงรายจำหน่ายสินค้าที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต

- โชนจัดแสดงที่ 5 น้อมนำคำพ่อสอน

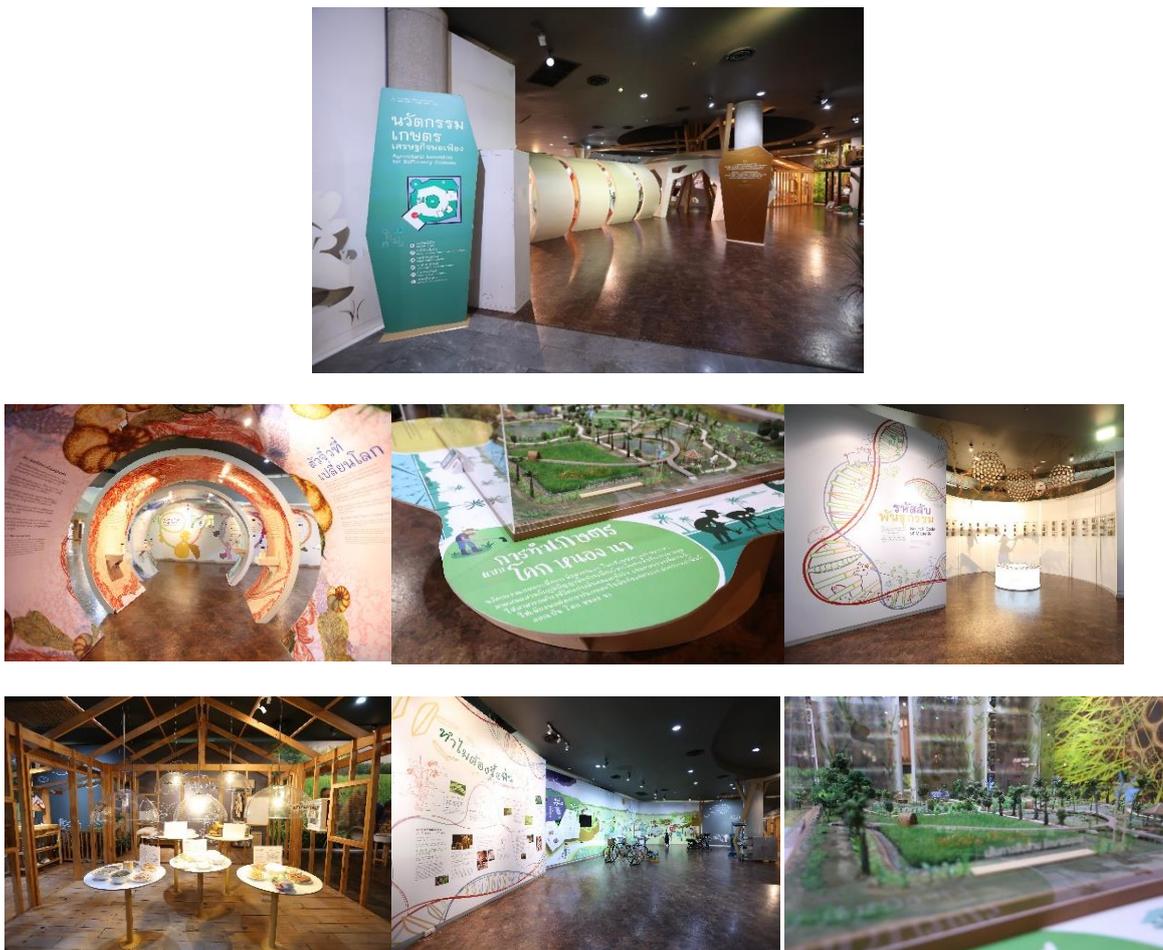

ภาพที่ 2.26 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2

โชนจัดแสดงที่ 5 น้อมนำคำพ่อสอน

จัดแสดงนิทรรศการพระราชกรณียกิจสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งทรงเป็นองค์ประธานแห่งการน้อมนำตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้ตามเสด็จพระราชดำเนินไปในถิ่นทุรกันดารทั่วประเทศ ภาพที่คนไทยเห็นกันจนชินตา คือ ทรงประทับอยู่เคียงข้างพระราชบิดาและทรงจดสิ่งต่าง ๆ ที่ทรงงานลงในสมุดบันทึก เรื่องราวของบุคคล เครือข่ายของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ที่ได้ น้อมนำพระราชดำริและหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร มาปฏิบัติจนเกิดผล

- โชนจัดแสดงที่ 6 นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพที่ 2.27 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2

โชนจัดแสดงที่ 6 นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

จัดแสดง “นวัตกรรม” เป็นองค์ความรู้ที่พัฒนาจากภูมิปัญญาดั้งเดิม โดยใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นที่มีเป็นเทคโนโลยีที่เหมาะสม เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สามารถเข้าถึงได้ นำไปพัฒนาต่อยอดได้ง่าย ที่ช่วยให้ผ่านวิกฤต ความเปลี่ยนแปลง ปัญหาต่าง ๆ และเป็นการใช้ชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โชนนวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง มีนิทรรศการย่อยดังนี้

1. สายใยแห่งชีวิต
2. ตัวจิ๋วเปลี่ยนโลก
3. รหัสลับพันธุกรรม
4. ตามล่าหาชุมพลัง
5. บ้านการแปรรูป
6. เกษตรพึ่งตนเอง

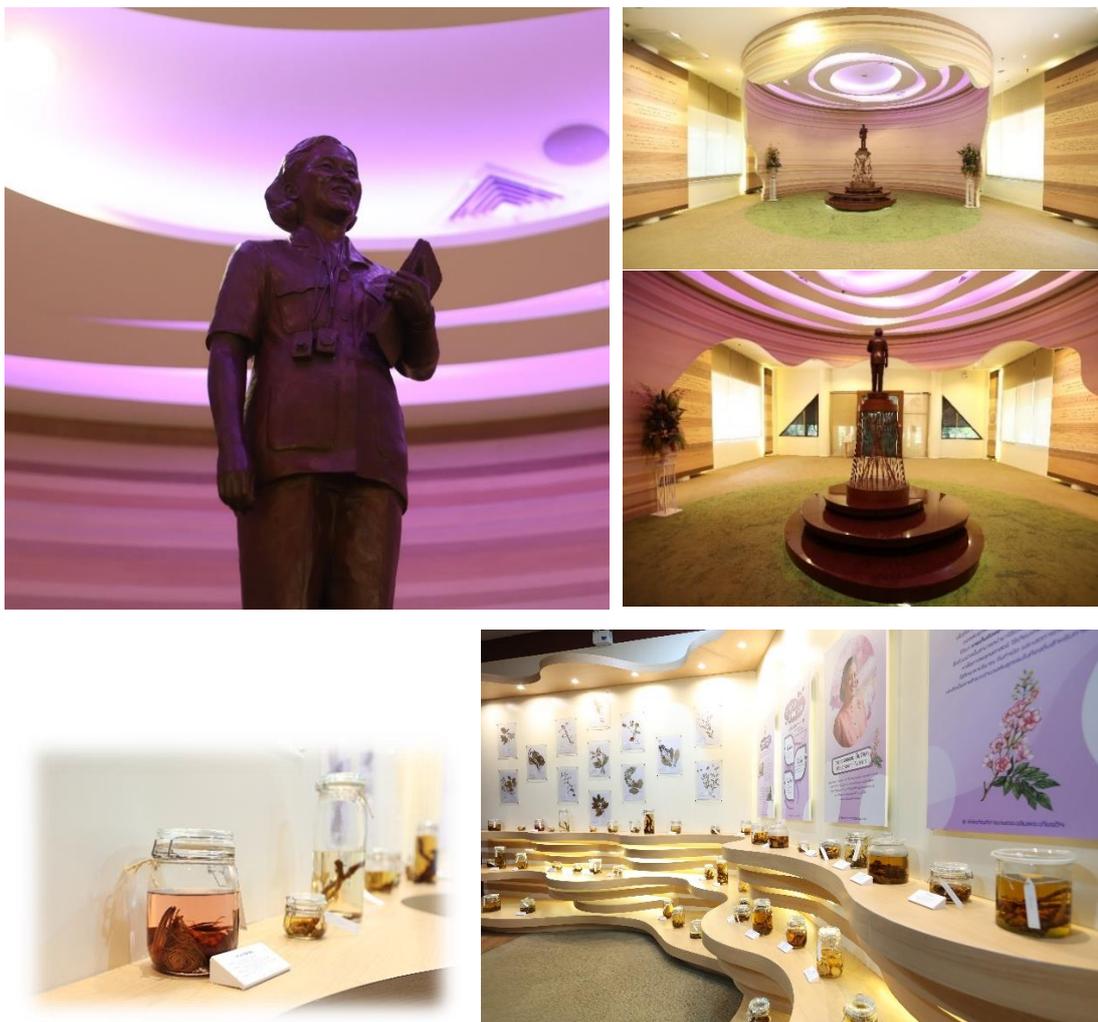
2.1.1.3 พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3

ภาพที่ 2.28 พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3

จัดแสดงนิทรรศการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องราวของพันธุกรรมพืช เพื่อให้เข้าใจถึงคุณค่า ความหมาย ความสำคัญ ที่สะท้อนความหลากหลายของพันธุกรรมอันเป็นมรดกที่มีคุณค่า และให้ประโยชน์มากมาย และร่วมสืบสานพระราชปณิธานตามรอยเจ้าฟ้าพันธุ์รักษ์ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี “การรักทรัพยากร คือ การรักชาติ รักแผ่นดิน” แบ่งการจัดแสดงนิทรรศการออกเป็นโซนต่าง ๆ ดังนี้

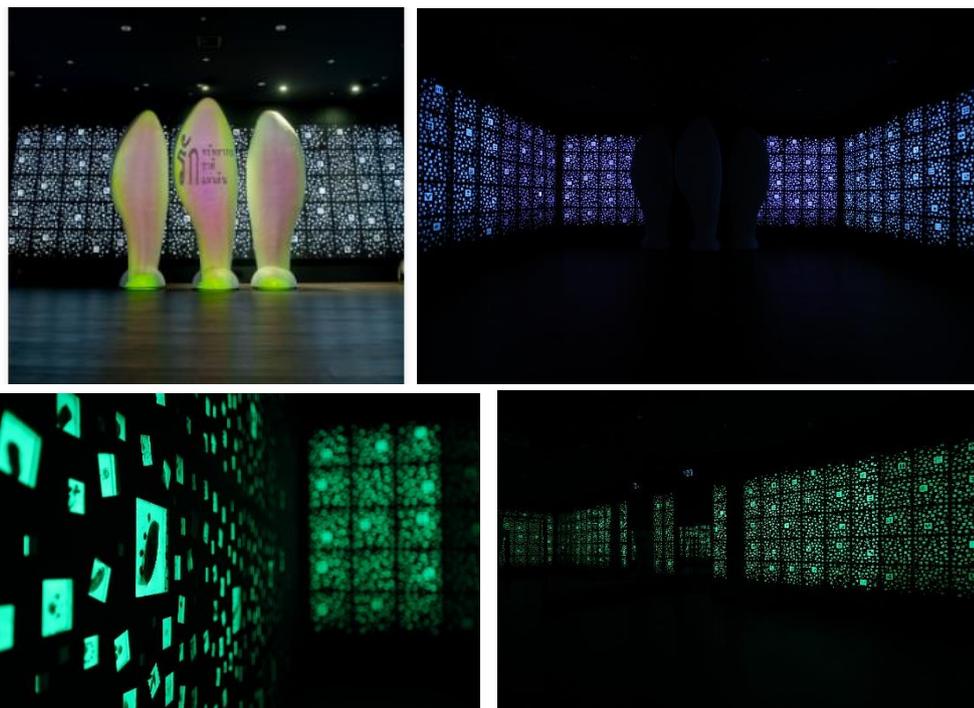
- โชนจัดแสดงที่ 1 แรงแบบตาลใจ...เจ้าฟ้านักอนุรักษ์

ภาพที่ 2.29 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3
โชนจัดแสดงที่ 1 แรงแบบตาลใจ...เจ้าฟ้านักอนุรักษ์

จากแรงบันดาลใจ เมื่อทรงพระเยาว์ ได้เปิดทางให้ทรงพระดำเนินตามรอยพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในการอนุรักษ์พรรณไม้และทรัพยากรธรรมชาติ ในเวลาต่อมาเกิดเป็น “โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ” (อพ.สธ.) และมูลนิธิ อพ.สธ. ดำเนินงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและครอบคลุมไปถึงสัตว์ต่าง ๆ ดิน หิน แร่ หีตรา และรวมไปถึงวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่ผูกพันและเคารพในธรรมชาติ ด้วยทรงตระหนักทราบถึงธรรมชาติแห่งชีวิตว่าสรรพสิ่งเหล่านั้นล้วนพันเกี่ยวและมีประโยชน์แท้แก่มหาชน จึงทรงงานเพื่อปกป้องรักษาคุ้มครองทรัพยากรเพื่อประเทศชาติและคนไทยโดยถ้วนหน้า

- โชนจัดแสดงที่ 2 พันธุกรรมสร้างชีวิต

ภาพที่ 2.30 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3
โชนจัดแสดงที่ 2 พันธุกรรมสร้างชีวิต

พลังแห่งพันธุกรรมที่จะถูกปลูกให้ตื่น และหาคำตอบเรื่องพันธุกรรมพืชในเมืองไทยมีมาก แคลไบนและกำลังเกิดอะไรขึ้นกับทรัพยากรพันธุกรรมพืชของไทย ความหลากหลายของพันธุกรรมพืชมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต เพราะพันธุกรรมพืชสร้างชีวิต สร้างปัจจัย 4 แห่งการดำรงอยู่ของทุกชีวิต ไม่ว่าจะเป็นอาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัย ล้วนก่อกำเนิดมาจากพันธุกรรมที่มีชีวิต และจากวิถีที่คนจะเห็นได้ว่าพันธุกรรมข้าว ผักพื้นบ้าน และพืชสมุนไพร ต่างพากันเสี่ยงสูญพันธุ์ไปนับหลายพันสายพันธุ์และหลายร้อยชนิด ถึงเวลาแล้วที่ทุกท่านจะต้องช่วยกันรักษาพันธุกรรมพืชเพื่อสร้างคลังอาหารที่มั่นคง ยั่งยืนต่อไป สู่อิสระแห่งการพึ่งพาตนเองในอนาคต

- โซนจัดแสดงที่ 3 พันธุ์กรรมตามนิเวศ

ภาพที่ 2.31 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์หมักหัตถกรรมพันธุ์กรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3
โซนจัดแสดงที่ 3 พันธุ์กรรมตามนิเวศ

คุณค่าแห่งความหลากหลายชุมทรัพย์ที่ฝากไว้ในแผ่นดินเมืองไทย มีพันธุ์กรรมพืชหลากหลายมากกว่า 3 หมื่นชนิด ล้วนมีเมล็ดเป็นต้นกำเนิดเมล็ดพืชหลากหลายมาจากป่าต่างนิเวศหรือภูมิภาค เมื่อป่าลดเมล็ดพันธุ์แข็งแรงจากป่าจึงหายากหรือสูญหาย พืชหลากหลายน้อยลง การขาดทางเลือกทำให้ขาดอิสระและความมั่นคง ชาวชนบทที่รู้คุณค่าของพืชต่าง ๆ อย่างดี จึงแสวงหาและเก็บเมล็ดพันธุ์จากป่ามาปลูกขยายพันธุ์ในชุมชนตามนิเวศของแต่ละท้องถิ่น

ความหลากหลายของพันธุ์กรรมพืช ทำให้มีครบปัจจัย 4 ในการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัย รวมถึงเครื่องมือเครื่องใช้เพื่อการประกอบอาชีพ และเมื่อมีภัยพิบัติ พืชชนิดหนึ่งหายไป ก็ยังมีอีกหลายชนิดให้พึ่งพา มีอิสระและความมั่นคง เหมือนฝากเงินไว้ในดิน ฝากของกินของใช้ไว้ในสวน

- โซนจัดแสดงที่ 4 อนุรักษ์พันธุกรรม...ทำได้

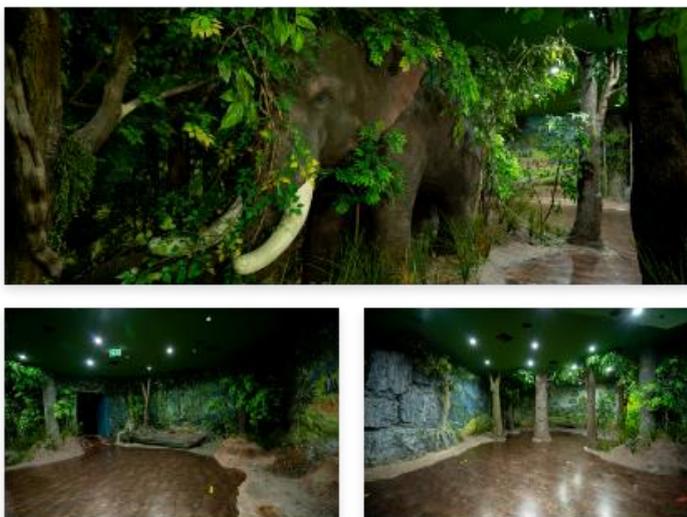
ภาพที่ 2.32 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์หัตถกรรมพันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3
โซนจัดแสดงที่ 4 อนุรักษ์พันธุกรรม...ทำได้

สะท้อนวิธีการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชผ่านขั้นตอนการเรียนรู้ทั้ง 4 ขั้นตอน ได้แก่ การปลูก การกิน การตัดพันธุ์ และการพัฒนาพันธุ์พืช และในแต่ละขั้นตอนจะมีเกมให้ได้ร่วมเรียนรู้ และทำความรู้จักกับพันธุกรรมพืชอีกมากมาย

2.1.1.4 พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4

จัดแสดงนิทรรศการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องราวของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะพาให้ทุกท่านได้รู้จักเรื่องราวของธรรมชาติอันยิ่งใหญ่ในฐานะที่เราเป็นเพียงมนุษย์ตัวเล็ก เป็นสิ่งมีชีวิต 1 ใน 2,000,000 ชนิด ที่ถูกค้นพบแล้ว และเชื่อมั่นว่ายังมีสิ่งมีชีวิตอีกเป็นล้านชนิดบนโลกที่ยังไม่ถูกค้นพบ ทุกชีวิตบนโลกล้วนมีหน้าที่เพื่อการใช้ชีวิตและการดำรงชีวิตร่วมกัน พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพรแบ่งการจัดแสดงนิทรรศการออกเป็น 4 โซน ดังนี้

- โซนจัดแสดงที่ 1 สมดุลแห่งธรรมชาติ

ภาพที่ 2.33 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4

โซนจัดแสดงที่ 1 สมดุลแห่งธรรมชาติ

สมดุลแห่งชีวิต ทุกชีวิตบนโลกล้วนมีหน้าที่เพื่อการใช้ชีวิตและการดำรงชีวิตร่วมกันบนโลกใบนี้ มีทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลายซึ่งเพียงพอและเหมาะสมกับทุกชีวิต พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงตระหนักว่าทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นรากฐานสำคัญที่ช่วยสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนแก่คนไทยและสังคมไทย ทรงศึกษาระบบของธรรมชาติอย่างละเอียดลึกซึ้งและเข้าใจในความเกื้อกูลของสรรพสิ่งซึ่งล้วนมีหน้าที่ในธรรมชาติ ดิน น้ำ อากาศ พืช สัตว์ รวมทั้งมนุษย์ต่างต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน จึงได้พระราชทานแนวพระราชดำริในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นแนวทางให้คนไทยได้ช่วยกันดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- โชนจัดแสดงที่ 2 เสียงแห่งธรรมชาติ (ป่ากลางวัน-ป่ากลางคืน)

ภาพที่ 2.33 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4

- โชนจัดแสดงที่ 2 เสียงแห่งธรรมชาติ (ป่ากลางวัน-ป่ากลางคืน)

สัมผัสบรรยากาศป่ากลางวัน แอบชมคู่สัตว์น้อยใหญ่ที่วนเวียนมาชุมนุมกันใต้ต้นไทร ผจญภัยไปในป่าช่วงเวลากลางวันเพื่อชมวงจรแห่งวิถีธรรมชาติและชีวิตภายในป่าทั้ง 3 ชนิด คือ ป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณ และป่าดงดิบ ซึ่งทุกชีวิตต่างต้องมีการปรับตัวอย่างสมดุลและได้สร้างสีสันให้กับธรรมชาติอย่างสวยงาม และผจญภัยกับการเดินป่ากลางคืน ฟังเสียงจากธรรมชาติที่กำลังบอกเล่าเรื่องราวของชีวิตแต่ละชีวิตที่ดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสมดุล ตั้งแต่แมลงตัวเล็กที่แทบจะมองไม่เห็นด้วยตา ไปจนถึงสัตว์ใหญ่อย่างกระทิง สิ่งมีชีวิตเล็กก็อย่างเห็ดราไปจนถึงไม้ใหญ่ ล้วนมีเรื่องราวเชื่อมโยงเกี่ยวพันกัน เชิญผจญภัยไปในป่าอย่างมนุษย์ตัวเล็ก ๆ ที่เคารพต่อธรรมชาติอันยิ่งใหญ่ และรู้จักสัตว์น้อยใหญ่ที่ออกหากินในเวลายามค่ำคืน

- โชนจัดแสดงที่ 3 น้อมนำพระราชดำรัสเพื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 2.34 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4

- โชนจัดแสดงที่ 3 น้อมนำพระราชดำรัสเพื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ป่าคือชีวิต ชีวิตของพืช ชีวิตของสัตว์ ชีวิตของมนุษย์ ทุกชีวิตจึงควรที่จะรักษาและตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- โชนจัดแสดงที่ 4 กลับคืนสู่วิถีธรรมชาติ

ภาพที่ 2.35 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4
โชนจัดแสดงที่ 4 กลับคืนสู่วิถีธรรมชาติ

ถึงเวลาที่เราต้องเดินกลับสู่วิถีชีวิตแห่งความสมดุลในฐานะสิ่งมีชีวิตหนึ่งในธรรมชาติ ซึ่งมีหน้าที่รับและส่งพลังงานธรรมชาติไปสู่ชีวิตอื่น มิใช่การรับเพียงอย่างเดียวหรือรับมากเกินไป

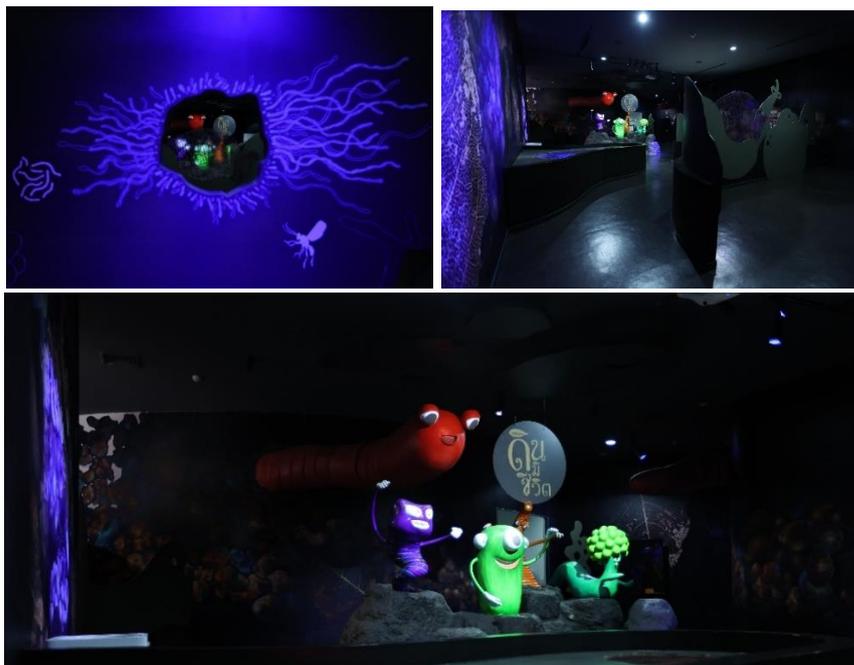
2.1.1.5 พิพิธภัณฑ์ดินดล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7

ภาพที่ 2.36 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ดินดล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7

จัดแสดงนิทรรศการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องราวความสำคัญของดิน เพราะดินเป็นฐานกำเนิดของสิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์ พร้อมกับร่วมกันผจญภัยไปในโลกใต้ดิน เรียนรู้และเข้าใจโลกใต้ดินอย่างแท้จริงผ่านภาพยนตร์ 4 มิติ 360 องศา ที่จะตอกย้ำความสำคัญของดิน แบ่งการจัดแสดงนิทรรศการออกเป็นโซนต่าง ๆ ดังนี้

- โซนจัดแสดงที่ 1 ชีวิตในดิน

ภาพที่ 2.37 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ดินดล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7

โซนจัดแสดงที่ 1 ชีวิตในดิน

ดินเปรียบเสมือนบ้านของทุกชีวิตทั้งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งที่อยู่ใต้ดินและบนดิน รวมถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ได้แก่ แร่ธาตุ น้ำ และอากาศ ที่เกื้อหนุนให้สิ่งมีชีวิตในดินร่วมกันสร้างความอุดมสมบูรณ์ให้กับดินแล้วส่งต่อไปยังพืช สัตว์ และมนุษย์

- โซนจัดแสดงที่ 2 โรงภาพยนตร์ 4 มิติ 360 องศา ดินมีชีวิต

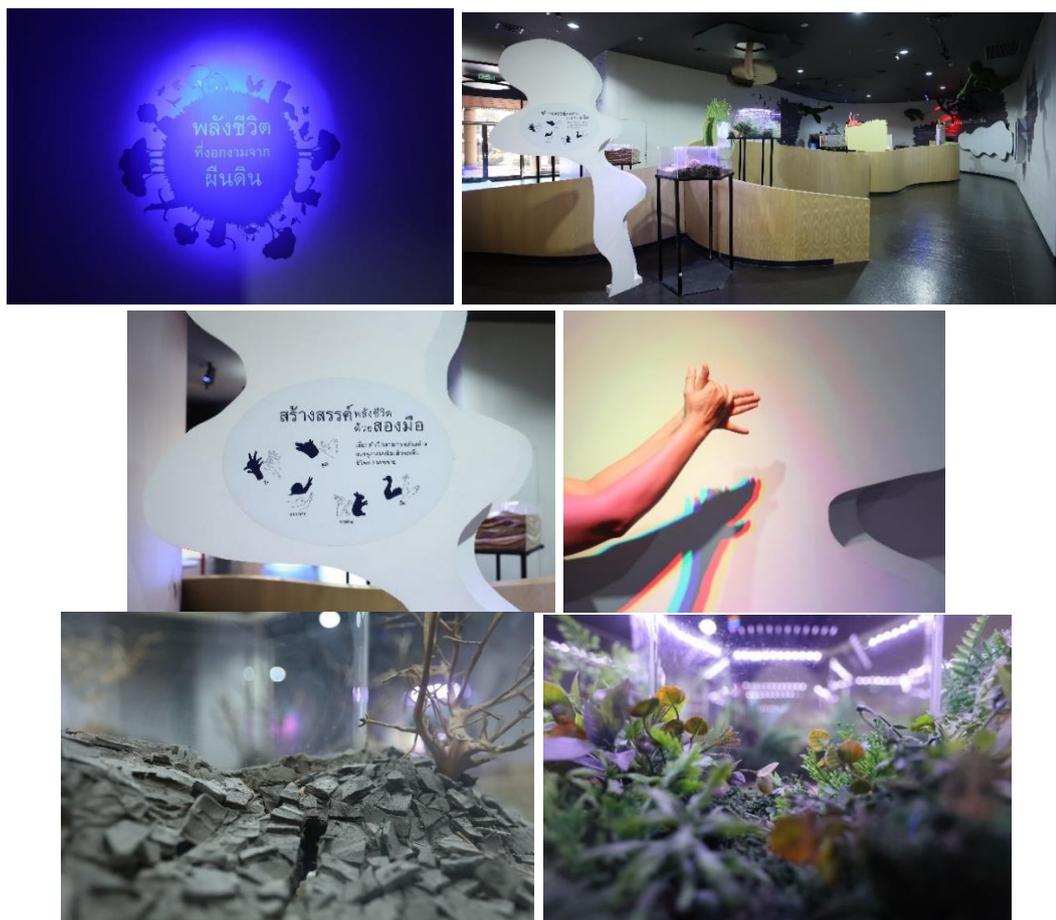

ภาพที่ 2.38 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ดินดล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7

โซนจัดแสดงที่ 2 โรงภาพยนตร์ 4 มิติ 360 องศา ดินมีชีวิต

โลกใต้ดินมีสิ่งมหัศจรรย์ที่เรามองเห็นและมองไม่เห็น แต่ทุกชีวิตต่างอยู่ด้วยกันแบบพึ่งพาอาศัยเพื่อสร้างความสมดุลแห่งชีวิตในวัฏจักรโลกใต้ดิน

- โซนจัดแสดงที่ 3 คืนชีวิตให้ผืนดิน

ภาพที่ 2.39 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ดินดล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7

โซนจัดแสดงที่ 3 คืนชีวิตให้ผืนดิน

ความอุดมสมบูรณ์ของผืนดินมาจากสิ่งมีชีวิตที่มีอยู่มากมายและหลากหลายภายในโลกใต้ดิน ดังนั้นดินมีชีวิตก็เพราะมีสิ่งมีชีวิตในดิน

- โซนจัดแสดงที่ 4 นักวิทยาศาสตร์ดินเพื่อมนุษยธรรม

ภาพที่ 2.40 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ดินดล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7

โซนจัดแสดงที่ 4 นักวิทยาศาสตร์ดินเพื่อมนุษยธรรม

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงงานด้านดินอย่างต่อเนื่องยาวนาน มีผลงานคือคุณภาพชีวิตของคนไทยที่ดีขึ้น ทำให้นานาชาติประจักษ์ในพระปัญญาคุณและพระเมตตาคุณ โดยในปี พ.ศ. 2555 สหภาพวิทยาศาสตร์ทางดินนานาชาติ (IUSS) ร่วมเทิดพระเกียรตินี้ถวายเป็นถรณ์ “นักวิทยาศาสตร์ดินเพื่อมนุษยธรรม” และต่อมาองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO of UN) กำหนดวันที่ 5 ธันวาคม (วันเฉลิมพระชนมพรรษา) เป็นวันดินโลก เริ่มครั้งแรกในปี พ.ศ. 2558

2.1.1.6 นิทรรศการชุมทรัพย์แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10

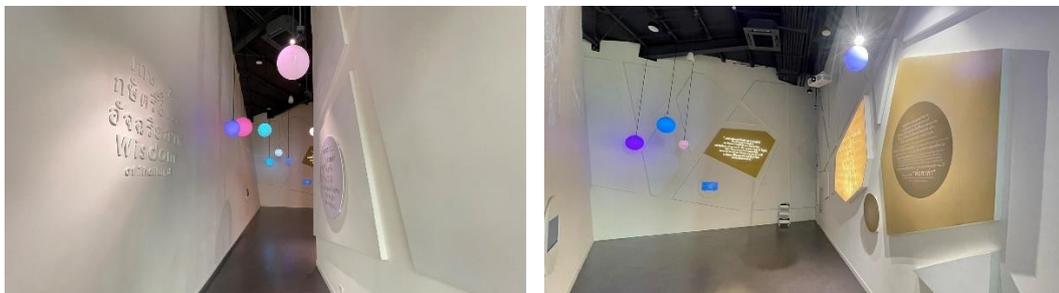
นิทรรศการ “ชุมทรัพย์แห่งแผ่นดิน” ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10 ลานสนองพระราชปณิธาน จัดแสดงพระมหากรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงสืบสาน รักษา และต่อยอดพระราชปณิธานในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ด้านการเกษตร ภายใต้แนวคิด “ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ คือพลังแผ่นดินเปรียบเสมือนชุมทรัพย์อันมีค่าที่ทุกคนจะช่วยกันสืบสาน รักษา และต่อยอดด้วยศาสตร์พระราชาสื่อสร้างความสุขที่พอเพียงด้วยวิถีเกษตรไทย” แบ่งส่วนจัดแสดงออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

โซนจัดแสดงที่ 1 “ทศมราชา กษัตราเกษตรไทย” พื้นที่เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยจัดแสดงศิลปกรรมตราสัญลักษณ์พระปรมาภิไธย วปร พร้อมพระปฐมบรมราชโองการเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2562

ภาพที่ 2.38 การจัดแสดงนิทรรศการชุมทรัพย์แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10
โซนจัดแสดงที่ 1 “ทศมราชา กษัตราเกษตรไทย”

โซนจัดแสดงที่ 2 “เกษตร กษัตริย์ อัจฉริยภาพ” จัดแสดงพระอัจฉริยภาพกษัตริย์เกษตร พระราชประวัติ และพระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงเจริญตามรอยเบื้องพระยุคลบาท เพื่อปกปักรักษาผืนแผ่นดินอันอุดมสมบูรณ์ในฐานะกษัตริย์เกษตร

ภาพที่ 2.39 การจัดแสดงนิทรรศการชุมทรัพย์แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10

โซนจัดแสดงที่ 2 เกษตร กษัตริย์ อัจฉริยภาพ

โซนจัดแสดงที่ 3 โรงภาพยนตร์ 7 มิติ ฉายภาพยนตร์เรื่อง The Magic Box “ชุมทรัพย์แห่งแผ่นดิน” เรื่องราวการผจญภัยของ 3 หุ่นยนต์จากเมืองเกษตรไกลไกลในดินแดนเกษตรแสนสุข

ภาพที่ 2.40 การจัดแสดงนิทรรศการชุมทรัพย์แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10

โซนจัดแสดงที่ 3 โรงภาพยนตร์ 7 มิติ

โซนจัดแสดงที่ 4 “We are Farmers Together เราเป็นเกษตรกรด้วยกัน” จัดแสดงภาพวาดฝีพระหัตถ์ ในพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว พร้อมด้วยจอสีคั่นเรื่องราวของเครือข่ายพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ และผู้สืบสานเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวทางศาสตร์พระราชา

ภาพที่ 2.41 การจัดแสดงนิทรรศการชุมชนทรัพย์แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10
โซนจัดแสดงที่ 4 We are Farmers Together เราเป็นเกษตรกรด้วยกัน

2.1.2 พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง

2.1.2.1 พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

เรียนรู้นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ขนาดเล็ก 1 ไร่
พอเพียงการทำเกษตรพอเพียงเมือง เพื่อการพึ่งตนเองในการผลิตอาหารปลอดภัย นวัตกรรม
ที่อยู่อาศัย

ภาพที่ 2.41 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

- บ้านดินบ้านฟาง

ภาพที่ 2.42 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง
บ้านดินบ้านฟาง

- บ้านนวัตกรรมพลังงานพึ่งตนเอง

ภาพที่ 2.43 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง
บ้านนวัตกรรมพลังงานพึ่งตนเอง

- ภูมิปัญญาวิถีไทย 4 ภาค

ภาคเหนือ

ภาคอีสาน

ภาคกลาง

ภาคใต้

ภาพที่ 2.44 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง
ภูมิปัญญาวิถีไทย 4 ภาค

2.1.2.2 พิพิธภัณฑสถานเกษตรตามรอยพ่อ

พิพิธภัณฑสถานกลางแจ้งเกษตรตามรอยพ่อ เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ประยุกต์ 1 ไร่ 1 ค้างคัง
ยั่งยืน เทคนิคการขยายพันธุ์พืช การจัดการเรือนเพาะชำ ระเบียบสวน

ภาพที่ 2.45 การจัดแสดงพิพิธภัณฑสถานกลางแจ้ง พิพิธภัณฑสถานเกษตรตามรอยพ่อ

- นวัตกรรมปลูกผักคุณภาพในโรงเรือนให้มีกินมีใช้ตลอดปี

ภาพที่ 2.46 การจัดแสดงพิพิธภัณฑสถานกลางแจ้ง พิพิธภัณฑสถานเกษตรตามรอยพ่อ
นวัตกรรมปลูกผักคุณภาพในโรงเรือน

ตลาดเศรษฐกิจพอเพียง

เพื่อการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตร ได้มีการจัดตลาดเศรษฐกิจพอเพียงทุกวันเสาร์ วันอาทิตย์ ในทุกสัปดาห์แรกของเดือน เป็นตลาดแห่งมิตรภาพ และการแบ่งปัน เพื่อจุดประกายความคิด แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ภูมิปัญญา นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อลดค่าใช้จ่ายเพิ่มรายได้สู่ความสุขที่ยั่งยืน รวมถึงการจำหน่ายสินค้า ผลผลิตทางการเกษตรปลอดภัย จากเครือข่ายพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ทั่วประเทศ

โครงการท่องเที่ยวสุขสันต์ ที่พิพิธภัณฑ์เกษตร

จัดขึ้นทุกวันหยุดวันเสาร์-วันอาทิตย์ โดยเปิดให้ประชาชนเข้ามาสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว ร่วมสร้างความสุขและสร้างประสบการณ์ให้ลูกหลานผ่านการเรียนรู้ เกษตรเศรษฐกิจพอเพียงในบรรยากาศท่ามกลางธรรมชาติ

ครอบครัวสุขสันต์ในวันหยุด

ONE DAY TRIP

วันเสาร์ - วันอาทิตย์
สัปดาห์ที่ 2 3
และ 4 ของเดือน

เวลา 10.00 - 14.00 น.

กิจกรรมโดนใจหนู
ระบายสีตุ๊กตา
นั่งรถรางชมแปลงเกษตร
ให้อาหารแม่ไก่
วาดรูประบายสี

ความสุข สนุก รอยยิ้ม
และเสียงหัวเราะ

ประจำเดือน **กุมภาพันธ์ 2567**

10-11 ก.พ. ตามล่าสำรวจพรรณไม้
17-18 ก.พ. หนูน้อยนักสำรวจธรรมชาติ

ประจำเดือน **มีนาคม 2567**

9-10 มี.ค. วาดรูป ระบายสี บันทึกนกเดินทาง
16-17 มี.ค. ดำนา ปลูกข้าว
23-24 มี.ค. ปลูกผัก เก็บผัก ทำอาหาร
30-31 มี.ค. เรียนรู้ฝึกปั้นบ้านผ่านงานศิลปะ

150.- / ท่าน
ครอบครัวละ 400.-
จำนวน 3 ท่าน
(ราคาไม่รวมค่าอาหาร)

สมัครเข้าร่วมกิจกรรม

www.wisdomking.or.th

@wisdomkingmuseum

094-649-2333, 087-859-7171

ภาพที่ 2.47 ตัวอย่างโปสเตอร์โครงการท่องเที่ยวสุขสันต์ ที่พิพิธภัณฑ์เกษตร

โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

หลักสูตรเรียนรู้ด้านเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียน นักศึกษา หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการและนโยบายของรัฐบาล “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และพันธุกรรมพืช ผ่านกิจกรรม สร้างสรรค์ความคิด ฐานจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในอาคาร พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ หลากหลายรูปแบบ ทั้งทฤษฎีและลงมือปฏิบัติได้จริง ให้นักเรียน นักศึกษา บุคลากรหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ซึ่งมีอยู่หลายหลักสูตรและระยะเวลาให้เลือกเรียนรู้กัน ตั้งแต่ 2 ชั่วโมง 3 ชั่วโมง 5 ชั่วโมง หรือรูปแบบค่ายการเรียนรู้ 2 วัน 1 คืน หรือ 3 วัน 2 คืน จำนวน 13 หลักสูตร ดังนี้

1. หลักสูตร “ตามรอยพ่อ”
2. หลักสูตร “เกษตรสร้างสรรค์”
3. หลักสูตร “วิถีเกษตรของพ่อ”
4. หลักสูตร “สืบทอดพระราชปณิธาน กษัตริย์เกษตร”
5. หลักสูตร “นวัตกรรมของพ่อ”
6. หลักสูตร “พอดีพอเพียง”
7. หลักสูตร “ตามรอยพ่อ กษัตริย์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง”
8. หลักสูตร “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”
9. หลักสูตร “รู้ก่อนทำ ตามรอยพ่อ”
10. หลักสูตรอบรม/ค่ายการเรียนรู้ “วิถีพอเพียง ระยะเวลาเรียนรู้ 2 วัน 1 คืน”
11. หลักสูตรอบรม/ค่ายการเรียนรู้ “ต้นกล้าพอเพียง ระยะเวลาเรียนรู้ 3 วัน 2 คืน”
12. หลักสูตรเกษตรเคลื่อนที่ “เกษตรพอเพียง”
13. หลักสูตรเกษตรเคลื่อนที่ “เกษตรพึ่งตนเอง”

จากข้อมูลพื้นฐานของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพันธกิจ วิสัยทัศน์ การจัดแสดงทั้งพิพิธภัณฑ์ในอาคาร และพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง องค์ความรู้ เทคนิค และวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถนำเสนอองค์ความรู้ สร้างความรู้สึกลับประทับใจ ความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ซึ่งคณะวิจัยนำข้อมูลดังกล่าว มาเป็นฐานข้อมูลในการทำความเข้าใจเป้าประสงค์ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ และการดำเนินงานต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร

เมื่อยุคสมัยมีการเปลี่ยนผ่านเกิดเป็นยุคโลกาภิวัตน์ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ สามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วและในจำนวนที่มีปริมาณมากขึ้น เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านลักษณะเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร ด้านเทคโนโลยี เพื่อเชื่อมต่อระหว่างบุคคลกับบุคคล บุคคลกับองค์กร และองค์กรกับองค์กร ทำให้มนุษย์มีการพัฒนาเครื่องมือและกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อให้เข้าถึงข้อมูลเหล่านั้น ได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่าพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นองค์กรหนึ่งที่ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และการดำเนินการต่าง ๆ ที่ผ่านมามีเห็นถึงความสำคัญในการเข้าถึงข้อมูลของผู้รับบริการ โดยพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีการใช้สื่อที่หลากหลาย อาทิ สื่อเว็บไซต์ สื่อออนไลน์ การจัดกิจกรรมออกบูทตามสถานที่ต่าง ๆ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้คณะวิจัยได้ใช้แนวคิดการเปิดรับข่าวสาร เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการรู้จักพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ช่องทางการเปิดรับข่าวสาร และเนื้อหาที่เปิดรับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ความหมายของการเปิดรับข่าวสาร

Atkin (1973, p. 208) กล่าวว่า การเปิดรับข่าวสาร หมายถึง การที่บุคคลมีการเปิดรับข่าวสารมาก ยิ่งจะส่งผลให้มีหูตาที่กว้างไกลมากขึ้น มีความรู้ มีความเข้าใจในสภาพแวดล้อม และเป็นคนที่ทันต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมากกว่าบุคคลอื่น ๆ ที่เปิดรับข่าวสารน้อยกว่า

แคปเลอร์ (Klapper, 1960, p. 19) กล่าวว่า ลักษณะสำคัญของผู้รับสารที่จะต้องนำมาใช้วิเคราะห์ คือ ลักษณะทางจิตวิทยา และลักษณะทางประชากรของผู้รับสารเพราะในชีวิตประจำวันของประชาชนนั้น มีแหล่งสื่อหรือผู้ส่งสารมากมายที่ต้องการนำเสนอข่าว แต่ผู้รับสารไม่สามารถเปิดรับข่าวสารในแต่ละวันทั้งหมดได้ จึงจำเป็นต้องเลือกเฉพาะข่าวสารที่ตนต้องการหรือเฉพาะที่ตนสนใจเท่านั้น

Rogers and Sevensing (1963) (อ้างถึงใน ศรีนธ์ ยี่หลั่นสุวรรณ, 2558, น. 18) กล่าวว่า การเปิดรับข่าวสาร หมายถึง บุคคลที่เปิดรับสื่อมวลชนซึ่งมีความครอบคลุมสื่อมวลชนถึง 5 ประเภท คือ สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อภาพยนตร์ สื่อวิทยุ สื่อนิตยสาร และสื่อโทรทัศน์

Samuel L. Becker, (1972) ได้ให้ความหมายของการเปิดรับข่าวสาร โดยจำแนกตามพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร คือ

1. การแสวงหาข้อมูล (Information Seeking) กล่าวคือ บุคคลจะแสวงหาข้อมูลเมื่อต้องการให้มีความคล้ายคลึงกับบุคคลอื่นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือเรื่องทั่ว ๆ ไป

2. การเปิดรับข้อมูล (Information Receptivity) กล่าวคือ บุคคลจะเปิดรับข่าวสารเพื่อทราบข้อมูลที่ตนเองสนใจหรืออยากรู้ หากมีข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตนเอง จะให้ความเอาใจใส่ในการที่จะอ่าน ดู หรือฟังเป็นพิเศษ

3. การเปิดรับประสบการณ์ (Experience Receptivity) กล่าวคือ บุคคลที่จะเปิดรับข่าวสารเพราะต้องการกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ของตนเอง

จากคำจำกัดความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า “การเปิดรับข่าวสาร” หมายถึง การที่บุคคลเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ โดยเลือกสื่อตามที่ตนสนใจ และเป็นการเปิดรับข่าวสารเพื่อตอบสนองต่อความต้องการอย่างใดอย่างหนึ่งของตนเอง

วัตถุประสงค์ของการเปิดรับข่าวสาร

สุรพงษ์ โสชนะเสถียร (2553) ได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการเลือกเปิดรับข้อมูลข่าวสารของผู้รับสาร ตามวัตถุประสงค์ของการเปิดรับข่าวสาร ดังนี้

1. เพื่อการรับรู้ (Cognition) โดยผู้รับสารมีความต้องการข่าวสารหรือสารสนเทศ (Information) เพื่อสนองต่อความต้องการและความอยากรู้ อยากรู้อยากเห็น

2. เพื่อความหลากหลาย (Diversions) เช่น การเปิดรับสื่อ เพื่อแสวงหาความเร้าใจ ความตื่นเต้น ความสนุกสนาน รวมทั้งการพักผ่อน

3 เพื่อรรถประโยชน์ทางสังคม (Social Utility) หมายถึง การต้องการสร้างความคุ้นเคยหรือการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เช่น การใช้ภาษาร่วมสมัย เป็นต้น

4. การผละสังคัม (Withdrawal) เป็นการเปิดรับสื่อหรือเข้าหาสื่อ เพื่อหลีกเลี่ยงจากงานประจำ หรือหลีกเลี่ยงจากคนรอบข้าง

คอมบ์ส และเบ็คเกอร์ (McCombs & Becker, 1979) ได้อธิบายเพิ่มเติมถึงแนวคิดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการเปิดรับข่าวสารหรือการเปิดรับสื่อในด้านความถี่ ความสนใจ สื่อที่เลือก และระยะเวลา เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ดังนี้

1. เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ (Surveillance) คือ การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ทันต่อความเคลื่อนไหวและการสังเกตการณ์ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรอบตัว

2. เพื่อการตัดสินใจ (Decision) คือ การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร เพื่อประกอบในการกำหนดความคิดเห็นของตนเองต่อสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน

3. เพื่อการพูดคุยสนทนา (Discussion) เป็นการแสวงหาความรู้เพื่อประกอบกับการพูดคุยหรือปรึกษาหารือกับผู้อื่นได้

4. เพื่อการมีส่วนร่วม (Participation) เป็นการแสวงหาข่าวสารให้มีการรับรู้และการมีส่วนร่วมในสถานการณ์ ความเป็นไปของสังคมและสิ่งรอบข้าง

ดวงฤทัย พงศ์ไพฑูรย์ (2544) ได้อธิบายว่า แม้ว่าบุคคลจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกัน มีวัตถุประสงค์และมีความต้องการในการเปิดรับข่าวสารที่ต่างต่างก็ตาม แต่โดยสรุปแล้วบุคคลจะทำการเปิดรับข่าวสารอยู่ 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน โดยผู้รับสารมีความคาดหวังจากสื่อมวลชนว่าการบริโภคข่าวสารจากสื่อมวลชน จะช่วยตอบสนองความต้องการของเขาได้ ซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ หรือเปลี่ยนลักษณะนิสัย เปลี่ยนพฤติกรรมบางอย่างได้ โดยการเลือกบริโภคสื่อมวลชนนั้นขึ้นอยู่กับความต้องการ หรือแรงจูงใจของผู้รับสารเอง เพราะบุคคลแต่ละคนย่อมมีวัตถุประสงค์ และความตั้งใจในการใช้ประโยชน์แตกต่างกันไป

2. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลโดยสื่อบุคคล หมายถึง ตัวบุคคลผู้ที่นำข่าวสารจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง โดยอาศัยการติดต่อระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication) ที่จะมีปฏิริยาโต้ตอบระหว่างกัน การสื่อสารระหว่างบุคคล โดยใช้สื่อบุคคลเป็นผู้เผยแพร่ข่าวสาร สื่อบุคคลนี้จะมีประโยชน์อย่างมาก ในกรณีที่ผู้ส่งสารหวังผลให้ผู้รับสารมีความเข้าใจกระจ่างชัดเจน และตัดสินใจรับสารได้อย่างมั่นใจยิ่งขึ้น ซึ่งการสื่อสารระหว่างบุคคลนี้สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) การติดต่อโดยตรง (Direct Contact) เป็นการเผยแพร่ข่าวสาร เพื่อสร้างความเข้าใจหรือชักจูงโน้มน้าวใจกับประชาชนโดยตรง

2) การติดต่อโดยกลุ่ม (Group Contact of Community Public) โดยกลุ่มจะมีอิทธิพลต่อบุคคลส่วนรวม ช่วยให้การสื่อสารของบุคคลบรรลุเป้าหมายได้ เพราะเมื่อกลุ่มมีความสนใจมุ่งไปในทิศทางใด บุคคลส่วนใหญ่ในกลุ่มจะมีความสนใจในทางนั้นด้วย

3. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อเฉพาะกิจ โดยสื่อเฉพาะกิจ หมายถึง สื่อที่ถูกผลิตขึ้นมาโดยมีเนื้อหาสาระที่เฉพาะเจาะจง และมีจุดมุ่งหมายหลักอยู่ที่ผู้รับสารเฉพาะกลุ่ม ตัวอย่างของสื่อเฉพาะกิจ เช่น จุลสาร แผ่นพับ โปสเตอร์ ใบปลิว คู่มือ และนิทรรศการ เป็นต้น

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดรับข่าวสาร

ปรมะ สตะเวทิน (2555) อธิบายถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดรับข่าวสารของแต่ละบุคคลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ (Utility) ว่า โดยทั่วไป บุคคลมักจะให้ความสำคัญกับการได้รับประโยชน์ต่อการเลือกรับข่าวสาร โดยพยายามที่จะเข้าถึง ให้ความสนใจ และจดจำข่าวสารที่ให้ประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว

นอกจากนั้นยังมีปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการเปิดรับข่าวสารในแต่ละบุคคลที่ต่างกัน (ขวัญเรือน กิติวัฒน์, 2551) ดังนี้

1. ปัจจัยด้านบุคลิกภาพและจิตวิทยาส่วนบุคคล โดยมีความเชื่อว่า แต่ละบุคคลนั้นจะมีความแตกต่างกันภายในเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะทางด้านโครงสร้างทางจิตวิทยาส่วนบุคคลที่ได้รับผลสืบเนื่องมาจากลักษณะและวิถีในการเลี้ยงดูที่แตกต่างกันออกไป นอกจากนั้นการอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีความแตกต่างกัน อาจส่งผลไปจนถึงระดับสติปัญญา ความคิดอ่าน ทักษะคติ ตลอดจนกระบวนการในการรับรู้ การเข้าถึง การสนใจและการจูงใจต่อไป

2. ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางด้านสังคม เนื่องจากมนุษย์มีการอยู่กันเป็นสัตว์สังคม และมีการยึดติดกันเป็นกลุ่มที่ตนเองนั้นอาศัยอยู่เป็นกลุ่มอ้างอิง (Reference Group) เพื่อดำเนินการตัดสินใจในการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง จึงเป็นเหตุให้มีความคิด ทักษะคติ และพฤติกรรมที่คล้ายคลึงตามกัน ทำให้เกิดการยอมรับของกลุ่มที่ตนเองอยู่อาศัย

3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมนอกระบบการสื่อสาร หมายถึงไปถึงลักษณะทางด้านประชากรศาสตร์ คือ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ มีผลทำให้การเปิดรับข่าวสารที่คล้ายคลึงหรือแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้อาจหมายถึงไปถึงขั้นการตอบสนองต่อเนื้อหาของข่าวสารที่แตกต่างกันออกไปด้วย

กระบวนการเปิดรับข่าวสารและกระบวนการกลั่นกรอง

Klapper (1960) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการเลือกรับข่าวสารหรือเปิดรับข่าวสารเปรียบเสมือนเครื่องกรองข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วยการกลั่นกรอง 4 ขั้นตอนตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure) เป็นขั้นแรกในการเลือกช่องทางการสื่อสาร บุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อและข่าวสารจากแหล่งสารที่มีอยู่ด้วยกันหลายแหล่ง เช่น การเลือกซื้อหนังสือพิมพ์ฉบับใดฉบับหนึ่ง เลือกเปิดวิทยุกระจายเสียงสถานีใดสถานีหนึ่งตามความสนใจและความต้องการของตน อีกทั้ง ทักษะและความชำนาญในการรับรู้ข่าวสารของคนเรานั้นก็ต่างกันบางคนถนัดที่จะฟังมากกว่าอ่าน ก็จะชอบฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์มากกว่าอ่านหนังสือ เป็นต้น

2. การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention) ผู้เปิดรับข่าวสารมีแนวโน้มที่จะเลือกสนใจข่าวจากแหล่งใดแหล่งหนึ่ง โดยมักเลือกตามความคิดเห็น ความสนใจของตน เพื่อสนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับความรู้ ความเข้าใจ หรือทัศนคติเดิมที่มีอยู่แล้ว เพื่อไม่ให้เกิดภาวะทางจิตใจที่ไม่สมดุลหรือมีความไม่สบายใจ ที่เรียกว่าความไม่สอดคล้องทางด้านความเข้าใจ (Cognitive Dissonance)

3. การเลือกรับรู้ และตีความหมาย (Selective Perception and Interpretation) เมื่อบุคคลเปิดรับข้อมูลข่าวสารแล้ว ก็เชื่อว่าจจะรับรู้ข่าวสารทั้งหมดตามเจตนาของผู้ส่งสารเสมอไป เพราะคนเรามักเลือกรับรู้ และตีความหมายสารแตกต่างกันไปตามความสนใจ ทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวัง แรงจูงใจ สภาวะทางร่างกาย หรือสภาวะทางอารมณ์ และจิตใจ ดังนั้นแต่ละคนอาจตีความเฉพาะข่าวสารที่สอดคล้องกับลักษณะส่วนบุคคลดังกล่าว นอกจากจะทำให้ข่าวสารบางส่วนถูกตัดทิ้งไป ยังมีการบิดเบือนข่าวสารให้มีทิศทางเป็นที่น่าสนใจของแต่ละบุคคลด้วย

4. การเลือกจดจำ (Selective Retention) บุคคลจะเลือกจดจำข่าวสารในส่วนที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการ ทัศนคติของตนเอง และมักจะลืมหรือไม่นำไปถ่ายทอดต่อในส่วนที่ตนเองไม่สนใจ ไม่เห็นด้วย หรือเรื่องที่ขัดแย้งกับความคิดของตนเอง ข่าวสารที่คนเราเลือกจดจำไว้นั้นมักมีเนื้อหาที่จะช่วยส่งเสริมหรือสนับสนุนความรู้สึคนึกคิด ทัศนคติ ค่านิยม หรือความเชื่อของแต่ละคนที่มีอยู่เดิมให้มีความมั่นคงชัดเจนยิ่งขึ้นและเปลี่ยนแปลงยากขึ้น เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ในอนาคตต่อไป

อิทธิพลต่อการเลือกเปิดรับข่าวสารของบุคคล

Todd Hunt and Brent d. Ruben, (1993) (อ้างถึงในประมะ สตะเวทิน, 2541) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเปิดรับข่าวสารของบุคคลไว้ดังนี้

1. ความต้องการ (Need) ปัจจัยที่สำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งในกระบวนการเลือกของมนุษย์ คือความต้องการ ความต้องการทุกอย่างของมนุษย์ทั้งด้านความต้องการทางกายและใจ ความต้องการระดับสูงและความต้องการระดับต่ำย่อมเป็นตัวกำหนดการเลือกของเรา เราเลือกตอบสนองความต้องการของเรา เพื่อให้ได้ข่าวสารที่ต้องการ เพื่อแสดงรสนิยม เพื่อการยอมรับในสังคม เพื่อความพอใจ

2. ทัศนคติและค่านิยม (Attitude and Values) ทัศนคติ คือความชอบและมีใจโน้มเอียง (Preference and Predisposition) ต่อเรื่องต่าง ๆ ส่วนค่านิยม คือหลักพื้นฐานที่เรายึดถือ

เป็นความรู้สึกที่ว่าเราควรจะทำหรือไม่ควรทำอะไรในการมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและคนที่ทัศนคติและค่านิยมมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการเลือกใช้สื่อมวลชน การเลือกข่าวสาร การเลือกตีความหมายและการเลือกจดจำ

3. เป้าหมาย (Goal) มนุษย์ทุกคนมีเป้าหมาย มนุษย์ทุกคนกำหนดเป้าหมายในการดำเนินชีวิตทั้งในเรื่องอาชีพ การเข้าสมาคม การพักผ่อน เป้าหมายของกิจกรรมต่าง ๆ ที่เรากำหนดขึ้นนี้จะมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้สื่อมวลชน การเลือกข่าวสาร การเลือกตีความหมาย และการเลือกจดจำเพื่อสนองเป้าหมายของตน

4. ความสามารถ (Capability) ความสามารถของเราเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งรวมทั้งความสามารถด้านภาษามีอิทธิพลต่อเราในการที่จะเลือกรับข่าวสาร เลือกตีความหมาย และเลือกเก็บเนื้อหาข่าวนั้นไว้

5. การใช้ประโยชน์ (Utility) กล่าวโดยทั่วไปแล้ว เราจะให้ความสนใจและใช้ความพยายามในการที่จะเข้าใจ และจดจำข่าวสารที่เราสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

6. สไตล์ในการสื่อสาร (Communication Style) การเป็นผู้รับสารนั้นส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับสไตล์ในการสื่อสาร คือ ความชอบหรือไม่ชอบสื่อบางประเภท ดังนั้นบางคนจึงชอบฟังวิทยุ บางคนชอบดูโทรทัศน์ บางคนชอบอ่านหนังสือพิมพ์

7. สถานะ (Context) สถานะในที่นี้ หมายถึง สถานที่ บุคคล และเวลาที่อยู่ในสถานการณ์การสื่อสาร สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีอิทธิพลต่อการเลือกของผู้รับสาร การมีคนอื่นอยู่ด้วยมีอิทธิพลตรงต่อการเลือกใช้สื่อและข่าวสาร การเลือกตีความหมายและเลือกจดจำข่าวสาร การที่เราต้องถูกมองว่าเป็นอย่างไร การที่เราคิดว่าคนอื่นมองเราอย่างไร เราเชื่อว่าคนอื่นคาดหวังอะไรจากเรา และการที่คิดว่าคนอื่นคิดว่าเราอยู่ในสถานการณ์อะไร ล้วนแต่มีอิทธิพลต่อการเลือกของเรา

8. ประสบการณ์และนิสัย (Experience and Habit) ในฐานะของผู้รับสาร ผู้รับสารแต่ละคนพัฒนานิสัยการรับสารอันเป็นผลมาจากประสบการณ์ในการเปิดรับข่าวสาร บุคคลพัฒนาความชอบสื่อชนิดใดชนิดหนึ่ง รายการประเภทใดประเภทหนึ่ง ดังนั้นบุคคลจึงเลือกใช้สื่อชนิดใดชนิดหนึ่งสนใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตีความหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง และเลือกจดจำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่าการเลือกสรรข่าวสารของบุคคลเป็นสิ่งที่อธิบายถึงพฤติกรรมการสื่อสารของแต่ละบุคคลว่ามีความแตกต่างกันทางสภาพส่วนบุคคลหรือสภาพจิตวิทยามีผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร โดยมีกระบวนการเลือกสรร (Selective Process) ที่แตกต่างกัน พฤติกรรมการเปิดรับ (Exposure) คือการที่ผู้บริโภคนั้นเลือกที่จะรับเอาสิ่งเร้าเข้ามาโดยผ่านทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 ซึ่งเป็นการเลือกรับสิ่งเร้าบางตัวเท่านั้น เห็นได้จากพฤติกรรมการเปิดรับเป็นขั้นตอนแรกสุดของกระบวนการรับรู้ (Perception) เมื่อผู้บริโภคนั้นมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อแล้ว จะทำการสนใจในตัวสาร และต่อมาจึงทำการตีความหมายสารที่ได้รับนั้น

จากการทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร จะเห็นได้ว่า มนุษย์แต่ละคนมีกระบวนการเปิดรับที่แตกต่างกัน โดยมีกระบวนการเลือกสรร ตามวัตถุประสงค์ของการเปิดรับ

ข่าวสาร หรือปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเปิดรับข่าวสารของบุคคลนั้นไว้ คณะวิจัยจึงนำแนวคิดนี้มาเพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ว่า ผู้รับบริการมีการเปิดรับข่าวสารจากพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อย่างไร สื่อหรือช่องทางที่ทำให้ผู้รับบริการรู้จักพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ รวมถึงสื่อและประเด็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดรับจากสื่อของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นอย่างไร

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้

แนวคิดด้านการรับรู้ (Perception) คณะวิจัยนำมาศึกษาถึงการเข้าใจในวิธีการที่มนุษย์พยายามใช้ประสาทสัมผัสส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ เพื่อทำการแปลผลเป็นพฤติกรรมที่มีความแตกต่างกัน โดยความแตกต่างนี้สืบเนื่องมาจากความคิด อารมณ์ สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของบุคคล ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสามารถนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการอธิบายการรับรู้ของผู้รับบริการที่มาเข้าชมที่พิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ความหมายของการรับรู้

ทั้งนี้ได้อ่านนักวิชาการหลายท่านได้ให้คำนิยามคำว่า การรับรู้ ไว้หลายความหมายดังนี้

แสงเดือน ทวีสิน (2545) ได้อธิบายคำจำกัดความว่า การรับรู้ (Perception) คือ การที่มนุษย์นำข้อมูลที่ได้จากความรู้สึกสัมผัส (Sensation) ซึ่งถือเป็นข้อมูลดิบ (Raw Data) อันเกิดจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 ประกอบด้วย ตา หู จมูก ลิ้น และกายสัมผัส โดยจำแนก แยกแยะ คัดเลือก วิเคราะห์ด้วยกระบวนการทำงานของสมอง แล้วแปลเปลี่ยนสิ่งที่ได้ออกเป็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีความหมาย เพื่อนำไปใช้ในการเรียนรู้ต่อไป

Solomon (2015 อ้างถึงใน ปุณชญา ใจภักดี, 2560) กล่าวถึงการรับรู้ว่าเป็นกระบวนการที่แต่ละบุคคลเลือกที่จะเปิดรับ สิ่งกระตุ้นหรือสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาทางระบบประสาทสัมผัสทั้งห้า อันได้แก่ รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส โดยมีการจัดระเบียบข้อมูล และมีการตีความหมายของสิ่งเร้า

โมนเวนและไมเนอร์ (2001 อ้างถึงใน รติตา ไกรเทพ, 2556) อธิบายความหมายของการรับรู้ไว้ว่า “เป็นกระบวนการที่บุคคลเปิดรับต่อข้อมูลข่าวสาร โดยที่ตั้งใจรับข้อมูลเหล่านั้นและทำความเข้าใจความหมาย” โดยได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ในขั้นเปิดรับ ผู้บริโภคจะรับข้อมูลผ่านทางประสาทสัมผัส ในขั้นตั้งใจรับ ผู้บริโภคจะแบ่งปันความสนใจมาสู่สิ่งเร้านั้น และขั้นตอนสุดท้ายคือ ขั้นเข้าใจความหมาย ผู้บริโภคจะจัดองค์ประกอบของข้อมูลและตีความหมายออกมาเพื่อให้เข้าใจได้

G. Belch & M. Belch (2007 อ้างถึงใน วีรภัทร วัสสระ, 2558) การรับรู้ หมายถึง วิธีการที่บุคคลรู้สึกและรู้สึกโดยอาศัยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ส่วน (Sense) ตีความ (Interpret) และเข้าใจ (Comprehend) ถึงสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่มีหลากหลาย (Arens, 2004) โดยการรับรู้เป็นกระบวนการของแต่ละบุคคล ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยภายใน เช่น ความเชื่อ ประสบการณ์การเลือก จัดเก็บตีความข้อมูล

และความคาดหวัง นอกจากนี้ยังได้รับอิทธิพลจากลักษณะของสิ่งเร้า (Characteristic Stimulus) เช่น ขนาด สี สัน ความหนาแน่น และบริบทที่แวดล้อม และเกี่ยวข้องในขณะที่จะเห็นหรือได้ยิน

จักรกฤษ เตชพร (2563) การรับรู้ คือ กระบวนการที่ใช้ในการตัดสินใจที่เข้ามาผ่านกระบวนการของร่างกาย หรือประสาทสัมผัสทั้ง 5 และการตีความ รวมถึงความเข้าใจ เป็นกระบวนการของแต่ละบุคคล การเลือกตีความ การให้ความหมาย อาศัยประสบการณ์ และทัศนคติส่วนบุคคล ซึ่งจะทำให้ความหมายที่ได้รับผ่านการตีความนั้นแตกต่างกัน

ธีรวัช ปุรินทรภิบาล (2566) ได้สรุปความหมายของการรับรู้ว่า หมายถึง กระบวนการประมวลผลและแปลผลหรือตีความหมายข้อมูลที่ได้รับ จากสิ่งเร้าผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้แก่ การเห็น การได้กลิ่น การรับรส การรับสัมผัสทางกาย และ การได้ยิน โดยอาศัยปัจจัยทางจิตวิทยา อาทิ ประสบการณ์การเรียนรู้ แรงจูงใจ และอารมณ์ ปัจจัย เหล่านี้มีบทบาทพร้อมกับการรับรู้ ซึ่งกระบวนการรับรู้เป็นหัวใจสำคัญของศึกษาด้านการสื่อสาร

อาจกล่าวได้ว่า การรับรู้คือ การแสดงออกถึงความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ โดยกระบวนการรับรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของบุคคลแต่ละคน เกิดจากเมื่อบุคคลได้รับสิ่งเร้า หรือข้อมูลผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ประกอบด้วย ตา หู จมูก ลิ้น และกายสัมผัส แล้วตีความหรือแปลความหมายของข้อมูลจากสิ่งเร้าที่ได้รับ

ลักษณะที่สำคัญของการรับรู้

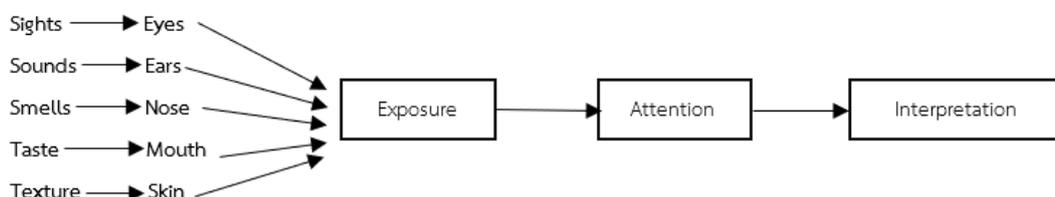
ลักษณะที่สำคัญของการรับรู้ 6 ประการ คือ

1. มีพื้นฐานข้อมูลหรือความรู้ในเรื่องนั้นมาก่อน (Knowledge Based) หรือถ้าไม่มีความรู้ อย่างน้อยต้องมีประสบการณ์เดิมในเรื่องนั้น ๆ
2. มีข้อวินิจฉัย (Inferential) ในขั้นตอนของกระบวนการรับรู้ เนื่องจากในการรับรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง มนุษย์ไม่สามารถรับข้อมูลทุกชนิดในเรื่องนั้นพร้อมกันได้ ดังนั้นจึงต้องอาศัยวิธีการวินิจฉัย โดยการตั้งสมมติฐานหรือปะติดปะต่อเรื่องต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้การรับรู้ในสิ่งนั้นเกิดความสมบูรณ์มากที่สุด
3. มีความสามารถในการแยกแยะ (Categorical) ลักษณะหรือคุณสมบัติที่สำคัญของข้อมูลนั้นได้อย่างถูกต้อง ซึ่งในลักษณะนี้จะต้องอาศัยความจำจากประสบการณ์เดิมมาใช้
4. มีความสัมพันธ์เชื่อมโยง (Relational) ของข้อมูลต่าง ๆ หลายประเภท
5. มีการอาศัยการดัดแปลง (Adaptive) ข้อมูลจากประสบการณ์เดิมมาใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละเรื่องที่กำลังรับรู้อยู่ในขณะนั้น
6. มีการตอบสนองกลไกโดยอัตโนมัติ เป็นการทำงานของสมองในการรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ มีการแปลความหมายจากสิ่งที่ได้สัมผัส และเกิดการรับรู้สิ่งเร้านั้น ๆ ในลักษณะของส่วนรวมที่มีความหมาย

กระบวนการรับรู้

Solomon (2015 อ้างถึงใน ปุณชญา ใจภักดี, 2560) กล่าวถึงกระบวนการรับรู้ของผู้บริโภค มี 3 ขั้นตอน โดยเริ่มจาก

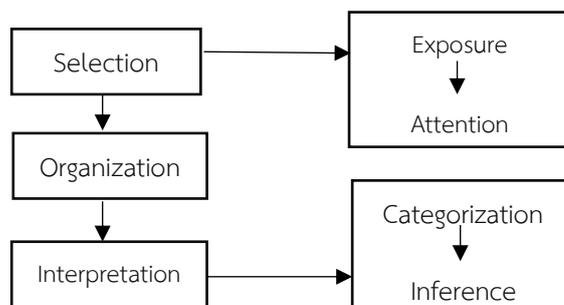
1. การเปิดรับ (Exposure) จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีสิ่งเร้าเข้ามากระตุ้น
2. การคำนึงถึง (Attention) เกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้รับสิ่งเร้าที่ตรงและสอดคล้องกับความสนใจของตน และเห็นว่าสิ่งเร้านั้นมีความสำคัญ
3. การตีความ (Interpretation) จะเกิดขึ้นเมื่อผู้บริโภคเลือกรับเอาสิ่งเร้าเข้ามาแล้วทำการตีความสิ่งเร้าดังกล่าว ซึ่งการตีความของแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกันไปภูมิหลังของตนเอง โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อาทิ ความรู้ ความสามารถ ความต้องการ ค่านิยม รวมไปถึงประสบการณ์เดิม ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2.48 ภาพรวมกระบวนการรับรู้ของผู้บริโภค

ที่มา : ดัดแปลงจาก Solomon, M.R. (2015) (อ้างถึงใน ปุณชญา ใจภักดี, 2560)

นอกจากนั้น Assael (2004) ได้อธิบายกระบวนการรับรู้ ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่

ภาพที่ 2.49 แสดงขั้นตอนการรับรู้(Perceptual process)

ที่มา : Assael. H. (2004). Consumer behavior: A strategic approach. Boston, MA : Houghton Mifflin, p. 159.

1. การเลือกรับข้อมูล (Perceptual Selection) กระบวนการรับรู้ประกอบด้วย

1) การเปิดรับ (Exposure) ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อประสาทสัมผัสทั้ง 5 (รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส) ของผู้บริโภคร่างกาย โดยการกระตุ้นของสิ่งเร้าที่เข้ามา จะทำให้ผู้บริโภคนั้นลือกสิ่งเร้าที่จะเปิดรับ

2) การให้ความสนใจ (Attention) คือการให้ความสนใจกับสิ่งเร้าอย่างหนึ่ง ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เมื่อผู้บริโภคสังเกตโฆษณาในโทรทัศน์หรือสินค้าใหม่ที่อยู่บนชั้นวางสินค้า หรือป้ายไฟโฆษณาตามสถานีรถไฟ ความสนใจจะเกิดขึ้น แต่ความสนใจนั้น ๆ ไม่ได้เกิดขึ้นหลังจากการเปิดรับในทุกครั้ง ซึ่งในบางครั้งผู้บริโภคมักมีการเปิดรับ แต่อาจให้ความสนใจกับสิ่งเร้าเพียงเล็กน้อย

3) การเลือกรับรู้ (Selective Perception) ผู้บริโภคจะมีการรับรู้ต่อสิ่งเร้าทางการตลาดแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล เนื่องจากความต้องการ ทัศนคติประสบการณ์ และบุคลิกของแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกัน ซึ่งการเลือกรับรู้จะเกิดขึ้นในทุกขั้นตอนของกระบวนการรับรู้ การเลือกที่จะเปิดรับ และการให้ความสนใจ (Selective Exposure and Attention) กระบวนการเลือกรับรู้ (Selective Perception) จะช่วยให้สามารถมั่นใจได้ว่า ผู้บริโภคจะได้รับข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของตนเอง และการปกป้องการรับรู้ (Perceptual Defense) คือกระบวนการที่ผู้บริโภคเลือกที่จะปกป้องตนเองจากสิ่งเร้าที่เข้ามาคุกคาม หรือเลือกไม่ตอบรับสิ่งเร้าที่ไม่สอดคล้องกับความเชื่อของตนเอง หรือในบางครั้งอาจจะเลือกที่จะบิดเบือนข้อมูลที่ได้รับ เพื่อให้สอดคล้องกับความเชื่อและความคิดเห็นของตนเอง (Arens, 2004)

2. การจัดระบบข้อมูล (Perceptual Organization) หมายถึง การที่ผู้บริโภคจัดกลุ่มของข้อมูลจากหลาย ๆ แหล่งที่มา เพื่อสรุปความหมายและเข้าใจความหมายได้ดีขึ้น โดยอาศัยพื้นฐานของ Gestalt Psychology คือการที่ผู้บริโภคจัดการกับการรับรู้ให้เป็นภาพรวมของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งผู้บริโภคสามารถจัดการกับข้อมูลได้ 3 ลักษณะ คือ

1) การทำให้สมบูรณ์ (Closure) เป็นการที่ผู้บริโภคสรุปข้อมูลเองในกรณีที่ข้อมูลมีความไม่ชัดเจน

2) การจัดกลุ่ม (Grouping) ผู้บริโภคจะรับรู้ข้อมูลแบบเป็นกลุ่มของข้อมูลมากกว่าที่จะแยกเป็นข้อมูลที่ไม่ต่อเนื่อง หรือไม่มีความเกี่ยวข้องกัน

3) บริบท (Context) ผู้บริโภคมีแนวโน้มที่จะรับรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยบริบทแวดล้อม ดังนั้นการออกแบบโฆษณาจึงมีอิทธิพลต่อการรับรู้ในสินค้า โดยผู้บริโภคจะรับรู้โฆษณาขึ้นแตกต่างกันเมื่อใช้สื่อที่ต่างกันออกไป สิ่งสำคัญสำหรับการใช้บริบท คือ ภาพ (Figure) และพื้นหลัง (Background) ผู้บริโภคจะแยกความแตกต่างของสิ่งเร้าที่โดดเด่นสะดุดตา (Prominent) คือ ตำแหน่งที่อยู่เด่นชัดที่สุดจากสิ่งเร้าที่เป็นพื้นหลัง (Background)

3. การตีความข้อมูล (Perceptual Interpretation) มี 2 ลักษณะคือ

1) การจัดหมวดหมู่ (Categorization) นักการตลาดต้องการที่จะให้กระบวนการจัดหมวดหมู่แยกประเภทนั้น สามารถทำได้ง่ายขึ้น เพื่อต้องการให้ผู้บริโภคสามารถจดจำตราสินค้าได้

และไม่ต้องทำให้ตราสินค้าของตนไปซ้ำกับตราสินค้าอื่น กระบวนการของการจัดหมวดหมู่ประกอบด้วย

(1) แผนภูมิ (Schema) เมื่อผู้บริโภครวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าใหม่จะมีการเก็บข้อมูลของสินค้าประเภทนั้นลงในความทรงจำ เมื่อมีความรู้ในสินค้าประเภทนั้น ๆ มากขึ้นก็จะสามารถระลึกถึงข้อมูลที่อยู่ในความคิด (Thought) แนวความคิด (Ideas) สัญลักษณ์ (Symbols)

(2) การแบ่งประเภท (Subtyping) จะเกี่ยวข้องกับสร้างหมวดหมู่ย่อย ๆ จากหมวดหมู่ที่กว้างกว่า

2) การสรุปข้อมูล (Inference) ผู้บริโภคสามารถทำการสรุปวินิจฉัยเกี่ยวกับตราสินค้า ราคา ร้านค้า หรือองค์กร การสรุปวินิจฉัยนี้เป็นรูปแบบความเชื่อของผู้บริโภคที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นผลจากความเชื่อมโยงในอดีต

ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้

การรับรู้ของแต่ละบุคคลจำเป็นจะต้องอาศัยหลาย ๆ ปัจจัยเข้าร่วมวิเคราะห์ เพราะใน สิ่งเร้าชนิดเดียวกัน การรับรู้ของแต่ละบุคคลอาจตีความแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของบุคคล เช่น อวัยวะรับสัมผัส ความตั้งใจ รวมไปถึงประสบการณ์ที่ทุกคนมีต่อสิ่งเร้าชนิดนั้น

Assael (1998 อ้างถึงใน รติตา ไกรเทพ, 2556) กล่าวว่าปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้และตีความ มี 2 ประการคือ

1. ลักษณะของสิ่งเร้าที่มีผลกระทบต่อรับรู้ (Stimulus Characteristics Affecting Perception) โดยสิ่งเร้าที่จะทำให้บุคคลเกิด “การรู้สึก” ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 2 ประการ คือ ส่วนประกอบด้านความรู้สึก และส่วนประกอบด้านโครงสร้าง

1) ส่วนประกอบด้านความรู้สึก (Sensory Elements) การรับรู้จากสิ่งเร้าที่เข้ามากระทบประสาทรับสัมผัสทั้งห้า ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น และอวัยวะรับสัมผัส ซึ่งการรับสัมผัสทั้งห้า ได้แก่ การมองเห็น เสียง กลิ่น การสัมผัส และ รสชาติ

2) ส่วนประกอบด้านโครงสร้าง (Structural elements) เป็นลักษณะทางกายภาพของข่าวสาร ประกอบด้วย ขนาด ตำแหน่งที่ใช้ การเปรียบเทียบความแตกต่าง รวมไปถึงความแปลกใหม่ ดังนั้นในทางกายภาพ สิ่งเร้าจะต้องอยู่มีอยู่ในปริมาณที่สูงพอที่จะทำให้ผู้บริโภครู้สึกได้ หรือเรียกว่า เทรชโฮลด์ (Threshold) ซึ่งหมายถึง แรงกระตุ้นน้อยที่สุดของสิ่งเร้าที่จะทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกได้ และเทรชโฮลด์แตกต่าง (Differential threshold) ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนแปลงที่น้อยที่สุด ของสิ่งเร้าที่ทำให้บุคคลมีความรู้สึกกว่าสิ่งเร้านั้นเปลี่ยนแปลง

2. ลักษณะของผู้บริโภคที่มีผลต่อการรับรู้ (Consumer characteristics affecting perception) สิ่งกำหนดการรับรู้สิ่งเร้าของผู้บริโภคมีลักษณะที่สำคัญ 2 ประการ คือ การจำแนกความแตกต่างระหว่างสิ่งเร้า และความสามารถในการขยายวงของสิ่งเร้า

1) การจำแนกความแตกต่างระหว่างสิ่งเร้าหรือความสามารถในการรับรู้ (Stimulus discrimination or perceptual ability) ความสามารถในการสังเกตความแตกต่าง ระดับการรับรู้ของบริโคมมี 2 ลักษณะ คือ

(1) ระดับต่ำสุดที่ผู้บริโคมสามารถรับรู้ได้ (Threshold level) ความสามารถของผู้บริโคมที่จะรู้สึกถึงความแตกต่างของสิ่งเร้า อาทิ เสียง กลิ่น เป็นต้น

(2) ระดับการปรับตัว (Adaptation level) ผู้บริโคมเกิดความเคยชินกับสิ่งเร้าที่ซ้ำซาก จำเจ จนไม่ให้ความสนใจอีกต่อไป ในผู้บริโคมแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันในระดับการปรับตัว ฉะนั้นการสื่อสารที่มีความแปลกใหม่ มีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะ รวมไปถึงวิธีการอื่น ๆ จะช่วยลดระดับการปรับตัวของผู้บริโคม

2) ความสามารถในการขยายวงของสิ่งเร้า (Stimulus generalization) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองของบุคคล กล่าวคือเมื่อมีสิ่งเร้าสองสิ่งที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เมื่อผู้บริโคมตอบสนองต่อสิ่งเร้าชนิดหนึ่งแล้ว ผู้บริโคมก็มีแนวโน้มที่จะนำผลที่ตอบรับกับสิ่งเร้าแรกไปใช้กับอีกสิ่งเร้าหนึ่งด้วยความภักดีต่อตรา (Brand royalty) ถือเป็นอีกหนึ่งตัวอย่างของความสามารถในการขยายวงสิ่งเร้าของผู้บริโคม เมื่อการบริโคมสินค้าในครั้งแรกเกิดความประทับใจ ครั้งถัดมาจะเลือกบริโคมสินค้าเดิมอีกโดยไม่ต้องเสียเวลาในการประเมินเพื่อการตัดสินใจซื้อทุกครั้ง (Baker & Bass, 2003)

องค์ประกอบในการรับรู้

การรับรู้ คือการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้า เป็นขั้นตอนหนึ่งของปัจจัยที่ทำให้เกิดการรับรู้ โดยสามารถอธิบายเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของบุคคลได้ 7 องค์ประกอบหลัก ๆ ดังนี้ (จันทร์พันธ์ภักตีวงศ์, 2559 อ้างถึงใน จักรกฤษ เดชพร, 2563)

1. ความตั้งใจ (Attention) การสนใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทำให้การรับรู้เกิดขึ้นได้ รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โดยสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจแยกได้ ดังนี้

1) สิ่งเร้าภายนอก คุณสมบัติของสิ่งเร้าที่ดึงดูดความสนใจ อาทิ ความใหญ่ ความเข้ม การตัดกัน การเคลื่อนที่ หรือการเคลื่อนย้ายไปมา

2) สิ่งเร้าภายใน ได้แก่ ความสนใจ ความต้องการ แบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

(1) ความสนใจชั่วขณะ คือ ความสนใจขณะนั้น เช่นการรอฟังเสียง สัญญาณ

(2) ความสนใจที่ติดเป็นนิสัย คือ ความสนใจเดิมที่ติดเป็นนิสัย มีความพร้อมในการสนใจสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาก่อน

2. การเตรียมพร้อมที่จะรับ (Preparatory Set) ได้แก่ สภาพจิตใจที่มีความแน่วแน่ในสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นสิ่งเดียว การรับรู้จึงพร้อมที่จะเกิดขึ้น

3. ความต้องการ หมายถึง สภาวะอยากได้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง เมื่อเกิดความอยากได้ การรับรู้จะเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ทฤษฎีการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ

การพัฒนาในปัจจุบันรุดหน้าไปอย่างมาก การนำสื่อที่หลากหลายเข้ามาใช้บูรณาการเพื่อประโยชน์ใช้สอยต่าง ๆ ด้วยความรวดเร็วและสะดวกสบายยิ่งขึ้น นอกเหนือจากนั้นยังเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของกลุ่มเป้าหมายได้ถูกต้อง ลักษณะสื่อต่าง ๆ ส่งผลต่อกลุ่มผู้เป้าหมายหรือกลุ่มผู้รับสารที่แสดงออกพฤติกรรมในการเลือกเปิดรับข้อมูลข่าวสารตามความสนใจและความต้องการของตนเอง ทำให้เห็นถึงการแสดงออกปัจเจกบุคคลที่ต่างกัน ตามบทบาท หน้าที่ที่สำคัญในการสร้างสรรค์ หรือการใช้สื่อตามความต้องการและแรงจูงใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อ (Use and Gratifications)

สำหรับทฤษฎีการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ เป็นทฤษฎีทางสังคมและจิตวิทยา ที่ศึกษาการกระทำด้านการสื่อสารของมนุษย์ที่ถูกขับเคลื่อนโดยความต้องการและสิ่งจูงใจ มนุษย์มีการติดต่อ สื่อสาร และใช้สื่อเพื่อเติมเต็มความต้องการและสิ่งที่จูงใจตนเอง จะแสวงหาสื่อและเนื้อหาอย่างเฉพาะเจาะจง ด้วยเหตุนี้คณะวิจัยจึงนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการอธิบายถึงสาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ และคณะวิจัยเห็นว่าพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นองค์กรหนึ่งที่มีการใช้สื่ออย่างหลากหลายเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ ด้วยเหตุนี้ในอีกหนึ่งประเด็นที่คณะวิจัยสนใจศึกษาคือ ผู้รับบริการมีการนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร

ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจหรือความพอใจ ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Satisfaction” ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ ดังนี้

น้ำลิน เทียมแก้ว (2561) ความพึงพอใจ (Satisfaction) หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือพอใจที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจส่งผลให้มีทัศนคติที่ดีเมื่อได้รับการตอบสนองตามความต้องการของตนเอง

คณะวิจัย วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น (2563) ความพึงพอใจของบุคคลเป็นระดับความรู้สึกที่มีผลจากการเปรียบเทียบระหว่างผลประโยชน์ที่ได้รับกับความคาดหวัง หากผลประโยชน์ที่ได้รับมีมากกว่าความคาดหวัง ส่งผลให้เกิดความรู้สึกทางบวกคือความรู้สึกพึงพอใจ ในขณะเดียวกันหากผลประโยชน์ที่ได้รับว่ามีน้อยกว่าความคาดหวังส่งผลให้เกิดความรู้สึกทางลบคือความรู้สึกไม่พึงพอใจ

ราณี เขาวนปรีชาศ (2558, น. 18 อ้างถึงใน จิราภา เขมาเบญจพล, 2563) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องโดยความรู้สึกพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนอง หรือ บรรลุตามจุดมุ่งหมายในระดับหนึ่ง ความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงหรือไม่เกิดขึ้นหากความต้องการหรือจุดมุ่งหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง ความพึงพอใจต่อการใช้บริการ จึงเป็นความรู้สึกของผู้ที่มารับบริการ มีต่อสถานบริการตามประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าไปติดต่อขอรับบริการในสถานบริการนั้น

สุรัชย์ ทูหมัด (2556) สรุปว่า ความพึงพอใจเกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึกที่มีมูลเหตุจากภาวะที่เป็นอัตวิสัยและวัตถุวิสัย ความพึงพอใจจึงมีความสัมพันธ์กับภูมิหลังหรือคุณสมบัติของแต่ละบุคคลกับภาวะวิสัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกนึกคิด อันจะเป็นการนำไปสู่การประเมินค่า ด้วยเหตุนี้ทัศนคติของปัจเจกชนและผลกระทบจากภายนอก ซึ่งอาจเป็นผลกระทบโดยตรงหรืออ้อมก็ตามย่อมส่งผลต่อความพึงพอใจของบุคคล หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ความพึงพอใจสัมพันธ์กับทัศนคติและปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น ๆ เป็นสำคัญ

เชลลี (Shelli, 1995, p. 9 อ้างถึงใน จิราภา เขมาเบญจพล, 2563) ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจโดยสามารถสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกในทางบวกและความรู้สึกในทางลบ โดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าความรู้สึกทางลบ บุคคลจะตั้งเป้าหมายเพื่อให้บรรลุความต้องการจนเกิดเป็นความพึงพอใจ โดยความพึงพอใจของแต่ละบุคคลนั้นจะแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมทางกายภาพและลักษณะส่วนบุคคล

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเนื่องมาจากทัศนคติ ผลกระทบจากภายนอก สภาพแวดล้อม ปัจจัยอื่น ๆ การเปรียบเทียบระหว่างคุณค่าและความประทับใจที่บุคคลนั้นได้รับ กับความคาดหวังที่มีต่อสิ่งนั้น ๆ กลายเป็นความพึงพอใจ โดยงานวิจัยในครั้งนี้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการ ไม่ว่าจะเป็นการจัดแสดงนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์ฯ การจองหรือการติดต่อเข้าชม เจ้าหน้าที่นำชม กระบวนการนำชม รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ทั้งนี้การวิจัยครั้งนี้ ส่วนหนึ่งมุ่งศึกษาถึงความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ด้วยเหตุนี้ คณะวิจัยขอเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจในการให้บริการ ดังนี้

ความพึงพอใจในการบริการ

ธีรกิติ นวรัตน์ ณ อยุธยา (2557 อ้างถึงใน จิราภา เขมาเบญจพล, 2563) ได้กล่าวถึงแนวคิดการสร้างความพึงพอใจของลูกค้าว่า ความพึงพอใจของลูกค้าจะเกิดจากประสบการณ์จากการให้บริการอย่างเต็มที่จนสุดความสามารถ ลูกค้าจะรู้สึกว่าคุ้มค่าที่ได้มาใช้บริการ ความพึงพอใจสำหรับการบริการนั้นสร้างได้ยากกว่าสินค้า เนื่องจากคุณภาพของสินค้าที่เป็นสิ่งที่พัฒนามาแล้วอยู่นิ่งไม่เปลี่ยนแปลง แต่คุณภาพการบริการขึ้นกับพนักงาน ซึ่งแปรเปลี่ยนไปตามอารมณ์และสถานการณ์ต่าง ๆ หรือลูกค้าที่มาใช้บริการบางรายอาจมีความต้องการเฉพาะที่มากเกินความต้องการที่พนักงานจะให้บริการได้อย่างเต็มที่ จึงทำให้เกิดความไม่พอใจดังนั้น ปัจจัยหลักในการสร้างความพึงพอใจมี 3 ประการดังนี้

1. ผู้รับบริการ มีความต้องการและความคาดหวังสำหรับการบริการที่แตกต่างกันไปในแต่ละคน รวมทั้งความต้องการนั้นยังเปลี่ยนแปลงไปสำหรับการบริการแต่ละครั้ง

2. ผู้ให้บริการ ความพึงพอใจของลูกค้ามีผลจากความรู้อ ความสามารถ ความพร้อมในด้านกาย และอารมณ์ในขณะที่ให้บริการ รวมถึงความเต็มใจในการให้บริการของพนักงาน

3. สภาพแวดล้อมอื่น ๆ ตัวอย่างเช่น อากาศ แสงแดด เก้าอี้ โต๊ะ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้มีผลต่อ ความพึงพอใจของลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ ยิ่งไปกว่านั้นความพึงพอใจของลูกค้ายังมีผลจากจำนวน ลูกค้าที่มาใช้บริการด้วย อาทิ แถวที่ยาวเหยียดของธนาคารในวันศุกร์ ย่อมสร้างความไม่สบายใจ ใช้บริการ หรือหากจำเป็นต้องใช้บริการธนาคารในวันนั้น ลูกค้าจะมีแนวโน้มของความไม่พอใจสูงกว่าปกติ สิ่งที่ทำได้คือต้องจัดการแถวอย่างมีประสิทธิภาพ

จิตตินันท์ นันทไพบูลย์ (2551) ได้กล่าวว่า คำว่า “ความพึงพอใจ” ตรงกับ ภาษาอังกฤษว่า “Satisfaction” ซึ่งมีความหมายโดยทั่วไปว่า “ระดับความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง”

ความหมายของความพึงพอใจในการบริการสามารถทำเป็น 2 ความหมาย คือ

1. ในความหมายที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของผู้บริโภคหรือลูกค้า (Consumer Satisfaction)

2. ความพึงพอใจในงาน (Job Satisfaction) ในที่นี้จะกล่าวถึงความพึงพอใจของลูกค้าเป็นหลัก

ความหมายของความพึงพอใจของลูกค้า ตามแนวคิดของนักการตลาดจะพบนิยามความ พึงพอใจของลูกค้าเป็น 2 นัย คือ

1. ความหมายที่ยึดสถานการณ์การซื้อเป็นหลัก ให้ความหมายว่า “ความพึงพอใจเป็นผล ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการประเมินสิ่งที่ได้รับภายหลังสถานการณ์การซื้อสถานการณ์หนึ่ง”

2. ความหมายที่ยึดประสบการณ์เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าเป็นหลักให้ความหมายว่า “ความพึงพอใจ เป็นผลที่เกิดขึ้นจากการประเมินภาพรวมทั้งหมดของประสบการณ์หลาย ๆ อย่าง ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์หรือบริการในระยะเวลาหนึ่ง” หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ความพึงพอใจ หมายถึง การประเมินความสามารถของการนำเสนอผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ตรงกับความต้องการ ของลูกค้าอย่างต่อเนื่อง”

ความสำคัญของความพึงพอใจในการบริการ

เป้าหมายสูงสุดของความสำเร็จในการดำเนินงานบริการนั้นอยู่กับกลยุทธ์การสร้าง ความ พึงพอใจให้กับลูกค้า เพื่อให้ลูกค้าเกิดความรู้สึกที่ดีและประทับใจในการบริการที่ได้รับจนติดใจและ กลับมาใช้บริการเป็นประจำ การศึกษาความพึงพอใจของลูกค้าตลอดจนผู้ปฏิบัติงานบริการ จึงเป็น เรื่องสำคัญ เพราะความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้จะนำมาซึ่งความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันทาง การตลาดเพื่อความก้าวหน้าและการเติบโตของธุรกิจบริการอย่างไม่หยุดยั้ง และส่งผลให้สังคม ส่วนรวมมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งกล่าวได้ว่าความพึงพอใจมีความสำคัญต่อลูกค้าดังนี้

1. ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะของการบริการ ผู้บริหาร และ ผู้ปฏิบัติงานบริการจำเป็นต้องสำรวจความพึงพอใจของลูกค้าเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่บริการและลักษณะ

ของการนำเสนอบริการที่ลูกค้าชื่นชอบ เพราะข้อมูลดังกล่าวจะบ่งบอกถึงการประเมิน ความรู้สึกและความคิดเห็นของลูกค้าต่อคุณสมบัติของการบริการที่ลูกค้าต้องการและวิธีตอบสนอง ความต้องการแต่ละอย่างในลักษณะที่ลูกค้าปรารถนา ซึ่งเป็นผลดีต่อผู้ให้บริการในอันที่จะตระหนักถึง ความหวังของลูกค้าและสามารถตอบสนองบริการที่ตรงกับลักษณะและรูปแบบที่ลูกค้าคาดหวังไว้ได้จริง

2. ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นตัวแปรสำคัญในการประเมินคุณภาพของการบริการ หากกิจการใดนำเสนอบริการที่ดี มีคุณภาพตรงกับความต้องการแสดงความคาดหวังของลูกค้า ย่อมส่งผลให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจต่อบริการนั้น และมีแนวโน้มจะใช้บริการซ้ำอีกต่อไป

3. ความพึงพอใจของลูกค้า เป็นตัวผลักดันคุณภาพชีวิตที่ดี เมื่อองค์กรบริการตระหนักถึงความสำคัญของความพึงพอใจของลูกค้า ก็จะพยายามค้นหาปัจจัยที่กำหนดความพึงพอใจของลูกค้า สำหรับนำเสนอบริการที่เหมาะสมเพื่อการแข่งขันแย่งชิงส่วนแบ่งการตลาดของธุรกิจบริการ ลูกค้าย่อมได้รับการบริการที่มีคุณภาพและตอบสนองความต้องการที่ตนคาดหวังไว้ได้ การดำเนินชีวิตที่ต้องพึ่งพาการบริการในหลาย ๆ สถานการณ์ ทุกวันนี้ย่อมนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีตามไปด้วย เพราะการบริการในหลายด้านช่วยอำนวยความสะดวกและแบ่งเบาภาระการตอบสนองความต้องการของบุคคลด้วยตนเอง

แนวทางการเสริมสร้างความพึงพอใจในการบริการ (พิมล เมฆสวัสดิ์, 2550 อ้างถึงใน น้ำลีน เทียมแก้ว, 2561)

ความพึงพอใจในการบริการเป็นสิ่งที่ผู้ดำเนินการจะต้องคำนึงถึงทั้งในฐานะผู้ให้บริการ และจะต้องคาดคิดในฐานะของผู้รับบริการร่วมด้วย เพื่อที่จะสามารถส่งเสริมให้เกิดความพึงพอใจในการบริการขึ้นได้ โดยสามารถกระทำผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. ตรวจสอบความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ใช้อย่างสม่ำเสมอผ่านการซักถาม โดยตรง การสำรวจความคิดเห็น เพื่อศึกษาถึงความคาดหวังและระดับความพึงพอใจในการบริการที่ผู้รับบริการหรือผู้ใช้มีต่อการให้บริการ ร่วมกับการรับฟังความคิดเห็นของผู้ให้บริการที่เป็นผู้ปฏิบัติ โดยตรง ทั้งสองสิ่งจะทำให้ผู้ดำเนินการทราบถึงความคาดหวัง และความพึงพอใจในการบริการที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อที่จะได้นำไปพัฒนากระบวนการให้บริการที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของผู้รับบริการหรือผู้ใช้ได้

2. การกำหนดเป้าหมาย และทิศทางขององค์กรให้ชัดเจน ซึ่งผู้ดำเนินการจะต้องกำหนดทิศทางและจุดยืนของหน่วยงานให้ชัดเจน นั่นคือ มีเป้าหมายที่จะตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้รับบริการหรือผู้ใช้ โดยสอดคล้องต่อแนวโน้มพฤติกรรมของผู้รับบริการหรือผู้ใช้ และความพร้อมของผู้ให้บริการที่จะดำเนินการให้มีคุณภาพ

3. การกำหนดยุทธศาสตร์การบริการที่มีประสิทธิภาพ โดยจะต้องมีการกำหนดฐานะของตนเองในการแข่งขันด้านการบริการ กำหนดกลุ่มผู้รับบริการเป้าหมาย ศึกษาจุดแข็งจุดอ่อนของตนเอง จากนั้นจึงกำหนดเป็นกลยุทธ์ในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ร่วมกับการนำ

เทคโนโลยี ต่าง ๆ เข้ามาปรับใช้เพื่อให้เกิดการบริการที่สะดวก รวดเร็ว ทันสมัย และสามารถเข้าถึง ผู้รับบริการ หรือผู้ใช้จำนวนมากได้

4. การพัฒนาคุณภาพและความสัมพันธ์ในกลุ่มบุคลากรให้บริการ เพื่อให้ผู้ให้บริการทุกคน มีความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน รับผิดชอบต่อการสร้างสรรค์ ความเอาใจใส่ ความทุ่มเท ในการทำงาน โดยมุ่งเน้นการทำงานเป็นทีม เพื่อสร้างเสริมคุณภาพในการให้บริการ

5. การนำกลยุทธ์การสร้างความพึงพอใจต่อผู้รับบริการหรือผู้ใช้ไปปฏิบัติ และประเมินผล ผ่านการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การที่มุ่งเน้นการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพ เพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้รับบริการหรือผู้ใช้ มีการกำหนดเป้าหมายและเกณฑ์วัดที่ชัดเจน รวมถึงผลตอบแทนการปฏิบัติตามเป้าหมายเพื่อเป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติงานบริการตามกลยุทธ์ ที่วางไว้

สรุปได้ว่า การสร้างความพึงพอใจของลูกค้าในการมารับบริการนั้น ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นคุณภาพการบริการ พนักงาน สินค้า บริการ รวมทั้งความคาดหวังของผู้รับบริการ ทั้งนี้การที่องค์กรมีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการพัฒนาการบริการอันจะนำไปสู่การสร้าง ความพึงพอใจที่ดีให้เกิดขึ้นนั้น โดยการศึกษาถึงความพึงพอใจของผู้รับบริการเป็นจุดแรก ที่มีความสำคัญ อันจะนำไปสู่การพัฒนาการบริการให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

การใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ

แคชชและคณะ (As Cited in LittleJohn, 1992, pp. 364 – 365) เน้นผู้รับสาร (Media Consumer) เป็นจุดเริ่มต้น โดยได้ศึกษาว่าผู้รับสารมีกระบวนการเลือกใช้สื่ออย่างไร กระบวนการ ดังกล่าวนี้นี้ คือพฤติกรรมสื่อสาร (Communication Behavior) ที่ครอบคลุมถึงภูมิหลังของผู้รับ สาร รวมทั้งเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ตรงของผู้รับสารที่มีต่อสื่อ ซึ่งจากการศึกษาทำให้พบว่าการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจในการสื่อสาร ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก คือ

1. ผู้รับสารอยู่ในฐานะเป็นผู้สวมบทบาทรุก (Active) มีวัตถุประสงค์ที่แน่นอนเสมอในการ สื่อสาร (Goal Directed)
2. การใช้สื่อหรือการเปิดรับสื่อหนึ่ง ๆ ที่ผู้รับสารได้เลือกสรรแล้ว เพื่อสนองต่อความต้องการ ของตนเอง มิใช่เป็นการเปิดรับสารที่เลื่อนลอย หรือเป็นผลชักจูงจากผู้ส่งสารเพียงอย่างเดียว
3. ความพึงพอใจในสื่อเกิดขึ้นเมื่อการเปิดรับสื่อหรือการใช้สื่อที่ผู้รับสารเลือกเป็นไปอย่าง ต่อเนื่อง ในทางกลับกัน ผู้ส่งสารกลับจำเป็นต้องแข่งขันเพื่อการให้บริการที่ผู้รับสารพึงพอใจ มิใช่เกิด จากตัวผู้ส่งสารเองนั้นพอใจจากการส่งสารก่อนหน้า

แนวคิดหลักของการวิเคราะห์การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของผู้รับสารที่มีต่อสื่อ (กาญจนา แก้วเทพ, 2553, น. 285 – 286) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับแนวคิดไว้ ดังนี้

1. โดยส่วนใหญ่ในการเปิดรับสารของผู้รับสารนั้น คนเรามีความตั้งใจที่จะแสวงหาข่าวสารเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในทางใดทางหนึ่ง เช่น เพื่ออาชีพการงาน เพื่อประกอบการตัดสินใจในการเลือกซื้อ เพื่อควบคุมสถานการณ์เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการลงมือกระทำ เป็นต้น

2. เมื่อมีความตั้งใจที่แน่นอนดังกล่าว การเข้าไปใช้สื่อจึงมิใช่กิจกรรมที่ทำไปตามยถากรรมหรือไร้เป้าหมาย หากแต่เป็นกิจกรรมที่มีเป้าประสงค์ที่แน่นอน (Goal – Oriented Activity)

3. ในท่ามกลางสภาวะการแสดงหาข่าวสารของผู้รับสารนี้ สื่อมวลชนมิได้เป็นทางเลือกเดียวของบุคคล หากทว่าเป็นตัวเลือกตัวหนึ่งท่ามกลางตัวเลือกอื่น ๆ และสื่อมวลชนคงต้องพบว่าแหล่งข่าวสารอื่น ๆ มีฐานะเป็นคู่แข่งไปโดยปริยาย ซึ่งหลักการข้อนี้ยังมีนัยยะที่ลดสถานะและความสำคัญของสื่อมวลชนที่มีต่อบุคคลลงมา

4. สำหรับทิศทางที่บุคคลจะเลือกแสวงหาและใช้สื่อประเภทใดนั้น จะเกิดจากความต้องการบุคคลนั้นเป็นปฐมเหตุ จากนั้นความต้องการดังกล่าวจะถูกแปรมาเป็นแรงจูงใจ (Motivation) ที่จะผลักดันให้บุคคลเคลื่อนไหวเข้าหาการใช้สื่อประเภทต่าง ๆ

แคทซ์และคณะ (Katz and other, 1974) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า สภาวะของสังคมและจิตใจที่แตกต่างกัน ย่อมมีส่วนสำคัญที่ทำให้มนุษย์มีความต้องการที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดความคาดหวังต่อสื่อมวลชนหรือแหล่งสารในรูปแบบอื่น ๆ ที่แตกต่างกัน โดยสื่อแต่ละประเภทจะมีการตอบสนองต่อความพึงพอใจที่ต่างกันออกไป สืบเนื่องจากลักษณะความแตกต่างในการใช้สื่อแต่ละประเภทที่ไม่เหมือนกัน ทำให้เกิดความแตกต่างกันออกไป และขั้นสุดท้าย คือ ความพึงพอใจที่จะได้รับการใช้สื่อจึงแตกต่างออกไปด้วยเช่นกัน

สอดคล้องกับ แมคคอมบ์ และเบคเกอร์ (McCombs & Becker, 1973, p. 3) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจว่า มนุษย์มีเหตุผลในการใช้สื่อ การเปิดรับสื่อมวลชนที่ต่างกันออกไป โดยความหมายของคำว่าเหตุผล ถือเป็น การตอบสนองและการสร้างความพึงพอใจให้แก่บุคคลนั้น ๆ เฉพาะเรื่อง ที่เรียกว่า ความพอใจ (Gratification) โดยการใช้สื่อตามความพอใจของแต่ละบุคคลมีจุดประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการ 6 ประการ ดังนี้

1. เพื่อต้องการรู้เหตุการณ์ (Surveillance) ด้วยการสังเกต การติดตามความเคลื่อนไหวจากสื่อ สิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัว เพื่อให้รู้ทันเหตุการณ์ เพื่อความทันสมัย และเพื่อเรียนรู้ว่าอะไร เป็นสิ่งสำคัญที่ควรจะเรียนรู้

2. เพื่อต้องการคำแนะนำ ในการช่วยการตัดสินใจ (Guidance or Decision) เพื่อคำแนะนำ โดยเฉพาะการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน เพื่อนำมาปฏิบัติให้ถูกต้อง ทำให้สามารถอยู่รอดได้ในสังคม และทำให้มนุษย์สามารถกำหนดความคิดเห็นของตนเองต่อสภาวะเหตุการณ์รอบตัว

3. เพื่อต้องการเอาไปใช้ในการพูดคุย หรือสนทนา (Anticipated Communication or Discussion) เพราะ การรับสื่อทำให้บุคคลนั้นสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการพูดคุยแลกเปลี่ยนความเห็นในการพูดคุยกับผู้อื่นได้

4. เพื่อต้องการความตื่นเต้น หรือการมีส่วนร่วม (Excitement or Participating) เพื่อให้บุคคลนั้นรู้สึกได้เป็นส่วนหนึ่งในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรอบตัวด้วย

5. เพื่อเสริมความคิดเห็น (Reinforcement) ช่วยส่งเสริมให้ความคิดเห็นมีความหนักแน่น น่าเชื่อถือมากขึ้น และเป็นการสนับสนุนการตัดสินใจที่ได้กระทำไปแล้ว

6. เพื่อต้องการความผ่อนคลาย และความบันเทิง (Relaxing & Entertainment) เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินใจ และเกิดความผ่อนคลายทางอารมณ์

McQuail (1987 อ้างถึงใน กษิติศ พันอารีย์, 2562) ได้ให้ความหมายของทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อและการสื่อสารว่า เป็นการให้และการรับความหมายการถ่ายทอดและรับสารที่รวมถึงแนวคิด การโต้ตอบ แบ่งปัน และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วย สื่อจึงถือว่าเป็นบทบาทในการผลิตและเผยแพร่ กระจายสารให้ตรงตามความต้องการของผู้รับสาร ซึ่งสื่อเหล่านั้นสามารถตอบสนองความต้องการปัจเจกบุคคลได้ 4 ลักษณะ คือ

1. สร้างความบันเทิง (Entertainment) ผู้รับสารบริโภคสื่อเพื่อความเพลิดเพลินเพลิดเพลินบันเทิงใจ เพื่อผ่อนคลายความเครียด เป็นการฆ่าเวลา ระบายอารมณ์หรือหลีกเลี่ยงปัญหาที่เกิดขึ้นกับชีวิตประจำวัน เป็นการปลีกตัวออกจากโลกแห่งความจริงเข้าไปอยู่ในโลกเสมือนจริงที่สามารถสร้างความสุขได้มากกว่า

2. ใช้เป็นแหล่งที่รวบรวมข้อมูลข่าวสาร (Information) เพื่อแสวงหาข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์ต่อตนเอง ทำให้มีโอกาสในการรับรู้ถึงประวัติศาสตร์หรือเหตุการณ์ คำแนะนำ และนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตต่อไป

3. สร้างอัตลักษณ์ส่วนบุคคล (Personal Identity) ผู้รับสารมีลักษณะเฉพาะเจาะจง และสามารถเลือกสื่อที่มีอยู่เป็นจำนวนมากเพื่อสะท้อน สนับสนุน หรือสร้างความต่าง เช่น ในการแสดงตัวตนที่ไม่ใช่ตัวตนบนสังคมออนไลน์ เป็นการสะท้อนความต้องการภายในจิตใจของตนเองหรือ ต้องการที่จะสร้างโลกใหม่เพื่อมาปกป้องหรือปกปิดตัวตนที่แท้จริงหรือในการทำธุรกิจ การใช้ประโยชน์จากสื่อคือการสร้างอัตลักษณ์ส่วนบุคคล ได้แก่ การที่บุคคลพัฒนาความเป็นตัวตนจากการใช้สื่อเป็นแหล่งข้อมูลเรียนรู้บุคคลต้นแบบการใช้ชีวิต สิ่งเหล่านี้จะหล่อหลอมให้เป็นอัตลักษณ์ของตนเอง ซึ่งในทางธุรกิจในยุคการสื่อสารไร้พรมแดนมีความจำเป็นในการสร้างบุคลิกลักษณะของนักธุรกิจถึงแม้จะเป็นการสื่อสารทางอ้อมก็ตาม

4. การสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม (Personal Relationships and Social Interaction) ผู้รับสารสามารถเลือกที่จะเปิดรับสื่อที่มีความหลากหลายเพื่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความสัมพันธ์กับทางสังคมสิ่งที่เป็นที่บริโภค ไม่ว่าจะเป็นละคร กีฬา ข่าวเหตุการณ์ หรือกระแสต่าง ๆ ที่กำลังเป็นที่นิยมช่วงเวลานั้น ทำให้ผู้รับสารมีโอกาสนำไปใช้พูดคุยเพื่อก่อปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพื่อลดความไม่รู้ให้น้อยลง เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แง่คิด ทศนคติต่อกัน และทำให้ผู้รับสารมีความรู้เพิ่มมากขึ้นจากการสื่อสารในแต่ละครั้ง

โดยการวิจัยครั้งนี้ คณะวิจัยได้นำแนวคิดนี้มาใช้เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการ อันหมายถึง ความรู้สึกของผู้รับบริการภายหลังจากที่ได้ติดต่อและเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ การที่ผู้รับบริการได้นำเนื้อหาสาระความรู้จากพิพิธภัณฑ์ในอาคาร พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง และกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะต่อตนเองและต่อผู้อื่นโดยแบ่งเป็น ความพึงพอใจในการจองหรือติดต่อเข้าชม การจัดแสดงนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์ฯ ทั้งพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์ในอาคาร เจ้าหน้าที่นำชมและกระบวนการนำชม รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม (Behavior)

พฤติกรรมเป็นการแสดงออกของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยมีพื้นฐานมาจากความรู้ ความรู้สึกของบุคคล แล้วส่งผลกระทบต่อพฤติกรรม โดยการศึกษาครั้งนี้คณะวิจัยมุ่งศึกษาพฤติกรรมของผู้รับบริการในด้านการนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการมาเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ไปใช้ประโยชน์ โดยวิเคราะห์ว่าองค์ความรู้ที่ผู้รับบริการได้รับเป็นอย่างไร มีความชัดเจน เพียงพอ หรือเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันหรือไม่ ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อองค์ความรู้ดังกล่าวมากน้อยเพียงใด และมีพฤติกรรมการนำไปใช้ประโยชน์อย่างไร โดยมีรายละเอียดของแนวคิด ดังนี้

ความหมายของพฤติกรรม

ไดมินักวิชาการได้ให้คำนิยามคำว่า พฤติกรรม ไว้หลายความหมายดังนี้

สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2529 อ้างถึงใน อานนท์ หวังสว่างกุล, 2557) ให้ความหมายของคำว่า พฤติกรรม ไว้ว่า เป็นปฏิกิริยาชนิดที่มนุษย์แสดงออกมาภายนอก รวมถึงพฤติกรรมภายในอาจมีสิ่งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม เช่น ความรู้สึกนึกคิด เจตคติ ซึ่งเป็นพฤติกรรมของอวัยวะภายในร่างกาย ไม่สามารถสังเกตได้ ส่วนพฤติกรรมภายนอก เป็นปฏิกิริยาที่คนเราแสดงออกมาตลอดเวลาของการดำเนินชีวิต โดยแสดงออกทั้งทางวาจาและทางกาย ผู้อื่นสามารถสังเกตได้โดยง่าย

อัมรินทร์ ช่อสม (2561) ได้สรุปความหมายของพฤติกรรมว่าหมายถึง การกระทำซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด ความต้องการของจิตใจที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าซึ่งอาจสังเกตเห็นได้โดยตรงหรือทางอ้อม บางลักษณะอาจสังเกตได้โดยไม่ใช่ เครื่องมือช่วยหรือต้องใช้เครื่องมือช่วย

ลักขณา สรวิวัฒน์ (2549 อ้างถึงใน ดารารัตน์ คนล้ำ, 2560) พฤติกรรม หมายถึง การกระทำ ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด ความต้องการของจิตใจที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้า ซึ่งอาจสังเกตเห็นได้โดยตรงหรือทางอ้อม

ดารารัตน์ คนล้ำ (2560) สรุปความหมายของพฤติกรรมว่าหมายถึง การแสดงออกของมนุษย์ เพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้า โดยเป็นผลมาจากความคิด ความเชื่อ หรือรูปแบบทางสังคมและวัฒนธรรม

รวมทั้งการตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือการแสดงออกของพฤติกรรมต่าง ๆ ก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ หากบุคคลมีความคิด ความเชื่อ เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งเปลี่ยนแปลงไป

กระบวนการในการแสดงพฤติกรรมมนุษย์มีองค์ประกอบสำคัญ 7 ประการ (Cronbach, 1963: 68-70 อ้างถึงใน ดารารัตน์ คนกล้า, 2560) ได้แก่

1. มีเป้าหมายหรือความต้องการ (Goal) เป็นสิ่งที่กำหนดการแสดงออกเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์
2. มีความพร้อม (Readiness) เป็นระดับความสามารถที่เตรียมตัวเพื่อแสดงออกทางพฤติกรรมเพื่อสนองต่อความต้องการของตน
3. สถานการณ์ (Situation) เป็นเหตุการณ์ สถานการณ์ หรือโอกาสในการแสดงพฤติกรรม
4. การตีความ (Interpretation) เป็นการพิจารณาเพื่อหาวิธีตอบสนองความต้องการ
5. การตอบสนอง (Response) การแสดงออกถึงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการตามที่พิจารณาตัดสินใจไว้
6. ผลที่เกิดขึ้น (Consequence) พฤติกรรมที่แสดงออกมา ซึ่งอาจเป็นไปตามเป้าหมายที่คาดหวังหรือไม่ก็ได้
7. ปฏิกริยาต่อความผิดหวัง (Reaction to thwarting) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในกรณีที่เกิดผลที่ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายหรือความต้องการที่วางไว้ ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีปฏิกริยาต่อความผิดหวังนี้แตกต่างกัน บางคนกลับไปในขั้นตีความเพื่อหาวิธีในการตอบสนองเป้าหมายของตนใหม่ บางคนยอมรับในผลที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นผลที่ไม่ได้ตอบสนองต่อเป้าหมายหรือความต้องการเลย โดยที่ไม่มีกลับไปตีความใหม่

องค์ประกอบของพฤติกรรม

ประภา เพ็ญสุวรรณ (2526) ได้ระบุองค์ประกอบของพฤติกรรมไว้ทั้งหมด 3 ด้านดังนี้

1. พฤติกรรมด้านพุทธิปัญญา (Cognitive Domain) มีความเกี่ยวข้องกับการรับรู้ การจดจำ ข้อเท็จจริงต่าง ๆ การมุ่งมั่นพัฒนาความสามารถ การยกระดับสติปัญญา หมายรวมถึงการใช้วิจารณญาณเพื่อประกอบการตัดสินใจ พฤติกรรมนี้ประกอบด้วยความสามารถในระดับต่าง ๆ ซึ่งแตกต่างกันแต่เริ่มต้นจากการรู้ในระดับง่าย ๆ และเพิ่มการใช้ความคิดและพัฒนาสติปัญญาเพิ่มความยากขึ้นเรื่อย ๆ
2. พฤติกรรมด้านทัศนคติ ค่านิยม ความรู้สึก ความชอบ (Affective Domain) ในประเด็นนี้พิจารณาถึงความชอบ ไม่ชอบ การให้คุณค่า การรับ การเปลี่ยน หมายรวมถึงการปรับปรุงค่านิยมที่ยึดถืออยู่ พฤติกรรมด้านนี้ยากต่อการอธิบายเพราะเกิดภายในตัวของบุคคล ซึ่งจำเป็นต้องใช้เครื่องมือพิเศษในการวัดพฤติกรรม ด้วยเหตุที่ว่าเป็นการยากที่จะวัดพฤติกรรมภายในของบุคคลจากสิ่งที่แสดงออกมา

3. พฤติกรรมด้านการปฏิบัติ (Psychomotor Domain) พฤติกรรมนี้เป็นการใช้ความสามารถที่แสดงออกทางร่างกาย รวมทั้งการปฏิบัติ

การวัดพฤติกรรม

สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ (2538 อ้างถึงใน ฤทธิรงค์ อัญจนะ, 2557) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมของบุคคลทั่วไปนั้นมีทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกภายนอก และพฤติกรรมที่อยู่ข้างใน ฉะนั้นการวัดจึงสามารถทำได้ 2 วิธีดังนี้

1. การวัดพฤติกรรมทางตรง (Direct methods of assessment) สามารถทำได้โดย

1) การสังเกตโดยให้ผู้สังเกตรู้ตัว เช่น คุณครูประจำชั้นเรียนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในห้องเรียน โดยแจ้งให้นักเรียนทุกคนรายงานให้ครูทราบว่ามีใครทำกิจกรรมใดบ้าง ซึ่งการใช้วิธีนี้จะทำให้บางคนไม่แสดงพฤติกรรมที่แท้จริงออกมา

2) การสังเกตแบบธรรมชาติ คือ การที่บุคคลผู้ซึ่งทำหน้าที่สังเกต ไม่ได้กระทำการเป็นที่รบกวนพฤติกรรมของบุคคลผู้ถูกสังเกต โดยปล่อยให้พฤติกรรมดำเนินไปตามธรรมชาติ และเป็นไปในลักษณะที่ไม่ทำให้ผู้สังเกตรับทราบว่าตนกำลังถูกสังเกตอยู่ ซึ่งการสังเกตพฤติกรรมในลักษณะนี้จะได้พฤติกรรมที่แท้จริงออกมา และสามารถนำไปอภิปรายผลได้ แต่วิธีนี้มีข้อจำกัดด้านสถานที่และเวลา เพราะการที่จะได้พฤติกรรมที่เที่ยงและตรง จำเป็นจะต้องมีการสังเกตพฤติกรรมอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน

2. การศึกษาพฤติกรรมโดยทางอ้อม แบ่งได้หลายวิธีดังนี้

1) การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการซักถามบุคคลหรือกลุ่มบุคคล เพื่อจุดมุ่งหมายในการรับทราบถึงพฤติกรรม โดยนิยมทั้งรูปแบบการโทรสอบถามและการเผชิญหน้า

2) การใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีการที่เหมาะสมที่จะใช้สำหรับศึกษาพฤติกรรมของบุคคลที่มีความสามารถในการอ่าน และการเขียน

3) การทดลอง เป็นการศึกษาโดยผู้ที่ถูกศึกษาจะถูกควบคุมให้เป็นไปตามเงื่อนไขในการทดลอง ซึ่งในสภาพความเป็นจริงแล้วควรควบคุมในห้องปฏิบัติการ ดังนั้นการสังเกตพฤติกรรมในลักษณะนี้และการควบคุมตัวแปร จึงเป็นไปได้ยาก

4) การทำบันทึก วิธีนี้สามารถทำให้ทราบพฤติกรรมของบุคคล โดยให้ผู้ที่ถูกศึกษาพฤติกรรมเขียนรายงานบันทึกประจำวันส่งเข้ามา เพื่อใช้ในการศึกษาพฤติกรรมในแต่ละประเภท

จากแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมข้างต้น ทำให้ทราบว่าพฤติกรรมจะมีพื้นฐานมาจากความรู้ และทัศนคติหรือความรู้สึกที่คอยผลักดันให้เกิดพฤติกรรม ซึ่งในแต่ละบุคคลจะมีพฤติกรรมแตกต่างกันออกไปอันเนื่องมาจากการได้รับความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ไม่เท่ากัน ซึ่งทำให้เห็นว่าการสื่อสารผ่านสื่อต่าง ๆ ที่ทำให้บุคคลมีความรู้ เกิดเป็นทัศนคติ และสุดท้ายส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล คณะผู้วิจัยจึงนำแนวคิดนี้มาเพื่อวัดจากพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อการมีส่วนร่วมในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ โดยมุ่งศึกษาพฤติกรรม

ด้านการนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันทั้งต่อตนเองและบุคคลอื่น โดยใช้แบบสอบถามเป็นตัวชี้วัด และการสนทนากลุ่ม

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คณะผู้วิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับงานวิจัยที่ใกล้เคียงกับหัวข้อที่คณะผู้วิจัยได้จัดทำ ดังนี้

2.6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑสถาน

อนุรักษ์ จันทร์คำ (2559) ศึกษาเรื่อง “การประกอบสร้างชุดสัญญาแห่งการเรียนรู้เพื่อสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อบุคคลพิการทางสายตาของนิทรรศการบทเรียนในความมืด” การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สัญญาที่สำคัญแก่ผู้รับสารของนิทรรศการบทเรียนในความมืด จากความรู้สึกเวทนาต่อผู้พิการทางสายตาเป็นการยอมรับและเข้าใจ โดยใช้หลักทางสัญญาวิทยาในการวิเคราะห์และถอดสัญญาความหมายการสื่อสารโดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์เชิงลึกของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า นิทรรศการบทเรียนในความมืด มี 4 สัญญาที่ทำให้ผู้รับสารเปลี่ยนจาก “เวทนา” เป็น “การยอมรับและเข้าใจ” คือ บทสนทนา ความมืด ผู้นำทางและผู้เข้าร่วม โดยเป็นไปตามแกนหลักของกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งยังพบว่าผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้เข้าร่วมประสบการณ์ มีทัศนคติที่เข้าใจและยอมรับในตัวผู้พิการทางสายตามากขึ้น แต่ยังคงมีความเวทนาสงสารอยู่

มุสซา งามจรัสกขกร (2563) ทำการวิจัยเรื่อง “การเล่าเรื่องในสื่อประสมของนิทรรศการ “ถอดรหัสไทย” ในมิวเซียมสยามพิพิธภัณฑสถานการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาแนวทางการสร้างสรรค์การเล่าเรื่องในสื่อประสมของนิทรรศการ “ถอดรหัสไทย” ในมิวเซียมสยาม พิพิธภัณฑสถานการเรียนรู้ 2. ศึกษาวิธีการเล่าเรื่องในสื่อประสมของนิทรรศการ “ถอดรหัสไทย” ในมิวเซียมสยาม พิพิธภัณฑสถานการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการวิจัยเอกสารการสัมภาษณ์เชิงลึกภัณฑารักษ์ของนิทรรศการและการวิเคราะห์หัวข้อของนิทรรศการ “ถอดรหัสไทย” ทั้ง 14 ห้องจัดแสดง ผลการวิจัยพบว่าการใช้มรดกท้องถิ่นเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน การที่นิทรรศการ “ถอดรหัสไทย” นำเสนอ “ความเป็นไทย” โดยการเลือกประเด็นเรื่องราวสิ่งของที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไปที่เน้นเพียงบอกเล่า “ข้อมูลสิ่งของ” แต่สำหรับนิทรรศการ “ถอดรหัสไทย” ใช้ “การตั้งคำถามต่อสิ่งของ” เพื่อให้ผู้ชมได้มีส่วนร่วมในการนำเอาประสบการณ์มาประกอบสร้างเนื้อหา โดยผ่านเรื่ององค์ประกอบต่าง ๆ ของเรื่องราวที่ภัณฑารักษ์ได้จัดวางไว้ ประเด็นที่สองด้านการเล่าเรื่อง (Storytelling) รวมไปถึงด้านการนำเสนอเนื้อหาด้วยสื่อประสม มีการใช้ชิ้นการออกแบบสาร (Message Design) เพื่อให้ข้อมูล

(Information) ในสื่อต่าง ๆ โดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของนิทรรศการ โดยมีการใช้สื่อที่แตกต่างกัน 6 ประเภท เพื่อตอบสนองเนื้อหาของห้องนิทรรศการ ประเด็นที่สาม การตอบคำถามที่เกิดจากการตกตะกอนประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

ขรรจร ลันสุชีพ และสุวรรณ จันทิวาสารกิจ (2563) ศึกษาเรื่อง “แนวทางการออกแบบสื่อปฏิสัมพันธ์ สำหรับพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ กรณีศึกษานิทรรศการ ชุด ถอดรหัสไทย ณ มิวเซียมสยาม” ได้ทำการศึกษาหลักการออกแบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive Media) สำหรับพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ โดยวิธีการสังเกตพฤติกรรมผู้เข้าชม ผ่านกล้องวงจรปิดและสัมภาษณ์แบบสั้น และข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญด้านพิพิธภัณฑ์ ผลการวิจัยพบว่า สื่อปฏิสัมพันธ์ควรถูกวางแผน ออกแบบพร้อมกับขั้นตอนการสร้างสรรค์นิทรรศการ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับแนวทางนำเสนอของนิทรรศการ นอกจากนี้ยังต้องให้ความสำคัญในการใช้งาน การส่งมอบองค์ความรู้และสร้างความเพลิดเพลิน รวมทั้งยังสามารถกระตุ้นให้ผู้ใช้ตั้งคำถามเพื่อนำไปสู่การต่อยอดการเรียนรู้ได้

ผุสดี คัมรักษา (2563) ศึกษาเรื่อง “การจัดการพิพิธภัณฑ์สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเจนเอเรชั่นวาย” โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการมาท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ของนักท่องเที่ยวกลุ่มเจนเอเรชั่นวาย 2) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการจัดการพิพิธภัณฑ์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ของนักท่องเที่ยวกลุ่มเจนเอเรชั่นวาย และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการพิพิธภัณฑ์สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเจนเอเรชั่นวาย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มเจนเอเรชั่นวายที่มีประสบการณ์ในการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมก่อนการเดินทาง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ (เสาร์-อาทิตย์) โดยมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม ซึ่งการได้เรียนรู้อดีต อารยะธรรมต่าง ๆ ถือเป็นแรงจูงใจที่กระตุ้นให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ผ่านช่องทางเฟซบุ๊ก ส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางคือ เพื่อน/เพื่อนร่วมงาน และบางส่วนได้รับอิทธิพลจากผู้เขียนบล็อกการท่องเที่ยว (Blogger) สำหรับพฤติกรรมระหว่างการเดินทาง พบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มเจนเอเรชั่นวายชอบเดินทางเป็นกลุ่ม โดยมีเพื่อนเป็นผู้ร่วมเดินทาง จะใช้ระยะเวลาประมาณ 30 นาที - 1 ชั่วโมง ในการเที่ยวชมพิพิธภัณฑ์ ซึ่งกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ คือ การชมนิทรรศการที่มีรูปแบบการนำเสนอข้อมูลผ่านวิดิทัศน์และเสียง และพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่รู้สึกไม่แน่ใจที่จะกลับมาเที่ยวซ้ำในแหล่งท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ แต่มีความต้องการแนะนำ/บอกต่อการท่องเที่ยวกับผู้อื่น โดยใช้ช่องทางในการบอกต่อผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย สำหรับผลการวิจัยปัจจัยด้านการจัดการพิพิธภัณฑ์ พบว่า มี 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ของนักท่องเที่ยว

กลุ่มเจเนอเรชั่นวาย ได้แก่ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ความสะดวก ปัจจัยด้านการสื่อความหมาย ปัจจัยด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม และปัจจัยด้านกิจกรรม ส่วนปัจจัยด้านการจัดแสดง/นิทรรศการ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่/บุคลากร และปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ไม่มีผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ของนักท่องเที่ยวกลุ่มเจเนอเรชั่นวาย จากผลการวิจัย ผู้วิจัยจึงนำเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการพิพิธภัณฑ์สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเจเนอเรชั่นวายออกเป็น 5 แนวทาง คือ 1) การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในพิพิธภัณฑ์เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มเจเนอเรชั่นวาย 2) การพัฒนาการสื่อความหมายภายในพิพิธภัณฑ์สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเจเนอเรชั่นวาย 3) ส่งเสริมการปรับใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมภายในพิพิธภัณฑ์เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเจเนอเรชั่นวาย 4) การออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มเจเนอเรชั่นวาย และ 5) การสร้างช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเจเนอเรชั่นวาย

2.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปิดรับข่าวสาร

พรชนก ประทักษ์การ (2556) เรื่อง “การรับรู้ ทศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมที่มีต่อ นิทรรศน์รัตนโกสินทร์” ผลการวิจัย เรื่องพฤติกรรม的开รับข่าวสารเกี่ยวกับ “นิทรรศน์รัตนโกสินทร์” พบว่า กลุ่มผู้เข้าชมเปิดรับข่าวสารจากอินเทอร์เน็ตมากที่สุด จำนวน 5 ครั้งต่อเดือน โดยเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ ประวัติความเป็นมาของนิทรรศน์รัตนโกสินทร์มากที่สุด ส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับนิทรรศน์รัตนโกสินทร์มาเป็นเวลานาน 1 ปี สำหรับการรับรู้เกี่ยวกับนิทรรศน์รัตนโกสินทร์ พบว่า กลุ่มผู้เข้าชมส่วนใหญ่จะรับรู้ว่าเป็นสถานที่หรือพิพิธภัณฑ์ที่นำเสนอประวัติความเป็นมาของกรุงรัตนโกสินทร์ ประวัติศาสตร์ชาติไทย ประวัติของกรุงเทพมหานคร และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียม ประเพณีของคนไทยในอดีตหรือคนในกรุงรัตนโกสินทร์ และรับรู้ว่าเป็นกลุ่มเป้าหมายของ “นิทรรศน์รัตนโกสินทร์” คือ นักเรียน นักศึกษาและเยาวชน นอกจากนั้นยังมีลักษณะที่แตกต่างกันของประชากรในด้านพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความถี่ (ครั้งต่อเดือน) เกี่ยวกับลักษณะทางประชากร (ช่วงอายุ การศึกษา อาชีพ ช่วงรายได้) และการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตที่มากที่สุด ส่งผลให้ทัศนคติต่อนิทรรศน์รัตนโกสินทร์ของผู้เข้าชมจากสื่อที่มีผู้ตอบมากที่สุด ไม่มีความสัมพันธ์ในด้านทัศนคติโดยรวม ด้านสินค้าและบริการ ด้านสถานที่และช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านราคา และด้านการส่งเสริมการตลาด และทัศนคติต่อนิทรรศน์รัตนโกสินทร์โดยรวม มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มพฤติกรรมการเข้าชมนิทรรศน์รัตนโกสินทร์ โดยมีความสัมพันธ์ที่มีค่าเป็นบวก กล่าวคือ เมื่อมีทัศนคติต่อนิทรรศน์รัตนโกสินทร์ในทางบวก แนวโน้มพฤติกรรมการเข้าชมนิทรรศน์รัตนโกสินทร์จะสูงตาม

กัญญาภัทร คงนนท์ (2558) ศึกษาเรื่อง “การรับรู้ภาพลักษณ์มิวเซียมสยาม และความผูกพันของผู้เยี่ยมชม” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ ความพึงพอใจ ภาพลักษณ์ และความผูกพันของผู้เยี่ยมชมที่มีต่อมิวเซียมสยาม และ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ ความพึงพอใจ ภาพลักษณ์ และความผูกพันของผู้เยี่ยมชมที่มีต่อมิวเซียมสยาม โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน พบว่า ผู้เยี่ยมชมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 11-20 ปี จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท มีอาชีพ นักเรียน/นักศึกษา และมีประวัติการเดินทางมาท่องเที่ยวมิวเซียมสยามเป็นครั้งแรก ซึ่งมีการรับรู้สื่อประชาสัมพันธ์และกิจกรรมขององค์การ โดยรวมในระดับปานกลาง สื่อที่มีการรับรู้มากที่สุดคือ แผ่นป้ายบนรั้วรอบนอกมิวเซียมสยาม นิทรรศการถาวร ชุด เรียงความประเทศไทย รองลงมา ได้แก่ นิทรรศการหมุนเวียน ชุด หลงรัก และ Facebook Fanpage Museum Siam ตามลำดับ และมีความพึงพอใจต่อสื่อประชาสัมพันธ์และกิจกรรมขององค์การโดยรวมในระดับมาก โดยพบว่าสื่อประชาสัมพันธ์มีความน่าดึงดูด ชวนให้อ่านมากที่สุด รองลงมา คือ ตัวอักษรมีความชัดเจน อ่านง่าย และเนื้อหาที่ปรากฏในสื่อสามารถเข้าใจได้ง่าย และกิจกรรมมีการส่งเสริมให้เกิดความรู้ ตามลำดับ อีกทั้งมีการรับรู้ภาพลักษณ์ในด้านต่าง ๆ ของมิวเซียมสยามโดยรวมในระดับมาก ซึ่งมีการรับรู้ในเชิงบวก โดยมีการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านความสะอาดของพิพิธภัณฑ์มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านบริหารจัดการ และด้านนิทรรศการ ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังมีระดับความผูกพันมิวเซียมสยามโดยรวมในระดับปานกลาง โดยผู้เยี่ยมชมส่วนใหญ่จะเดินทางกลับมาท่องเที่ยวที่พิพิธภัณฑ์นี้อีกครั้งมากที่สุด รองลงมา คือ จะมีการแนะนำให้เพื่อนหรือคนรู้จักเข้ามาท่องเที่ยวในพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ และเป็นสมาชิก Facebook Fanpage Museum Siam ตามลำดับ

พิจิตรา มงคลศรีพิพัฒน์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการเปิดรับ และความพึงพอใจต่อสื่อประชาสัมพันธ์โครงการเที่ยวไทยเท่กับพฤติกรรมการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวไทย” ผลการวิจัยพบว่า การเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์โครงการเที่ยวไทยเท่ โดยรวมมีการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์โครงการเที่ยวไทยเท่ทางเฟซบุ๊กมากที่สุด รองลงมาคือการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์โครงการเที่ยวไทยเท่ทางยูทูบ และทางสื่ออินสตาแกรมตามลำดับ ในขณะที่การเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์โครงการเที่ยวไทยเท่ทางเว็บไซต์มีน้อยที่สุด และพบว่าการเลือกสนใจสื่อประชาสัมพันธ์โครงการเที่ยวไทยเท่ โดยพบว่าข่าวสารทางการท่องเที่ยว “มูมเท่” มีการเปิดมุมมองใหม่ ๆ โดยการถ่ายรูปมากที่สุด รองลงมาคือ ข่าวสารการท่องเที่ยว “ซิลล์เท่” ทีมดำบรรยากาศ เก้ไก้ ฌ ร้านเท่ประจำถิ่น และรองลงมาคือการท่องเที่ยว “ใจเท่” เที่ยวเมืองไทย ด้วยจิตใจรักษ์เมืองไทย และน้อยที่สุดคือ ข่าวสารการท่องเที่ยว “แต่งเท่” แฟชั่นผ้าท้องถิ่นร่วมสมัย ซึ่งผลสรุปโดยรวมมีแนวโน้มที่ส่งผลทางบวกกับพฤติกรรมการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวไทยในประเด็นการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์โครงการเที่ยวไทยเท่ และการเลือกสนใจสื่อประชาสัมพันธ์

โครงการเที่ยวไทยเท่ โดยพฤติกรรมกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์มีโอกาสการเข้าถึงผู้บริโภคได้โดยการเลือกดู เลือกฟัง เลือกสนใจข่าวสารเกี่ยวกับโครงการเที่ยวไทยเท่

ทวีรัชต์ เขียวชาญพานิช (2562) ศึกษาเรื่อง “การเปิดรับสื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวไชน่าทาวน์ เยาวราช ของนักท่องเที่ยวชาวไทย กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัย พบว่า การเปิดรับสื่อของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวท่องเที่ยวไชน่าทาวน์ เยาวราช พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ค้นหาข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจท่องเที่ยวจากสื่ออินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์ร้อยละ 56.5 ช่องทางหลักที่เปิดรับสื่อเกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา คือ อินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์ ร้อยละ 53.4 ส่วนใหญ่มีการเปิดรับสื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ไชน่า ทาวน์ เยาวราช จากสื่ออินเทอร์เน็ต (Website / Social Media) ร้อยละ 59.0 มักเดินทางมาท่องเที่ยวช่วงเวลา 20.00 น. เป็นต้นไป ร้อยละ 71.2 บุคคลที่มีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจให้ท่าน เดินทางมาไชน่าทาวน์ เยาวราช คือ ญาติ/คนในครอบครัว ร้อยละ 47.4 ระยะเวลาในการเดินทางมาเที่ยวไชน่าทาวน์ เยาวราช ต่ำกว่า 3 ชั่วโมง ร้อยละ 55.5 ส่วนใหญ่มาเที่ยวไชน่าทาวน์ เยาวราช ในวันวันธรรมดา (จันทร์-ศุกร์) ร้อยละ 50.5

ทัศนีย์ คำเกิงศักดิ์ (2565) ศึกษาเรื่อง “การเปิดรับข่าวสารเพื่อการเรียนรู้ตามอัธยาศัยและการใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ของประชาชนในพื้นที่ชุมชนเมือง” ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารตามวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนรู้ตามอัธยาศัยในแต่ละด้านดังต่อไปนี้ 1. ด้านพัฒนาทักษะชีวิตโดยมีวัตถุประสงค์ในการเปิดรับสื่อเพื่อการจัดการกับความเครียด เพื่อความผ่อนคลาย สร้างความบันเทิงอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.90) 2. ด้านพัฒนาอาชีพ หรือใช้ในการทำงานโดยมีวัตถุประสงค์ในการเปิดรับสื่อเพื่อนำมาใช้ในการทำงาน งานวิชาการ หรือเอกสารตามความสนใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.96) 3. ด้านพัฒนาสังคมและชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์ในการเปิดรับสื่อเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย 3.99) 4. ประเภทเนื้อหาที่กลุ่มตัวอย่างชื่นชอบจากการเปิดรับสื่อมากที่สุดคือเนื้อหาประเภทให้ความบันเทิง เช่น คลิปวิดีโอต่าง ๆ (ค่าเฉลี่ย 4.07) 5. เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างอยากรับข่าวสารเพื่อการเรียนรู้ตามอัธยาศัยมากที่สุด คือ สื่อมีเนื้อหาถูกต้องตรงรอบด้านตามความสนใจ (ค่าเฉลี่ย 3.98) สำหรับการใช้ประโยชน์จากการเปิดรับข่าวสารเพื่อการเรียนรู้ตามอัธยาศัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.79) พบว่าการเปิดรับข่าวสารเพื่อการเรียนรู้ตามอัธยาศัยมีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ตามอัธยาศัยของประชาชนในพื้นที่ชุมชนเมืองเป็นไปในทิศทางเดียวกันนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2.6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการรับรู้

กัลย์ธีรา สวงตั่ง (2554) เขียนบทความวิชาการเรื่อง “การรับรู้คุณค่าและความสำคัญ ของงานออกแบบ ผ่านการจัดแสดงนิทรรศการ” ผลการวิเคราะห์ โดยการทำแบบสอบถามเรื่อง การรับรู้ความรู้สึก ประโยชน์ที่ได้รับ ความเข้าใจ และการตระหนักรู้ เรื่องคุณค่าและความสำคัญ ของความคิดสร้างสรรค์ในงานออกแบบ พบว่านิทรรศการที่ได้รับการออกแบบอย่างมีประสิทธิภาพ มีแนวโน้มที่ช่วยปลูกฝังให้ผู้เข้าชม เข้าใจคุณค่างานออกแบบได้ กล่าวคือ การออกแบบสามารถดึงดูด ความสนใจให้ผู้เข้าชมรู้สึกอยากชมมากขึ้น รับรู้เนื้อหาและสิ่งที่ผู้จัดต้องการนำเสนอมากขึ้น โดยใช้เวลาและสนใจในการอ่านเนื้อหาในนิทรรศการมากขึ้น และสามารถจดจำเนื้อหาและสิ่งที่ นิทรรศการนำเสนอได้มากขึ้น เข้าใจเรื่องความสำคัญของการออกแบบได้อีก โดยวิเคราะห์สาเหตุ ของการเข้าชมหรือไม่เข้าชมพิพิธภัณฑ์ได้เพิ่มเติม คือ การออกแบบ การนำเสนอสื่อมัลติมีเดีย โครงสร้างภายในนิทรรศการ การเปิดให้ผู้ชมได้มีส่วนร่วมไปกับเนื้อหาในนิทรรศการ

พัชญ์ลิตา พัชรรุจิพันธ์ (2554) ศึกษาเรื่อง “การศึกษาการรับรู้เครือข่ายสังคม เฟซบุ๊ก ของสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ (มิวเซียมสยาม) และผลที่มีต่อพฤติกรรมการเข้าชม พิพิธภัณฑ์” โดยศึกษาการรับรู้เครือข่ายสังคมเฟซบุ๊กของสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ (มิวเซียมสยาม) และผลที่มีต่อพฤติกรรมการเข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานที่จริง เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ มาเป็นแนวทางในการพัฒนากลยุทธ์การสื่อสารด้วยสื่อเว็บไซต์เครือข่ายสังคม โดยการเก็บข้อมูล เชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์และเชิงปริมาณด้วยการเก็บแบบสอบถาม ผลสรุปได้ว่า หากมีการรับรู้ ในข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ครบถ้วน และมีความน่าสนใจ และมีทัศนคติ เช่นในด้านความรู้สึก ชื่นชอบ ความพึงพอใจที่มากแล้ว จะก่อให้เกิดพฤติกรรมที่อยากไปชมสถานที่จริงที่มากตามด้วย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า พิพิธภัณฑ์ หรือองค์กรที่มีความคล้ายคลึงกับมิวเซียมสยาม สามารถใช้เฟซบุ๊ก เป็นสื่อในการสร้างการรับรู้ และสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเข้าเยี่ยมชมสถานที่ จริงมากขึ้น และในการสร้างการรับรู้ผ่านทางเฟซบุ๊กควรจะต้องมีเนื้อหาที่มีความหลากหลาย และน่าสนใจ เหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย และควรมีปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกแฟนเพจอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความสนิทสนม และเพิ่มโอกาสให้สมาชิกแฟนเพจสามารถบอกต่อไปยังกลุ่มเพื่อนในเฟซบุ๊ก ของตนได้

จักรกฤษ เดชพร (2563) ศึกษาเรื่อง “การรับรู้ภาพลักษณ์องค์กรด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ในมุมมองของ ผู้บริโภคกรณีศึกษา บริษัท อ่าพลฟู้ดส์ โพรเซสซิง จำกัด” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เปรียบเทียบการรับรู้และภาพลักษณ์องค์กรด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 2) ศึกษาภาพลักษณ์องค์กรด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการรับรู้ในมุมมองของผู้บริโภค บริษัท อ่าพลฟู้ดส์ โพรเซสซิง จำกัด ใช้ระเบียบวิจัยเชิงปริมาณ โดยการสอบถามผู้บริโภคจำนวน 400 กลุ่มตัวอย่าง ผ่านแบบสอบถามออนไลน์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริโภคที่มีปัจจัยส่วนบุคคลในด้านเพศ

อายุระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มีความคิดเห็นต่อด้านการรับรู้ด้านการทำกิจกรรมทางสังคม เพื่อสิ่งแวดล้อมของธุรกิจ และภาพลักษณ์ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ของอำพลฟูดส์แตกต่างกัน อย่าง มีนัยสำคัญ และพบปัจจัยภาพลักษณ์ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของอำพลทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค และด้านการร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม ส่งผลต่อการรับรู้ด้านการทำกิจกรรมทางสังคมเพื่อสิ่งแวดล้อมของธุรกิจทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมทางสังคม การเผยแพร่/ประชาสัมพันธ์กิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อม และการดำเนินธุรกิจให้สอดคล้องกับสังคมสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังพบข้อมูลว่าต้องมีการปรับปรุงกระบวนการด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยมุ่งเน้นไปที่การสื่อสารสู่ภายนอกเพื่อให้ทราบถึงการกำกับดูแลกิจการขององค์กรในมุมผลลัพธ์ที่ไม่เพียงส่งผลดีต่อองค์กรเท่านั้น แต่ยังส่งผลดีต่อสังคมอีกด้วย และในด้านด้านการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยจะเห็นว่าองค์กรมีการดำเนินการในด้านอยู่แล้วแต่จะมีความซบเซากับด้านสังคม อาจจะเป็นเพราะในแง่ของการสื่อสาร ดังนั้นควรเน้นย้ำเนื้อหาให้เห็นว่าเป็นโครงการเพื่อสิ่งแวดล้อม ในส่วนของด้านการประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค และด้านการร่วมพัฒนาชุมชน และสังคม เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ของผู้บริโภค แสดงให้เห็นถึงความสามารถด้านการดำเนินงาน ควรรักษามาตรฐานให้ดีต่อไปเพื่อผลลัพธ์ที่ดีการองค์กร

2.6.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

สุรชัย ทุหมัด (2556) วิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้รับบริการพิพิธภัณฑสถานภูมิปัญญาไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินระดับความพึงพอใจในการรับบริการพิพิธภัณฑสถานภูมิปัญญาไทย และ 2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านข้อมูลทั่วไปกับระดับความพึงพอใจกับประเด็นการให้บริการของพิพิธภัณฑสถานภูมิปัญญาไทย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ในด้านอายุ พบว่า มีอายุ ต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 69.3 รองลงมา อายุ 20 – 30 ปี โดยเป็นกลุ่ม นิสิต มศว. ร้อยละ 70.7 รองลงมา บุคลากร มศว. พักในอำเภอองครักษ์ มากที่สุด ร้อยละ 91.5 รองลงมา อำเภอเมือง และมีเหตุผลในการเข้าชมพิพิธภัณฑสถานภูมิปัญญาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มากที่สุด คือ เป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของรายวิชาที่ศึกษา รองลงมา ต้องการข้อมูลด้านภูมิปัญญาไทย และศิลปวัฒนธรรมและมีคนแนะนำ 2. ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจต่อการรับบริการพิพิธภัณฑสถานภูมิปัญญาไทยในระดับมาก มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านเจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑสถาน รองลงมาคือด้านที่ตั้งและอาคาร และมีความพึงพอใจในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านนิทรรศการและการให้การศึกษาและด้านการบริหารการจัดการตามลำดับ ในด้านที่ตั้งและอาคารมีความพึงพอใจสูงสุด คือ ตัวอาคารมีความสวยงาม ดึงดูดให้เข้าชมด้านนิทรรศการและการให้ศึกษามีความพึงพอใจสูงสุด คือ เส้นทางเดินชม พิพิธภัณฑสถานมีความสะดวก ปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการ มีความพึงพอใจสูงสุด คือ ความเหมาะสมของค่าเข้าชม

เนื่องจากพิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาไทยเข้าชมฟรี และด้านเจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์พบว่า มีความพึงพอใจสูงสุด คือ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์แก่ผู้เข้าชม

ชนากาญ จิรเจริญพรกุล (2559) ศึกษาเรื่อง “ความคาดหวัง พฤติกรรมการรับชมและความพึงพอใจต่อนิทรรศการตั้มยำกุ้งวิทยา วิชานี้อะยาเลียน ของมิวเซียมสยาม” ผลการวิจัย พบว่า ความคาดหวังไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับชมนิทรรศการ และพฤติกรรมการรับชมนิทรรศการโดยภาพรวม พบว่า จำนวนครั้งของพฤติกรรมการรับชมนิทรรศการ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ โดยมีความสัมพันธ์ทางลบ หมายความว่า เมื่อมีพฤติกรรมการเข้าชมนิทรรศการ จำนวนครั้งมาก ก็จะมี ความพึงพอใจต่อนิทรรศการน้อย สำหรับพฤติกรรมการรับชมด้านระยะเวลาต่อครั้งในการรับชมนิทรรศการ โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อนิทรรศการ โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก หมายความว่า เมื่อมีระยะเวลาในการรับชมนิทรรศการมาก จะมีความพึงพอใจที่มากด้วย และความคาดหวังต่อนิทรรศการมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อนิทรรศการในทุกด้าน เป็นความสัมพันธ์กันทางบวก หมายความว่า เมื่อผู้รับบริการนิทรรศการมีความคาดหวังสูง จะมีความพึงพอใจในการรับชมนิทรรศการสูง ในขณะที่ผู้รับบริการนิทรรศการที่มีความคาดหวังต่ำ จะมีความพึงพอใจในการรับชมนิทรรศการต่ำ

วรินทร์ พลขันธ์ (2559) ศึกษาเรื่อง “วิเคราะห์ลักษณะการเข้าชมพิพิธภัณฑ์เมืองพิษณุโลก และศูนย์วัฒนธรรมและการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ลักษณะการเข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์เมืองพิษณุโลกและศูนย์วัฒนธรรมและการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือบันทึกข้อมูลการเข้าชมพิพิธภัณฑ์เมืองพิษณุโลกและศูนย์วัฒนธรรมและการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ในช่วงระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2558 – 31 มีนาคม 2559 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกรายละเอียดการเข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เมืองพิษณุโลกและศูนย์วัฒนธรรมและการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ผลการวิจัยพบว่า 1. หน่วยงานที่เข้ามาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์มากที่สุด คือ 1) สถานศึกษา 2) ไม่ระบุหน่วยงาน และ 3) หน่วยงานภาครัฐ ตามลำดับ 2. วัตถุประสงค์ของการเข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์มากที่สุด คือ 1) ศึกษาดูงาน/ทัศนศึกษา 2) ศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ศิลปะและวัฒนธรรม และ 3) เข้าร่วมประชุม/อบรม สัมมนา ตามลำดับ 3. จำนวนผู้รับบริการพิพิธภัณฑ์มากที่สุด คือ 1) 1 – 30 คน 2) จำนวน 31–60 คน และ 3) จำนวน 91 – 120 คน ตามลำดับ 4. วันที่มีการเข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์มากที่สุด คือ วันศุกร์ วันพฤหัสบดี และวันอังคาร ตามลำดับ 5. เดือนที่มีการเข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์มากที่สุด คือ เดือนสิงหาคม เดือนมกราคม และเดือนมิถุนายนและกรกฎาคม ตามลำดับ 6. ช่วงเวลาที่มีการเข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์มากที่สุด คือ 08.30 – 10.30 น. ช่วงเวลา 12.31 – 14.30 น. และช่วงเวลา 14.31 – 16.30 ตามลำดับ 7. ความพึงพอใจของผู้เข้าชมในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ผู้เข้าชมมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ด้านเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามผู้ให้บริการ ด้านคุณภาพการให้บริการ และด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ตามลำดับ 8. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาพิพิธภัณฑ์ พบว่า 1) การพัฒนาการเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นที่มีอยู่ใกล้เคียง 2) ปรับเพิ่มความสว่างเพื่อจะได้เห็นป้ายนิทรรศการชัดขึ้น 3) ให้มีการนำรูปปั้นหรือวัตถุโบราณจริง ๆ มาจัดแสดงมากกว่ารูปภาพ 4) ควรมีการจัดแสดงในรูปแบบสื่อ 3 มิติให้มากกว่านี้ และ 5) ควรมีป้ายบอกทางที่ชัดเจน

กุลทิกา วิบูลย์ปิ่น และประสพชัย พสุนนท์ (2559) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ศิริราชพิมุขสถาน” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ศิริราชพิมุขสถาน และศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ศิริราชพิมุขสถาน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ศิริราชพิมุขสถาน จำนวน 385 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้เข้าชม ผู้เข้าชมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 46-55 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และมีรายได้มากกว่า 25,000 บาท ส่วนปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านการบริการ พบว่า โดยรวมผู้เข้าชมให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านการบริการอยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพมาก รองลงมาคือด้านเทคนิคการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ ด้านคุณภาพการบริการ ด้านความสามารถในการสร้างความรู้ และด้านที่ให้ความสำคัญน้อยที่สุดคือ ด้านเทคนิคการประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ ความพึงพอใจของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ศิริราชพิมุขสถาน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญด้านการบริการที่ตรงตามที่คาดหวังมากที่สุด รองลงมาคือ การบริการที่คุ้มค่ากับเงิน และน้อยที่สุดคือ การบริการดีกว่าพิพิธภัณฑ์อื่น ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลไม่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ศิริราชพิมุขสถาน และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านการบริการและด้านการประชาสัมพันธ์ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ศิริราชพิมุขสถานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

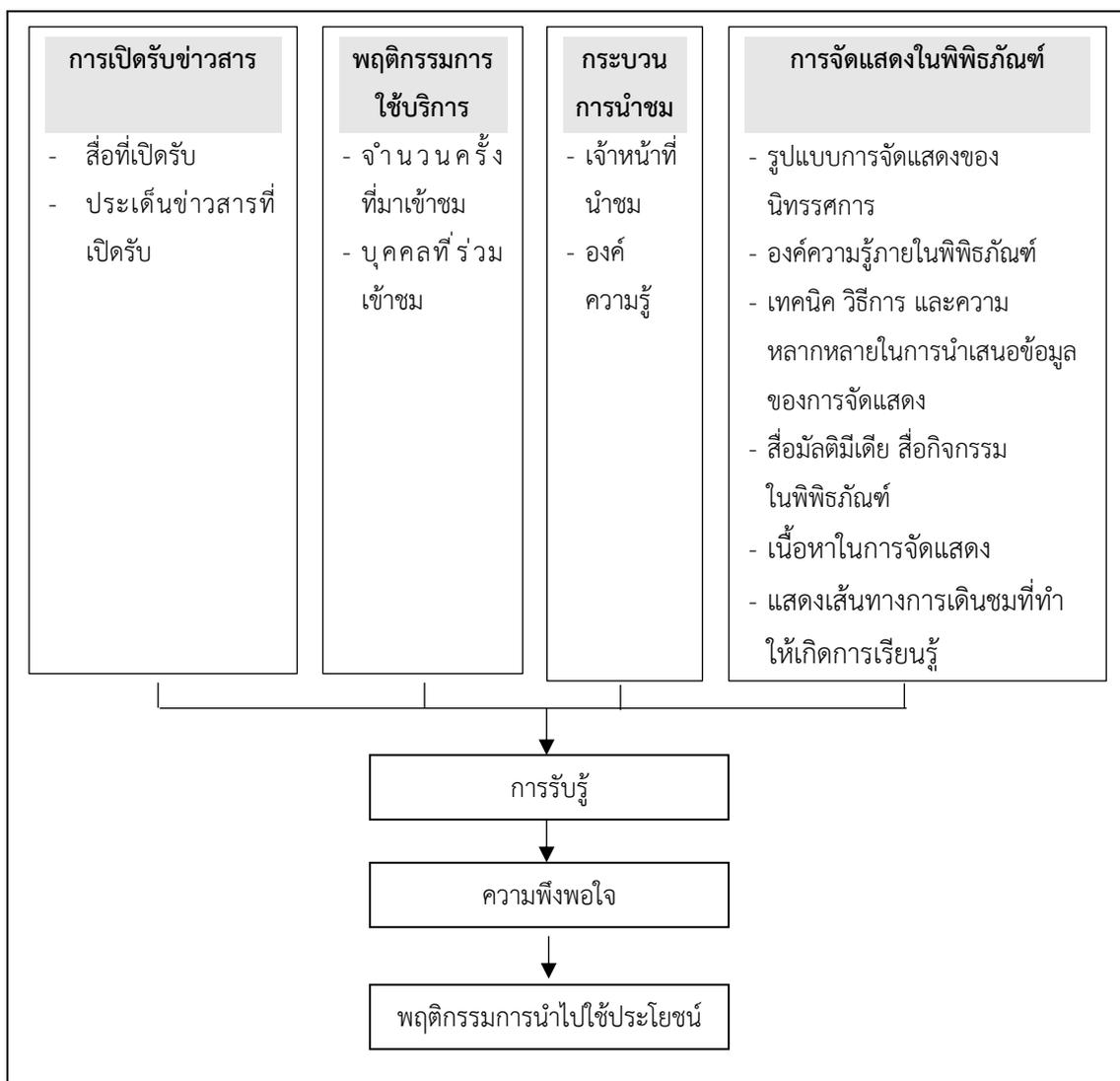
จันทิมา ศรีไกรยุทธ (2559) ศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น วัดฝั่งคลอง (ไทยพวน) ตำบลเกาะหวาย อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก” ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น วัดฝั่งคลอง ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสถานที่และอาคาร ด้านการบริการ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านวัตถุสิ่งของ และด้านการจัดแสดงและนิทรรศการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในด้านสถานที่และอาคาร ในระดับมาก และมีความพึงพอใจด้านการบริการ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านวัตถุสิ่งของ รวมถึงด้านการจัดแสดงและนิทรรศการ

ในระดับปานกลาง ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น วัดฝั่งคลอง (ไทยพวน) ตำบลเกาะหวาย อำเภอบางพลี จังหวัดนครนายก ให้มีความน่าสนใจ ความทันสมัยต่อสถานการณ์ทางสังคม เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจแล้วมีความประสงค์ กลับมาเยี่ยมชม

ธีรพล ยิ่งยีน (2561) ทำการวิจัยเรื่อง “การใช้ประโยชน์กับความพึงพอใจและพฤติกรรม ผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยวของกลุ่มผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล” ผลการวิจัยด้านการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ พบว่า มีการใช้งานเพื่อตอบสนองในการให้บริการด้านการท่องเที่ยว โดยมีการใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์เพื่อการบริการด้านการท่องเที่ยวสูงสุด รองลงมาคือ โรงแรมที่พักอาศัย ในขณะที่จุดประสงค์ เพื่อบริการด้านการท่องเที่ยว มีการนำข้อมูลข่าวสารเพื่อวางแผนท่องเที่ยวสูงสุด และรองลงมาคือ การนำข้อมูลข่าวสารมาใช้เพื่อเปรียบเทียบข้อดีข้อเสีย โดยส่วนใหญ่มีความต้องการใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์เพื่อการบริการด้านการท่องเที่ยว เพื่อเข้าไปอ่านรีวิวท่องเที่ยว รองลงมาคือ การจองที่พักหรือสำรวจแพ็คเกจท่องเที่ยว ส่วนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีการใช้บริการด้านการท่องเที่ยว สูงสุดคือ Facebook และรองลงมาคือ Line Application ในด้านความพึงพอใจด้านข้อมูลข่าวสาร ถือว่ามีความพึงพอใจสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 81.75 รองลงมาคือ ความน่าสนใจของข้อมูลและข่าวสาร ต่าง ๆ มีระดับพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์มากที่สุดเป็นอันดับสาม คิดเป็นร้อยละ 69.25 และความสะดวกสบายในการค้นหาข้อมูลและข่าวสารต่าง ๆ อยู่ในอันดับที่สาม คิดเป็นร้อยละ 75.75

พิมพ์ลอย ปิยธรรมภรณ์ (2562) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อ ความพึงพอใจของผู้เข้าชมชาวไทยในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์การแพทย์ศิริราช” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้เข้าชมชาวไทยในการเข้าชม พิพิธภัณฑ์การแพทย์ศิริราช ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมทั้งเชิงปริมาณจากการเก็บแบบสอบถามจำนวน ทั้งสิ้น 295 ชุด และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ผู้เข้าชม บุคลากรพิพิธภัณฑ์ที่ปฏิบัติงาน ด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอาชีพที่แตกต่างกัน ส่งผล ถึงความพึงพอใจของผู้เข้าชมที่แตกต่างกัน ในส่วนของปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดพบว่า ปัจจัยด้าน ผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านกระบวนการ และด้านลักษณะทางกายภาพ ส่งผลต่อความพึงพอใจในการ เข้าชมพิพิธภัณฑ์การแพทย์ศิริราช

จากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 2.50 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

งานวิจัยเรื่อง “โครงการสำรวจความพึงพอใจในการให้บริการของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) คณะวิจัยได้แบ่งระเบียบวิธีวิจัยเป็น 2 ส่วน คือ

3.1 ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในรูปแบบของ

3.1.1 การสังเกตกระบวนการนำชม

3.1.2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้รับบริการในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้
เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

3.1.3 การสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ของ พกฉ.

3.2 ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวัดตัวแปรพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร พฤติกรรมการใช้บริการ และความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติฯ

3.1 ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

3.1.1 สังเกตกระบวนการนำชม

ประชากร

คณะผู้มาเข้าชมในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากการเข้าชมที่มีกระบวนการนำชม

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) เพื่อแบ่งประชากร คือ คณะผู้มาเข้าชมในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ โดยใช้เกณฑ์เรื่องอาชีพ นักเรียน/นักศึกษา และกลุ่มที่ไม่ใช่ นักเรียน/นักศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพของผู้มาเข้าชมของโครงการส่งเสริมการเรียนรู้
เกษตรกรเศรษฐกิจพอเพียง

อาชีพ	จำนวน (ครั้ง)
นักเรียน/นักศึกษา	4
ไม่ใช่ นักเรียน/นักศึกษา	2
รวม	6

ขั้นที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคณะวิจัย
สังเกตกระบวนการนำชมตามกลุ่มและจำนวนที่ระบุในตารางที่ 3.1

3.1.2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) จัดการสนทนากลุ่มในรูปแบบ Online โดยมี
รายละเอียดดังนี้

ประชากร

ผู้รับบริการในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรกรเศรษฐกิจพอเพียง

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรอย่างแท้จริง คณะวิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง
แบบ Multi Stage Sampling โดยแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. ผู้รับบริการในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) เพื่อแบ่งประชากร
คือ ผู้รับบริการพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ออกเป็น 2 กลุ่มโดยใช้เกณฑ์เรื่องอาชีพ ดังนี้

ตารางที่ 3.2 แสดงกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

อาชีพของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน
1. นักเรียน / นักศึกษา	6
2. นักวิชาการ/ผู้นำชุมชน	6
3. ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ / พนักงานบริษัทเอกชน	6
รวม	18

ขั้นที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้วิจัยเลือก
ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มที่มีรูปแบบการเข้าชมตามที่กำหนดไว้ตามตาราง 3.3

ตารางที่ 3.3 แสดงรายละเอียดกลุ่มตัวอย่างในการสนทนากลุ่ม

รายละเอียดกลุ่มตัวอย่างในการสนทนากลุ่ม	จำนวน
1. นักเรียน / นักศึกษา (สนทนากลุ่ม วันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2567)	6
1.1 เพศหญิง อายุ 44	
1.2 เพศหญิง อายุ 32	
1.3 เพศชาย อายุ 26	
1.4 เพศหญิง อายุ 24	
1.5 เพศหญิง อายุ 22	
1.6 เพศหญิง อายุ 22	
2. นักวิชาการ/ผู้นำชุมชน (สนทนากลุ่ม วันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567)	6
2.1 เพศชาย อายุ 44	
2.2 เพศชาย อายุ 43	
2.1 เพศชาย อายุ 43	
2.1 เพศชาย อายุ 42	
2.1 เพศชาย อายุ 38	
2.1 เพศชาย อายุ 37	
3. ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ / พนักงานบริษัทเอกชน (สนทนากลุ่ม วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2567)	6
3.1 เพศชาย อายุ 59	
3.2 เพศชาย อายุ 58	
3.3 เพศชาย อายุ 57	
3.4 เพศชาย อายุ 43	
3.5 เพศชาย อายุ 36	
3.6 เพศชาย อายุ 30	
รวม	18

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Selection Interview) ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 การเปิดรับข้อมูลข่าวสารโดยทั่วไป

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมการมาใช้บริการ

ส่วนที่ 4 ความพึงพอใจ

- การจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ
- เจ้าหน้าที่นำชมและกระบวนการนำชม
- สิ่งอำนวยความสะดวก

3.1.3 การสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ เกี่ยวกับหลักสูตรโครงการส่งเสริมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง และกระบวนการจอง โดยสัมภาษณ์

1. คุณจุฑามาศ ทองชมพูนุช	ผู้อำนวยการสำนักสารสนเทศและการสื่อสาร สัมภาษณ์ 24 เมษายน พ.ศ. 2567
2. คุณชญานิพัทธ์ จักรดารานุวัฒน์	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนากิจการ สัมภาษณ์ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2567
3. คุณธนกร ภูติญา	เจ้าหน้าที่พัฒนากิจการ สัมภาษณ์ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

การวิเคราะห์ผล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม การสังเกต นำคำตอบและความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์มาถอดความและจำแนกหมวดหมู่ ตามความเป็นจริงของกลุ่มตัวอย่าง แต่ละกลุ่มตามประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึกหลักโดยไม่มีอคติจากนักวิจัยเข้าไปเกี่ยวข้อง

การนำเสนอข้อมูล

ใช้การพรรณนา อธิบาย ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวคิดและสรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้

3.2 ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

สำรวจโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้รับบริการที่พิพิธภัณฑสถานการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จำนวน 210,020 คน (สรุปจำนวนผู้รับบริการที่พิพิธภัณฑสถานการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

ตารางที่ 3.4 จำนวนประชากรแยกตามลักษณะการเข้าชม

ลักษณะการเข้าชม	จำนวนประชากร (คน)
1. แบบ Walk-in	7,134
2. โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง	53,354
รวม	60,488

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยนี้ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดของยามาเน่ (Yamane, 1967) ณ ระดับค่าความเชื่อมั่น 95% และยอมให้มีความผิดพลาดในการประมาณค่าได้ไม่เกิน 5 -/+% โดยใช้สูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่

$$\begin{aligned} n &= \text{จำนวนตัวอย่าง} \\ N &= \text{ประชากร} \\ e &= \text{ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง ในที่นี้คือ 0.05} \end{aligned}$$

แทนค่าจำนวนผู้รับบริการในรูปแบบ On-site

$$\begin{aligned} n &= \frac{60,488}{1 + (60,488)(0.05)^2} \\ &= 399.17 \end{aligned}$$

ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่อย่างน้อย 399.17 ตัวอย่าง โดยในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างผู้รับบริการในรูปแบบ On-site จำนวน 500 ตัวอย่าง

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรอย่างแท้จริง คณะวิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Multi Stage Sampling โดยแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ คือ

ขั้นที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) เพื่อแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ โดยใช้เกณฑ์เรื่องการเข้าชมแบบมีกระบวนการนำชม และไม่มีกระบวนการนำชม ดังนี้

1. แบบ Walk-in
2. โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่ 2. ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบ Quota เพื่อกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ในสัดส่วนที่เท่ากัน ดังนี้

ตารางที่ 3.5 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเข้าชมแบบมีกระบวนการนำชม และไม่มีกระบวนการนำชม

ลักษณะการมาเข้าชม	จำนวนตัวอย่าง (คน)
1. แบบ Walk-in	150
2. โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง	350
รวม	500

ขั้นที่ 3. ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอิงความสะดวก (Convenience Sampling) เพื่อแจกแบบสอบถาม กับผู้รับบริการที่มาเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ตามที่ได้กำหนดไว้ในตารางที่ 3.2

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ประกอบไปด้วยชุดคำถามปลายปิด (Closed Ended Question) และคำถามปลายเปิด (Open Ended Question) ดังนี้

แบบสอบถาม

- ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาชั้นสูงสุด อาชีพ และจังหวัดที่พักอาศัยปัจจุบัน
- ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร
- ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้บริการ
- ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ
- ส่วนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจด้านการให้บริการ

ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1	ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการ และความพึงพอใจต่อพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) แตกต่างกัน
ตัวแปรต้น	ลักษณะประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาชั้นสูงสุด อาชีพ และจังหวัด/ภาคที่พักอาศัยปัจจุบัน
ตัวแปรตาม	พฤติกรรมการใช้บริการ ความพึงพอใจ
สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2	พฤติกรรมการใช้บริการมีผลต่อความพึงพอใจที่มีต่อพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)
ตัวแปรต้น	พฤติกรรมการใช้บริการ
ตัวแปรตาม	ความพึงพอใจที่มีต่อพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

เกณฑ์การวัดและให้คะแนนตัวแปร

1. ความพึงพอใจ

วัดจากความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการเข้าชมของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ โดยมีข้อความที่กำหนดเป็นตัวชี้วัด การวัดตัวแปรใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale โดยกำหนดคะแนนไว้ดังนี้

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.20 – 5.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.40 – 4.19	มาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.60 – 3.39	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.80 – 2.59	น้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 1.79	น้อยที่สุด

การตรวจสอบความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ

คณะวิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยง (Reliability) และความตรง (Validity) ของแบบสอบถาม ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Pre-test) กับกลุ่มที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด
2. การตรวจสอบความตรง (Validity) โดยให้นักวิชาการ และผู้บริหารของ พกฉ. เป็นผู้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) เพื่ออธิบายข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ และความพึงพอใจ

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

เป็นสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ T- Test Independent, F-Test และ Anova

การวิเคราะห์ข้อมูล

กรณีเป็นแบบสอบถาม หลังจากที่ได้รวบรวมข้อมูลแล้ว คณะวิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูลในรูปแบบของตาราง

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “โครงการสำรวจความพึงพอใจในการให้บริการของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) แบ่งระเบียบวิธีวิจัยเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการใช้การสนทนากลุ่ม สัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกต ส่วนที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของผู้รับบริการจากสื่อของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการของผู้รับบริการที่มีต่อสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการมาใช้บริการที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

โดยนำเสนอผลการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัย แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

4.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

คณะวิจัยรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการ คือ 1) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้รับบริการในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 กลุ่ม รวม 18 คน 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ พกจ. และ 3) การสังเกตกระบวนการนำชม จำนวน 6 คณะ โดยการนำเสนอข้อมูลแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 จุดเริ่มของโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง และ ส่วนที่ 2 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ส่วนที่ 1 จุดเริ่มของโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

การเข้าชมที่พิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติฯ ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งมีการเข้าชมแบบมีเจ้าหน้าที่นำชม และการเข้าชมตามอัธยาศัยสามารถเดินชมได้เอง จนประมาณปี พ.ศ. 2555 จึงได้เริ่มทำโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

ด้านการเกษตร ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและนวัตกรรม การเกษตรผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ และการลงมือฝึกปฏิบัติ โดยมีการเข้าชมและให้องค์ความรู้ โดยวิทยากร สอดแทรกเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องในการพัฒนา มีกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ กิจกรรม สร้างสรรค์ความคิด ภาพยนตร์แอนิเมชัน 3 มิติ โดยมีการจัดรูปแบบการเรียนรู้ต่าง ๆ ในรูปแบบ ของหลักสูตรในช่วงเริ่มต้นประมาณ 10 หลักสูตร จากนั้นได้มีการพัฒนาไม่ว่าจะเพิ่ม ลด ปรับ ทั้งในส่วนเนื้อหาของเนื้อหา กิจกรรม และระยะเวลาอย่างต่อเนื่อง จนปัจจุบันมีทั้งสิ้น 13 หลักสูตร

การปรับหลักสูตรโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

ตลอดระยะเวลาในการจัดโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่า 10 ปี สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ไม่ได้มีการปรับปรุงชื่อของทั้ง 13 หลักสูตรแต่อย่างใด แต่มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการ ของแต่ละหลักสูตร โดยพิจารณาจาก

1. พิจารณาจากสถิติผู้เข้าชมแต่ละหลักสูตรในแต่ละปีว่ามีจำนวนมากน้อยเพียงใด โดยจะ วิเคราะห์ว่าแต่ละหลักสูตรนั้นมีกระบวนการใดที่ผู้รับบริการให้ความสนใจ หรือเพราะเหตุใดหลักสูตร นี้ถึงได้รับความนิยมมาก และจะนำข้อมูลในส่วนนี้มาปรับเพิ่มเติมในหลักสูตรต่อไป
2. พิจารณากลุ่มเป้าหมายแต่ละหลักสูตร กล่าวคือส่วนใหญ่กลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มเป้าหมาย เดิมหรือกลุ่มเป้าหมายใหม่ ซึ่งมีผลต่อการปรับปรุงหลักสูตรเช่นกัน
3. ปรับหลักสูตรจากความต้องการของผู้รับบริการ เช่น บางกรณีที่กระบวนการของหลักสูตร กำหนดไว้ ผู้รับบริการมีระยะเวลา 3 ชั่วโมง ต้องการจะเข้าชมทั้งพิพิธภัณฑสถานในอาคาร พิพิธภัณฑสถาน กลางแจ้ง รวมทั้งฝึกปฏิบัติด้วย เพราะเริ่มแรกบางครั้งการเข้าชมจะแยกพิพิธภัณฑสถานในอาคาร และพิพิธภัณฑสถานกลางแจ้งไม่ได้นำมารวมกัน ผู้ที่เกี่ยวข้องจะค่อย ๆ ปรับหลักสูตร ซึ่งพัฒนามาจาก การเรียนรู้ การเข้าชมในแต่ละปีมาวิเคราะห์

“จะดูสถิติของคนเข้าร่วมแต่ละหลักสูตรว่าในแต่ละปี หลักสูตรไหนมีจำนวน คนเข้าร่วมหลักสูตรมากน้อยแค่ไหน เรามาวិเคราะห์กันดูว่าแต่ละหลักสูตรนั้น มีกระบวนการใดบ้างที่เขาสนใจ หรือว่าทำไมหลักสูตรนี้ถึงได้รับความนิยมมาก ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเป้าหมายลักษณะไหนที่เข้ามา จะมาวิเคราะห์ในภาพรวม... จะปรับหลักสูตรโดยใช้การเรียนรู้ การเข้าร่วมในแต่ละปีมาวิเคราะห์ กลุ่มเป้าหมายด้วย และกลุ่มเป้าหมายเก่า กลุ่มเป้าหมายใหม่มีผลต่อการพัฒนา หลักสูตร”

ตัวแทนสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติฯ สัมภาษณ์ 24 เมษายน พ.ศ. 2567

หัวใจหลักของ 13 หลักสูตร

การออกแบบทั้ง 13 หลักสูตรนั้น ออกแบบเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ พันธกิจ เพื่อนำไปสู่วิสัยทัศน์ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ที่กำหนดไว้ คือ

วิสัยทัศน์ เป็นพิพิธภัณฑ์ชั้นนำแห่งการเรียนรู้พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพของกษัตริย์เกษตรและเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นวัตกรรม ด้านการเกษตรของประเทศ

พันธกิจ 1. เผยแพร่พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพด้านการเกษตรของพระมหากษัตริย์ไทย และพระบรมวงศานุวงศ์ 2. สืบสาน รักษา ต่อยอด หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตร 3. บริหารจัดการองค์กรให้เป็นพิพิธภัณฑ์แห่งการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของประเทศ และ 4. ส่งเสริม สนับสนุน เครือข่ายและภาคีความร่วมมือ รวมถึงพันธมิตรในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตร

โดยแต่ละหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้รับบริการได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการต่าง ๆ ที่ได้ออกแบบไว้ ไม่ว่าจะเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพด้านการเกษตรของพระมหากษัตริย์ไทย และพระบรมวงศานุวงศ์ ผ่านพิพิธภัณฑ์ในอาคาร เผยแพร่แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากการศึกษาพิพิธภัณฑ์ในอาคาร ร่วมกับฝึกปฏิบัติในฐานเรียนรู้พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง หรือการสร้างแรงบันดาลใจ สร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับผู้รับบริการผ่านการลงมือปฏิบัติ และกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นต้น

“สำหรับการวางแนวคิดรูปแบบในหลักสูตรที่ทำร่วมกับตัวภารกิจหลักของเรา คือการเผยแพร่พระเกียรติคุณ เรื่องของการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหรือการนำเอาไปปรับประยุกต์ใช้ ซึ่งจริง ๆ แล้วตัวหลักสูตรทั้งโครงการจะตอบโจทย์ตัววัตถุประสงค์หลักคือ เรื่องของพระเกียรติคุณ ผ่านนิทรรศการอยู่แล้ว ส่วนเรื่องของแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง หรือการที่เราได้ฟังทฤษฎีจากตัวนิทรรศการแล้ว สามารถเข้าไปดูฐานเรียนรู้กลางแจ้งได้ แล้วการได้รับแรงบันดาลใจอีกอย่างหนึ่งคือการได้ลงมือทำ หรือการสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับคนที่ได้เข้ามาเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ”

ตัวแทนสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ สัมภาษณ์ 24 เมษายน พ.ศ. 2567

โดยโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง มีจำนวน 13 หลักสูตร ดังนี้

หลักสูตร ตามรอยพ่อ

ภาพที่ 4.1 หลักสูตร ตามรอยพ่อ

หลักสูตรที่มีวัตถุประสงค์หลักที่สอดคล้องกับชื่อหลักสูตร คือ ตามรอยพ่อ เพื่อให้นักเรียน นิสิต นักศึกษา ประชาชนได้เข้ามาเรียนรู้เกี่ยวกับพระราชจริยวัตรพ่อเพียง เศรษฐกิจพอเพียง ทฤษฎีใหม่ ต้นแบบความพอดีพอเพียงของของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และพระราชกรณียกิจ พระอัจฉริยภาพทางด้านเกษตร นำเสนอหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทฤษฎีใหม่ พระราชดำรัสเศรษฐกิจพอเพียงของของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต และหัวใจนักปราชญ์ สุ จิ ปุ ลิ เป็นต้น

โดยมีกระบวนการ คือ เน้นการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ในอาคารเป็นหลัก เหมาะสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีเวลาในการเข้าชมน้อย ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง สามารถเดิน “ตามรอยพ่อ” และเข้าใจถึงพระราชกรณียกิจที่สำคัญของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้อย่างชัดเจน

กลุ่มเป้าหมาย สามารถเข้าชมได้ทุกกลุ่มเป้าหมายที่มีเวลาในการเข้าชมไม่มากนัก อาทิ เด็ก ระดับตั้งแต่ ประถมศึกษาตอนต้น ถึง ประถมศึกษาตอนปลาย กลุ่มประชาชนทั่วไป กลุ่มเกษตรกร หรือกลุ่มข้าราชการ

หลักสูตร เกษตรสร้างสรรค์

ภาพที่ 4.2 หลักสูตร เกษตรสร้างสรรค์

หลักสูตรเกษตรสร้างสรรค์ เป็นหลักสูตรที่ใช้เวลาในการเรียนรู้ประมาณ 2 ชั่วโมง เน้นเรื่ององค์ความรู้ด้านการทำเกษตร การสร้างแรงบันดาลใจ และฐานฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้เห็นแนวความคิดที่ใช้พื้นที่ในการทำเกษตรบนพื้นที่ปน การปลูกผักบนพื้นที่ปน การจัดการพื้นที่ใช้สอยให้เกิดประโยชน์ ผ่านการฝึกปฏิบัติจริง และมีการสรุปปิดกิจกรรมของหลักสูตรผ่านการชมภาพยนตร์แอนิเมชัน 3 มิติ เหมาะสำหรับประชาชนทั่วไปที่ต้องการเรียนรู้เรื่องการเกษตร หรือเริ่มต้นทำการเกษตร

หลักสูตร วิธีเกษตรของพ่อ

ภาพที่ 4.3 หลักสูตร วิธีเกษตรของพ่อ

หลักสูตร วิธีเกษตรของพ่อ หลักสูตรที่เน้นการเข้าชม โดยผู้รับบริการจะได้ศึกษาเรียนรู้ข้อมูล นิทรรศการพระอัจฉริยภาพ การจัดการ ดิน น้ำ ป่า คน ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ได้ทรงทอดพระเนตรเห็นปัญหาต่าง ๆ ของพสกนิกรชาวไทยในระหว่างเสด็จพระราชดำเนินทั่วประเทศ จากพิพิธภัณฑ์ในอาคารมาเข้าชมพิพิธภัณฑ์กลางแจ้งซึ่งจัดแสดงโดยใช้ของจริง ซึ่งการเข้าชมนิทรรศการทั้ง 2 ส่วนต่อเนื่องกันนี้สามารถสร้างแรงบันดาลใจหรือจุดประกายความคิดสำหรับการนำไปสร้างอาชีพหรือปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ยังมีการเข้าชมภาพยนตร์แอนิเมชัน 3 มิติ และกิจกรรมสร้างสรรค์ความคิด เป็นกิจกรรมที่เชื่อมโยงให้เห็นเรื่องราวของหลักการทรงงานและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

กลุ่มเป้าหมาย เด็ก นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป

หลักสูตร สืบทอดพระราชปณิธานกษัตริย์เกษตร

ภาพที่ 4.4 หลักสูตร สืบทอดพระราชปณิธานกษัตริย์เกษตร

หลักสูตรที่ 4 เริ่มดำเนินการและใช้ชื่อหลักสูตรหลังจากที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร สวรรคต ทางสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีความตั้งใจที่จะให้หลักสูตรนี้เป็นการสืบทอดพระราชปณิธาน สื่อสารความดีงามของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร จึงกำหนดชื่อหลักสูตรและกำหนดฐานการเรียนรู้ที่สำคัญของพิพิธภัณฑ์ไว้ 4 ฐาน คือ หลักการทรงงาน ตามรอยพ่อ อยู่อย่างพอเพียง วิถีเกษตรของพ่อ และน้อมนำคำพ่อสอน โดยฐานน้อมนำคำพ่อสอน มีสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นองค์ประธานผู้นำ พร้อมทั้งผู้นำเกษตรกรชุมชนต้นแบบต่าง ๆ ที่ประพฤติปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิต การพัฒนา แก้ปัญหาวิกฤต สร้างภูมิคุ้มกันต่อความเปลี่ยนแปลง และสร้างความเข้มแข็ง พึ่งตนเอง รวมถึงการเสียสละและสร้างประโยชน์ให้กับส่วนรวม และมีกลุ่มเครือข่ายพิพิธภัณฑ์การเกษตรฯ เป็นเสมือนผู้ที่สืบทอดแนวทางทางการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงต่าง ๆ ไปสู่ภาคปฏิบัติในแต่ละพื้นที่ของตนเอง

กลุ่มเป้าหมาย เกษตรกร เกษตรกร แกนนำในชุมชน และพระภิกษุสงฆ์

หลักสูตร นวัตกรรมของพ่อ

ภาพที่ 4.5 หลักสูตร นวัตกรรมของพ่อ

หลักสูตรนวัตกรรมการของพ่อ เป็นหลักสูตรที่ทำให้เห็นภาพรวมของกระบวนการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี เพราะผู้รับบริการสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ครบทุกกิจกรรมในเวลาเพียง 3 ชั่วโมง โดยหลักสูตรนี้แสดงถึงความเชื่อมโยงแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพระอัจฉริยภาพในเรื่องของแนวคิดด้านนวัตกรรม คิดเอาสิ่งเก่าสิ่งใหม่มาผสมผสานกัน ผ่านการเรียนรู้ การเก็บข้อมูล การทดลองทำซ้ำ ๆ เกิดเป็นความสำเร็จ เกิดเป็นผลต่าง ๆ โดยผู้รับบริการสามารถเรียนรู้และสัมผัสได้ โดยศึกษาจากพิพิธภัณฑ์ในอาคารหรือพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง จากการฝึกปฏิบัติ กิจกรรมสร้างสรรค์ ความคิด และการชมภาพยนตร์แอนิเมชัน 3 มิติ ซึ่งจะเป็นบทสรุปให้เห็นถึงนวัตกรรมต่าง ๆ ทางด้านหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้ทรงคิดค้น และเผยแพร่แก่ประชาชนคนไทยมาตลอด

กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียน นักศึกษา ประชาชนทั่วไป หน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หลักสูตร พอดี พอเพียง

ภาพที่ 4.6 หลักสูตร พอดี พอเพียง

หลักสูตรพอดี พอเพียง หลักสูตรที่ผู้รับบริการสามารถสัมผัสถึงภาพรวมความเป็นพิพิธภัณฑ์ ทางด้านการเกษตรได้อย่างชัดเจน จากองค์ความรู้ที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ในอาคาร ผ่านการสัมผัส และเห็นของจริงจากฐานการเรียนรู้ของพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง เรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติ ระดมความคิด ผ่านกิจกรรมสร้างสรรค์ และชมภาพยนตร์แอนิเมชัน 3 มิติ ซึ่งเป็นภาพรวมที่ผู้รับบริการจะได้เห็นถึงพระอัจฉริยภาพทางด้านแนวคิดการทำเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นจุดเริ่มให้ผู้รับบริการสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้และต่อยอดได้ในอนาคต โดยใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมง

กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ คือ นักเรียน เพราะมีระยะเวลาค่อนข้างจำกัด

หลักสูตร ตามรอยพ่อ กษัตริย์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพที่ 4.7 หลักสูตร ตามรอยพ่อ กษัตริย์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

หลักสูตรตามรอยพ่อ กษัตริย์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักสูตรที่มีกระบวนการเรียนรู้ เช่นเดียวกับหลักสูตร พอดี พอเพียง แต่จะมีเวลาในการเรียนรู้มากกว่า คือ ใช้เวลาประมาณ 5 ชั่วโมง ดังนั้นผู้รับบริการจะมีเวลาในการเรียนรู้ที่ไม่เร่งรีบ สามารถได้รับองค์ความรู้ “ตามรอยพ่อ กษัตริย์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง” ได้อย่างละเอียดและชัดเจน

กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มเด็กและกลุ่มผู้ใหญ่ แต่ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มเด็ก โดยโรงเรียนที่เลือกหลักสูตรทัศนศึกษาแบบทั้งวันจะเลือกหลักสูตรนี้ เพราะได้ศึกษาครบทุกกระบวนการ ส่วนกลุ่มผู้ใหญ่ที่เลือกหลักสูตรนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทำกิจกรรม เช่น ปฐมนิเทศข้าราชการบรรจุใหม่ หรือเจ้าหน้าที่บรรจุใหม่ เป็นต้น

หลักสูตร ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

ภาพที่ 4.8 หลักสูตร ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

หลักสูตร ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ จัดทำเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายเรื่อง ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ของกระทรวงศึกษาธิการ ทางสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จึงได้จัดหลักสูตรนี้สำหรับโรงเรียนต่าง ๆ ที่ต้องการจะเข้าร่วมตามนโยบายดังกล่าว

โดยหลักสูตรใช้เวลาประมาณ 5 ชั่วโมง ผู้รับบริการส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียน นิสิตนักศึกษา นอกจากนี้จะได้เข้ากระบวนการในทุก ๆ กิจกรรมแล้ว หัวใจหลักของหลักสูตรนี้ คือ การเข้าชมพิพิธภัณฑ์ในหลวงรัชกาลที่ 9 อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 เพื่อมาเรียนรู้เกี่ยวกับพระราชประวัติ

พระราชกรณียกิจที่สำคัญของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสามารถเข้าชมพิพิธภัณฑ์อื่น ๆ ที่สนใจเพิ่มได้อีก นอกจากนั้นเข้าชมพิพิธภัณฑ์ กลางแจ้ง การฝึกปฏิบัติ กิจกรรมสร้างสรรค์ความคิด และภาพยนตร์แอนิเมชัน 3 มิติ ซึ่งกระบวนการ ต่าง ๆ ลดการเรียนรู้จากตำรา การเรียนในห้องเรียน แต่เน้นการเรียนรู้นอกห้องเรียนผ่านนิทรรศการ และกิจกรรมต่าง ๆ

กลุ่มเป้าหมาย นักเรียน นิสิต นักศึกษา

หลักสูตร รู้ก่อนทำ ตามรอยพ่อ

ภาพที่ 4.9 หลักสูตร รู้ก่อนทำ ตามรอยพ่อ

หลักสูตร “รู้ก่อนทำ ตามรอยพ่อ” ใช้เวลา 5 ชั่วโมง เป็นหลักสูตรเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่มีความรู้ทางด้านเกษตรมาในระดับหนึ่ง และต้องการมาเข้าชมเพื่อนำองค์ความรู้ไปต่อยอดด้วยเหตุนี้จึงมีการระบุพิพิธภัณฑ์ในการเข้าชมอย่างชัดเจน กล่าวคือ ชมภาพยนตร์แอนิเมชัน 3 มิติ เรื่องของพ่อในบ้านของเรา เข้าชมพิพิธภัณฑ์หัตถกรรมพันธุกรรม เพื่อให้เห็นความสำคัญ ความหลากหลายทางพันธุกรรม การปลูกพืช ทำเกษตรจะต้องเรียนรู้เรื่องขององค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ การปลูก การดูแล การรักษา และพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไฟ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ เรื่องของการเติบโต การใช้ประโยชน์ และเรื่องของสิ่งแวดล้อม

พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง มี 2 ฐานการเรียนรู้ที่สำคัญ คือ การปลูกผักคุณภาพในโรงเรือน เน้นเรื่องการจัดการเรื่องโรงเรือน ผลิต ผู้ที่มีพื้นที่ มีทรัพยากร มีทุน ถ้าต้องการเรียนรู้ต้นแบบปลูกผักที่สามารถทำได้ทั้งปี จะได้เรียนรู้เชิงลึกมากขึ้น และอีกฐาน คือ การขยายพันธุ์พืช เน้นในเรื่องการขยายพันธุ์พืชจากเมล็ดพันธุ์ ขยายพันธุ์พืชในรูปแบบต่าง ๆ

โดยกระบวนการเรียนรู้นั้นเหมาะสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการนำองค์ความรู้ไปทำจริงสามารถพึ่งตนเอง พอเพียง ตามรอยพ่อ ตามแบบอย่างแนวทางของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มประชาชนที่สนใจเรื่องของการทำเกษตร กลุ่มเกษตรกร พนักงานบริษัทที่ต้องการเรียนรู้เรื่องของการเกษตร หรือผู้ที่มีความรู้พื้นฐานด้านการทำเกษตรและต้องการองค์ความรู้เพื่อไปต่อยอด

หลักสูตร วิธีพอเพียง

ภาพที่ 4.10 หลักสูตร วิธีพอเพียง

หลักสูตร “วิถีพอเพียง” เป็นค่ายการเรียนรู้ที่ให้แนวคิดเรื่องเกษตรพอเพียงและการประยุกต์ใช้ จัดแบบ 2 วัน 1 คืน เน้นเรื่องการทำกิจกรรม แต่ใช้กระบวนการเข้าชมพิพิธภัณฑ์มากขึ้น การทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การสร้างความสามัคคีด้วยการทำงานเป็นทีม การทำกิจกรรมกลุ่มต่าง ๆ โดยเน้นเรื่องการเกษตรเป็นหลัก และช่วงค่ำมีการสรุปทบทวนการเรียนรู้ในแต่ละวัน รวมถึงสรุปสิ่งที่ผู้รับบริการจะนำไปประยุกต์ใช้ต่อในชีวิตประจำวัน

กลุ่มเป้าหมาย นักเรียน นิสิต นักศึกษา พนักงาน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน

หลักสูตร ต้นกล้าพอเพียง

ภาพที่ 4.11 หลักสูตร ต้นกล้าพอเพียง

หลักสูตร “ต้นกล้าพอเพียง” มีลักษณะเป็นค่ายเช่นเดียวกับหลักสูตร “วิถีพอเพียง” แต่มีระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมากกว่า คือ 3 วัน 2 คืน เปรียบเสมือนการเพาะต้นกล้า ที่ต้องใช้ความรู้ ความเข้าใจที่มากกว่า ดังนั้น ลักษณะในการจัดกิจกรรมจะมีการฝึกปฏิบัติที่มากขึ้น เน้นแนวคิดการทำงานร่วมกัน การทำงานเป็นทีม และมองภาพรวม หมายถึงไม่ได้ทำเฉพาะตัวเอง แต่จะทำให้เห็นถึงบริบทการมองภาพการทำงานที่เป็นชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย นักเรียน นิสิต นักศึกษา พนักงาน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน

หลักสูตร เกษตรพอเพียง

ภาพที่ 4.12 หลักสูตร เกษตรพอเพียง

หลักสูตร “เกษตรพอเพียง” เป็นหลักสูตรที่ทำขึ้นหลังจากช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของของไวรัส โควิด-19 ซึ่งผู้รับบริการไม่สามารถเดินทางมาได้ ดังนั้นจึงเน้นออกไปทำกิจกรรมเชิงรุกในพื้นที่ของสถานศึกษา โรงเรียน และหน่วยงานต่าง ๆ โดยหลักสูตรนี้จะใช้เวลาเรียนรู้ประมาณ 2 ชั่วโมง โดยกระบวนการเรียนรู้จะคล้ายการมาเข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ แต่มีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เข้ากับสถานที่ เช่น การชมภาพยนตร์แอนิเมชัน จาก 3 มิติ เปลี่ยนเป็น 2 มิติ และเลือกเรื่องของพ่อในบ้านของเรา โดยภาพยนตร์จะนำไปฉายผ่านทางจอโทรทัศน์ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ หรือบางโรงเรียนมีห้องประชุมจะต่อเข้าจอในห้องประชุมโดยตรง มีการนำชมผ่านทางบอร์ดและสื่อนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ และมีฐานฝึกปฏิบัติ โดยเจ้าหน้าที่นำชมของ พกฉ.

กลุ่มเป้าหมาย นักเรียน และสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ (กศน.เดิม)

หลักสูตร เกษตรพึ่งตนเอง

ภาพที่ 4.13 หลักสูตร เกษตรพึ่งตนเอง

หลักสูตร “เกษตรพึ่งตนเอง” มีลักษณะกิจกรรมคล้ายหลักสูตร “เกษตรพอเพียง” คือ ไปทำกิจกรรมยังสถานศึกษาหรือหน่วยงาน แต่จะต่างกันในเรื่องของการกำหนดฐานการเรียนรู้ จะเน้นเชิงลึกมากขึ้น เช่น กำหนดกิจกรรม เรื่องภาพยนตร์ และการเรียนรู้หลักการทรงงาน และมีฐานฝึกปฏิบัติ (สามารถเลือกได้) ทั้งนี้หลักสูตรยังคงเน้นเรื่องของหลักปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียง พระอัจฉริยภาพ ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพล
อดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และหลักการทรงงาน

กลุ่มเป้าหมาย นักเรียน

หลักสูตร ท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อการเรียนรู้ (หลักสูตรใหม่ อยู่ระหว่างดำเนินการ)

หลักสูตร “ท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อการเรียนรู้” เป็นหลักสูตรสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีเวลา
จำกัดให้ได้มีเวลาเที่ยวชมได้ตามอัธยาศัย ลักษณะกิจกรรมเป็น Walk Rally จะมีสมุดการเรียนรู้
หรือสมุด Walk Rally ให้กับผู้รับบริการในการทำกิจกรรมแต่ละฐาน โดยรูปแบบกระบวนการ
จะมีการต้อนรับและอธิบายในเรื่องของการทำกิจกรรม ในส่วนของพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง จะเป็นเรื่อง
ของโคกหนองนาโมเดล ฝนหลวง และบ้านดินบ้านฟาง เป็นลักษณะเดินตามเส้นทางว่าจุดนี้ได้เรียนรู้
เรื่องอะไรบ้าง ได้เรียนรู้ผ่านตัวเอง พอเสร็จกระบวนการผู้รับบริการสามารถนำสมุด Walk Rally
กิจกรรมที่ได้เดินผ่านฐานทั้งหมดเรียบร้อยแล้วกลับไปรับมอบของที่ระลึก

กลุ่มเป้าหมาย นักเรียน และประชาชนทั่วไป

ทิศทางในการพัฒนาหลักสูตร

ในการพัฒนาหลักสูตรโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียงพิพิธภัณฑ์
การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้มีการทบทวนหลักสูตรมาอย่างต่อเนื่องทุก ๆ ปี โดยพิจารณา
จาก

1. จำนวนผู้เข้าร่วมในแต่ละหลักสูตร
2. กระบวนการที่กำหนดในหลักสูตรนั้น ๆ ตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
อย่างน้อยเพียงใด
3. กระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายในยุคปัจจุบัน ที่เปลี่ยนแปลงพร้อมกับเทคโนโลยี
ที่มีความทันสมัยมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็น พิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) พิพิธภัณฑ์ออนไลน์
ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าการพัฒนาทุกหลักสูตรนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ
ของกลุ่มเป้าหมาย สอดรับกับสื่อและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป และที่สำคัญคือ ทุกหลักสูตร
ทุกกระบวนการมุ่งสู่วิสัยทัศน์และพันธกิจของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ส่วนที่ 2 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของผู้รับบริการจากสื่อของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว(องค์การมหาชน)

สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว(องค์การมหาชน) ได้มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร กิจกรรม โครงการต่าง ๆ รวมถึงข้อมูลอื่น ๆ ขององค์กรผ่านสื่อต่าง ๆ อาทิ เว็บไซต์ เฟซบุ๊ก ยูทูป ติ๊กต็อก ป้ายคัทเอาท์/ป้ายไวเนล รวมถึงการออกบูทตามสถานที่ต่าง ๆ มาอย่างต่อเนื่อง จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีทั้งเคยเปิดรับข่าวสารจากสื่อของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ และบางส่วนไม่เคยเปิดรับข่าวสาร แต่เมื่อมาเข้าชมผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดให้ความเห็นเชิงบวกต่อสถานที่ว่ามีควมกว้างขวาง ร่มรื่น สวยงาม ปลอดภัย โปร่ง ให้ความรู้สึกเหมือนบรรยากาศที่บ้าน อีกทั้งยังเป็นองค์กรให้ความรู้เกี่ยวกับด้านเกษตร เศรษฐกิจพอเพียงให้กับประชาชน

“ความรู้สึกแรก คิดว่าทำไมเราไม่รู้จักที่นี่ ด้วยความที่มันใหญ่ และมีเรื่องของกิจกรรมพิพิธภัณฑ์ ทำไมเราถึงไม่รู้จักหรือเคยได้ยินชื่อมาก่อน เพราะเราชอบไปเที่ยวพิพิธภัณฑ์อยู่แล้ว สถานที่กว้างขวาง ดูแล้วรู้สึกปลอดภัย”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 2 มีนาคม 2567

“สำหรับตัวผมเองไม่ได้รู้จักที่นี่มาก่อน แต่พอได้เข้ามา ความรู้สึกแรกคือมีอะไรให้นำคั้นหามากกว่าที่เราจะมา และทำให้เราอยากรู้เพิ่มเติมกว่าเดิม”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 2 มีนาคม 2567

“สำหรับผมบอกตรงๆ ว่าไม่รู้จักเลย เพราะว่าผมเป็นทหาร ส่วนใหญ่จะไปศึกษาดูงานด้านความมั่นคงมากกว่า ฟังมาเจอตรงนี้ เราเป็นสายทหารพามาเจอสายเกษตรและอยู่ใกล้กรุงเทพฯ เป็นองค์กรที่เผยแพร่ความรู้ ไม่ได้มุ่งเน้นธุรกิจ ถ้าเราจะปลูกผักเราคงสู้เอกชนไม่ได้ เพราะเราอยู่ท่ามกลางพวกตลาดไท แต่เราทำเพื่อให้ความรู้ประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้บริโภคผักที่ดีปลอดภัย และรู้วิธีการปลูกเอง ก่อนหน้านี้ไม่ทราบเลย ได้รู้จักเพราะได้รับเชิญจาก สคบ. เบื้องต้นผมมารู้จักประทับใจมาก องค์กรนี้เผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนโดยไม่หวังผลกำไร มีการสอนมีการแนะนำ”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“ตอนแรกฟังชื่อคิดว่าอาจจะไม่มีอะไรและน่าเบื่อ แต่พอมาจริง ๆ มีให้ความรู้หลายเรื่องและเป็นประโยชน์”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 2 มีนาคม 2567

“ความรู้สึกตอนแรกคือ รู้สึกสบายตา เพราะตอนแรกอยู่กรุงเทพฯ จะมีพวกตึกไม่มีพื้นที่ และปกติเป็นคนชอบปลูกต้นไม้อยู่แล้ว พอมาคิดว่าดีจังเลย มีชื่อหนังสือกลับไปบ้าง รู้สึกได้ผ่อนคลายตัวเอง”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 2 มีนาคม 2567

“เข้ามารู้สึกร่มรื่น เหมือนไปค่ายธรรมะ รู้สึกดีเหมือนหายใจได้เต็มปอด”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 2 มีนาคม 2567

“รู้สึกเหมือนบรรยากาศที่บ้าน พอเข้ามาไม่ได้แตกต่างอะไรจากที่บ้านเลย แต่ที่แตกต่าง คือ มีบุคลากรที่คอยมาช่วยกันทำสวนทำไร่ที่นี่ แต่ที่บ้านเราทำแค่วรรณคดี ๆ มีพืชผักปกติ แต่ที่นี่มีหลากหลาย และมีสัตว์”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 2 มีนาคม 2567

นอกจากนั้นผู้ให้ข้อมูลบางท่านได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้สึกแรกเมื่อมาเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ว่ามีการจัดทำน่าสนใจ เป็นความคิดที่ดีที่จะนำไปทำต่อยอดที่บ้าน หรือที่หน่วยงาน

“รู้สึกอยากจะทำบ้าง เป็นไอเดียเลยถ่ายรูปไว้ พอกลับไปไร่ผม จะต้องวางโครงการ วางแปลนไว้ ต่อให้ไม่เหมือน เอาให้คล้ายมากที่สุด และเอาไอเดียนี่ไปถ่ายทอดให้เพื่อนบ้านด้วยเพื่อต่อยอดต่อไป และจะให้ศึกษาข้อมูลอะไรต่าง ๆ แลกเปลี่ยนกัน”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“ครั้งแรกที่เคยไปประทับใจและได้เอามาประยุกต์ใช้กับที่บ้านด้วย ทั้งมะนาว มะม่วง เราได้บางส่วนมาลงบ่อเพิ่มเติม เลี้ยงหอยเชอรี่ เลี้ยงปลาหรือกบเสริมที่เคยมีอยู่”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

ด้านการเปิดรับข่าวสารจากพิพิธภัณฑสถานการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลรู้จักพิพิธภัณฑสถานการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จากสื่อหรือช่องทางต่อไปนี้

1. คนรู้จัก แนะนำ

ผู้ให้ข้อมูลรู้จักพิพิธภัณฑสถานการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ โดยได้รับคำแนะนำในลักษณะปากต่อปาก หรือการบอกเล่าจากผู้ที่เคยไปทำกิจกรรมในรูปแบบคล้าย ๆ กันกับผู้ให้ข้อมูลกำลังค้นหา เพื่อนำไปใช้กับหน่วยงานของตนเอง ซึ่งจะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่ผู้ให้ข้อมูลจะมีการเสาะหากิจกรรมเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน โดยหาองค์กรที่ให้ความรู้ในเรื่องของการเกษตร

“คนที่เคยไปเขาไปบอกคนที่หน่วยอื่นเพื่อให้จัดกิจกรรมและเป็นการบอกต่อไปยังหน่วยต่าง ๆ เขาจะจัดของเขาตัวเอง”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“รู้จักครั้งแรกตอนทำกิจกรรมราชการเป็นโครงการเฉลิมพระเกียรติฯ เราต้องหาสถานที่และได้ที่นี่เลยมาติดต่อ ไปหาโดยตรงเลย”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

2. สื่อประชาสัมพันธ์ของพิพิธภัณฑสถานการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ผู้ให้ข้อมูลได้เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพิพิธภัณฑสถานการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จากสื่อต่อไปนี้

1) เฟซบุ๊ก เป็นช่องทางหลักอีกหนึ่งช่องทางสำหรับยุคสื่อสังคมออนไลน์ ผู้รับบริการสามารถทราบข้อมูลหรือรายละเอียด กิจกรรมต่าง ๆ ได้จากช่องทางนี้ รวมทั้งการลิงค์เชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ของพิพิธภัณฑสถานการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เพื่อเช็คหรือตรวจสอบข้อมูลอื่น ๆ เพิ่มเติม นอกจากนี้ช่องทางเฟซบุ๊กยังสามารถสอบถามข้อมูลอื่น ๆ เพิ่มเติมโดยผ่าน Direct Message กับทางแอดมินได้โดยตรง

ทั้งนี้ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลบางส่วนเปิดรับข้อมูลผ่านเฟซบุ๊กเพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมหลังจากที่ได้รับการแนะนำให้รู้จักพิพิธภัณฑสถานการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ไม่ได้พบข้อมูลจากเฟซบุ๊กด้วยตนเอง เป็นการสืบค้นด้วยความตั้งใจเพราะจะต้องนำไปทำกิจกรรมต่อ

“ทางผมไม่ได้มารู้จักทางนี้โดยตรง เดิมทำงานอยู่กระทรวงการต่างประเทศ ฝ่ายทหาร แต่มีหน่วยงานไปทำหน้าที่อยู่ที่นั่น ทำงานฝ่ายอำนวยการเป็นหลัก แล้วได้ย้ายมาอยู่ที่นี้ ไม่ถึงปีจัดเป็นโครงการด้านการเกษตรเลยไปหาข้อมูลจากเฟซบุ๊กก่อนที่จะไป เพราะจริง ๆ ผมชอบด้านการเกษตรอยู่แล้ว และได้เรียนรู้จริง ๆ ว่าการเกษตร มีทั้งการที่เราใช้เวลาให้กับเขา กับเราไม่มีเวลาให้เขา

เหมือนกับฝากเทวดารคนน้ำ ว่าต้องทำอะไร เป็นไม้ประเภทไหนที่ทนแล้งได้
ไม่ต้องการเอาใจใส่ ได้ความรู้มาอีกระดับหนึ่ง”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“หาจากในอินเทอร์เน็ต หาจากทุกช่องทาง เพราะว่าจำเป็นจะต้องแนะนำคน
อื่นต่อด้วย ผมทำงานในส่วนของศึกษาดูงาน ต้องหาข้อมูลเพิ่มเติม
หลัก ๆ จะสืบค้นจากทางอินเทอร์เน็ต เฟซบุ๊ก เคยเข้าบ้าง”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ เมษายน 2567

“ผมดูผ่านเฟซบุ๊ก ร้านกินดีอยู่ดี พิพิธภัณฑการเกษตรฯ”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

“ส่วนใหญ่จะเป็นเฟซบุ๊กเป็นหลัก เว็บไซต์ไม่ได้เข้าดู”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“สื่อเฟซบุ๊ก เลื่อนผ่านแล้วเจอพอดี กำลังหาข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกผัก”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“รู้จักจากการที่ไปดูงาน หลังจากนั้นจะมีเรื่องเว็บไซต์ที่จะเข้าไปดูและเฟซบุ๊ก
หลังจากที่ได้เข้าไปแล้วจะเป็นตัวบุคคลที่เราได้รู้จักกับเจ้าหน้าที่ จะขอข้อมูล
ผ่านแอปพลิเคชันไลน์เพิ่มเติม ส่วนใหญ่จะเป็นไลน์ส่วนตัวของบุคลากร
ค่อนข้างจะให้บริการได้ดี เวลาขออะไรเขาจะส่งข้อมูลให้ดู”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

“จะมีเพื่อนและมีจากทางเฟซบุ๊ก”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

2) เว็บไซต์ การเข้าชมผ่านเว็บไซต์ ถือเป็นช่องทางหลักในการเข้าถึงข้อมูลและรายละเอียด
ต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อาทิ รายละเอียดหรือข้อมูลของหลักสูตร ขั้นตอน
การจองการเข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละหลักสูตร หรือแม้กระทั่งระเบียบวิธีในการปฏิบัติ (ข้อกำหนด
ต่าง ๆ) และค่าใช้จ่ายในแต่ละหลักสูตร เป็นช่องทางที่สะดวกสบาย เนื่องจากมีข้อมูลครบถ้วน เพื่อให้
ผู้รับบริการง่ายต่อการจองกิจกรรมนั้น ๆ จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่ผู้ให้ข้อมูลจะรู้จักพิพิธภัณฑการเกษตร

เฉลิมพระเกียรติฯ จากสื่ออื่น ๆ เช่น สื่อบุคคล หรือจากการประชุมของหน่วยงาน และจะมาเปิดรับข่าวสารในสื่อเว็บไซต์เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติม

“เพิ่มเติมอีกช่องทางหนึ่งคือ Google พิมพ์เข้าพิพิธภัณฑสถานเลย ค่อนข้างจะมีรายละเอียด”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“ทางเว็บไซต์และเฟซบุ๊กที่เข้าถึงง่ายจะมีอยู่ 2 อย่างหลัก ๆ และจะมีบุคคลที่ไปเข้าค่ายจะถามข้อมูลเพิ่มเติมจากพี่ ๆ เจ้าหน้าที่หลายคนของ พทอ.”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

“รู้จักกันตอนที่ประชุมที่อยากจะนำนักศึกษาราชภัฏไปเข้าค่าย เห็นชื่อนี้เลยเข้าไปดูที่เว็บไซต์ เข้าไปดูว่าพิพิธภัณฑสถานมีอะไรบ้าง ได้เห็นอะไรมากมายที่เกี่ยวกับในหลวง รัชกาลที่ 9”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

“ตอนที่ไม่รู้จัก พทอ.เลย ตอนนั้นดูจาก WisdomKing และตอนหลังค้นหาต่อที่หน้าเพจ เพราะว่าอยากเห็นปัจจุบัน ว่ามีคนไปเช็คอินที่พิพิธภัณฑสถานหรือบรรยากาศที่พิพิธภัณฑสถานปัจจุบันใกล้เคียงกับเวลาที่เราไปมาน้อยแค่ไหน”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

“เข้าไปที่เว็บไซต์โดยตรงแล้วเข้าไปดูตามจุดต่าง ๆ ในเว็บไซต์”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

3) ยูทูป ผู้ให้ข้อมูลเปิดรับข่าวสารผ่านทางยูทูป ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มที่นำเสนอเนื้อหาในรูปแบบวิดีโอ โดยดูคลิปของผู้ที่เคยไปที่พิพิธภัณฑสถานการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ และเมื่อดูคลิปแล้วมีความสนใจมากขึ้นจึงเข้าเว็บไซต์เพื่อค้นหารายละเอียดเพิ่มเติม

“เข้าไปดูในยูทูป มีบางคนที่ไปแล้วจะแชร์ว่าไปที่ไหนมาบ้าง พอเห็นเราเข้าไปดูในเว็บไซต์ต่อ”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

4) เจ้าหน้าที่ของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในลักษณะการแจ้งกิจกรรมไปยังผู้ให้ข้อมูลโดยตรง และแจ้งข่าวสารกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านทางไลน์ส่วนบุคคล ผู้ให้ข้อมูลบางส่วนใช้ Line ในการติดต่อเพื่อเปิดรับข่าวสาร โดยเน้นความเป็นปัจจุบันของข้อมูลและการติดต่อเจ้าหน้าที่เพื่อสอบถามข้อมูลหรือค้นหาแหล่งข้อมูลอ้างอิงเพิ่มเติม แต่ก่อนที่จะใช้ไลน์ในการสื่อสาร ได้มีการใช้สื่ออื่น ๆ เช่น เว็บไซต์ หรือเฟซบุ๊ก ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารมาก่อนแล้ว

“ช่วงแรกรู้จักจากการไปดูงาน หลังจากนั้นก็มีเรื่องเว็บไซต์ที่จะเข้าไปดูและเฟซบุ๊ก หลังจากที่ได้เข้าไปแล้วจะเป็นตัวบุคคลที่เราได้รู้จักกับเจ้าหน้าที่จะขอข้อมูลผ่านไลน์เพิ่มเติม ส่วนใหญ่จะเป็นไลน์ส่วนตัวของบุคลากรค่อนข้างจะให้บริการได้ดี เวลาขออะไรเขาจะส่งข้อมูลให้ดู”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

“รู้จักจาก ผอ.ใหม่ เพราะว่าไปอบรม และได้พาเด็กไปวันที่ 4 - 5 ธันวาคม เลยรู้จักมากขึ้น”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

“รู้จักที่เอสตอนที่พาเด็กไปงานเฉลิมพระเกียรติเดือนธันวาคม รู้อย่างเดียวไม่เคยศึกษาข้อมูลและได้ไปที่จริงในวันนั้นเลย พอกลับมามีคนถาม เลยศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม พอไปแล้วรู้สึกเซอร์ไพรส์เลยแนะนำต่อ มีกิจกรรมครบวงจร”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

“ทางพิพิธภัณฑฯเขามีหนังสือให้นักศึกษาเข้าร่วมออนไลน์กับทางพิพิธภัณฑฯ และมารู้ตอนหลังว่า ผอ.ใหม่ เป็นรุ่นน้องอยู่ที่นั่นเลยสนิทใจที่จะไปดูรายละเอียดและนำเสนอกับทางทีม”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

5) ขั้บรรณผ่าน เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลบางท่านขั้บรรณผ่าน บางท่านมาปฏิบัติภารกิจยังสถานที่ใกล้เคียงพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จึงทำให้รู้จักและเมื่อมีโอกาสได้เข้ามาทำกิจกรรมจึงได้ข้อมูลและรู้จักอย่างละเอียดมากยิ่งขึ้น

“สำหรับผมเบื้องต้นพานักศึกษาไปเข้าร่วมกิจกรรมที่ราชภัฏวไลย และไปดูงานที่นั่นเป็นครั้งแรกเลยรู้จัก พอรู้จักแล้วมีกิจกรรมที่จะต้องพานักศึกษา

ไปจัดกิจกรรมของราชภัฏทั่วประเทศ จากที่รู้จักอยู่แล้วเลยได้รู้จักเพิ่มเติม เลย ทำให้รู้จักในรายละเอียดเยอะขึ้น”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

“เคยขับรถผ่านเส้นนี้ เคยเห็น เลยเข้ามาติดต่อ และพอมาดูแล้วเห็นว่า มีประโยชน์ มีการปฏิบัติ ได้เห็นของจริง ไม่ใช่เดินแล้วผ่านไป ต้องมีความรู้เยอะ ไม่ไกล การเดินทางสะดวกเลยเลือกที่นี่”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“รู้จักมาก่อนหน้านี้เพราะว่าตอนนั้นไปประชุมที่วิทยาลัยลงกรณ์ข้ามตรงนั้น ได้รู้จัก พกฉ. จากการที่เราจะพานักศึกษาไปทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพระราชกรณียกิจที่เกี่ยวข้องกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า ปัจจุบันพฤติกรรมของผู้ให้ข้อมูลมีการเปิดรับสื่อมากกว่า 1 สื่อ กล่าวคือ ได้ยินชื่อจากการบอกเล่าจากสื่อบุคคล และไปหาข้อมูลเพิ่มเติมในเว็บไซต์ หรือเฟซบุ๊ก เป็นต้น โดยการเปิดรับข้อมูลข่าวสารมากกว่า 2-3 ช่องทางขึ้นไป เนื่องจากต้องการตรวจสอบข้อมูลและค้นหาข้อมูลจากหลายแหล่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ปัจจุบัน

“ตอนแรกไม่รู้จัก พกฉ. เลย ตอนนั้นดูจาก WisdomKing และตอนหลังไป ค้นหารายละเอียดต่อที่หน้าเพจ เพราะอยากเห็นความเป็นปัจจุบันว่ามีคนไป เช็คอินหรือบรรยายภาคที่พิพิธภัณฑ์ปัจจุบันใกล้เคียงกับที่เราไปดูอย่างน้อยแค่ ไทน์ เพราะว่าบางทีมันเป็นเพจที่เก่าแล้ว และตอนหลังก็ขึ้นได้ว่าเคยได้รับลิงค์ จากน้องใหม่ เลยโทรไปหาและเขาส่งเป็นลิงค์รายละเอียดทั้งหมดมาให้ดู”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

“ผมทำงานในส่วนของศึกษาดูงาน ต้องหาข้อมูลเพิ่มเติมหลัก ๆ จะสืบค้นจาก ทางอินเทอร์เน็ต เฟซบุ๊กเคยเข้าบ้าง”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ ของผู้ให้ข้อมูลนั้น ไม่ว่าจะ เป็นป้ายโฆษณา สื่อโซเชียลมีเดีย สื่อบุคคล ซึ่งในภาพรวมพบว่า เนื้อหาที่ผู้ให้ข้อมูลเปิดรับนั้น เกี่ยวข้องกับการหาข้อมูลก่อนเข้าชม เป็นกรณีที่ผู้ให้ข้อมูลกำลังหาสถานที่เพื่อให้หน่วยงาน/สถานศึกษา

ของตนเองไปทำกิจกรรมหรือทัศนศึกษา นอกจากนั้นผู้ให้ข้อมูลเปิดรับข่าวสารเพื่อดำเนินการจองหรือติดต่อเพื่อเข้าชม หาข้อมูลเกี่ยวกับโครงการฯ สถานที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นต้น

“รู้จักตอนที่ประชุมที่อยากจะนำนักศึกษาราชภัฏไปเข้าค่าย เห็นชื่อนี้เลยเข้าไปดูที่เว็บไซต์ เข้าไปดูว่าพิพิธภัณฑ์นั้นมีอะไรบ้าง ได้เห็นอะไรมากมายที่เกี่ยวกับในหลวงรัชกาลที่ 9”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

นอกจากนั้นการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่จะค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการเกษตร ซึ่งประเด็นความรู้ที่ได้รับจะเป็นแนวคิดการทำเกษตรที่หลากหลาย เช่น เรื่องของการเกษตรเมือง ที่ค่อนข้างใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน

“จริง ๆ แล้วสนใจเรื่องของเกษตรเมือง ที่มีพื้นที่นิดหน่อยสามารถทำได้ และดูว่าบนเพจมีคนสนใจเยอะ ส่วนตัวเป็นคนชอบปลูกต้นไม้ เช่น เรื่องของปรุงดิน”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

“ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกษตรอยู่แล้ว เพราะว่าที่บ้านทำเรื่องของการเกษตรปลูกต้นไม้ เป็นสวนทุเรียน ดูว่าจะแก้ปัญหาเกี่ยวกับดินอย่างไรได้บ้างที่เอาไปปรับใช้กับบ้านเรา”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

“ถ้าผ่านสื่ออันดับแรกที่นั่นเขาจัดโปรแกรมต่าง ๆ 1-2 คั้น มีโปรแกรมหลากหลาย อันดับ 2 คือเรื่องของการเกษตรว่าการปลูกพืชเป็นอย่างไร แล้วเรื่องของพลังงาน เช่น พลังงานที่เขาใช้กังหันน้ำ พลังงานแสงอาทิตย์ เรื่องของระบบนิเวศต่าง ๆ”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

“ส่วนใหญ่จะเป็นความรู้เกี่ยวกับการปลูกผัก เพราะว่าจะศึกษาเรื่องการปลูกผักอยู่แล้ว การปรุงดิน การทำน้ำหมักไล่แมลง”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“ดูการปลูกผัก และผสมผสานการเลี้ยงสัตว์ เกษตรผสมผสาน”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“ส่วนใหญ่ที่เข้าไปดูจะเกี่ยวกับเรื่องการปรุงดิน เพราะดินถุงที่เราไปซื้อมาเวลาเอามาปลูกต้นไม้ไม่งอกงามเหมือนที่เขาปลูก เลยไปถามเขาบอกว่าดินพวกนั้นเป็นดินที่ไม่มีคุณภาพ เหมือนแค่เป็นดินเพาะชำเฉย ๆ การปลูกต้นไม้จะงอกตอนแรกและหลังจากนั้นจะตาย เราเลยรู้ว่าต้องเติมอะไรบ้าง มีการเติมหน้าดินเติมปุ๋ย แล้วพักไว้ก่อนเพื่อให้ดินเซ็ทตัว มันเกิดความเย็นและถึงเอามาปลูกต้นไม้ถึงจะเจริญงอกงาม”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

นอกจากนี้ ยังเปิดรับข่าวสารเรื่องของตลาดผลิตผลทางการเกษตร ที่มีการแชร์การให้ความรู้ และข่าวสารการตลาดแลกเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรต่าง ๆ ด้วย

“เขาจะแจ้งในเฟซบุ๊ก ว่าวันไหนมีตลาดนัด และการอบรมเขาจะให้วิทยากรมา”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“วันที่มีตลาดนัด ก่อนไปจะถามเจ้าหน้าที่ว่ามีก้านไม้ป่าอะไรบ้าง จะมีอีกเรื่องหนึ่งที่สนใจคือเรื่องโคกหนองนา ที่มีครบวงจร ถ้าเราทำได้อย่างที่เขากำหนดไว้ เราทำได้ครบวงจรอย่างสมบูรณ์แบบเลย เราแทบจะไม่ต้องออกไปซื้ออะไรกินเลยสนใจ”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

เนื่องจากช่องทางการสื่อสารของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ คือ “เป็นพิพิธภัณฑ์ชั้นนำแห่งการเรียนรู้ พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพของกษัตริย์เกษตรและเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นวัตกรรม ด้านการเกษตรของประเทศ” ดังนั้นผู้เข้าสืบค้นข้อมูลจะมีการเปิดรับแนวพระราชดำริเกี่ยวกับการเกษตร การบำรุงดิน การจัดการน้ำ ฯลฯ ของพระบาทสมเด็จพระชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่มีการเผยแพร่ทางสื่อต่าง ๆ ทั้งจากทางสังคมออนไลน์ หรือเนื้อหาในนิทรรศการ ซึ่งเกษตรกรหรือแม้กระทั่งบุคคลทั่วไปสามารถนำแนวพระราชดำริจากพระองค์ท่านมาปรับใช้ได้

“ที่ไปดูงานมาส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะนิทรรศการใน Indoor มากกว่า จะไม่ค่อยได้ออก Outdoor จะได้ข้อมูลที่เป็นโปรแกรมการพาชมในแต่ละอันที่เราอยากชม เช่นเวลาที่เรอยากเข้าไปชมทางด้านพระราชกรณียกิจ หรือว่าเป็นพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับในหลวงรัชกาลที่ 9 จะถามข้อมูลว่าต้องไปตรงไหน เราจะให้เขาทำโปรแกรมให้ดู”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

“ได้ข้อมูลเกี่ยวกับพระอัจฉริยภาพด้านการเกษตรของในหลวงรัชกาลที่ 9 เรื่องของการแก้ปัญหาเรื่องดินเรื่องน้ำ”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

“การที่ได้รู้เรื่องการเกษตรที่ ร.9 ทำไว้ให้ ทำให้เราช่วยเหลือตัวเองได้ แทบไม่ต้องใช้จ่าย อย่างเช่นใบกะเพรา ใบโหระพา เราซื้อมา 5 บาท แต่ว่าจริง ๆ เราไม่ได้ใช้ถึง 5 บาท กว่าจะใช้หมดก็เน่า แต่ถ้ามาปลูกเองเราจะใช้เท่าไร เราตัดออกมา เราจะใช้เท่าไรเราหยิบมาเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องไปซื้อ ผักสวนครัวถ้าเราทำเองได้จะมีประโยชน์มาก เรื่องการปลูกผักในพื้นที่จำกัดดีมาก”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

อย่างไรก็ตาม ผู้ให้ข้อมูลบางท่านเน้นการเปิดรับข้อมูลจากพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในด้านของการนำมาปรับใช้ในโครงการหรือกิจกรรมของหน่วยงาน ซึ่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากจุดประสงค์นี้จะเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการนำเสนอโครงการเป็นหลัก

“ส่วนใหญ่ที่เข้าไปศึกษาข้อมูลในสื่อจะเลือกดูว่าพิพิธภัณฑ์ให้บริการอะไรบ้าง เพราะส่วนใหญ่จะเอาข้อมูลตรงนี้ไปนำเสนอผู้บริหารต่อเพื่อที่จะดำเนินเรื่องที่จะเข้าไปศึกษาดูงาน ให้เหมาะสมกับหน่วยงานที่จะไป”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

จากการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ผู้ให้ข้อมูลมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์เพิ่มเติม ดังนี้

1. การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ควรมีการทำเนื้อหาที่มีความหลากหลาย และให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไป เพื่อให้มีความน่าสนใจ เกิดการแชร์ต่อ หรือผู้ที่เข้ามาค้นหาข้อมูลก่อนเดินทางจะได้ทราบว่าเนื้อหาที่ทางพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ต้องการสื่อสารคือเรื่องอะไร หรือมีกิจกรรมและสิ่งที่น่าสนใจอื่น ๆ ที่จะทำให้ผู้รับบริการเห็นว่าการเกษตรเป็นเรื่องสนุกไม่ทำให้ชีวิต

เหนื่อยเกินไป เป็นกิจกรรมกลางแจ้งที่แม้จะร้อนแต่มีความสุข สามารถทำร่วมกับครอบครัวหรือคนอื่น ๆ ได้ ด้วยรูปแบบเนื้อหาที่หลากหลาย ไม่ใช่มีแต่ภาพนิ่งหรือเนื้อหาแบบบทความเท่านั้น อาจมีการทำสื่อวิดีโอเพิ่มเติมเพื่อให้เห็นภาพในการทำกิจกรรมได้ดีมากยิ่งขึ้น

“รู้สึกว่าเป็นเรื่องของการเกษตร จะมีอคติบางอย่างที่รู้สึกว่าเป็นเรื่อง ร้อน ซึ่งว่าเป็นคนอย่างนั้นด้วย ชอบสวนแต่เราไม่ชอบแดด ชอบต้นไม้ดอกไม้ แต่เราไม่ชอบอากาศร้อน พอว่าด้วยเรื่องของการเกษตรถูกวางอคติแบบนี้ไว้ ถ้าจะทำสื่อนำเสนออาจจะต้องดึงความสวยงาม หรือมีคลิปนำเสนอ อาจจะเป็นคลิป Reels สั้นๆ หรือเป็นคลิปในติกต็อก เพราะว่ามีคนติดตามค่อนข้างเยอะ และลองนำเสนอจากมุมศึกษาเป็นในมุมมองเที่ยวสวยงาม น่าจะเข้าถึงคนรุ่นนี้ ได้มากกว่า พอเขาสนใจแล้วเรื่องอื่น ๆ จะตามมาทีหลัง”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“โลกออนไลน์อย่างเดียว ทำให้กระชับได้ใจความและดึงดูดความสนใจ ทั้งภาพและเสียง”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“เป็นไอเดียที่ดี นำเสนอเป็นคลิปสั้น ๆ น่าสนใจจะทำให้คนรู้จักที่นี้มากขึ้น”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

2. เพิ่มรูปแบบและช่องทางผ่านสื่อสังคมออนไลน์ให้เข้าถึงกลุ่มวัยรุ่นมากขึ้น เช่น วิธีการใช้ Influencer แนะนำสถานที่ผ่านกริวในช่องทางอื่น ๆ เช่น ติกต็อกที่มีผู้ใช้งานหลากหลาย หรือการเข้าถึงแอปพลิเคชัน X ที่เป็นแพลตฟอร์มที่อายุเฉลี่ยของผู้ใช้งานค่อนข้างน้อย อาจใช้ช่องทางเหล่านี้เข้ามาเสริมให้เนื้อหาต่าง ๆ เป็นที่รู้จักในหมู่วัยรุ่นหรือคนทำงานวัยหนุ่มสาวมากยิ่งขึ้น

“อยากจะหยิบเครื่องมือบางอย่างในโซเชียลมากขึ้น อย่างตอนนี้มี Influencer ในติกต็อกมากขึ้น เราอาจจะหยิบเครื่องมือตรงนี้มากระจายข่าว จะเป็นอีกเครื่องมือหนึ่งที่จะทำให้คนเข้าถึงได้มากขึ้น”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“มองว่าแอป X เป็นเทรนด์ที่ดี ถ้าเป็น Influencer เข้าจะมีคนรีทวีตหลักพันหลักหมื่น และจะไปถึงคนอื่น ๆ ที่ไม่ได้เป็นเพื่อนที่ติดตามได้ด้วย”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

3. การทำเนื้อหาที่เน้นไปที่การใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน เป็นไอดีเดียวในการทำกิจกรรมหรือกิจการในการสร้างอาชีพหรือการสร้างสุขภาพที่ดีด้วย เพราะการเกษตรเป็นเรื่องที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ เช่น การทำธุรกิจในครัวเรือนเริ่มจากการเกษตร การสร้างเสริมสุขภาพจากพืชผักที่สามารถปลูกได้เอง เป็นต้น เมื่อมีการเผยแพร่เนื้อหาที่น่าสนใจและมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน อาจจะมีผู้สนใจเข้าไปเข้าชมพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มากขึ้นตามไปด้วย

“มีกิจกรรมเรื่องเกี่ยวกับการปลูกผักเพื่อสุขภาพหรือ ทำ Content ที่เกี่ยวกับการเกษตร”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“เป็นคนไม่ชอบดูคลิปปยาว ชอบดูสั้น ๆ และที่ชอบมากเลยคือชอบทำมาค้าขายที่ชอบมากเลยคือผักที่เขาปลูกในกะละมัง คิดไปในระยะไกลสามารถต่อยอดไปได้เยอะมาก และถ้าเราทำคลิบที่น่าสนใจจะมีคนเข้ามารู้จักที่นี้มากขึ้น เพราะมันเป็นไอดีเดียวของที่นี่”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

4. การประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่าย โดยการบอกต่อ หรือสื่อที่ไม่ใช่สื่อออนไลน์ แต่สามารถเข้าถึงได้อย่างเรียบง่าย เช่น สื่อโปสเตอร์ อาจจะต้องมีเพื่อการรับรู้ของคนในพื้นที่ รวมถึงรองรับคนที่ไม่ได้ใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นประจำ รวมถึงสร้างโอกาสเพิ่มการรับรู้จากการเดินทางไปในละแวกใกล้เคียงแล้วจะเข้าไปแวะชมหากขับรถผ่านได้ด้วย

“ไม่ได้รับผ่านสื่อ ส่วนใหญ่จะรับผ่านตัวบุคคลมากกว่าตอนที่อบรมกัน และผ่านทางวลัยลงกรณ์”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

“เวลาขับรถผ่านจะมองป้ายตามข้างทาง ดูที่เขาติดโปสเตอร์ ป้ายโฆษณาต่าง ๆ เพราะพี่ไม่ค่อยชอบเล่นเฟซบุ๊ก”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

5. สื่อ E-Book ในเว็บไซต์มีการรวบรวมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ แล้ว แต่หากมีหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เสริมด้วยจะเป็นการกระจายข้อมูลได้ดี เพราะบางครั้งหากทำเป็นหนังสือ แต่จำหน่ายหมดแล้วประชาชนซื้อไม่ทัน ทำให้พลาดโอกาสที่จะได้รับความรู้เกี่ยวกับการเกษตรที่ดีไป

“อยากจะให้ทำในเว็บไซต์ หนังสือที่เล่มละ 50 บาท วันนั้นจะซื้อ ซื้อไม่ทัน
อยากให้อาเล่มนั้นไปลงในเว็บไซต์ ให้ทำเป็น e-book”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการของผู้รับบริการ
ที่มีต่อสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

จากการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีพฤติกรรมการเข้าชมด้านจำนวนครั้งในการเข้าชมพิพิธภัณฑ
สถานเฉลิมพระเกียรติฯ ที่สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. เข้าชมพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติฯ ครั้งแรก

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ให้ข้อมูลไม่เคยเข้าชมที่พิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติ หรือทราบ
ข้อมูลมาก่อน ครั้งนี้เป็นการเข้าชมและเปิดประสบการณ์ครั้งแรก

“ไปมา 1 ครั้งกับที่ทำงาน”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“ครั้งแรกมากับหน่วยงาน”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“มาครั้งแรก ไม่ได้ไกลมากจากกรุงเทพฯ”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“ไปมาครั้งเดียวเลย ตอนที่เขาจัดค่ายกับพวกพีเอสตั้งแต่วันที่ 14-19 ไปใช้
ชีวิตอยู่ในนั้นเลย”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

2. เข้าชมพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติฯ ประมาณ 2 – 3 ครั้ง

ผู้ให้ข้อมูลเคยเข้าชมที่พิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติฯ บ้างบางครั้ง มีจำนวนครั้ง
ในการมาเข้าชมประมาณ 2 – 3 ครั้ง โดยส่วนใหญ่มาเข้าชมกับหน่วยงาน มีบางท่านที่มาเข้าชมกับ
ครอบครัว

“ครั้งที่ 2 แล้วไปกับเพื่อน และไปกับแฟน”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“ไปมา 2 ครั้งกับหน่วยงาน”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“ไปมา 2 ครั้ง พานักศึกษาไปวันที่ 5 และรอบสุดท้ายวันที่ 14”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

“ไปมา 2 ครั้งเหมือนกัน”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

“ไป 3 ครั้ง ครั้งแรกไปกิจกรรมสัมพันธ์ศึกษาของราชภัฏเมื่อธันวาคม
ครั้งที่ 2 ไปคนเดียว ไปเจอทีมที่พิพิธภัณฑ เพื่อที่จะไปวางแผน ประชุม
กิจกรรมร่วมกันกับทางพิพิธภัณฑ ในการจัดกิจกรรมวันที่ 15-19 ที่ผ่านมา
และครั้งที่ 3 ไปร่วมกิจกรรม วันที่ 14 – 20 ใช้ชีวิตอยู่ในนั้นประมาณ 7 วัน”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

“ทั้งหมด 3 ครั้ง ครั้งแรกไป 5 ธันวาคม ครั้งที่ 2 ไปประชุมเพื่อวางแผนงาน
และครั้งที่ 3 ที่ผ่านมา”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

“ไปกับหน่วยงานครั้งแรก ครั้งที่ 2 พากรรยาไป ครั้งที่ 3 ไปอีก แล้วอยากไป
อีกครั้ง”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

3. เข้าชมพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มากกว่า 4 ครั้งขึ้นไป

ผู้ให้ข้อมูลที่มีความถี่สูงสุดในการเข้าชม เนื่องจากเคยเข้าชมพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ หลายครั้ง โดยส่วนใหญ่จะมาทำกิจกรรมร่วมกับหน่วยงาน

“ไปทั้งหมดประมาณ 4 ครั้ง ครั้งแรกไปกับวิทยาลัยสงกรณเพื่อที่จะไปดูงาน น่าจะ
ประมาณ 7-8 ปีแล้ว ครั้งที่ 2 จะต้องไปใช้พื้นที่ประชุม แล้วพานักศึกษาไปช่วง
วันหยุดที่ผ่านไป ครั้งที่ 3 ต้องเอาเด็กราชภัฏทั่วทั้งประเทศไปกินไปนอนอยู่ที่นั่น

ประมาณ 7 วันเพื่อที่จะไปประชุม และครั้งที่ 4 ไปอยู่นั้นประมาณ 7 วัน ที่ไปใช้พื้นที่และไปเรียนรู้ทั้งกิจกรรมภายในอาคารและกิจกรรมภายนอกทั้งหมด”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

จากผลการวิจัย สรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มาใช้บริการที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มากกว่า 2 ครั้ง โดยมากับสถาบันการศึกษา/หน่วยงาน ในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง มีเพียงบางส่วนที่มาร่วมกิจกรรม นิทรรศการ หรือมาใช้บริการแบบส่วนตัว

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการมาใช้บริการที่สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

คณะวิจัยได้รวบรวมข้อมูลโดย 1) การสนทนากลุ่ม 2) การสังเกตกระบวนการนำชม และ 3) การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผลการวิจัยสรุปแยกเป็น

1. กระบวนการจองหรือติดต่อเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ
2. เจ้าหน้าที่นำชมและกระบวนการนำชม
3. ความพึงพอใจที่มีต่อการมาใช้บริการในแต่ละพิพิธภัณฑ์
4. ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวก

ดังนี้

1. การจองหรือติดต่อเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

กระบวนการจองเพื่อเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการเข้าชมแบบหมู่คณะ มีการติดต่อประสานงานเพื่อกำหนดวันเวลาที่เข้าชม กิจกรรมการเรียนรู้ล่วงหน้า ทั้งนี้ในส่วนของใบสมัครเพื่อจองและติดต่อเข้าชม ดังภาพที่ 4.14

1) แบบฟอร์มสำหรับการจองเพื่อเข้าร่วมโครงการ

The image shows two parts of a registration form for a course. The left part is the main registration form, and the right part is a separate section for course selection and payment details.

Left Screenshot (Registration Form):

- 1. ชื่อ (ชื่อย่อ) ของโรงเรียน/วิทยาลัย:** Includes fields for school name, address, phone, and email.
- 2. หลักสูตรที่เลือกเรียน:** A table with 13 checkboxes for different course options, such as "หลักสูตร 'ตามรอยพ่อ'", "หลักสูตร 'วิถีเกษตรพอเพียง'", etc.
- 3. ระยะเวลาที่เข้าร่วมโครงการ:** A field for duration.
- 4. ประเภทผู้เข้าร่วม:** Checkboxes for "นักเรียน" (Student) and "นักศึกษา" (Student).
- 5. ค่าลงทะเบียน:** Fields for registration fee and other charges.
- 6. ค่าอาหาร:** Fields for food costs.
- 7. ค่าหน่วยรับชม:** Fields for viewing unit costs.
- 8. กรุณาแนบรายละเอียดหลักสูตร และรายการอาหารที่ส่งมาเลือก**
- 9. ชื่อผู้ประสานงาน:** Fields for contact name and phone.

Right Screenshot (Course Selection and Payment):

- รายละเอียดกิจกรรมการเรียนรู้ (โดยเลือกตามหลักสูตรที่เข้าร่วม):** A table with 2 columns: "1. กำหนด 3 มิติ" and "2. กิจกรรมการเรียนรู้ระดับชาติ".
- 3. พิธีมอบเกียรติบัตร:** Fields for certificate award details.
- 4. พิธีมอบเกียรติบัตร:** Fields for certificate award details.
- 5. อนุมัติเงินปฏิญญา:** Fields for approval and payment.

ภาพที่ 4.14 แบบฟอร์มรายละเอียดสำหรับการยืนยันการสมัครเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

โดยผู้รับบริการสามารถเลือกหลักสูตรโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียงของพิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติฯ ปัจจุบันมี 13 หลักสูตร โดยรายละเอียดแบบฟอร์ม ดังภาพที่ 4.15 – 4.19

The image shows three screenshots of a registration form, likely for a specific course, detailing fees and payment options.

Left Screenshot:

- หลักสูตรการเรียนรู้ "วิถีเกษตรพอเพียง":** Details for the course, including duration and fees.
- 1. หลักสูตรการเรียนรู้ "ตามรอยพ่อ":** Details for the "Following the Father" course.
- 2. หลักสูตรการเรียนรู้ "วิถีเกษตรพอเพียง":** Details for the "Sustainable Agriculture" course.
- 3. หลักสูตรการเรียนรู้ "วิถีเกษตรพอเพียง":** Details for the "Sustainable Agriculture" course.

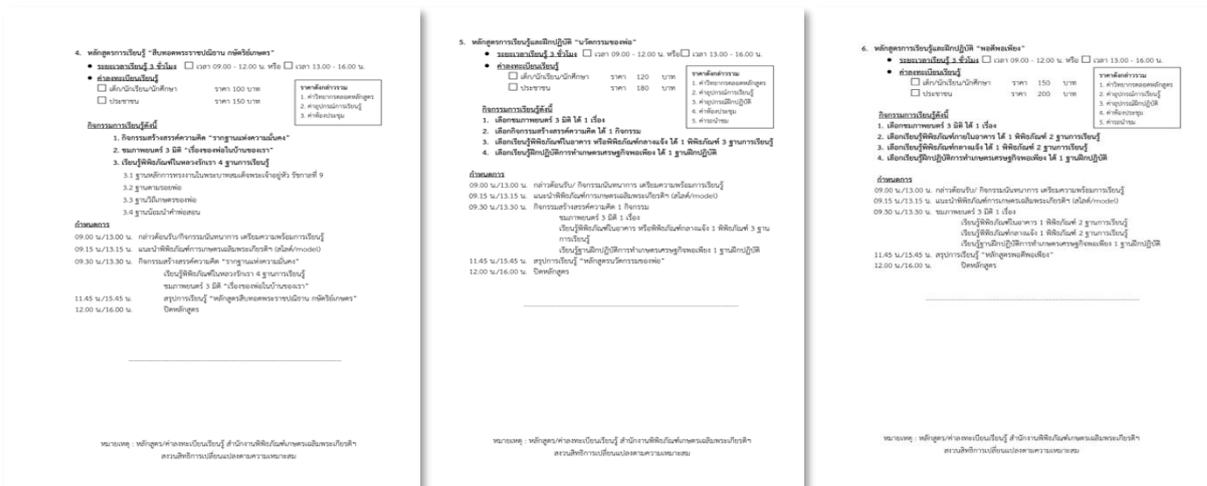
Middle Screenshot:

- 2. หลักสูตรการเรียนรู้ "เกษตรสร้างสรรค์":** Details for the "Creative Agriculture" course, including fees and payment options.

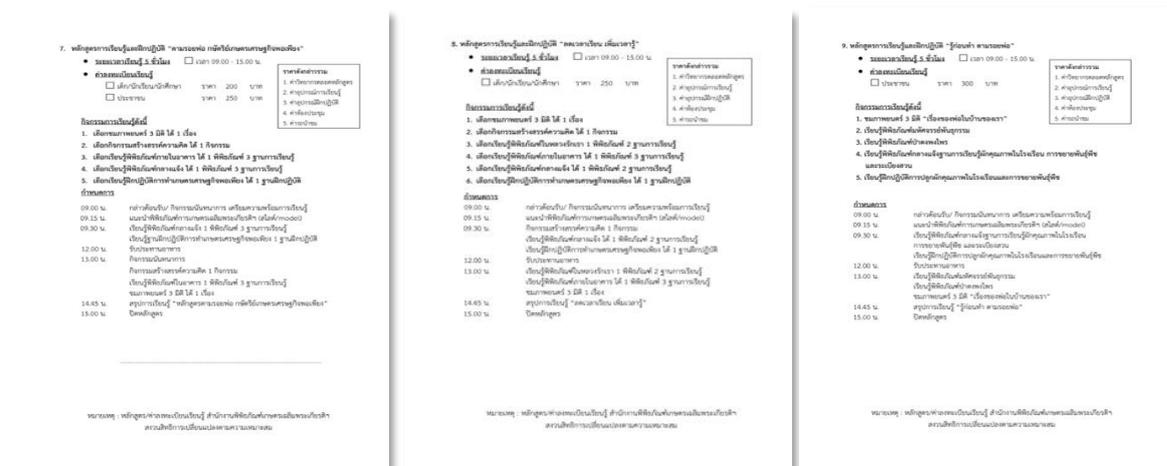
Right Screenshot:

- 3. หลักสูตรการเรียนรู้ "วิถีเกษตรพอเพียง":** Details for the "Sustainable Agriculture" course, including fees and payment options.

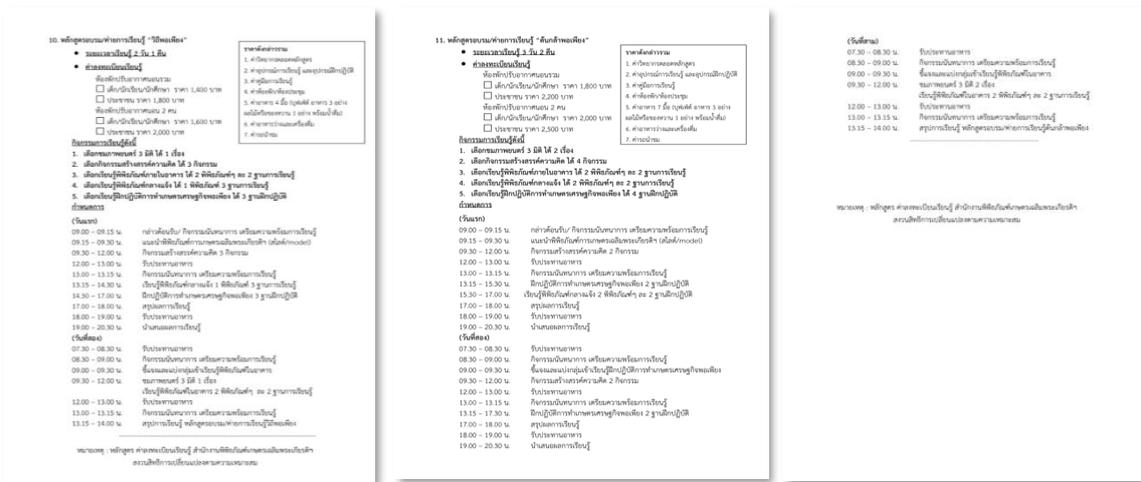
ภาพที่ 4.15 ภาพแบบฟอร์มรายละเอียดโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง หลักสูตรการเรียนรู้: "ตามรอยพ่อ" "เกษตรสร้างสรรค์" และ "วิถีเกษตรของพ่อ" ตามลำดับ

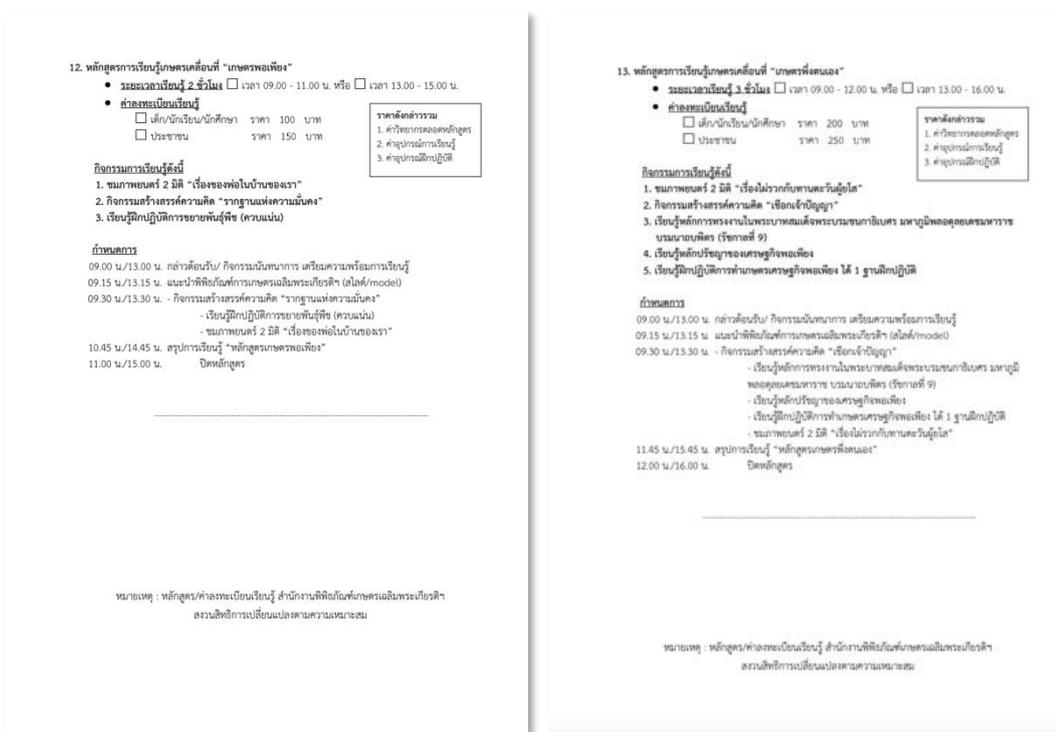
ภาพที่ 4.16 ภาพแบบฟอร์มรายละเอียดโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง
หลักสูตรการเรียนรู้: “สืบทอดพระราชปณิธาน กษัตริย์เกษตร” หลักสูตรการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ
“นวัตกรรมของพ่อ” และ “พอดีพอเพียง” ตามลำดับ

ภาพที่ 4.17 ภาพแบบฟอร์มรายละเอียดโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง
หลักสูตรการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ “ตามรอยพ่อ กษัตริย์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง”
“ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” และ “รู้จักก่อนทำ ตามรอยพ่อ” ตามลำดับ

ภาพที่ 4.18 ภาพแบบฟอร์มรายละเอียดโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรกรเศรษฐกิจพอเพียง หลักสูตรการเรียนรู้/ค่ายการเรียนรู้ “วิถีพอเพียง” และ “ต้นกล้าพอเพียง” ตามลำดับ

ภาพที่ 4.19 ภาพแบบฟอร์มรายละเอียดโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรกรเศรษฐกิจพอเพียง หลักสูตรการเรียนรู้เกษตรกรเคลื่อนที่ “เกษตรพอเพียง” และ “เกษตรพึ่งตนเอง” ตามลำดับ

2) การจองหรือติดต่อเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

จากการวิจัย พบว่า ผู้รับบริการการจองหรือติดต่อเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ 2 ลักษณะ ดังนี้

(1) หน่วยงานหรือคณะได้รับหนังสือเชิญ หรือหนังสือแจ้งประชาสัมพันธ์ข้อมูล หากแต่หน่วยงานมีความสนใจ จะทำการกรอกรายละเอียด โดยการสแกน QR Code ที่ส่งไปพร้อมกับหนังสือ หรือดาวน์โหลดเอกสารตอบรับ ทั้งนี้บางหน่วยงานที่สนใจจะมีการโทรศัพท์ ติดต่อกลับมายังพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เพื่อสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรที่สนใจ และเมื่อตัดสินใจจอง ทางพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จะลงรายละเอียดในปฏิทินการจองเข้าชม ทำการตรวจสอบและเมื่อใกล้วันเข้าชม จะมีการติดต่อกลับไปยังหน่วยงานนั้น ๆ เพื่อยืนยันวัน เวลา จำนวนผู้เข้าชม หลักสูตรที่เลือกชม

(2) หน่วยงานติดต่อโดยตรงกับทางพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ โดยการติดต่อเพื่อจองการเข้าชม แบ่งเป็น

(2.1) ติดต่อผ่านทางโทรศัพท์

- เบอร์หลักของสำนักงาน 02-529-2212 โดยมีสำนักพัฒนากิจการเป็นผู้ดูแล และมีเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูล ณ บริเวณจุดประชาสัมพันธ์อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 1

- เบอร์โทรศัพท์เคลื่อนที่ 087-359-7171 , 094-649-2333 ของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ซึ่งจะแจ้งไว้ที่ด้านหลังของเอกสารใบสมัคร มีเจ้าหน้าที่สำนักสารสนเทศและการสื่อสารเป็นผู้ให้ข้อมูล

(2.2) ผ่านเว็บไซต์

- ช่องทางการติดต่อผ่านทางเว็บไซต์หลักของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) <https://www.wisdomking.or.th/th>

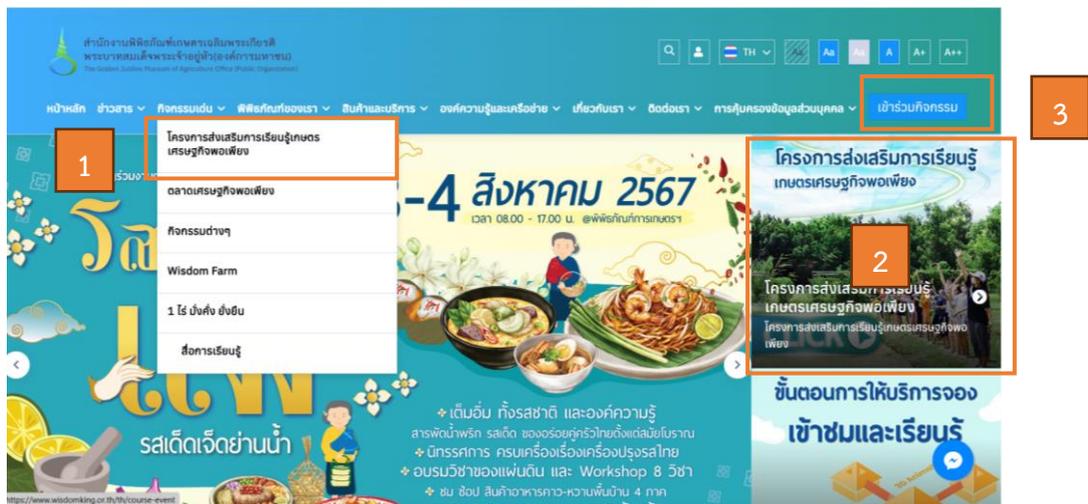

ภาพที่ 4.20 ภาพเว็บไซต์หน้าหลัก

โดยมีขั้นตอนและวิธีการจองเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

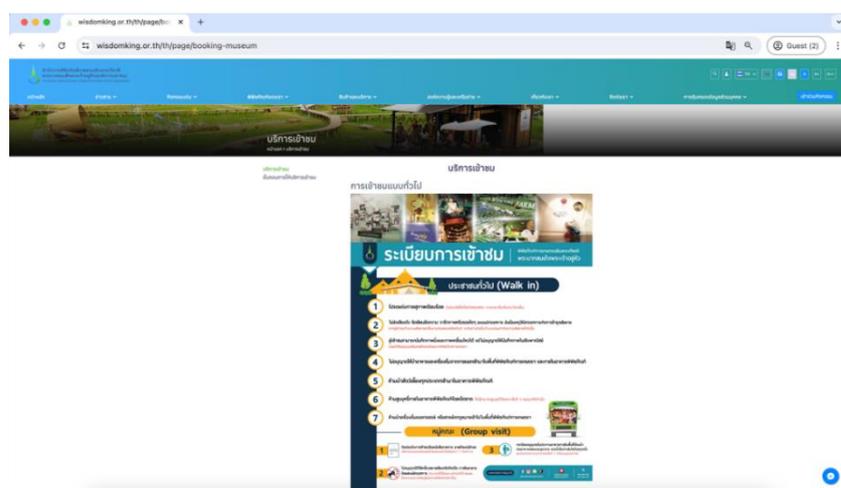
1) จากหน้าเว็บไซต์หลัก สามารถกดเข้าร่วมได้ 3 จุด คือ หมายเลข 1 กดกิจกรรมเด่น เลือก โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง หมายเลข 2 หัวข้อ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง จะขึ้นหน้าต่างให้ดาวน์โหลดใบสมัคร (ต่อในขั้นตอนที่ 4)

กรณีกดที่หมายเลข 3 กดที่แถบที่ฟ้าด้านข้างขวามือ คำว่า เข้าร่วมกิจกรรม

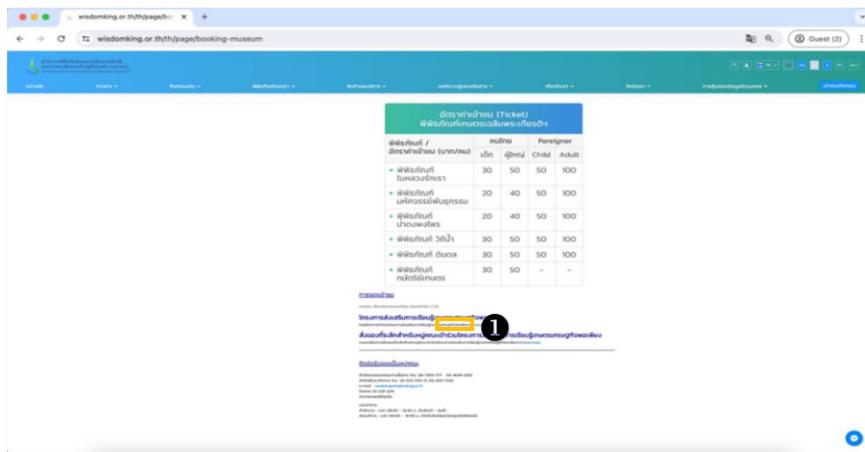
ภาพที่ 4.21 ภาพแสดงตำแหน่งการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

2) หลังจากกด “เข้าร่วมกิจกรรม” จะปรากฏหน้าต่าง “บริการการเข้าชม” ซึ่งภายในหน้านี้จะมีระเบียบการเข้าชมต่าง ๆ แสดงไว้ในแต่ละข้อ

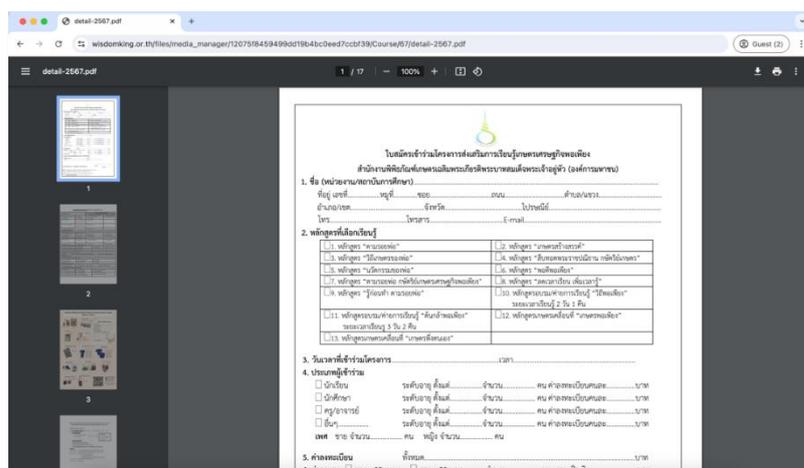
ภาพที่ 4.22 ภาพเว็บไซต์เข้าสู่หน้าต่าง “บริการเข้าชม” การเข้าร่วมกิจกรรมของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

3) ทำการเลื่อนหน้าเพจลงมาด้านล่างสุด จะปรากฏตาราง “อัตราเข้าชม (Ticket)” และข้อความ “โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง” ด้านล่างจะมีข้อความตัวหนังสือ “ใบสมัครการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง” และมีแถบ “Download (ดาวน์โหลด)” ให้กดปุ่มดาวน์โหลด

ภาพที่ 4.23 ภาพเว็บไซต์เข้าสู่หน้าต่าง “บริการเข้าชม” การเข้าร่วมกิจกรรมของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

4) หลังจากกดปุ่มแถบ “Download (ดาวน์โหลด)” จะปรากฏ “ใบสมัครเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง” “รายละเอียดกิจกรรมการเรียนรู้” “รายละเอียดการสั่งซื้อสินค้าที่ระลึกสำหรับหมู่คณะเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ฯ” และรายละเอียดโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 13 หลักสูตร

ภาพที่ 4.24 ภาพเว็บไซต์แสดง “ใบสมัครเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง” ของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) และรายละเอียดต่าง ๆ

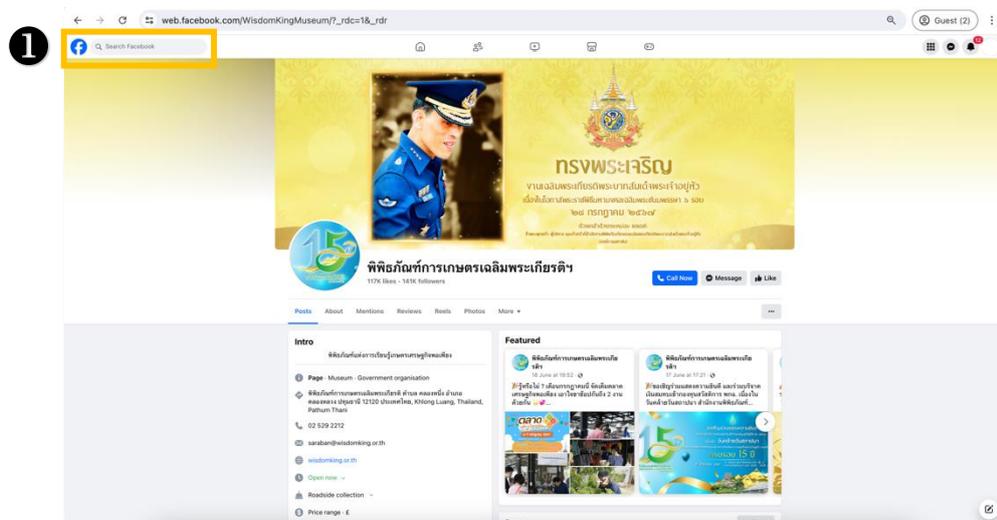
5) กรอกรายละเอียดตามหัวข้อในใบสมัครให้เรียบร้อย และส่งใบสมัครกลับมาที่ E-mail: saraban@wisdomking.or.th หรือแฟกซ์มาที่ส่วนกลางของสำนักงาน เบอร์โทรศัพท์ 02-529-2214 จากนั้นใบสมัครจะถูกส่งเข้าระบบงานของส่วนกลาง และจัดส่งข้อมูลมายัง สำนักสารสนเทศและการสื่อสาร และสำนักพัฒนากิจการต่อไป

6) รอเจ้าหน้าที่ติดต่อกลับประมาณ 1 – 2 วันทำการ (ในเวลาราชการ) เพื่อประสานกับทางหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ

7) เมื่อยืนยันการจองการเข้าชมเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะมีการลงปฏิทินวันที่รับจองวันเข้าชมให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องรับทราบและลงข้อมูลเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานของแต่ละหน่วยงาน พร้อมมีการจัดส่งข้อมูลรายละเอียดที่กรู๊ปไลน์กลุ่มส่วนกลางของสำนักงาน

- ผ่านเฟซบุ๊ก

ผู้ที่สนใจเข้าชมสามารถติดตามรายละเอียดต่าง ๆ ได้ที่ เฟซบุ๊ก <https://web.facebook.com/WisdomKingMuseum> หรือสามารถค้นหาใน Serach Engine อย่าง Google โดยพิมพ์คำว่า Facebook และ Wisdom King Museum หรือสามารถพิมพ์ข้อมูล Wisdom King Museum ในเสิร์ชเฟซบุ๊กได้

ภาพที่ 4.25 ภาพแสดงหน้าเฟซบุ๊ก “พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ”

โดยสามารถติดต่อข้อมูลข่าวสารและรายละเอียดอื่น ๆ เพิ่มเติม

3) ขั้นตอนและระเบียบวิธีการหลังจองเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรกร เศรษฐกิจพอเพียงฯ

หลังจากดาวน์โหลดแบบฟอร์มด้วยไฟล์ PDF และกรอกรายละเอียดตามข้อมูลที่ปรากฏแล้ว หากผู้สนใจยังไม่เข้าใจในรายละเอียด สามารถโทรศัพท์ติดต่อสอบถามโดยตรง หรือส่งแฟกซ์ใบสมัคร และรอการติดต่อกลับจากเจ้าหน้าที่ ภายใน 1 – 2 วันทำการ โดยการติดต่อกลับจะมี 2 ลักษณะ ดังนี้

(1) ข้อมูลจะถูกจัดส่งไปยังสำนักสารสนเทศและการสื่อสาร และสำนักพัฒนากิจการ โดยทั้ง 2 สำนักจะทำการตรวจสอบข้อมูลของผู้ที่สนใจที่ต้องการเข้าร่วมหลักสูตรนั้น ๆ เบื้องต้นผ่าน ปฏิทินการจอง เพื่อติดต่อยืนยันในการจองเข้าร่วมหลักสูตรนั้น ๆ

(2) ข้อมูลจะถูกจัดส่งไปยังสำนักสารสนเทศและการสื่อสาร และสำนักพัฒนากิจการ โดยทั้ง 2 สำนักจะทำการตรวจสอบข้อมูลของผู้ที่สนใจจะต้องการเข้าร่วมหลักสูตรนั้น ๆ เบื้องต้น และจะมีการติดต่อกลับไปเพื่อยืนยันการเข้าชม หรือแจ้งเปลี่ยนวัน เวลา หรือปรับกระบวนการ หากจำนวนผู้เข้าชมในวันเวลาดังกล่าวไม่สามารถให้บริการได้

กรณีมีการสั่งอาหาร อาหารว่างและเครื่องดื่ม ทางเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบจะโทรศัพท์ ติดต่อกลับไปยังผู้ประสานงานเพื่อยืนยันเรื่องอาหาร อาหารว่างและเครื่องดื่ม ล่วงหน้าก่อน 3-5 วัน ก่อนวันเข้าชม

ก่อนวันเข้าชม 1 วัน เจ้าหน้าที่สำนักสารสนเทศและการสื่อสาร จะมีการติดต่อผู้ประสานงาน เพื่อยืนยันการเข้าชมอีกครั้ง พร้อมชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมตามหลักสูตรที่คณะได้เลือกตาม ใบสมัคร เพื่อทำการแบ่งกลุ่มและจัดสรรเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอต่อจำนวนของผู้เข้าชม ในแต่ละ หน่วยงานหรือองค์กรต่อไป

4) การนำเสนอข้อมูลแต่ละหลักสูตรให้คณะหรือหน่วยงานต่าง ๆ

(1) กรณีที่ไม่เคยเข้าชมหรือทราบข้อมูลเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิม พระเกียรติฯ

หากทางคณะหรือหน่วยงาน ไม่มีข้อมูล สามารถสอบถามทางพิพิธภัณฑ์การเกษตร เฉลิมพระเกียรติฯ เพื่อให้ทางเจ้าหน้าที่ช่วยออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และ เหมาะสมกับคณะหรือหน่วยงานนั้น ๆ ได้ เพื่อสอดคล้องกับจำนวน ระดับ และระยะเวลาของผู้เข้าชม

(2) กรณีเคยเข้าชมหรือทราบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิม พระเกียรติฯ

- เชื้อฐานข้อมูลเดิมของหน่วยงานหรือคณะที่เคยเข้าร่วมโครงการ
- เชื้อจำนวนผู้เข้าชมและระดับชั้นของผู้เข้าชม
- สอบถามกับบุคคลในแต่ละคณะหรือแต่ละหน่วยงาน เรื่องของระยะเวลาในการเข้าชมเพื่อแนะนำหลักสูตรให้เหมาะสม หลังจากนั้นอาจจะแนะนำกิจกรรมที่น่าสนใจ เพื่อดึงดูด ให้ผู้เข้าชมได้มีส่วนร่วมมากที่สุด

โดยจะเห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่ของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีบทบาทที่สำคัญในการเลือกหลักสูตรเพื่อนำไปสู่วิสัยทัศน์ขององค์กร จากการสัมภาษณ์ พบว่า การเลือกหลักสูตรทั้ง 13 หลักสูตร ให้แต่ละคณะนั้นจะเลือกตามวัตถุประสงค์ในการเข้าชม และตอบโจทย์ของวิสัยทัศน์และพันธกิจของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติในแง่ของ 1) การเป็นพิพิธภัณฑชั้นนำแห่งการเรียนรู้ และ 2) การเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5) ความพึงพอใจต่อกระบวนการจองหรือติดต่อเข้าชมที่พิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

จากผลการวิจัย พบว่า มีหลายหน่วยงานโดยเฉพาะหน่วยงานราชการ รวมถึงสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เดินทางมาที่พิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ แบบหมู่คณะ จากการสอบถามผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประสานงานการจอง ผู้ให้ข้อมูลค่อนข้างพึงพอใจอย่างมากในการติดต่อประสานงานก่อนเข้าใช้บริการ เจ้าหน้าที่ให้การต้อนรับเป็นอย่างดี อำนวยความสะดวกให้ได้มากที่สุด มีการเตรียมความพร้อมทั้งในเรื่องของที่พักร้านอาหาร และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อย่างละเอียด ให้บริการดีมากและต้อนรับอย่างมีอาชีพ ให้เกียรติผู้ให้บริการทุกคน

“ถ้ามองในมุมมองของการติดต่อที่เราไปทำค่ายกันประมาณ 800 คน เราจะแบ่งกันประสานงานในแต่ละเรื่องแต่ละประเด็น เช่น สวัสดิการอาหาร ที่พัก หรือกิจกรรม ในส่วนของผมจะเป็นในเรื่องของกิจกรรม ที่จะต้องทำในพิพิธภัณฑและเรื่องของการเตรียมที่พัก การประสานงานกัน อันนี้บอกได้เลยว่าบุคลากรที่ประสานงานระดับหัวหน้า โอเค ประทับใจและคุยกันรู้เรื่อง การบริการดี และดูเป็นกันเอง ส่วนการชมนิทรรศการมีความรู้สึกว่าคุณบุคลากรเป็นที่รู้จักและเตรียมตัว เตรียมข้อมูลตัวเองมาดีอยู่ ถ้าให้ภาพรวมของการประสานงานหรือตัวบุคลากรถือว่าให้การบริการที่ดี”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

“ของ ผมจะอยู่ในส่วนประสานงานเป็นหลัก ก่อนไปประสานงานกับพิพิธภัณฑในหลายส่วน ไม่ว่าจะเป็นทีมสวัสดิการ ทีมห้องพักรพอเวลาเข้าไปยังแคว้นอยู่เลยว่ามีแบบประเมินใหม่ผมจะให้ 10 เลย ยิ่งพีแอนด์ที่ดูแลเรื่องอาหารเราจะประสานกันทุกมื่อว่าวันนี้ ต้องส่งข้าวเด็กป่วยต้องกินต้องเตรียมอะไรพีแอนด์จะรับทุกเรื่องที่เราโทรไปหาแก้ปัญหาให้เราได้ เขาแบ่งสัดส่วนหน้าที่กันดี ถ้าส่วนอำนาจตัดสินใจให้ ผอ.ใหม่ ส่วนอาหารพีแอนด์ ห้องพักรน้องกวาง เขาวางคนมาดี แล้วรับมือกับสถานการณ์ที่เราพาคนไปเยอะเกือบ 400 คน ทำให้เราเกิดความประทับใจตรงที่เขาซัพพอร์ตเราและอำนวยความสะดวกทุกอย่าง”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

“เพิ่มเติมเรื่องอาหาร ผมไปเช็คอยู่วันหนึ่งปรากฏว่าเราพักเลท แต่เขาเตรียมอาหารไว้ให้แล้ว ทำให้อาหารที่เขาเตรียมไว้เสียไป 1 รายการ ซึ่งเราเห็นเลยว่าพอเราส่งสัญญาณวิทยุว่าเราจะพักแล้วอีก 10 นาที เจ้าหน้าที่ที่จะวิ่งไปเช็คดูว่าอาหารยังโอเคไหม ปรากฏว่าวันนั้นอาหารเสีย เขารีบวิ่งกันมาเพื่อที่จะไปเทอาหารและไปหาอาหารอื่นมาทดแทน อันนี้ผมประทับใจมากเลย เห็นหน้างานกันตอนนั้นเลย”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

2. เจ้าหน้าที่นำชมและกระบวนการนำชม

เมื่อหน่วยงานต่าง ๆ ได้ทำการจองและเลือกกระบวนการที่ต้องการเข้าชมเรียบร้อยแล้ว ทางสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ได้จัดเจ้าหน้าที่นำชมเพื่อให้บริการข้อมูลแก่ผู้ใช้บริการ โดยพบว่าคุณลักษณะของเจ้าหน้าที่นำชมที่พึงมี ได้แก่ การให้ข้อมูลรายละเอียด องค์กรความรู้ ผ่านกิจกรรมแต่ละหลักสูตร เพื่อนำมาใช้ในการถ่ายทอดข้อมูลให้ผู้ใช้บริการเข้าใจโดยง่าย รวมทั้งเป็นการสร้างแรงบันดาลใจ เพื่อต่อยอดองค์ความรู้ การสรุปสาระสำคัญของกิจกรรม เพื่อทำให้ผู้ใช้บริการเกิดการคิดวิเคราะห์ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ต่อภายในหน่วยงานของตนเองได้

นอกเหนือจากนั้น บุคลิกภาพองค์รวม การแต่งกายด้วยเครื่องแบบตามฉบับของพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เพื่อให้เกิดภาพที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียว ภาพความเรียบร้อย และความเหมาะสมต่อการนำชม รวมทั้งเทคนิคการพูด การใช้โทนเสียง น้ำเสียงให้สอดคล้องกับประเด็นในแต่ละเนื้อหาที่ต้องการจะส่งสารไปยังผู้ใช้บริการ อีกทั้งการบริการด้วยความเอาใจใส่ และความเป็นกันเองของเจ้าหน้าที่นำชมที่มีต่อผู้รับบริการ รวมถึงการเปิดโอกาสให้ผู้รับบริการได้สอบถาม หรือการยินดีให้บริการด้านข้อมูลหากผู้รับบริการมีความสงสัย

ทั้งนี้สามารถสรุปกระบวนการนำชมได้ดังนี้

1) การกล่าวต้อนรับ แนะนำพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ รวมทั้งแนะนำกิจกรรม

จากการวิจัย พบว่า เจ้าหน้าที่นำชมมีการกล่าวต้อนรับ แนะนำตนเอง และให้รายละเอียดข้อมูลเบื้องต้นแก่ผู้รับบริการก่อนที่จะพาผู้ทุกคนรับชมวิถีทัศน์แนะนำประวัติความเป็นมา วัตถุประสงค์ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ทั้งนี้หากผู้รับบริการมีจำนวนมาก เจ้าหน้าที่นำชมจะปรึกษากับผู้ประสานงานของแต่ละหน่วยงาน เพื่อแบ่งกลุ่มผู้รับบริการให้มีจำนวนพอต่อการดูแล และให้ข้อมูลอย่างทั่วถึง และมีการแนะนำเจ้าหน้าที่นำชมท่านอื่น ๆ ที่จะดูแล และให้บริการเพิ่มเติมหลังจากมีการแบ่งกลุ่มแล้ว หรือหากกระบวนการนำชมมีการเริ่มต้นที่โรงภาพยนตร์แอนิเมชัน 3 มิติ ทางเจ้าหน้าที่นำชมจะมี

การอธิบายกฎกติกาการเข้าชมให้แก่ผู้บริการได้ทราบก่อนทุกครั้ง เนื่องจากภาพยนตร์แอนิเมชัน 3 มิติ มีเรื่องของลิขสิทธิ์ที่ผู้บริการไม่สามารถละเมิดได้

ภาพที่ 4.26 ภาพการกล่าวต้อนรับ แนะนำข้อมูลเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์

2) กระบวนการนำชม

ในส่วนกระบวนการนำชมนั้น จะขึ้นอยู่กับหลักสูตรที่แต่ละหน่วยงานได้เลือกจองและเข้าชม โดยกระบวนการนำชมนั้น จะถูกแบ่งออกเป็น

(1) การนำชมพิพิธภัณฑ์ในอาคาร ผู้บริการจะถูกแบ่งออกเป็นกลุ่มย่อย หากมีจำนวนผู้บริการจำนวนมาก พร้อมทั้งมีการจัดเจ้าหน้าที่นำชมให้ครบทุกกลุ่ม หลังจากนั้นทางเจ้าหน้าที่นำชมจะพาเดิน พร้อมทั้งอธิบายข้อมูลของแต่ละฐานการเรียนรู้

ภาพที่ 4.27 ภาพการนำชมพิพิธภัณฑ์ในอาคาร

(2) การนำชมพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง

ภาพที่ 4.28 ภาพการนำชมฐานการเรียนรู้พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง

ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ของพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง ว่าฐานการเรียนรู้ต่าง ๆ มีความเหมาะสม และองค์ความรู้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

“ดีเลย ได้ความรู้บางสิ่งบางอย่างที่ไม่เคยทำ ได้ความรู้ว่าเราสามารถนำไปต่อยอดได้”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“ชอบตรงที่มีกิจกรรมให้ลงมือทำ กิจกรรมให้เพาะเห็ดในตะกร้า ชอบตรงที่บางสิ่งบางอย่างเราเห็นว่าไร้ประโยชน์แล้ว แต่ที่นี้สามารถนำมาเสนอเพื่อให้เกิดประโยชน์มากขึ้นได้ ประทับใจ”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“ชอบตรงที่ปลูกพืชชนิดที่เรามีพื้นที่น้อย เขาจะนำเสนอว่า พื้นที่น้อยแต่เราสามารถปลูกพืชได้ ไม่ว่าจะโคนโดหรือกระถางเล็ก ๆ สามารถปลูกได้ หรือจากของเหลือใช้ที่เราไม่ใช้แล้วเอามาใช้ได้ มองว่าเป็นประโยชน์มากที่เอามาปรับใช้กับชีวิตประจำวัน”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

(3) กิจกรรมสร้างสรรค์ความคิด เจ้าหน้าที่นำชมจะพาผู้รับบริการมานั่งรวมกลุ่มบริเวณที่กำหนดไว้ โดยอธิบายขั้นตอนของกิจกรรม พร้อมทั้งสาธิตวิธีการทำกิจกรรมอย่างชัดเจน เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมเจ้าหน้าที่นำชมสรุปหัวใจหลักของกิจกรรมและข้อคิดที่ได้

ภาพที่ 4.29 กิจกรรมสร้างสรรค์ความคิด

3) ความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมและกระบวนการนำชม

ในด้านความพึงพอใจของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อกระบวนการนำชม และเจ้าหน้าที่นำชมสรุปได้ดังนี้

(1) การจัดการกระบวนการนำชม

ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่ามีการจัดการกระบวนการนำชมที่ดี มีความพร้อมในทุกจุดที่เข้าชม ซึ่งการจัดการดังกล่าวส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ดี

“กระบวนการนำชม คือ มีความพร้อมในทุกจุดเมื่อเราไปกับเจ้าหน้าที่ มีเครื่องขยายเสียงตามตัวบรรยายได้ และทำให้เราสามารถได้รับความรู้อย่างชัดเจนในกระบวนการนี้ ทำให้เรามีความรู้สึกว่าเราอินไปกับเรื่องที่เขาเล่า อันที่ 2 คือ ในส่วนของแต่ละจุดมีความพร้อมที่จะรองรับในสถานที่ที่เราเข้าชมได้เป็นอย่างดี”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม 2567

“การจัดองค์ประกอบ การจัดสถานที่ การใช้สถานที่ ดูแล้วเหมาะสม และมีกิจกรรม”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

(2) การอธิบายข้อมูลของเจ้าหน้าที่นำชม

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความพึงพอใจเจ้าหน้าที่นำชม ทำหน้าที่ได้เป็นอย่างดี มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ สามารถอธิบายข้อมูลได้เข้าใจง่าย ชัดเจน หรือบางหัวข้อใช้การสาธิตประกอบ นอกจากนี้

จะให้ข้อมูลตามรายละเอียดที่เตรียมไว้แล้ว ยังมีการบอกความรู้อื่น ๆ ให้สามารถนำไปใช้ต่อได้ด้วย อีกทั้งยังมีวิธีการบรรยายสนุกสนาน กระตุ้นให้มีความรู้สึกกับกิจกรรมตรงหน้ามากขึ้น

นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลมีความเข้าใจในเรื่องบุคลิกลักษณะของเจ้าหน้าที่นำชมแต่ละคนมีความแตกต่างกัน บางท่านบรรยายพร้อมความสนุกสนาน บางท่านเน้นการพูดเปรียบเทียบ แต่ทั้งนี้เจ้าหน้าที่นำชมสามารถให้ความรู้เป็นอย่างดี

“ดีมากเลยอธิบายชัดเจนมาก อย่างเช่นเราไม่รู้เรื่องหนองแมลงวัน มันใช้เวลาในการย่อยสลายพืชผัก เอามาใช้ย่อยสลายพวกนี้ได้ ต่างจากไส้เดือน แต่ด้วยความที่เวลาเราเห็น เราต้องพยายามคิดเพื่อทำลาย แต่พอมายู่จุดนี้เรารู้ว่าควรจะทำยังไง เพราะว่ายังช่วยย่อยอาหารได้บ้างเพื่อทำเป็นปุ๋ย”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“ประทับใจ รู้สึกว่าการให้ความรู้หรือการแนะนำให้คนอื่น การเรียบเรียงออกมา บางคนอาจจะทำให้น่าเบื่อได้ วิทยากรทั้ง 2 ท่านทำได้ดี แต่ละคนมีวิธีสื่อสารที่แตกต่างกัน บางคนชอบการเอ็นเตอร์เทน อาจจะมีภาพกราฟฟิกมาเทียบจะทำให้เราเห็นภาพได้ชัดเจนมากขึ้น ในเรื่องของการได้องค์ความรู้ วิทยากรมีความรู้แน่น พร้อมที่จะอธิบายในสิ่งที่เรามีคำถามได้ง่าย ๆ และเข้าใจ”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“ดีมาก มีการบรรยายได้ดี และเขามีแต่ละจุด ว่าอ่าวคุ้งกระเบนมีสัตว์น้ำหรือต้นไม้พันธุ์อะไรบ้าง”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“เจ้าหน้าที่นำชมทั้งภายในและภายนอกอาคารดี เขาจะคอยถามตลอดว่าใครไม่เข้าใจบ้าง หรือใครมีอะไรสงสัยไหม ค่อนข้างครบถ้วน”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“ประทับใจที่มีวิทยากรอธิบายอย่างหุ่่นซึ้งที่เขาคำพิธิพิชมงคล เวลาเราเห็นในโทรทัศน์ เราจะไม่รู้รายละเอียด แต่วิทยากรเขาอธิบายได้ดีว่าใครมีหน้าที่ทำอะไร”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“ประทับใจพี่เอกตรงที่ว่า ถ้าพี่ชชนิดไหนที่เขาไม่มั่นใจ เช่น ถ้าเราอยู่ในระยะไกล ๆ เขาจะไม่พูดจนกว่าเขาจะแน่ใจว่าพี่ชชนิดนั้นคืออะไร และมีการพูดบรรยายที่ฟังแล้วชัดเจนดี ไม่น่าเบื่อ และทำให้เราตั้งใจฟังเขาได้”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“คิดว่ากิจกรรมกลางแจ้งรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ดีมาก มีการบรรยายที่ดีมาก บางทีมีการบอกทริคเล็ก ๆ ในการที่เราจะไปถ่ายถอดต่อหรือไปประกอบอาชีพในอนาคตได้ เป็นสิ่งที่ดีมาก”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 2 มีนาคม 2567

“ชอบบรรยายภาคการเอ็นเตอร์เทนของเขา ถ้าไม่เข้าใจถามได้ การโต้ตอบกันได้ดี พี่เอกให้ความเข้าใจได้ดี ได้ความรู้เยอะ”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

(3) อธิษาคัยดี

ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวถึงเจ้าหน้าที่นำชมด้วยความพึงพอใจในอธิษาคัย การดูแลและให้บริการเป็นอย่างดี สามารถดูแลผู้รับบริการที่เป็นคณะของเด็ก ๆ ได้ดีมาก

“ขอชื่นชมภาพวันแรกที่ได้สัมผัสกับวิทยากรที่พาเยี่ยมชมและบรรยายเขารับมือกับเด็ก ๆ เราได้ดีมาก และมีอธิษาคัยและมีการให้บริการได้ดีมาก แต่ว่าเป็นเพราะเราไปเป็นกลุ่มใหญ่ เรื่องเสียง เรื่องลำโพงอาจจะไม่ทั่วถึง อันนี้เป็นเรื่องของกลุ่ม แต่มีความจริงใจในการตอบคำถามได้ดีมาก และส่วนหลังที่ไปเป็นส่วนที่จะต้องประสานงานกับพี่ ๆ สตาฟที่เป็นผู้บริหารด้วย ทุกท่านพร้อมเต็มใจและการบริการได้ดีมาก ทั้งใจเย็นและช่วยแก้สถานการณ์ได้ยอดเยี่ยมมากเลย”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ เมษายน 2567

(4) การสรุปสาระสำคัญ

การสรุปสาระสำคัญหรือการขมวดประเด็นของแต่ละช่วง แต่ละหลักสูตรถือเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้เข้าชมได้ตกตะกอนทางความคิด โดยเจ้าหน้าที่นำชมมีการนำเอาข้อมูลที่มีการย่อยประเด็นหรือเนื้อหาสาระมาสรุปเป็นคำพูดที่เข้าใจง่าย เพื่อให้ผู้รับบริการนำไปต่อยอดหรือประยุกต์ใช้ให้เกิดผลสัมฤทธิ์มากที่สุด รวมทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้รับบริการได้สอบถามเพิ่มเติม หากไม่เข้าใจในประเด็นใด

“สรุปชัดเจนดี”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“สำหรับผมไม่มีที่ติดกับส่วนของวิทยากร เพราะเป็นส่วนตัวเป็นคนชอบฟัง ตั้งใจฟัง เลยได้รู้ว่าสิ่งที่เขาถ่ายทอดมาคืออะไร และสามารถตอบเราได้ทุกคำถาม”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“รู้สึกประทับใจในการนำชมของพี่ ๆ ที่เขาพาไป”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“ให้ข้อมูลได้ดี อธิบายชัดเจนมีลูกเล่น ถามตอบได้ตรงประเด็น”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“อย่างไร้ไปแต่ละจุดแล้วเราไม่เข้าใจก็ถามวิทยากร”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

4) ข้อเสนอแนะ

นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลได้มีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาให้กระบวนการนำชมดียิ่งขึ้น ดังนี้

(1) การเพิ่มเจ้าหน้าที่นำชมในแต่ละกลุ่มย่อย

ในส่วนของเจ้าหน้าที่นำชม โดยสรุปแล้วผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความพึงพอใจเป็นอย่างมาก เนื่องจากให้รายละเอียดดี มีความเป็นกันเอง ถ่ายทอดความรู้อย่างเพลิดเพลิน แต่หากผู้รับบริการมาเป็นคณะหรือหน่วยงานนั้น ๆ มีจำนวนมาก อาจมีการแบ่งกลุ่มของกระบวนการนำชม และจัดเจ้าหน้าที่นำชมเพิ่มเติม เพื่อให้สอดคล้องในแต่ละกลุ่ม

“จะมีวิทยากรนำกลุ่ม แต่ว่าพอไปถึงฐานจะมีวิทยากรประจำจุดอยู่แล้ว เจ้าหน้าที่เขาจะอธิบายและสอนการปฏิบัติจริง แบบนี้ถือว่าโอเค แค่เพิ่มวิทยากรช่วยอธิบายเสริม กับจำนวนคนที่เป็นกลุ่ม”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“มีวิทยากรบรรยายไป แล้วอีกคนหนึ่งเป็นผู้ช่วยคอยเสริมให้ จะได้ไม่ต้องไปขัดวิทยากร ถ้ามีผู้ช่วยจะได้ช่วยอธิบายเพิ่มเติมขึ้นมาได้อีก”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“เวลานั้นน้อยเรารู้หลายอย่างเกินไป บางอย่างอยากจะถามคำถามถามไม่ทัน
วิทยากรที่นำชมมาให้ความรู้เราอยากจะเข้าไปคุยกับเขา บางอย่างเวลาน้อย
ถามไม่ได้”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“ในส่วนของผมคิดว่าน่าจะเพิ่มวิทยากรเพราะว่ากลุ่มใหญ่เกินไป เพราะสงสัย
กันทีก็ไปรบกวนถามแล้วตอบได้ไม่หมด ควรที่จะมีเพิ่มอีกสักคนหนึ่ง ให้เป็น
ผู้ช่วย เพราะมีแค่คนเดียวมันไม่ทั่วถึง”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“คนที่อยู่ข้างหลังจะถามก็ถามไม่ถึง แต่เสียงวิทยากรมาถึง”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

3. ความพึงพอใจต่อการใช้บริการในแต่ละพิพิธภัณฑ์

การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการมาเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ นั้น
คณะวิจัยสรุปผลจากการสนทนากลุ่มเป็นหลัก เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลนั้นได้มาเข้าชมในโครงการส่งเสริม
การเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง โดยสรุปตามพิพิธภัณฑ์ที่ผู้ให้ข้อมูลเข้าชม ได้แก่

3.1 พิพิธภัณฑ์ในอาคาร

- 1) พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1
- 2) พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2
- 3) พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์พรรณ อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3
- 4) พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4
- 5) พิพิธภัณฑ์ดินดล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7

3.2 พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง

- 6) พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

ผลความพึงพอใจสรุปแยกแต่ละพิพิธภัณฑ์ ดังนี้

1) พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1

พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 เป็นการจัดแสดงเกี่ยวกับ
พระอัจฉริยภาพพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
โดยแบ่งการจัดแสดงเป็น 9 โซน ได้แก่

ตารางที่ 4.1 โซนการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1

		
โซนจัดแสดงที่ 1 พระราชพิธีในวิถีเกษตร	โซนจัดแสดงที่ 2 กษัตริย์เกษตร	โซนจัดแสดงที่ 3 หลักการทรงงาน
		
โซนจัดแสดงที่ 4 หัวใจใฝ่เกษตร	โซนจัดแสดงที่ 5 ตามรอยพ่ออยู่อย่างพอเพียง	โซนจัดแสดงที่ 6 วิถีเกษตรของพ่อ
		
โซนจัดแสดงที่ 7 นวัตกรรมของพ่อ	โซนจัดแสดงที่ 8 ภูมิพลังแผ่นดิน	โซนจัดแสดงที่ 9 สนองพระราชปณิธาน

จากการสนทนากลุ่มความพึงพอใจที่มีต่อพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 คณะวิจัยนำเสนอผลการวิจัยโดยแบ่งเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ ความพึงพอใจ องค์ความรู้ที่ได้รับ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

(1) ความพึงพอใจ

ความพึงพอใจต่อพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 คือ *สื่อที่ใช้ในการนำเสนอ* พบว่า การนำเสนอเนื้อหาในพิพิธภัณฑ์ มีสื่อช่วยนำเสนอเพื่อให้เนื้อหาที่น่าสนใจ อีกทั้งช่วยเสริมคำอธิบายของเจ้าหน้าที่นำชมให้เห็นภาพชัดเจนมากขึ้นด้วย โดยมีการจัดทำสื่อที่มีความหลากหลายและมีการออกแบบหรือดีไซน์ที่ดึงดูดความสนใจ ทำให้ผู้รับบริการรู้สึกว่าการนอกจากจะได้รับความรู้แล้ว ยังมีมุมมอง ๆ ว่าง่ายภาพ ทำให้นิทรรศการดูเป็นงานศิลปะที่น่าสนใจมากขึ้น

นอกจากการจัดแสดง ในส่วนของห้องทรงงานเป็นอีกโชนที่ทำให้ผู้รับบริการเกิดความซาบซึ้งถึงพระกรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่มีต่อพสกนิกรชาวไทย

“ประทับใจของทีโชน์ เพราะอย่างชั้น 1 มีตรงพิธีและข้าง ๆ จะมีตัวอย่างของโชน์เลยว่ามีอะไรอยู่ในนั้นบ้าง”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“ประทับใจ ชอบการดีไซน์ของที่นี่ การจัดเรียงมีความเป็นอาร์ต และถ่ายรูปได้เยอะมาก และพื้นที่กว้างขวางมีอะไรให้ดูเยอะ ส่วนที่อยากให้เราเพิ่มเติมคือเรื่องของบรรยากาศ รู้สึกว่าวังเวง อากาศไม่ค่อยปลอดโปร่ง”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“ตอนที่เข้าไปชอบเกี่ยวกับรูปภาพรูปปั้น และของที่อยู่ในโหลเหมือนเราไม่เคยเห็นและเราได้เห็น ที่เขาบรรยายให้ดูว่าอันไหนมาจากอะไรและทำให้เราได้รู้”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“ได้เห็นภาพจริง ๆ เลยจากที่เคยได้เห็นในโทรทัศน์ พอมาเห็นตรงนี้รู้สึกว้าวสมจริงมาก ของใช้ของจริงทุกอย่าง เด็ก ๆ น่าจะชอบ และได้เห็นวัสดุอุปกรณ์ที่เอามาใช้ทำเทวดา และภาพยนตร์แอนิเมชัน 3 มิติ ถ้าเด็ก ๆ ได้มาสัมผัส น่าจะดี แต่ว่าสั้นไปหน่อย”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

ส่วนภาพยนตร์แอนิเมชัน 3 มิติ ผู้ให้ข้อมูลบางท่านมีความพึงพอใจ เห็นว่าเป็นการนำเสนอที่ดีและน่าสนใจ แต่มีความเห็นเพิ่มเติมว่าควรมีเสียงบรรยายหรือภาษาจากตัวการ์ตูนเพิ่ม

“ดูในมุมผู้ใหญ่แล้วถือว่าเดินเรื่องดี แต่น่าจะมีเสียงหรืออะไรนิดหน่อย การที่ไม่ค่อยมีเสียงหรือคำพูด บางทีเด็กอ่านสื่อจากภาพอาจจะไม่เข้าใจ แต่ถ้าผู้ใหญ่รู้อยู่แล้วว่าการสื่อสารแบบนี้คืออะไร อยากให้มีเสียงบรรยายหรือภาษาจากตัวการ์ตูน และเวลาสั้นไป ควรเพิ่มเนื้อหาอะไรที่ได้มากกว่านี้”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“ผมโฟกัสที่โต๊ะทรงงานของในหลวง ร.9 น่าจะจำลองมาคล้าย ๆ กับของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ส่วนเรื่องการ์ตูน 3 มิติ เด็กไม่รู้หรือกว่าอันนี้คืออะไร ผีนาแห่งแล้ง ในหลวงทำฝนเทียม ควรจะมีคำพูด เพราะเด็กไม่รู้ยูดี ๆ เครื่องบินมาแล้วฝนตก จะเป็นการตื่นตาตื่นใจที่ฟังมาใส่หน้ามากกว่า แต่ไม่เข้าใจว่าเป็นอะไร ถ้ามีบทและมีการบอกเล่านิดนึงเด็ก ๆ น่าจะเข้าใจมากกว่า”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“หญ้าแฝกที่มีเป็นโมเดลเข้าไป และจะเห็นรากหญ้าแฝกด้านใน อันนั้นดีที่ทำให้เห็นว่าต้นมันแค่นี้แต่รากมันอุ้มดินไว้”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“ชอบในส่วนโรงหนัง แต่เห็นด้วยกับที่ควรจะมีบทพูด มีการอธิบาย”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“ชอบทุกจุดเลย เพราะไม่คิดว่าจะมีแบบนี้ในประเทศไทย พอเราไปเจอแล้วมันว่า เหมาะที่จะพาเด็กมาเรียนรู้ มาอยู่ตรงนั้น มาทำกิจกรรม การที่เราพูดเรื่องอะไรที่เกี่ยวกับในหลวงให้เด็กฟัง มีข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงได้เยอะมาก”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

“สิ่งที่ประทับใจชั้น 1 คือ ห้องทำงานของพระองค์ ห้องนั้นยังเราเดินลึกเข้าไป ทำให้เรายังเห็นโครงการ และพอเรามาเห็นห้องทรงงานทำให้รู้สึกกว่า ห้องแค่นี้สามารถทำโครงการได้มากมายขนาดนี้ และทำเพื่อประชาชน และยังเข้าไปดูคลิกอีก ตอนแรกที่มาที่นี้คิดว่าคงไม่มีอะไร แต่พอมาแล้วหนูไม่ได้เล่นโทรศัพท์เลย ยังเดินมาเห็นห้องนั้นรู้สึกซาบซึ้ง”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

(2) องค์ความรู้ที่ได้รับ

ผู้ให้ข้อมูลหลายท่านให้ความเห็นว่ามีความพึงพอใจในพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร โดยพึงพอใจโครงการต่าง ๆ ของพระองค์ที่ช่วยให้ประชาชนสามารถทำการเกษตรจนพัฒนาเป็นอาชีพได้ ซึ่งทางพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีการนำเสนอเนื้อหาอย่างละเอียด โดยแบ่งเนื้อหาเป็นส่วนต่าง ๆ ให้เข้าใจง่าย

“ประทับใจตรงอ่าวคุ้งกระเบน ไปบ่อยแต่ไม่เคยไปสถานที่อ่าวเลย ทำให้รู้ว่าที่ตรงนั้นมีป่า มีอะไรที่เราไม่รู้”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“องค์ความรู้ อาคาร 5 ชั้น 1 ตอนที่ไปจะมีเจ้าหน้าที่บรรยายแล้วได้ความรู้ว่าพิธีมีความสำคัญกับการเกษตร สถาบันของกษัตริย์ให้ความสำคัญกับการเกษตรอย่างไร มีเจ้าหน้าที่บรรยายให้เราฟัง และหลังจากนั้นจะเดินไปยังห้องฉายภาพยนตร์แอนิเมชัน 3 มิติ คิดว่าโอเคในระดับหนึ่ง ถ้าจะให้มากกว่านั้นได้เป็น 4-5 มิติ คิดว่าน่าจะดีกว่า เพราะว่าอยู่ด้านหน้า คนที่ไปน่าจะมีความรู้สึกว่าจะถ้าจะเลือกเข้าไปดูนี่คนน่าจะเข้าเยอะมากกว่าด้านหลังที่เป็น 7 มิติ”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

ผู้ให้ข้อมูลบางท่านมีความพึงพอใจในโซนจัดแสดงที่ 1 พระราชพิธีในวิถีเกษตรที่จำลองพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ที่มีการนำเสนอได้อย่างน่าสนใจ และเนื้อหาที่สื่อออกมาได้อย่างเห็นภาพ

“การได้เห็นพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญถือว่าเป็นความประทับใจแล้ว เพราะโดยทั่วไปจะเป็นระบบเซ็นเซอร์เสียง จะมีเสียงพระราชพิธีขึ้นมาเลย จะทำให้เรานึกถึงตอนที่นั่งดูทีวีเหมือนวันที่ทำพิธีจริง ๆ ทำให้รู้สึกเหมือนได้ไปยืนอยู่ใกล้ ๆ จำได้ว่าตอนที่ไปถึงถ่ายรูปรูปตรงนี้เลย เพราะประทับใจและทุกครั้งไปพยายามไปยืนดูและสังเกตว่ารูปร่างหน้าคนเขาจำลองมาจากหน้าคนจริงหรือมาจากจินตนาการ ยืนดูอยู่หลายรอบ มา 5 วันยืนดูทุกวันเลย เพราะว่าพิธีตรงนี้เราผ่านหลายรอบ ในส่วนของโรงหนัง 3 มิติด้านในจะเป็นนิทรรศการเล็ก ๆ ก็ดี”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

“ในภาพรวมประทับใจเพราะว่าเพิ่งไปครั้งแรก ที่เข้าไปเห็นของจริงหลังจากที่ดูผ่านสื่อมาแล้ว เขาจัดองค์ประกอบที่โอเค เหมาะกับการเรียนรู้ ถ้ามองเป็นกลุ่มคนเข้าไปชม เช่น คนที่เข้าไปชมอย่างเดียวยังไม่มีความรู้อะไร อย่างที่พี่บอก ว่านอกจากอ่านน่าจะมีย่อที่วีทีจะบรรยายให้มากยิ่งขึ้น และอาจจะมีการแสดงที่อาจจะมีการแสดงเคลื่อนไหวโดยการใช้นักแสดงเพื่อให้ที่น่าสนใจ อาจจะไม่ต้องมีทุกวัน เพื่อเรียกคนเข้าไปดู”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

(3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 ดังนี้

- ด้านสื่อการนำเสนอ

อย่างไรก็ตาม มีข้อเสนอแนะสำหรับการจัดนิทรรศการให้มีความน่าสนใจมากขึ้น เช่น การจัดสื่ออิเล็กทรอนิกส์เข้ามาเพื่อเพิ่มลูกเล่นให้น่าสนใจสำหรับผู้รับบริการที่เป็นกลุ่มวัยรุ่น หรือมีการเข้าถึงเนื้อหาในนิทรรศการได้ง่ายยิ่งขึ้น เช่น การมี QR Code และเพิ่มแผ่นพับให้รายละเอียดสถานที่ต่าง ๆ ในโครงการ

“มีหลายด้าน ทั้งด้านวิชาการและการเอ็นเตอร์เทนด้วย เพิ่มเติมนอกจากเรื่องของเทคโนโลยี อยากจะให้ มีแผ่นพับบอกสถานที่ เหมือนเวลาเราไปเที่ยวสวนสัตว์ เพื่อให้เขาเห็นว่าเรื่องที่เขาสนใจอยู่ตรงไหน ช่วยผู้ที่เข้ามาไปดูได้หมด หรือเลือกที่เขาอยากดูได้”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

สำหรับสื่อบางประเภท เช่น สื่อภาพยนตร์มีความเข้าใจยากอยู่บ้าง นั้นเป็นเพราะไม่มีคำบรรยาย ผู้รับบริการต้องใช้จินตนาการช่วยซึ่งบางคนอาจจะไม่เข้าใจ เพราะสื่อที่ออกมาเป็นเพียงแค่เสียงประกอบกับตัวการ์ตูนเท่านั้น อาจจะต้องใช้เสียงที่มีอัตลักษณ์และคำบรรยายที่สื่อความหมายได้มากขึ้น

“สื่อภาพยนตร์ที่ฉายรู้สึกว่าจะบางตัวจะดูยาก เหมือนกับให้เราจินตนาการเอง เพราะว่าไม่มีคำบรรยาย มีแค่เสียงกับ Sound มากับตัวการ์ตูน ผมคิดว่าภาพยนตร์ที่ผลิตแล้วและแสดงอัตลักษณ์ตัวตนด้วยเสียงที่จะสื่อโดยตรงออกมาได้บ้างจะดี”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

นอกจากนั้น สื่อที่อาจจะเพิ่มขึ้นเพื่อเพิ่มความสนใจให้กับผู้รับบริการต่อยอดจากเนื้อหาในนิทรรศการ เช่น ในส่วนของรายละเอียดพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ถ้ามีสื่อเสมือนจริงในรูปแบบ 3 มิติ หรือเป็นการแสดงแสง สี เสียง หรือจอ LED ฯลฯ เพื่อจำลองเหตุการณ์ของพระราชพิธี จะทำให้เห็นภาพความยิ่งใหญ่ของพิธีนี้ และเห็นว่าสถาบันพระมหากษัตริย์ได้ให้ความสำคัญต่อการทำเกษตรกรรมของคนไทย รวมไปถึงการให้ข้อมูลเชิงลึกกว่าที่นำเสนอ เนื่องจากเนื้อหาโดยรวมครอบคลุมแต่ยังสามารถนำเสนอให้ละเอียดและมีเรื่องราวมากกว่านี้

“เราลองนึกถึงบรรยากาศสนามหลวงเวลาถ่ายทอด เราจะเห็นประชาชนวิ่งเข้าไปที่จะเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าว ตรงนี้น่าจะมี ซึ่งเรามีเฉพาะส่วนของแสดงหลักในพระราชพิธีแต่เราไม่เห็นประชาชนวิ่ง อาจจะเป็นนิทรรศการที่ 2 หลังจากนิทรรศการจบว่าเห็นประชาชนวิ่งเข้าไป ถ้าเป็นผมอาจจะเรียก 3 นิทรรศการ นิทรรศการที่ 1 คือเหมือนมีในหลวงมาประกอบพระราชพิธี ส่วนที่ 2 พระยาแรกนาขวัญปฏิบัติหน้าที่เหมือนที่แสดงอยู่แล้ว ส่วนที่ 3 ส่วนที่ประชาชนเข้ามาเก็บเมล็ดพันธุ์ ผมคิดว่าน่าจะบอกเด็กได้เลยว่าความสำคัญของกษัตริย์ที่จะให้การทำงานบำรุงด้านการเกษตรกับพลนิกร จะยกระดับขึ้นมาเลยว่าเราได้รับความสำคัญที่กษัตริย์มาดูแล ถ้ามีแสงที่จะแสดงในลักษณะที่เหมือนจริงอย่างเช่น พระอาทิตย์ที่สาดส่องลงมาเป็นลำแสงคิดว่าน่าจะสว่างขึ้น เหมือนยังไม่ค่อยมีแสงที่เคลื่อนไหว มีแค่ Sound กับแสงที่ 2 ไปในทิศทางที่กำหนดเท่านั้น ลักษณะเหมือนเป็น Light and sound เพื่อที่จะทำให้น่าสนใจมากขึ้น หรือตัวหุ่นบางตัวถ้าจะสามารถขยับตัวได้บ้างจะดูสมจริงมากขึ้น”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

“พอเราเห็นภาพเราจะอิน เราจะเห็นภาพพระราชพิธีตั้งแต่ต้นจนจบ แต่ว่าข้อดีที่เอามานำเสนอมันเป็นข้อดีสั้น ๆ ข้อดีเดียว เลยรู้สึกว่าได้มากกว่านี้ไหม ถ้าในส่วนที่เหลือในกิจกรรม ถ้าเพิ่มเป็นในสื่อมีเดียอื่น เป็นวีดิทัศน์ประกอบการบรรยาย ที่เพิ่มมาด้านข้างจะสมบูรณ์ ส่วนแสงกับสีถ้าเพิ่มความสมจริงได้จะดีเยี่ยม แต่ถ้าวันแรกที่เข้าไปเลยที่ไปสัมผัสก็รู้สึกว้าว เพราะทุกอย่างดูน่าสนใจ และมีสื่อมีข้อมูลประกอบ สำหรับผมเบื้องต้นเพียงพอ ถ้าคนคนหนึ่งที่ไม่เคยสัมผัสเลยแล้วเป็นเด็กสมัยใหม่วัยรุ่น ที่เข้าไปอยากค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมผมคิดว่าเพียงพอในระดับหนึ่ง แต่ถ้าเข้าไปแบบอยากรู้เลยให้อินไปเลยอาจจะต้องเพิ่มเติมอื่น ๆ ที่มีข้อมูลเชิงลึกกว่านี้”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

“ถ้ามองภาพรวมถ้าคนที่ไม่เคยไปเลยน่าจะรู้สึกโอเคแล้ว แม้แต่โรงหนัง 3 มิติก็เป็นความว้าวของเด็กรุ่นใหม่แล้ว แต่ผมว่าถ้าจะมาเป็นตัวโมเดลขึ้นมาในลักษณะของการให้เห็นภาพในพิธี เด็กจะมีความสนใจในอีกรูปแบบหนึ่ง แต่ด้วยยุคนี้น่าจะมีวิธีการให้ตรงพิธีทำเป็น 3 มิติได้ คิดว่าเด็กรุ่นใหม่ น่าจะได้เรียนรู้มากขึ้น เขาน่าจะสนใจมากขึ้น แต่ว่าในพื้นฐานแล้วดูขลัง แต่ถ้าในมุมที่มีเสียงบรรเลงถ้าเปลี่ยนจากแค่เสียงบรรเลงเป็นภาพเคลื่อนไหวด้วยเหมือนเป็นจอ LED แล้วเอาภาพในแต่ละปีที่เกิดขึ้นจริงเป็นการฉายวนไปว่าในปีล่าสุดเป็น

อย่างไร เขาจะสามารถเห็นภาพ ที่สามารถเข้าไปแล้วมันว่าตั้งแต่ตัวโมเดลแล้ว
บวกกับจอ LED ที่เห็นภาพขนาดใหญ่จะทำให้ดูน่าสนใจมากขึ้น”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

“ผมคิดว่าในส่วนของการแยกส่วนประกอบทั้งสี่ของพระยาแรกนาขวัญ
ส่วนประกอบที่จัดแสดง ผมว่าตัวหนังสืออ่านยากเพราะว่าเป็นอะคริลิกใสและ
ตัวหนังสือสีขาวค่อนข้างที่จะอ่านลำบากอยู่ แต่ถ้าเพิ่มความสมบูรณ์อาจมีจอ
ที่เป็นวิดีโอ หรือเป็นคำอธิบาย ซึ่งตอนนี้เด็กที่ไปดูส่วนใหญ่อ่านหนังสือไม่ถึง
8 บรรทัด ถ้ามีตรงนั้นมาเสริมจะมาเพิ่มรายละเอียดแต่ละส่วนประกอบได้
และในส่วนของพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ถ้าหากจะเพิ่มกิจกรรมตรงนี้
หรือคนที่ไม่เข้าชมให้รู้สึกว่าเขาได้ไปร่วมพิธีอาจจะเป็น ตรงพื้นมันเป็น
ซีเมนต์ ถ้าปรับพื้นให้เป็นเหมือนกับทรายหรือว่ามีข้าวเปลือกมาโรยไว้ ให้ผู้มา
เข้าชมร่วมกิจกรรมเก็บเมล็ดพันธุ์เพื่อเป็นขวัญถุง สร้างกิจกรรมตรงนั้นขึ้นมา
และแนะนำให้ไปทดลองปลูก เพราะเรามีฐานต่อไปให้เพาะพันธุ์พืช ให้นำตรงนี้
ไปต่อยอดจะได้เสริมกิจกรรมขึ้นมา”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

“อยากจะให้เพิ่มการทำนายในแต่ละปีมีการทำนายไว้ว่าอะไรเมื่อมา
เปรียบเทียบกับปีต่อไป แล้วใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวอะไรในการหว่าน เป็นเหมือนการ
รวมประวัติของแต่ละปีว่าพระโคกินอะไร อาจจะเป็น 7 มิติที่เราเข้าไปอยู่ในโลก
เหมือนจริงที่ทำพิธีจรดพระนังคัล เหมือนเราเข้าไปอยู่ในตรงนั้นได้เป็น
Animation ผสมกับบรรยากาศมีทั้งแสงสีเสียง อยู่ในนั้น เด็กๆ สมัยนี้เขาคงไม่
ไปนั่งดูพิธี คิดว่าต้องเป็นคนที่มีอายุค่อนข้างเยอะแล้ว แต่ว่าจะอย่างไรให้เด็ก
สนใจ เป็นเหมือนฤดูกาลเริ่มต้นของการทำการเกษตร”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

- เพิ่มเส้นทางการเดินชม หรือสื่อประกอบการเข้าชม

การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคาร 5 ชั้น 1 มีการแบ่งนิทรรศการออกเป็นสัดส่วน
แต่ด้วยขนาดพื้นที่กว้างขวาง อาจทำให้ไม่สามารถเดินชมด้วยตนเองได้ ต้องมีเจ้าหน้าที่นำชม
ดังนั้น ผู้ให้ข้อมูลบางท่านให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำเส้นทางเข้าชม เช่น การทำลูกศรชี้ต่าง ๆ
เพื่อสามารถเดินดูได้ด้วยตนเอง หรือเพิ่มเอกสารแนะนำสถานที่ เพื่อให้ผู้รับบริการรับทราบ
รายละเอียดของแต่ละสถานที่อยู่ส่วนใดบ้าง เป็นต้น

“คิดว่าการจัดพื้นที่แสดงเหมาะสมแล้ว แต่การพาชมถ้าไม่มีวิทยากรเราจะเดิน
มั่ว แต่ถ้ามีเส้นทางจะสามารถเดินได้ จะได้ว่ารู้ว่าควรดูอะไรก่อน”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“ถ้าทำเส้นการเดินทางเหมือนที่โรงพยาบาล และมีแท่นป้ายบอกเลยว่าถ้าเป็นเส้นสี
เหลืองคุณจะไปดูอะไร การเดินจะไม่งงแล้วไม่สะเปะสะปะ”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“ก่อนที่จะเข้าทำโบรชัวร์ไปเลย ว่าสถานที่นี้ชั้นนี้เป็นอาคารแสดงอะไร ให้มี
รายละเอียดก่อนที่เขาจะเข้าไป ห้องน้ำอยู่ตรงไหนร้านค้าแพอยู่ตรงไหน ถ้ามีให้
เขาดูหน่อยเขาจะไม่สับสนจะสามารถเข้าไปเองได้ ถ้าไปเป็นคณะเขาจะไม่ให้
สะเปะสะปะอยู่แล้ว จะมีวิทยากรนำชมเป็นคณะ”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

- การใช้โซลาร์เซลล์

อีกประเด็นที่น่าสนใจคือ ผู้ให้ข้อมูลบางท่านให้ความเห็นว่าควรนำเรื่องของโซลาร์เซลล์
มาใช้ เพราะปัจจุบันมีเรื่องกระแสของการอนุรักษ์พลังงาน น่าจะเป็นสิ่งที่ดีและเข้ากันกับเนื้อหา
ที่ให้เห็นถึงคุณค่าของการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรการเกษตร

“ถ้าพูดถึงพิพิธภัณฑ์ในการดูแลตัวเองระบบโซลาร์เซลล์น่าจะนำมาใช้ พื้นที่เป็น
พื้นที่ที่สามารถใช้พลังงานแสงอาทิตย์ได้เลย และเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้วย ช่วงนี้
การประหยัดพลังงานหรือการใช้พลังงานโซลาร์เซลล์เป็นทางเลือกที่ดี”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

อีกประเด็นที่มีการพูดถึงและมีข้อเสนอแนะจากผู้ให้ข้อมูล คือ เรื่องของสภาพอากาศ
เนื่องจากสภาพอากาศที่ค่อนข้างร้อน และโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ฯ มีทั้งพิพิธภัณฑ์ในอาคาร
และพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง โดยเฉพาะในช่วงหน้าร้อนถึงแม้จะเป็นในอาคาร แต่มีบรรยากาศที่ร้อน
ดังนั้นควรมีการปรับปรุงเรื่องสภาพอากาศให้เย็นสบายขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์
ทำให้เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้ มีความผ่อนคลายมากขึ้น

“ตอนที่เราไปเกือบจะถึงหน้าร้อนอยู่แล้วเขาคงไม่ได้เปิดแอร์ น่าจะกว้างเกินไป
เลยไม่ได้เปิด”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“คิดว่าถ้ามันเย็นเหมือนห้างคนน่าจะไปได้เนอะ ถ้าร้อนคิดว่าคงจะไม่มีใครไป
ชั้น 2 ไม่ได้เปิด มีพัดลมตั้งเป็นจุด ๆ”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“ถ้าอย่างผู้ใหญ่พออดทนได้ แต่ถ้ายังเด็ก ๆ ร้อน ๆ เขาไม่เอาแล้ว”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

สรุปภาพรวมความพึงพอใจต่อพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติ 5 ชั้น 1 ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจในเรื่องของรูปแบบการนำเสนอที่ดูสมจริง องค์ความรู้เทคนิคต่าง ๆ มีข้อเสนอแนะในเรื่องของสื่อ และต้องการให้พัฒนาจอวิดีโอทัศน์ การอธิบายในลานจัดแสดงมากขึ้น และเพิ่มเรื่องของ Light and sound เพื่อที่จะสร้างความตื่นตาตื่นใจ เพิ่มมิติของตัวหุ่น เพิ่มกิจกรรมให้ผู้รับบริการเก็บเมล็ดพันธุ์ มีการปรับพื้นที่เป็นพื้นซีเมนต์ให้เป็นพื้นทรายเพื่อความสมจริง สร้างกิจกรรมให้ผู้รับบริการสามารถเก็บเมล็ดไปเป็นขวัญถุงได้ นอกจากนั้นเพิ่มข้อมูลเกี่ยวกับคำทำนายของพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญในแต่ละปี เช่น พระโคกอินอะไรและมีความหมายแตกต่างกันอย่างไร เป็นต้น

2) การจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2

พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 เป็นการจัดแสดงเกี่ยวกับการเกษตรของไทย การจำลองวิถีชีวิตของคนไทยในอดีต รวมถึงพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรที่มีต่อเกษตรกรไทยในหลาย ๆ ด้าน มีการจัดแสดงทั้งหมด 6 โซน

ตารางที่ 4.2 โซนจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2

		
โซนจัดแสดงที่ 1 เกษตรไทย เกษตรโลก	โซนจัดแสดงที่ 2 มหัศจรรย์แห่งท้องทุ่ง	โซนจัดแสดงที่ 3 วิถีเกษตรลุ่มน้ำ

		
โซนจัดแสดงที่ 4 ตลาดเก่าชาวเกษตร	โซนจัดแสดงที่ 5 น้อมนำคำพ่อสอน	โซนจัดแสดงที่ 6 นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

คณะวิจัยแบ่งผลการวิจัยออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ ความพึงพอใจ องค์ความรู้ที่ได้รับ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

(1) ความพึงพอใจ

จากการวิจัยความพึงพอใจต่อพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 ผู้ให้ข้อมูลพึงพอใจด้านบรรยากาศและความรู้สึกร่วม เพราะเมื่อเข้าไปชมพิพิธภัณฑ์ ผู้ให้ข้อมูลหลายคนรู้สึกชื่นชอบในบรรยากาศ สนุกกับบรรยากาศของนิทรรศการที่จัดให้เหมือนเป็นตลาดที่บางคนอาจเคยไปเที่ยวชมตอนเด็ก ๆ หรือในสมัยก่อน และสามารถบอกเล่าถึงบรรยากาศในอดีตให้คนรุ่นหลังรับรู้ได้

“เดินขึ้นไปแล้วรู้สึกสนุก และร้านค้าเป็นร้านเก่า ๆ เราเป็นเหมือนเด็กยุคใหม่ที่ไม่สามารถเห็นภาพแบบนี้ได้อีกแล้ว พอเดินขึ้นไปแล้วรู้สึกว่ายังดีที่มีที่นี่และอนาคตถ้ามีลูกหลานและยังมีที่นี่ให้ดู รู้สึกภูมิใจ”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“เข้าไปแล้วรู้สึกว่ ตอนเด็ก ๆ เราเคยเห็นภาพแบบนี้ แต่พอโตมาบางสิ่งบางอย่างไม่ได้เห็นในตอนที่เราโตมาแล้ว”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“ประทับใจ ที่มีการจัดตรงร้านค้าน่าสนใจ พอเข้าไปในงานวัดมีทั้งรางวัลและเปิดเพลงน่าสนใจ”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“ชอบร้านกล้วยเดี่ยว ร้านขายของ ได้เห็นบรรยากาศเก่า ๆ ได้เห็นร้านค้าสมัยก่อน”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“ถ้าพ่อแม่พาลูกไป แล้วเขาจะบอกว่าอันนี้คือสมัยของพ่อแม่เป็นแบบนี้”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“เวลาที่ไปดูจะรู้สึกว่ามันยังมีอยู่อีกหรือ อย่างเช่น แป้งฮอลลิวู้ด”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“ชอบ...เหมือนกับพาเราย้อนอดีต ซึ่งคนรุ่นนี้เคยเห็นบรรยากาศแบบนี้ตอนเด็ก ๆ แต่ว่าเลือนหายไปตามยุคสมัย ทำให้เราย้อนรำลึกความหลังในชีวิตได้ การที่เรารำลึกความหลังได้เป็นความประทับใจอย่างหนึ่งที่ทำให้เราได้นึกเรื่องราวเก่า ๆ ในชีวิต ทำให้เราได้นึกย้อนว่าเราได้ผ่านอะไรมาในชีวิตบ้าง ทำให้เราได้ดีมาก เรื่องของวิถีชีวิต มีทั้งตลาด มีวิถีชีวิตทางการเกษตรว่าด้วยเรื่องของเครื่องมือเครื่องมือ รวมไปถึงมีร้านเกสซ์ ร้านตัดผม และตรงที่ตลาดน้ำเรารู้สึกว่าถ้าเป็นหญ้าเทียมขึ้นมาหรือว่าเป็นต้นไม้ริมคลองขึ้นมาเสริมตรงนั้นจะทำให้บรรยากาศสมจริงขึ้นมากกว่านี้ และเรื่องถ้าเป็นน้ำไหลได้จริงหรือเป็นน้ำวน หรือทำให้เรือขยับได้บนผิวน้ำจริง แต่ไม่รู้ว่าจะด้วยความขึ้นของน้ำจะเข้ามาในพิพิธภัณฑ์ไม่ได้ก็เข้าใจอยู่ แต่ว่าควรจะใช้เทคนิคอะไรเข้ามาในส่วนของการจัดแสดงของพิพิธภัณฑ์ ผมมองว่ามันทำได้”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

(2) ด้านองค์ความรู้ที่ได้รับ

จากรูปแบบการจัดนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติ 5 ชั้น 2 ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่าเป็นการออกแบบ และนำเสนอเรื่องราวที่สื่ออารมณ์ออกมาได้เข้าใจง่าย สัมผัสได้ถึงบรรยากาศวิถีชีวิตคนไทยในสมัยก่อน การอยู่อย่างพอเพียง นอกจากนั้นยังได้รับความรู้เกี่ยวกับการค้าผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร สามารถนำไปต่อยอด นำองค์ความรู้ไปใช้ต่อได้ รวมถึงรู้เรื่องราวเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นที่หลายคนอาจไม่ทราบมาก่อน ผ่านสื่อการนำเสนอที่น่าสนใจมากกว่าการทำให้เป็นข้อความให้ผู้รับบริการยืนอ่าน

“เป็นไอเดียที่ดีมาก บางทีสิ่งที่เราเห็นด้านหน้าอาจจะสื่ออารมณ์ของเราได้ดีกว่าที่เราจะไปยืนอ่าน เป็นสิ่งที่ดีมาก อย่างชั้น 2 ทำให้เราได้สัมผัสถึงเมื่อก่อน

ว่าเป็นอย่างไร แต่ปัจจุบันเปลี่ยนไปขนาดไหนแล้ว สิ่งที่เขาถ่ายทอดในชั้น 2 ถือว่าดีมาก ๆ ประทับใจมาก”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“ยังมองในเรื่องของสื่อ อย่างเรื่องหนังตะลุงบางที่เด็กรุ่นใหม่ ไม่รู้ว่าคืออะไร เราอาจจะเปิดหัวให้เขาได้ว่า สิ่งนี้คือหนังตะลุง ถ้าเขาสนใจเขาอาจจะเอาไปสื่อสารเองได้ แต่ถ้าไม่มีข้อมูลอะไรเลยเขาอาจจะสานต่อไม่ได้ ถ้าเป็นเรื่องของประโยชน์ที่จะเอามาใช้ในชีวิตประจำวัน เรามองว่าวัฒนธรรมบางอย่างมันเกิดขึ้นและบางสิ่งลบล้างหายไป เหมือนกับให้เราได้สนุกกับวัฒนธรรมต่าง ๆ รู้สึกว่าตรงนี้ที่เราสามารถนำไปใช้ได้”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“ร้านแบบนี้วัยรุ่นยุคใหม่น่าจะชอบ ถ้าใครไปทำร้านหรือทำอะไรที่มันออกแนว ยุคโบราณคนจะเข้าเยอะ เพราะคนสมัยนี้ชอบถ่ายรูป เดี่ยวนี้มันเป็นยุค Social”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“วิถีชีวิตของคนสมัยก่อน อยู่ได้โดยไม่ต้องไปพึ่งเทคโนโลยีมากนัก สมัยก่อนทำไม่เขาถึงอยู่ได้โดยที่เขาไม่แค่นี้ ไม่ต้องให้ใหญ่โตหรือว่าหรูหราที่อยู่ได้ ชีวิตแบบพอเพียง ธุรกิจการอบครัว”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

(3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 คือ

- **ด้านสื่อการนำเสนอของพิพิธภัณฑ์** ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มองว่าโดยภาพรวม มีการจัดแสดงได้ดีอยู่แล้ว มีความน่าสนใจและสื่อถึงวิถีชีวิตของวิถีการเกษตรแบบชุมชนได้ดี รวมถึงการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริได้อย่างละเอียดครบถ้วน อย่างไรก็ตามมีส่วนที่ควรปรับปรุงและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อให้พิพิธภัณฑ์มีชีวิตชีวน่าสนใจเพิ่มขึ้น โดยสื่อที่ใช้นำเสนอควรปรับปรุงโดยเฉพาะเรื่องของเสียง ทั้งความชัดเจนและเสียงประกอบต่าง ๆ ให้ดูมีความสมจริงมากขึ้น หรือเรื่องของแสงที่อาจจะเพิ่มลูกเล่นการจัดแสงให้เหมาะสมกับบรรยากาศ เช่น ช่วงเช้าสื่อความสดชื่นของวันใหม่ ช่วงกลางวันคือช่วงของการใช้ชีวิต เป็นการเสริมเนื้อหาที่มีความสมจริงอยู่แล้วให้มีบรรยากาศให้ผู้รับบริการมีความรู้สึกร่วมไปด้วย

“เรื่องของแสงผมว่ายังดูมืดมิดจนเกินไป เราไม่สามารถมองออกได้ว่าเรามาดูเรือตอนกลางวันหรือตอนกลางคืนกันแน่ ต้องทำให้ชัดเจนว่าเรามาชมบรรยากาศเป็นบรรยากาศตอนเช้าหรือว่าตอนไหน ยังไม่ชัด ยังเป็นบรรยากาศเดียวกันหมดเลย ในเรื่องของแสงอย่างเช่นตลาดน้ำ เราเข้าใจว่าน่าจะเป็นตอนเช้า บรรยากาศที่จะนำเสนอต้องนำความสดชื่นมา ส่วนร้านตลาดพวกเครื่องดื่มของมีนมน่าจะเป็นในตอนเย็นที่เราเห็น หรือเรื่องของการจับสัตว์น้ำควรจะ เป็นภาพตอนกลางวันที่เขาออกไปทำมาหากิน”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

“ถ้าจะให้เพิ่มมีอยู่เรื่องเดียวเลยคือเรื่อง sound เหมือนมีเซนเซอร์ พอเราเดินไปจุดนั้นแล้วมีเสียงบรรยากาศขึ้นมา เช่น ตลาดจะมีเสียงคนจอบแจกันในยามเช้า หรือจะเป็นตรงเรือมีเสียงชุมชน เหมือนมีเสียงว่าเราอยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ มีเสียงประกอบจะช่วยเสริมอารมณ์ของคนชมนิทรรศการได้ ส่วนที่ชอบจะชอบโซนร้านค้าสมจริงและได้อารมณ์มาก มีของสมัยเรา ของโบราณ ๆ ที่หายาก ๆ ยังหามาได้ และมาจัดแสดง”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

“ส่วนของผมโดยภาพรวมคือดีเลย แต่ถ้าบอกว่าอยากให้เสริมอะไร ผมอยากให้เสริมความมีชีวิตเข้าไป ความมีชีวิตของตลาด ร้านกาแฟ มีชายจริง ๆ”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ เมษายน 2567

- การนำของจริงมาจัดแสดง ทั้งนี้การจัดแสดงบางส่วน เช่น เรื่องของสมุนไพรที่จัดแสดงในขวดโหล หรือภาพวาด ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรนำของจริงให้ผู้รับบริการสามารถสัมผัสได้ ตมกลิ้งได้ เพื่อเพิ่มความสมจริงมากยิ่งขึ้น

“ในเรื่องของสมุนไพรต่าง ๆ ถ้าจำไม่ผิดมันจะเหมือนภาพวาด ถ้าสมมุติเด็กไปดูจริง ๆ เขาจะศึกษาจริง ๆ จะไม่เห็นว่ามันแบบไหน ซึ่งมีความต่างจากความเป็นจริง อยากให้เสริมตรงนั้นเพื่อที่จะได้ชัดเจนขึ้น และในเรื่องของสมุนไพรที่อบแห้งมีกลิ่นอะไรที่เป็นสรรพคุณเฉพาะตัว อยากให้สามารถดมได้ สัมผัสได้ แต่อันนี้วางไว้ในหลอดแก้ว เขาชมได้อย่างเดียวแต่ว่าในเรื่องของกลิ่นกับรสจะช่วยเสริมกัน แต่ว่าโดยภาพรวมดีแล้ว”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ เมษายน 2567

- **เพิ่มความสว่าง** เนื่องจากพื้นที่การจัดแสดง อาทิ โชนจัดแสดงที่ 2 มหัศจรรย์แห่งท้องทุ่ง โชนจัดแสดงที่ 3 วิถีเกษตรลุ่มน้ำ และโชนจัดแสดงที่ 4 ตลาดเก่าชาวเกษตร บรรยากาศในการจัดแสดงค่อนข้างมืด ควรมีการเพิ่มแสงสว่างให้มากยิ่งขึ้น

“ที่นั่งไม่ค่อยมี โชนที่เป็นบ้านชั้น 2 ควรจะใส่ไฟแสงสีเข้าไปหน่อยมันมืดเกินไป ให้สว่างเพิ่มขึ้นไปอีก หรือจะใส่เป็นสีส้มให้ดูน่าตื่นตาตื่นใจ จะได้ไปดูว่าตรงนี้เขาทำอะไรปลูกพืชผักสวนครัว”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

- **จัดกิจกรรมย้อนยุค** นอกจากนั้นผู้ให้ข้อมูลได้มีข้อเสนอแนะให้ทางพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้จัดกิจกรรมย้อนยุคดังเช่นที่จัดแสดงในนิทรรศการ เนื่องจากคนในยุคปัจจุบันที่อยู่ในกระแสของเทคโนโลยี มีความต้องการที่กลับไปใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายดังเช่นในอดีต โดยอาจจะใช้เทศกาลสำคัญของคนไทย เช่น วันพ่อ หรือวันที่มีคณะมาเยี่ยมชมจำนวนมาก กำหนดธีมในการทำกิจกรรมในวันนั้น ๆ เป็นต้น

“เป็นบรรยากาศที่รุ่นเราเคยสัมผัสมา คนที่อายุประมาณนี้ อย่างที่หลายคนบอกว่ามี sound แต่ถ้าพิพิธภัณฑ์จะจัดบรรยากาศแบบนี้เป็นตลาดจริงเลย ให้คนได้สัมผัสบรรยากาศแบบนี้บ้าง อาจจะเป็นเทศกาลทำให้น่าสนใจ หรือจะเป็นช่วงวันพ่อ ที่มีตลาดในลักษณะแบบนี้ มีการแต่งตัวหรือใช้เงินในลักษณะที่ใช้เฉพาะกิจกรรมแบบนี้ ผมว่าทุกวันนี้คนพยายามหาที่กลับไปสู่ยุคเก่า ๆ คนที่อยู่ในเมืองอยากจะไปอยู่ตามป่าตามดง เหมือนโลกมันเปลี่ยน เรากลับย้อนไปในที่ไม่มี ความเจริญ อยากได้เหมือนที่ทุกคนบอกว่าให้มีแสงสีเสียง เพื่อสร้างบรรยากาศ จริง ๆ มันดี ที่เขาหาขาย เราแกล้ง ๆ ไปหาบ แค่ว่าเรามันไม่ได้แมทกับตรงนั้นเอง ถ้าแมทก็คงจะเหมือนจริงมากกว่า”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

“ส่วนสิ่งที่อยากเพิ่มน่าจะของจริงเลย นอกจากให้ได้เห็นภาพจากนิทรรศการ อย่างที่บอกว่าอาจจะไม่ต้องมีทุกวันก็ได้ ลองเป็นแคมเปญว่าเป็นอย่างไร อาจจะเป็นวันที่คนเข้าไปดูเยอะในวันนั้นเพิ่มกิจกรรมให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

โดยสรุปความพึงพอใจต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดค่อนข้างพอใจ และมีความรู้สึกตื่นเต้น สนุก ชื่นชอบวิธีการนำเสนอวิถีชีวิต

การเกษตรแบบชุมชน การทำตลาด จำลองบรรยากาศคนในท้องถิ่นได้ดี มีองค์ความรู้ในเรื่องของเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจน ส่วนข้อเสนอแนะที่ต้องการให้ปรับปรุง ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ให้ความเห็นในทางเดียวกันคือการพัฒนาสื่อการนำเสนอให้มีความน่าสนใจและสมจริงมากยิ่งขึ้น เพิ่มการแสดงแสงเสียงเข้าไปเสริมบรรยากาศ เพิ่มความรู้สื่อร่วมให้เหมือนอยู่ในเหตุการณ์จริง จะช่วยให้การรับรู้เนื้อหาของนิทรรศการมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย เพราะสามารถดึงดูดความสนใจให้ผู้รับบริการมุ่งความสนใจไปที่นิทรรศการได้

3) การจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์หัตถกรรม อคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3

พิพิธภัณฑ์หัตถกรรม อคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3 เป็นการจัดแสดงนิทรรศการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องราวของหัตถกรรมพืช เพื่อให้เข้าใจถึงคุณค่า ความหมาย ความสำคัญที่สะท้อนความหลากหลายของหัตถกรรมอันเป็นมรดกที่มีคุณค่าและให้ประโยชน์มากมาย และร่วมสืบสานพระราชปณิธานตามรอยเจ้าฟ้านักอนุรักษ์ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี แบ่งการจัดแสดงเป็น 4 โซน ได้แก่

ตารางที่ 4.3 โซนการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์หัตถกรรม อคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3

	
<p>โซนจัดแสดงที่ 1 แรงบันดาลใจ...เจ้าฟ้านักอนุรักษ์</p>	<p>โซนจัดแสดงที่ 2 หัตถกรรมสร้างชีวิต</p>
	
<p>โซนจัดแสดงที่ 3 หัตถกรรมตามนิเวศ</p>	<p>โซนจัดแสดงที่ 4 อนุรักษ์หัตถกรรม...ทำได้</p>

คณะวิจัยแบ่งผลการวิจัยออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ความพึงพอใจ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

(1) ความพึงพอใจ

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่พึงพอใจการจัดแสดงที่มีพระบรมฉายาลักษณ์ของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จัดแสดงอย่างยิ่งใหญ่ สวยงาม นอกจากนี้ยังมีการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการอนุรักษ์พันธุ์พืชที่พระองค์ให้การอนุเคราะห์อย่างละเอียด ชัดเจน

“ตรงนี้ไปถึงสิ่งแรกที่รู้สึกคือตอนที่เห็นพระเทพฯ ชื่อคือพิพิธภัณฑ์ในหลวง แต่พอเราไปถึงเราเห็นสมเด็จพระเทพฯ เป็นพระบรมรูปของพระองค์ ยืนสง่าอยู่ด้านใน ทุกคนคุกเข่าหมดเลยเพื่อที่จะได้ถ่ายรูปกับพระบรมรูปของพระองค์ ผมรู้สึกว่บรรยากาศกับพื้นที่ตรงนั้นสมบูรณ์อยู่แล้ว และมีนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการอนุรักษ์พันธุ์พืชที่พระองค์ให้การอนุเคราะห์อยู่ในตอนนี้ชัดเจนดี”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

(2) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ข้อเสนอแนะในเรื่องของการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ทางเดิน หรือการระบายอากาศ เพราะนิทรรศการบางโซนต้องถอดรองเท้า บางครั้งจะมีกลิ่นไม่ถึงประสงค์ ออกมาทำให้เสียบรรยากาศการเข้าชมได้

“จริง ๆ ตรงนี้โอเค เป็นอีกไฮไลต์หนึ่งแต่วันที่เข้าไปตอนถอดรองเท้าไม่โอเค ทุกอย่างดีหมด แต่พอกลิ่นเท้า กลิ่นอะไรขึ้นมา ไม่รู้จะแก้ปัญหาอย่างไร เรามีวิธีการอะไรทำให้ตรงนี้ไม่มีกลิ่น อาจจะมีถุงเท้าสวมเข้าไปดีไหม”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

4) พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4

พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4 เป็นการจัดการแสดงนิทรรศการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องราวของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ผู้เข้าชมได้รู้จักเรื่องราวของธรรมชาติเกี่ยวกับป่าดงพงไพร โดยแบ่งการจัดแสดงออกเป็น 4 โซน ดังนี้

ตารางที่ 4.4 โชนการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4

	
<p>โชนจัดแสดงที่ 1 สมดุลงแห่งธรรมชาติ</p>	<p>โชนจัดแสดงที่ 2 เสียงแห่งธรรมชาติ (ป่ากลางวัน-ป่ากลางคืน)</p>
	
<p>โชนจัดแสดงที่ 3 น้อมนำพระราชดำริสเพื่อธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม</p>	<p>โชนจัดแสดงที่ 4 กลับคืนสู่วิถีธรรมชาติ</p>

จากการวิจัยความพึงพอใจต่อพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4 ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นว่า มีการจัดแสดงได้ค่อนข้างสมบูรณ์แบบ ไม่ต้องเพิ่มอะไร แต่อาจจะปรับปรุงในเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวกและการสร้างบรรยากาศเหมือนอยู่ในป่าจริง ๆ มากกว่านี้

“ว่าดีมากอีกจุดหนึ่งเลย ไม่ต้องเพิ่มอะไร ดีแล้ว ถ้าจะเพิ่มจริง ๆ คือทางเดินเดินเข้าไปต้องเป็นบรรยากาศ ต้องนึกถึงเวลาเดินป่าจะได้ยินเสียงเหยียบกิ่งไม้ใบไม้ แต่ผมไม่แน่ใจว่าพิพิธภัณฑ์จะจัดแสดงบรรยากาศให้เราได้อินถึงขนาดนั้นไหม เพราะว่าเป็นในอาคาร แต่ถ้าทำได้จะทำให้เราอินเหมือนอยู่ในป่าจริง ๆ”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

5) การจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ดินตล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7

พิพิธภัณฑ์ดินตล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7 จัดแสดงนิทรรศการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องราวความสำคัญของดิน เพราะดินเป็นฐานกำเนิดของสิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์ พร้อมผจญภัยไปในโลกใต้ดิน เรียนรู้และเข้าใจโลกใต้ดินผ่านภาพยนตร์ 4 มิติ 360 องศา ที่แสดงถึงความสำคัญของดิน มีการจัดแสดง 4 โชน ดังนี้

ตารางที่ 4.5 โชนการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ดินคลอง อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7

	
<p>โชนจัดแสดงที่ 1 ชีวิตในดิน</p>	<p>โชนจัดแสดงที่ 2 โรงภาพยนตร์ 4 มิติ 360 องศา ดินมีชีวิต</p>
	
<p>โชนจัดแสดงที่ 3 คืนชีวิตให้ผืนดิน</p>	<p>โชนจัดแสดงที่ 4 นักวิทยาศาสตร์ดินเพื่อมนุษยธรรม</p>

คณะวิจัยแบ่งผลการวิจัยออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ ความพึงพอใจ องค์ความรู้ที่ได้รับ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

(1) ความพึงพอใจ

ผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นว่า ภาพรวมการจัดแสดงดูดี สามารถจัดการพื้นที่ที่ค่อนข้างจำกัดได้ดี มีรูปแบบการแสดงที่น่าสนใจ แต่อาจรู้สึกอึดอัดหากเข้าชมเป็นหมู่คณะ เพราะสถานที่ส่วนนี้ค่อนข้างเล็กและแคบ

“คิดว่าเด็กน่าจะชอบตรงนี้ ตอนที่เราไปนั่งตรงเก้าอี้ เย็นนิดนึง”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“ถ้าพูดถึงระดับชั้นดินรู้สึกว้าโอเคเพราะว่าพื้นที่จำกัด ถือว่าโอเค ได้เห็นสิ่งที่อยู่ใต้ดิน รูปแบบการจัดแสดงโอเค”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

(2) องค์ความรู้ที่ได้รับ

ผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นว่า การเข้าชมพิพิธภัณฑ์ดินตล จะทำให้รู้ข้อมูลเชิงเทคนิคของสัตว์ต่าง ๆ มีการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษประกอบ รู้เรื่องราวเกี่ยวกับจุลินทรีย์สิ่งมีชีวิตในดิน แต่ควรมีแปลเป็นชื่อภาษาไทยที่เข้าใจง่ายประกอบ อย่างไรก็ตามทำให้ผู้รับบริการรู้จักสัตว์มากขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถนำความรู้ง่าย ๆ ไปใช้ชีวิตประจำวันได้ เช่น ความรู้ในการซื้อดิน หรือการสังเกตว่าที่ไหนมีไส้เดือน แสดงว่าที่นั้นมีคุณภาพดินดี อุณหภูมิเหมาะสม เป็นต้น

“ตรงนั้นมีเทคนิคอยู่แล้ว อันนี้ชื่อเป็นชื่อภาษาอังกฤษ บางทีเด็กไม่รู้หรืออันที่เป็นชื่อวิทยาศาสตร์ แต่ถ้าใช้คำว่าไส้เดือนเด็กน่าจะรู้ แมลงที่ไม่ดีคือแมลงที่กัดกินรากพืช แมลงที่ดีคือแมลงที่ขอนใช้ดินให้มันร่วน ให้ได้ความรู้ที่เด็กพอจะคู่ได้ ตรงที่เป็นชื่อวิทยาศาสตร์จะดูยากไปนิดนึง ควรจะมีแปลเป็นไทยข้างล่างใต้ชื่อภาษาอังกฤษ”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“สำหรับผมคิดว่าตรงไหนควรมีชื่อภาษาไทยติดด้วย”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“เขาช่วยย่อยซากพืชซากสัตว์ด้วย หรือเอาไปตกปลา มูลสามารถเอาไปทำเป็นปุ๋ยได้”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“ได้ใช้ในเรื่องของการเอาไปซื้อดินถุง ว่าทำไมเราถึงปลูกต้นไม้แล้วไม่งาม ต้องเอาไปปรับปรุงใหม่”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“ถ้าดินดีจะต้องมีสิ่งมีชีวิตอยู่ ไม่ว่าจะเป็แมลงหรือว่าไส้เดือน เพราะเรารดน้ำเสร็จจะมีไส้เดือนไต่ออกมา หลังจากนั้นผักเจริญงอกงามดี หลังจากนั้นต้นไม้เริ่มเหี่ยวแล้ว ไม่มีไส้เดือนออกมาแล้ว แสดงว่าดินเสื่อมสภาพแล้ว”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

(3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ข้อเสนอแนะ 2 ประเด็น คือ

- จำนวนผู้เข้าชมในแต่ละกลุ่ม

เนื่องด้วยพิพิธภัณฑ์ดินลตด้านในอาคารมีขนาดเล็ก ดังนั้นอาจมีในเรื่องความแออัดเมื่อมีการเข้าชมในกรณีที่คณะนั้น ๆ มีจำนวนผู้เข้าชมเป็นจำนวนมาก อาจมีความแออัด ซึ่งมีผลต่อการฟังการบรรยายของเจ้าหน้าที่นำชมที่ทำให้ได้ยินไม่ทั่วถึง

“คิดว่าถ้าไปเป็นหมู่คณะน่าจะอึดอัดเพราะว่าค่อนข้างคับแคบ ทางเดินนิดเดียวเอง ของผมไปชุดละ 50 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ข้างหน้าไปยืนฟังวิทยากร ส่วนข้างหลังเข้าไม่ถึง อาจจะต้องแบ่งกลุ่มให้เล็กกว่านี้ แล้วห้องแคบ”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

- การนำเสนอเนื้อหา

ผู้ให้ข้อมูลบางท่านให้ความเห็นว่า ในช่วงที่นำเสนอเนื้อหาในรูปแบบการตูนบางช่วงรู้สึกงง ๆ เนื่องจากเนื้อหาเยอะเกินไป เมื่ออัดข้อมูลมากเกินไปทำให้การนำเสนอไม่น่าสนใจ และจะพลาดการรับรู้เนื้อหาได้ เนื่องจากผู้รับชมไม่เข้าใจเนื้อหาตั้งแต่แรก

“ตอนที่เป็นการ์ตูนเกี่ยวกับดินภูเขาตอนที่มีน้ำล้นเนื้อเรื่องแล้วรู้สึกงง ที่มีตัวดั่ง และมี 3 ตัวที่เป็นฮีโร่ รู้สึกว่าเนื้อหาเยอะไปหน่อย การดำเนินเรื่องเยอะไป สารเคมีใช้ใหม่ที่ทำให้ดินมันเลื่อม ตัวลื้อที่แสดงอัดข้อมูลเยอะไปนิดนึง”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“ตรงที่เราไปดูไส้เดือน ตอนฟังรู้สึกงงว่าสรุปแล้วคือดีทุกตัวใช้ใหม่ หรือว่ามีตัวที่ไม่ดีด้วย”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

6) พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง เป็นสถานที่เรียนรู้นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ขนาดเล็ก 1 ไร่พอเพียงการทำเกษตรพอเพียงเมือง เพื่อการพึ่งตนเองในการผลิตอาหารปลอดภัย นวัตกรรมที่อยู่อาศัย ซึ่งประกอบด้วยฐานการเรียนรู้ทั้งหมด 6 ฐาน ดังนี้

ตารางที่ 4.6 ฐานการเรียนรู้พิพิธภัณฑ์ต้นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

		
ฐานการเรียนรู้ เกษตรพอเพียงเมือง	ฐานการเรียนรู้ บ้านดิน บ้านฟาง	ฐานการเรียนรู้ 1 ไร่ พอเพียง
		
ฐานการเรียนรู้ วิถีเกษตรไทย 4 ภาค	ฐานการเรียนรู้ บ้านนวัตกรรมพลังงาน	ฐานการเรียนรู้ นาโยนกกล้า

คณะวิจัยแบ่งผลการวิจัยออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ ความพึงพอใจ องค์ความรู้ที่ได้รับ
สื่อในการนำเสนอและกิจกรรม และข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) ความพึงพอใจ

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าน่าสนใจ สวยงาม รมรื่น มองธรรมชาติแล้วรู้สึกสบายตา
นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมต่าง ๆ ให้ทำร่วมกับเพื่อน ๆ หรือกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งช่วยให้การนำเสนอ
พิพิธภัณฑ์กลางแจ้งมีความน่าสนใจมากขึ้น

“ต้นไม้ร่มรื่น และอากาศเจอแดดต้นไม้แห้งเราจะรู้สึกไม่โอเค เพราะเราเห็น
ต้นไม้สีเขียวเรารู้สึกว่าเราได้พักตา จากการมองตึกได้มาอยู่กับธรรมชาติบ้าง”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“ชอบตรงที่มีกิจกรรมให้เราลงมือทำ กิจกรรมให้เพาะเห็ดในตะกร้า ชอบตรงที่
บางสิ่งบางอย่างเราเห็นว่ามันไร้ประโยชน์แล้ว แต่ว่าที่นี้สามารถนำมาเสนอ
เพื่อให้มันเกิดประโยชน์มากขึ้นได้ ประทับใจ”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“สภาพแวดล้อมแทบจะไม่มีอะไร ดีมาก”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“ผักยังเขียวเขาคุณแลดี และเป็นหน้าร้อนด้วยผักเจริญเติบโตได้ดี ยิ่งผักในบ่อ
ช่วงที่เราไปเป็นช่วงที่เขากำลังตัดผักไปขายพอดี ไม่ได้ดูรกเลย เป็นลัดเป็นส่วน
ปลูกข้าวในวงปูน วันนั้นได้ปลูกกันด้วย”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

(2) องค์ความรู้ที่ได้รับ

นอกจากนี้ผู้รับบริการสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น การจัดการ
สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในชีวิตประจำวันขึ้นพื้นฐาน อีกทั้งองค์ความรู้ทันสมัย หลายอย่างสามารถ
นำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน เช่น เรื่องของการปลูกพืชโดยใช้พื้นที่น้อย

“ดีมากเลยอธิบายชัดเจนมาก อย่างเช่นเราไม่รู้เรื่องหนอนแมลงวัน มันใช้เวลา
ในการย่อยสลายพืชผักเอามาใช้อย่อยสลายพวกนี้ได้ ต่างจากไส้เดือน แต่ด้วย
เวลาเราเห็นเราต้องพยายามคิดเพื่อทำลาย แต่พอมายู่จุดนี้เรารู้ว่าควรจะเก็บ
มันไว้ เพราะว่ามันช่วยย่อยอาหารได้บ้าง เพื่อทำเป็นปุ๋ยต่อไป”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 2 มีนาคม 2567

“ชอบตรงที่ปลูกพืชชนิดที่เรามีพื้นที่น้อย เขาจะนำเสนอว่าพื้นที่น้อยแต่เรา
สามารถปลูกพืชได้ ไม่ว่าจะเป็นคอนโดหรือกระถางเล็ก ๆ สามารถปลูกได้
หรือจากของเหลือใช้ที่เราไม่ใช้แล้วเอามาใช้ได้ มองว่ามันเป็นประโยชน์
มากที่เอามาปรับใช้กับชีวิตประจำวัน”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 2 มีนาคม 2567

“ถ้าในปัจจุบันอยู่ในกรุงเทพฯ อาจจะไม่ค่อยมีพื้นที่เท่าไร กะละมังเก่า หรือ
รองเท้าสามารถใช้ของในบ้านมาปลูกได้ในพื้นที่ที่จำกัด”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 2 มีนาคม 2567

“ใช้ได้เลย ปลูกผักในถุงปุ๋ย หรือสามารถเอาวัสดุเก่า ๆ มาปลูกได้”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“เพิ่งรู้ด้วยว่าปลูกกลับหัวได้ ทั้งข้างบนและข้างล่าง”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“สิ่งที่ได้เป็นองค์ความรู้ คือ สามารถนำไปใช้ได้กับพื้นที่ที่มีจำกัด เช่น เราจะไปทำคอนโด สามารถที่จะนำสิ่งเหล่านี้ไปใช้ในพื้นที่ที่จำกัดได้ หรือการปลูกพืชผักไว้กินเองสามารถนำไปเป็นองค์ความรู้ตรงนั้นได้ สิ่งที่ยากให้เพิ่มคือ อยากรู้ว่าผักกลางแจ้งและพื้นที่ขนาดนั้นมันยังสามารถที่จะปลูกพืชผักอะไรอีกได้บ้าง”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

(3) สื่อในการนำเสนอและกิจกรรม

ในส่วนของพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง นอกจากมีสื่อให้ความรู้แล้ว ยังมีกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้รับบริการได้ร่วมลงมือทำ ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้ผู้รับบริการได้รับความรู้และสนุกกับกิจกรรม โดยผู้ให้ข้อมูลได้ลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การทดลองปลูกข้าว ถือเป็นโอกาสที่ดีที่ได้ลงมือทำจริง ๆ และการเข้าร่วมกิจกรรมมีความสนุกมากขึ้น เพราะการได้ทำกิจกรรมมีความเพลิดเพลินมากกว่าการรับฟังเจ้าหน้าที่นำชมให้ความรู้เพียงอย่างเดียว

“ได้ลองปลูกข้าว มีให้ทั่วถึง”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“ข้างในได้แค่ดูเฉย ๆ แต่ด้านนอกได้ทำด้วย ฟังเฉย ๆ รู้สึกเบื่อ แต่พอลงมือปฏิบัติด้วยรู้สึกสนุกไปกับสิ่งที่ทำ ไม่รู้สึกร้อนแล้ว พอเห็นสีเขียว ๆ รู้สึกสดชื่น”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“ได้เห็นความหลากหลายในการใช้สิ่งที่ใช้แล้วมาปลูก ของเก่า ๆ ที่ทิ้งแล้วเอามาใส่ดินปลูก แล้วงามด้วย โอเคที่เราไม่เคยเห็นก็ได้เห็น”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

(4) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ถึงแม้ว่าการทำกิจกรรมกลางแจ้งจะมีความหลากหลาย มีกิจกรรมมากมายให้ผู้รับบริการได้รับความรู้ผ่านการลงมือทำ ซึ่งจะได้ทั้งสาระและความสนุกสนาน แต่ด้วยสภาพอากาศที่ร้อนของประเทศไทย ผู้ที่มาทำครบวงจรหรือมาท่องเที่ยวกันเองอาจจะไม่ได้มาร่วมกิจกรรมหรือรับชมพิพิธภัณฑ์กลางแจ้งในลักษณะที่มีเจ้าหน้าที่นำชม ดังนั้นควรมีคำอธิบายอย่างละเอียดแต่ลดฐานการเรียนรู้ เช่น วิธีการปลูกพืชชนิดต่าง ๆ เพื่อจะได้สามารถเรียนรู้ได้แม้ไม่มีเจ้าหน้าที่นำชม

“โซนที่มีบ้านสวน จะมีโซนที่เป็นผักสมุนไพร เอาไปกินรักษาโรคได้ และจะมี
เห็ดในตะกร้า เพิ่มตรงกลางแจ้จืดร้อนอย่างเดียว ถ้ามาหน้าฝนออกไม่ได้”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“ผักกลางแจ้จะไปทำโรงเรือนไม่ได้ จัดกลางแจ้สมควรแล้ว ถ้าไปกันเอง
เป็นครอบครัวส่วนมากจะอยู่ในอาคารออกไปข้างนอกน่าจะน้อยที่จะได้มาดู
ส่วนนี้เหมือนเขาทำไว้กับหมู่คณะ หรือคนที่จะมาเรียนรู้จริง ๆ”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“ถ้าไปกันเองไม่มีวิทยากรควรจะมีบอกว่าอันนี้เป็นต้นอะไร ปลูกอย่างไร
มีข้อมูลอธิบายเพิ่มเติมสำหรับกลุ่มที่ไปกันเอง”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

อย่างไรก็ตาม จากการสอบถามผู้ให้ข้อมูลบางส่วนเห็นว่าพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิม
พระเกียรติฯ จัดแสดงพื้นที่บางส่วนค่อนข้างสมบูรณ์เกินไป ซึ่งอาจขัดกับความเป็นจริงของธรรมชาติ
ควรเพิ่มการทำกิจกรรมที่ทำให้เห็นภาพของธรรมชาติมากยิ่งขึ้น เพื่อที่จะได้เข้าใจว่าเวลาทำ
การเกษตร แม้จะเป็นการเกษตรง่าย ๆ เช่น ปลูกต้นไม้ จะต้องทำอะไรบ้าง และต้องมีกระบวนการ
ทำที่ถูกต้องอย่างไร จะได้เป็นการเพิ่มพูนองค์ความรู้ใหม่ ๆ ไปด้วย

“บ้านดินผมว่ามันทำไว้สมบูรณ์เกินไป ทำความรู้สึกรู้สึกว่าอยากจะทำกิจกรรม
สร้างบ้านดิน ผมว่ามันเหมือนสมบูรณ์แล้วเราไม่อยากไปจอย ถ้าเกิดให้เห็นเป็น
โครง ๆ ยังไม่ได้ฉาบผิวดินให้เรียบ ยังเห็นดินที่เป็นส่วนผสมอยู่ คิดว่าแบบนี้
เราอยากไปเล่นด้วย ชอบเกษตรเมืองมาก เพราะว่ามีผักกะละมัง ใช้ธูปบล็อก
มาก่อและมีพวกยางรถยนต์ และพื้นที่ทั้งหมดสามารถที่จะทำแปลงเกษตรได้
หมดเลย”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

“ถ้าถามว่าอยากจะทำเพิ่มเติมอะไรตรงจุดนี้ น่าจะต้องเรื่องของให้คนได้ฝึกปรุงดิน
ตรงจุดนั้นด้วย เพราะว่าแยกส่วนอยู่ บางทีเรามาจุดนี้เพราะว่าเราชอบ
แต่ต้องประกอบอื่น เช่น ดินอยู่ตรงนี้น่าจะเอาไว้ตรงนี้ด้วย เพราะว่าที่เราไปเห็น
ดินอยู่ในภาชนะหมดแล้ว ให้อยู่ในจุดที่สอดคล้องกัน อาจจะมีจุดปรุงดินที่เรา
ไม่ได้ไป แต่ว่าตรงจุดนี้ถ้าให้เราทำอะไรแบบนี้ผมคิดว่าน่าจะสนุกขึ้น”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

นอกจากนั้นต้องการให้มีการเพิ่มหลักสูตรที่เกี่ยวกับทางด้านเกษตร สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเกษตรกร หรือชาวบ้านที่มีความสนใจทางด้านนี้โดยตรง

“ผมพื้นฐานเป็นคนเกษตรและเคยทำเรื่องนี้ในชุมชนมาก่อน เลยไม่แน่ใจว่ามีหลักสูตรสำหรับกลุ่มที่จริงจังไหม เวลามามีอบรม ถ้ามีอยู่แล้วโอเคเลยไม่ต้องเพิ่มอะไร แต่ถ้ายังไม่มียากให้มีสำหรับกลุ่มชาวบ้านหรือเกษตรกรที่เขาสนใจมาดูเรื่องนี้ เजाองค์ความรู้ด้านนี้จริงจัง ถ้ามีตรงนี้ด้วยจะดีมาก”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

ขณะเดียวกัน ผู้ให้ข้อมูลบางท่านมองว่าไม่จำเป็นต้องเพิ่มอะไรแล้วในส่วนของกิจกรรม เนื่องจากที่มีอยู่ค่อนข้างมาก บางทีทำได้ไม่ครบ และองค์ความรู้บางอย่างหรือเทคนิคของการทำการเกษตรบางเรื่องต้องอาศัยประสบการณ์ ต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่วนที่พิพธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ นั้น เป็นที่ทดลองทำกิจกรรมในบางอย่าง ซึ่งเท่าที่มีอยู่เหมาะสมแล้ว

“จริง ๆ ชอบอยู่เพราะว่า อุปกรณ์แบบนี้เอามาปลูกได้ ถ้าเราไม่ได้คิดอะไรพื้นที่เราน้อย ในความเป็นจริงคือถ้าว่างวันเดียวไม่ทั่วแน่ ถ้าเราสนใจจุดใดจุดหนึ่ง เราจะอยู่แต่กับตรงนั้น ปัญหาคือจะมีเวลาไปดูอย่างอื่นน้อย พอไปแล้วรู้สึกดีและเราอยากทำ เหมือนตอนที่เราไปซื้อกล้วยไม้ อยู่ที่ร้านออกดอกดีทำไมพอกลับบ้านแล้วไม่ออกดอก เวลาเขาปลูกตรงนี้ทำไมมันงามดี ทำไมเวลาไปปลูกที่บ้านไม่เห็นงามเลย เพราะว่าบางอย่างมีเทคนิคของการปลูก เราจะไปเรียนรู้ทั้งหมดไม่ได้ ในบางเรื่อง เราต้องศึกษาเอง จริง ๆ มีปฏิบัติจริงอยู่แล้วไม่น่าจะต้องเพิ่มอะไรแล้วตรงนั้น”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

“ผมคิดว่าทุกอย่างลงตัวแล้ว แต่ว่าอยากให้สมบูรณ์มากกว่านี้ สิ่งที่ยากให้เพิ่มเติมคืออยากให้หลากหลายมากกว่านี้ ความหลากหลายของพันธุ์พืช มีทั้งพืชยืนต้น พืชล้มลุก พืชคลุมดิน ที่สามารถที่จะปลูกในรูปแบบนี้ได้”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

4. ความพึงพอใจโดยรวม

จากการสอบถามผู้ให้ข้อมูล พบว่า ส่วนใหญ่ให้คะแนนความพึงพอใจค่อนข้างมาก เนื่องจากเป็นนิทรรศการที่มีประโยชน์ มีเนื้อหาที่น่าสนใจ มีกิจกรรมต่าง ๆ ให้เลือกทำ แต่ยังมีข้อที่ต้องการ

ให้ปรับปรุงเป็นรายละเอียดในปลีกย่อย เช่น เพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้เกิดการรับรู้ เพราะหลายคนยังไม่รู้จักพิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติฯ แห่งนี้

1) สิ่งอำนวยความสะดวก

สิ่งอำนวยความสะดวกเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้รับบริการที่มาใช้บริการที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ นั้นมีความสะดวกสบาย สามารถสนับสนุนให้การเข้าชมและการเรียนรู้มีความคล่องตัวและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวก ดังนี้

(1) ป้ายบอกทางตามจุดต่าง ๆ ภายในพิพิธภัณฑ์ฯ/ระหว่างพิพิธภัณฑ์ฯ

ด้วยพื้นที่ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ประมาณ 375 ไร่ รวมถึงระยะทางระหว่างพิพิธภัณฑ์ในอาคาร พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง อาคารสำนักงาน ร้านค้า อาคารเรือนพักอาศัย ซึ่งแต่ละพื้นที่นั้นมีความห่างไกลกัน ป้ายบอกเส้นทางหรือป้ายบอกรายละเอียดสถานที่ต่าง ๆ ถือเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก

ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า ป้ายบอกทางตามจุดต่าง ๆ ภายนอกอาคาร ได้แก่ ป้ายบอกทางเพื่อแสดงเส้นทางจากบริเวณประตูทางเข้าจนถึงจุดจอดรถ รวมถึงป้ายบอกทางไปยังอาคารต่าง ๆ ภายในพิพิธภัณฑ์นั้นมีจำนวนน้อย และที่มีอยู่ในปัจจุบันมีขนาดเล็ก ไม่ชัดเจน ทำให้อ่านไม่สะดวก หรือบางครั้งมองไม่เห็นป้ายบอกทาง

ในส่วนป้ายบอกทางภายในพิพิธภัณฑ์โดยเฉพาะป้ายบอกทางไปห้องน้ำ พบว่า ตำแหน่งของป้ายอยู่ต่ำเกินไป ทำให้เห็นไม่ชัดเจน โดยผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นว่าควรมีการทำเส้นทางเดินโดยใช้สีที่แตกต่างกัน เพื่อทำให้การเดินชมภายในพิพิธภัณฑ์ และการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น

“ไม่ชัดเจนเลย ตอนที่มาตอนเช้า เข้ามาก็เจอวงเวียน ช่ายชวยไม่มีบอกว่าจะไปไหน แต่พอดิยามบอกมาก็เลยไป และจะมียามอีกจุดหนึ่ง และจากตรงนั้นเขาก็จะชี้ว่าตรงไปเป็นที่จอดรถ เลยไม่รู้ว่าจะต้องตรงไปตรงไหน ป้ายเข้าที่พักไม่มี”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“คิดว่ายังไม่ชัดเจน เพราะเข้มายังไม่ได้เห็นจริง ๆ ยังไม่ได้โดดเด่นอะไร อาจจะเพิ่มในเรื่องของป้ายและทิศทางเดินต่าง ๆ”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“อยากให้ทำตารางเส้น เหมือนเวลาไปโรงพยาบาล เช่น เส้นสีแดงไปห้องน้ำ
เขียวไปข้างบน”

ตัวแทนกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม พ.ศ. 2567

“ป้ายบอกเส้นทางแทบจะไม่มีเลย”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

“เขาพาไปเราไม่รู้หรอกว่าป้ายอยู่ตรงไหนบ้าง อย่างเช่น ป้ายพอเพียง
อยู่ตรงไหนเราไม่รู้เขาก็กพาไป เราไปตามเขาแล้วก็ถ่ายรูป แต่ไม่มีป้ายบอกว่า
เลี้ยวซ้ายเลี้ยวขวาไปที่ไหน ที่จริงควรมีอย่างน้อยถ้าไปกับครอบครัว สามารถไป
กันเองได้ไม่ต้องรอวิทยากร”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“สำหรับผม ห้องน้ำสะอาดแล้วแต่ว่า มีเรื่องของป้ายยังไม่ค่อยโอเค”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

(2) รณนำชม

รณนำชมเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้บริการระหว่างกระบวนการนำชม ในกรณีที่
มีการเข้าชมระหว่างพิพิธภัณฑ์ หรือไปพิพิธภัณฑ์กลางแจ้งที่ระยะทางค่อนข้างไกล โดยรณนำชมนั้น
เจ้าหน้าที่นำชมจะเป็นผู้ขับและนำชมตามจุดต่าง ๆ โดยแต่ละคันสามารถรองรับผู้บริการ
ได้ประมาณคันละ 50-60 คน

ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า รณนำชมมีจำนวนเพียงพอ มีการบริการที่ดี ขับปลอดภัย
โดยมีความคิดเห็นเพิ่มเติมในเรื่องของกำลังการขับเคลื่อนของตัวรถ หากเจอบริเวณที่มีความลาดชัน
ค่อนข้างสูงมาก กำลังของตัวรถอาจไม่เพียงพอ รวมทั้งถนนหรือทางสัญจรบางส่วนที่มีความคับแคบ
หรือพอดีกับความกว้างของตัวรถแบบพอดีเกินไป อาจก่อให้เกิดอันตรายได้ ทั้งนี้ยังได้เสนออุปกรณ์
ยานพาหนะในรูปแบบใหม่ ๆ เช่น สกู๊ตเตอร์ไฟฟ้า เพื่อใช้ขับเคลื่อนและเข้าชมระหว่างแต่ละจุด
เพิ่มเติม

“รณนำชมดี ตัวรถมีความกว้างขวาง คนขับรถก็เซฟ มันจะมีทางที่สวนกัน แล้ว
เหลือเลนเดียวเขาจะบีบแตร เตือนรถอีกทางที่เขาจะขับขึ้นมา”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“รถนำชมดี บริการดี เวลาเราลงรถไปแล้วเจอความร้อน เขาจะเตรียมร่มให้เรา
เขาเซฟเรา”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“รถนำชมก็สะดวกใหญ่เพียงพอ มีเพียงพอในการนำชม การขับรถปลอดภัย
จะมีแค่ตอนขึ้นสะพานที่รู้สึกว่ารถไม่มีแรง แล้วต้องลุ้นว่า จะมีรถสวนมาไหม
เพราะทางแคบ”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

(3) จุดบริการน้ำดื่ม/ป้ายแจ้งจุดบริการน้ำดื่ม

จุดบริการน้ำดื่มที่พิพิธภัณฑสถานการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีไว้บริการแก่ผู้รับบริการนั้น
มีจัดบริการทั้งภายในพิพิธภัณฑสถาน และพิพิธภัณฑสถานกลางแจ้ง ทั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่าส่วน
ใหญ่ได้ใช้บริการในส่วนพิพิธภัณฑสถานกลางแจ้ง มีจุดบริการที่ชัดเจน แต่มีข้อเสนอแนะว่าในส่วน
พิพิธภัณฑสถานกลางแจ้ง หรือบริเวณภายนอกอาคาร บางจุดมีระยะทางเดินที่ไกล ร้อน และจุดตั้งบริการ
น้ำดื่มอยู่ห่างจนเกินไป ส่วนจุดบริการน้ำดื่มภายในพิพิธภัณฑสถาน พบว่า ยังไม่เพียงพอ และไม่มีป้าย
ที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า จุดนี้มีน้ำดื่มบริการ

“อันนี้โอเคแล้ว ได้ใช้บริการอยู่ ในตัวพิพิธภัณฑสถานไม่เห็น แต่ตัวที่อยู่ด้านนอกมี”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“ภายนอกชัดเจน แต่ในอาคารยังไม่เพียงพอ ยังไม่ชัด”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“น้ำดื่มในอาคาร ที่ไปชมไม่เห็น แต่ข้างนอกได้ไปใช้บริการอยู่”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“และจุดบริการน้ำดื่มระยะเวลาทางเดินมันไกลมาก ควรจะมีไว้บ้างระยะทาง
ที่เดินเข้าไปมันไกลมากและร้อน”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

“หลบไปหน่อย บางคนไม่รู้ว่าจะตรงที่รถจอดมีร้านค้า ถัดไปหน่อยจะมีตู้ น้ำดื่ม
แต่ถ้าคนไม่สังเกตจะไม่รู้ส่วนมากเขาจะแวะร้านค้า”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

(4) จำนวนห้องน้ำและความสะอาด ภายในพิพิธภัณฑ

ห้องน้ำถือว่าเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญของผู้รับบริการที่จะต้องใช้บริการ ทั้งนี้ ทางพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีจุดให้บริการห้องน้ำในหลายจุดกระจายอยู่ทั่วทั้ง พิพิธภัณฑ จากการสัมภาษณ์ พบว่า ห้องน้ำภายในพิพิธภัณฑมีความสะอาดแต่หายาก เนื่องจากป้าย บอกรายอยู่ในตำแหน่งที่ไม่สูงมากนัก และมีข้อเสนอแนะ คือ เพิ่มเติมสิ่งอำนวยความสะดวกภายใน ห้องน้ำ

“ฝากบอกแม่บ้านว่าทำความสะอาดห้องน้ำดีมาก เขาทำตลอดเวลาเลย”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

“ห้องน้ำหายาก ป้ายเตี้ยไม่ได้อยู่สูง หานานอยู่ และห้องน้ำอยู่ตรงในชอกถ้า ป้ายสูงน่าจะเห็น ห้องน้ำสะอาดแต่หายาก”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“สำหรับผม ห้องน้ำสะอาดแล้วแต่ว่ามีเรื่องของป้าย”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“หาง่ายเข้าไปได้ไม่ยากอยู่ติดตรงทางเข้า มีป้ายไฟบอกว่าห้องน้ำไปทางไหน สิ่งที่ยากจะให้มีเพิ่มเติมคือสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องน้ำ”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“ควรปรับปรุงเรื่องสาธารณสุขห้องน้ำหรือการให้บริการที่ชัดเจน เช่น ถ้าไปเอง อาจจะต้องมีโบรชัวร์ให้ หรือสื่อประชาสัมพันธ์”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

(5) จำนวนห้องน้ำและความสะอาด ภายนอกพิพิธภัณฑ

ห้องน้ำบริเวณภายนอกพิพิธภัณฑ ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า หาก่อนข้างยาก อีกทั้งห้องน้ำชำรุดหลายห้อง สามารถใช้ได้เพียงไม่กี่ห้องเท่านั้น และไฟไม่ติด บางห้องน้ำไม่ไหล ควรมีการซ่อมแซม เตรียมความพร้อมตามจุดที่มีกระบวนการชม

“น่ากลัวมาก บอกเลยว่าไม่กล้าเข้า ตอนเราเข้าไปมันปิดอยู่ ตอนแรกน้องเดินไปคนเดียว น้องไม่กล้าเข้าเลยให้ไปเป็นเพื่อน พอไปเปิดไฟมันน่ากลัว และห้องน้ำที่ใช้ได้มีอยู่แค่ 2 ห้อง และส่วนมากเขาจะปิดฝาไว้หมดเลย และไม่มีไฟ”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“ห้องน้ำน้อยไม่ได้เข้า ตรงฝักสวนคร้วห้องน้ำเสีย โรงเรือนที่เพาะเห็ดในตะกร้า ห้องน้ำที่อยู่ด้านหลังไม่มีน้ำต้องออกมาล้างมือข้างนอก ดูเหมือนไม่ค่อยได้ดูแล ด้านนอกหาห้องน้ำยากด้วย พอรู้ว่าจะมีคณะมาควรจะต้องเตรียมไว้ให้ไม่ใช่ปล่อยให้ร้างอย่างนั้น อยากให้มีการเตรียมความพร้อม มีไม่ครบทุกฐานไม่เป็นไร แต่ควรจะมีให้ครบทุกฐานที่ประสานไป”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

(6) บริการสัญญาณ WIFI

การให้บริการสัญญาณ WIFI ถือเป็นอีกหนึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้รับบริการ เพราะเป็นเทคโนโลยีสำคัญที่ทำให้ผู้รับบริการมีความเท่าเทียมกันในด้านการเข้าถึงข้อมูล การค้นหาข้อมูล รวมถึงการใช้สื่อออนไลน์ในการติดต่อสื่อสาร ทั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการสัญญาณ WIFI ว่า สามารถใช้บริการได้บริเวณห้องพัก แต่บริเวณภายในพิพิธภัณฑ์ และพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง ผู้ให้ข้อมูลไม่ทราบว่ามีการให้บริการ และไม่มีป้ายแจ้งว่ามีบริการสัญญาณ WIFI ทั้งนี้บางท่านเสนอแนะว่าควรมีป้ายแจ้ง และมีบริการสัญญาณ WIFI เพื่อความสะดวกในการใช้บริการออนไลน์ต่าง ๆ เช่น การโอนเงิน

“ไม่รู้ว่ามีและเขาไม่ได้ติดแจ้งไว้ด้วย”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“ในห้องมี แต่ถ้าข้างนอกไม่ได้บอก”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“จริง ๆ ควรมี ในกรณีฉุกเฉินมีเด็กเข้ามา เช่น ให้ออนเงิน ควรมี”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“ไม่ได้ใช้เลย เพราะว่าไปแล้วมั่วแต่ฟังวิทยากรกับถ่ายรูปไม่ได้แชทเลยแต่เขาก็ไม่ได้ประชาสัมพันธ์ว่าเรามี WIFI ให้ ป้าย WIFI บางทีคนก็ไม่ได้สังเกต”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

(7) ความสวยงาม ความร่มรื่นของพื้นที่

ด้านความสวยงาม ความร่มรื่นของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ สะท้อนให้เห็นตั้งแต่บริเวณทางเข้าของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ โดยผู้รับบริการจะขับรถผ่านซุ้มต้นไม้ขนาดด้วยทุ่งนาข้าว และเมื่อเข้าบริเวณพิพิธภัณฑจะมีการจัดวางพื้นที่ที่เหมาะสม แบ่งแยกส่วนในการบริหารงาน และส่วนของการจัดแสดงอย่างชัดเจน โดยพื้นที่กลางแจ้งมีการจำลองการทำเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง บ้านเรือนไทย แปลงนา ซึ่งผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า สภาพแวดล้อมบรรยากาศดีมาก มีบางที่ เช่น สถานที่ที่เป็นคลองรอบอาคารหรือสระน้ำที่น้ำมีลักษณะเหมือนน้ำเนา ซึ่งส่งผลต่อทัศนียภาพของบริเวณนั้น

“สภาพแวดล้อมแทบจะไม่มีอะไร ดีมาก”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“ดีมาก”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“เรื่องระบบนิเวศตรงคลองไส้ไก่ไม่มีกลิ่นก็จริง แต่ว่าภาพไม่สวยเลย นั่งกินข้าวเหมือนนั่งดูน้ำเนา ทัศนียภาพตรงนั้นมันเสีย”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

2) การรักษาความปลอดภัย

ด้านการรักษาความปลอดภัย พบว่า มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย (รปภ.) ประจำตามจุดต่าง ๆ ตั้งแต่ประตูทางเข้า และบริเวณพิพิธภัณฑโดยรอบ ในด้านการปฏิบัติหน้าที่ของ รปภ. พบว่าเจ้าหน้าที่ดูแลอย่างทั่วถึง ให้ความใส่ใจและสอบถามกับผู้รับบริการด้วยความสุภาพ ทั้งนี้อาจมีบางกรณี เช่น ช่วงที่บริเวณประตูทางเข้าด้านหน้าพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ปิด ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า รปภ. บริเวณทางออกไปยังวงเวียนควรมีการแจ้งแก่ผู้รับบริการ เพื่อไม่ให้เสียเวลาในขับรถไปและต้องย้อนกลับ

“ตั้งแต่เราเข้ามาแล้วเขาจะถามว่าไปที่ไหน รู้สึกปลอดภัยดี วันแรกที่มา มี รปภ. ถามชัดเจนว่าไปที่ไหน ต้องการมาทำอะไร รู้สึกปลอดภัย แต่กลางคืนจะออกไปซื้อของข้างนอก ซึ่งขับไปประตูหน้าปิดควรแจ้งว่าประตูหน้าปิดแล้วให้ใช้อีกประตูหนึ่ง”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

3) จุดนัดพบหรือจุดพักผ่อน

จุดนัดพบหรือจุดพักผ่อนภายในพิพิธภัณฑ์เป็นอีกจุดที่มีความสำคัญ เพราะนอกจากการมาเข้าชมพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในรูปแบบโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ฯ แล้ว ยังมีการเข้าชมแบบ Walk In และตลาดเศรษฐกิจพอเพียง ที่ผู้รับบริการสามารถมาได้หลากหลายรูปแบบ อาทิ มากับเพื่อน มากับครอบครัว เป็นต้น ซึ่งจุดนัดพบหรือจุดพักผ่อนจะเป็นสถานที่สำคัญในการเป็นจุดเชื่อมต่อความสัมพันธ์ จุดนัดพบ ของผู้รับบริการให้ได้มาทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้ทางพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้จัดพื้นที่ที่มีความเหมาะสมเพื่อทำให้ที่พิพิธภัณฑ์กลายเป็นอีกสถานที่ที่เหมาะสมแก่การพักผ่อนด้วยเช่นกัน โดยผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นโดยคณะวิจัยนำเสนอผลวิจัยจะแบ่งเป็น 2 สถานการณ์ คือ

(1) ช่วงเวลาที่มีคณะมาเข้าชม โดยส่วนใหญ่การต้อนรับคณะที่มาเข้าชมนั้นจะใช้สถานที่บริเวณอาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 1 เป็นหลัก ซึ่งบริเวณนั้นจะมีร้านค้าแพ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก และโต๊ะ เก้าอี้ สำหรับใช้เป็นจุดนัดพบและพักผ่อนได้ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า ณ บริเวณนั้นอาจมีจำนวนโต๊ะ เก้าอี้ น้อย กรณีคณะที่เข้าชมเป็นคณะใหญ่อาจไม่เพียงพอ

(2) ช่วงงานตลาดเศรษฐกิจพอเพียง ที่จัดขึ้นในวันเสาร์และอาทิตย์ของต้นเดือน โดยการจัดกิจกรรมดังกล่าวจะจัดบริเวณตลาดเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจุดนัดพบนั้นมีด้วยหลายจุด อาทิ บริเวณมาดามวิลเลียน ซึ่งอยู่ตรงประตูทางเข้าของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ (ริมถนนพหลโยธิน) ร้าน MADO CAFÉ และในบริเวณตลาดเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีจำนวนที่นั่งเพียงพอต่อการรองรับผู้มาใช้บริการได้ แต่อาจจะร้อน จากการสัมภาษณ์มีข้อเสนอแนะให้มีการปลูกต้นไม้เพื่อให้เกิดความร่มรื่นในบริเวณจุดนัดพบ หรือจุดพักผ่อน

*“มีค่อนข้างน้อย ตรงที่ขายกาแฟด้านหน้ามีน้อย และเราไปกันเป็นคณะใหญ่
เลยดูน้อย แต่ถ้าไปเป็นครอบครัวดูแล้วอาจจะพอ”*

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“พอได้พักแล้วมาซื้อน้ำ กลายเป็นว่าไม่มีที่นั่ง ถ้ามันมาเป็นคณะใหญ่กันจริง ๆ”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

4) สถานที่จำหน่ายของที่ระลึก

สถานที่จำหน่ายของที่ระลึกของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ แหล่งรวมของที่เป็นอัตลักษณ์ของพิพิธภัณฑ์ฯ ของที่ระลึก และสินค้าผลผลิตจากเครือข่ายของพิพิธภัณฑ์ฯ ไม่ว่าจะเป็น เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรต่าง ๆ รวมถึงของที่ระลึกที่เป็นของฝาก ซึ่งมีบริการอยู่ด้วยกัน 2 ที่ คือ บริเวณร้านอาหาร กิน อยู่ ดี และอาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 1 บริเวณทางเข้าข้าง ๆ ร้านกาแฟ ซึ่งส่วนใหญ่คณะที่มาเข้าชมจะมีโอกาสได้ใช้บริการที่อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 1 เป็นหลัก

โดยผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า ในกรณีคณะที่มาเข้าชมจำนวนไม่มากนัก ทางร้านจำหน่ายของที่ระลึกสามารถเข้าไปใช้บริการได้อย่างทั่วถึง แต่ในกรณีที่คณะมาจำนวนมาก ภายในร้านจะแออัด ทั้งนี้ได้มีข้อเสนอแนะให้มีบริการขายขนมสำหรับเด็ก ๆ เพิ่มเติม เพราะจากเดิมที่มีอยู่จะมีร้านค้าอยู่บริเวณด้านนอก ซึ่งเด็ก ๆ ที่มากับคณะไม่สามารถออกไปซื้อได้

นอกจากนี้ร้านจำหน่ายของที่ระลึกควรมี QR Code ไว้บริการสำหรับผู้รับบริการที่ส่วนใหญ่ปัจจุบันนี้ไม่ได้พกเงินสดติดตัว จะได้สามารถซื้อของได้

“โอเคเลย”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“โอเค เพราะว่าตรงนี้คนก็ไม่ได้เข้ากันมาเยอะ แต่ถ้าเอาร้านเข้ามาอีก เขาก็ไม่มีรายได้อะไร ก็น่าจะมีแค่ตามจุดประมาณนี้”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“ร้านค้าเขามีร้านขายของฝาก ถ้าคนเยอะ ๆ น่าจะมีซูเปอร์เล็ก ๆ ให้เด็กได้ซื้อนอกจากจะกินแค่กาแฟ ควรจะมีอย่างอื่นผสมเข้าไปด้วย เค้ามียแต่อยู่ข้างนอกด้านหน้าทางเข้าเลย”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

“คิดว่าเล็กไป คู่อัดเกินไป คนข้างในยังไม่ได้ออกคนข้างนอกเข้าไม่ได้ ไม่สามารถเข้าไปได้ พื้นที่คับแคบเกินไป”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“น่าจะเพิ่มการสแกน เช่น การโอน เพราะว่าเขารับแต่เงินสด ควรมีการโอนด้วย เพราะคนส่วนใหญ่ไม่พกเงินสดกัน บางคนต้องการที่จะซื้อของ แต่เขาจับเงินสด แทนที่จะขายของได้ เลยขายไม่ได้”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

“เรื่องการรับโอนเงิน อยากให้มี QR Code ในการโอนเงิน”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มข้าราชการ สัมภาษณ์ 3 เมษายน 2567

5) สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ

การเข้าถึงอย่างเท่าเทียมเป็นสิ่งสำคัญ โดยพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ จึงจัดให้มีบริการสำหรับคนพิการหรือผู้สูงอายุที่ต้องใช้รถเข็นมาเข้าชม โดยการท่าทางลาดสำหรับผู้รับบริการที่ต้องใช้รถเข็นบริเวณจุดที่เป็นบันได ทั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นว่าทางลาดในบางจุดนั้นมีความชัน บางจุดไม่แข็งแรง และไม่เรียบ ซึ่งอาจไม่สามารถรองรับการให้บริการแก่ผู้รับบริการที่ต้องใช้รถเข็นได้จริง

นอกจากนี้ควรมีการพัฒนาสื่อ เช่น สื่อประกอบเสียงบรรยายภาพ (Audio Description) สำหรับคนตาบอด รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เพื่อให้คนพิการเข้าถึงสื่อที่จัดแสดงได้ และมีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ป้ายบอกทาง ทางเดินพิเศษ ที่เอื้อต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑฯ

“ที่เห็นก็จะมียู่ 2 จุดตรงทางขึ้นบันได และมีสื่อให้ความรู้สำหรับคนตาบอด ที่เป็น AD รู้สึกว่ามีการช่วยเหลือผู้พิการได้”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“ที่สำหรับคนพิการน่าจะทำให้มันถาวรหน่อย น่าจะทำเพิ่มขึ้นมา ยังไม่คงทน”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

6) ห้องพัก

ทางพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้มีบริการห้องพัก ให้กับหน่วยงานต่าง ๆ และประชาชนทั่วไปที่มาร่วมทำกิจกรรมในลักษณะเข้าชมพิพิธภัณฑฯ อบรม และค่ายการเรียนรู้ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ โดยมีห้องพักให้บริการหลายรูปแบบ อาทิ ห้องพักเดี่ยว ห้องพักคู่ และห้องพักรวม ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลซึ่งได้มาทำกิจกรรมค่าย และได้ใช้บริการห้องพักได้แสดงความคิดเห็นว่า ห้องพักมีความสะอาด แต่ต้องการให้มีการปรับปรุงในเรื่องของ 1) ประตูห้องที่อาจมีเสียงดังเวลาเปิด ปิด 2) ฝักบัวในห้องน้ำบางห้องที่อาจจะเก่าแล้ว 3) ไฟในบางจุดที่มีแสงสว่างน้อย 4) เครื่องปรับอากาศไม่เย็น 5) ฝ้าในห้องน้ำบางห้องชำรุด และส่วนใหญ่เสนอแนะว่าต้องการให้เพิ่มตู้เย็นและกระติกน้ำร้อน

“ความสะอาดถือว่าโอเคเลย ดีในระดับหนึ่ง”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“สำหรับผมก็รู้สึกกว่าดี แต่ถ้าให้เสริม อาจจะทำให้มีตู้เย็นหน่อยก็ดีและเรื่องของห้องน้ำ อยากรให้เสริมเรื่องของฝักบัว ห้องผมค่อนข้างที่จะเก่าแล้ว และไม่มีตัวปรับให้ด้วยค่อนข้างที่จะกระจาย ก็จะมีจุดนี้ที่อยากจะให้ปรับปรุง และในตัวตึกฝ่ายชายจะมีในเรื่องของประตู บางห้องปิดยาก จะต้องใช้แรงเสียงจะดัง ผมเกรงใจห้องข้าง ๆ”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“จะเป็นเรื่องไฟกับบรรยากาศ ตอนที่เข้าไปในห้องคนเดียวค่อนข้างน่ากลัว ดูวังเว และข้างในเก่าด้วย ตรงประตูที่เป็นมุ้งลวดมันชุดกับพื้น แล้วมีเสียง”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“ฝาให้ห้องน้ำมีรู รู้สึกว่าใครแอบดูอยู่รีเปลา่ สภาพไม่ได้ดูเก่า แต่ไม่ปลอดภัย”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“เป็นเรื่องประตูเหมือนกัน เวลาปิดประตูมันต้องดันแรงมากเลย สะเทือนบรรยากาศก็โอเคดี มีแค่เรื่องประตูที่ปิดยาก ห้องสะอาด แต่พอเข้าไปแล้ว ให้อยู่คนเดียวก็ไม่กล้าอยู่ ไม่เหม็นอับ ห้องน้ำก็โอเค สะอาด แต่เฟอร์นิเจอร์ มันน่ากลัว พื้นบางจุดก็บวม ที่นอนโอเคดี”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“ผนังเป็นรู ตอนเข้าไปก็รู้สึกเอ๊ะเหมือนกัน เรื่องของความสะอาดรู้สึกสะอาด ส่วนห้องน้ำก็มีคราบ ส่วนที่อยากจะเสริมจะเป็นตู้เย็นหรือกาน้ำร้อน”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สัมภาษณ์ 9 มีนาคม 2567

“อาคารที่พักผมว่าแอร์ไม่เย็นพอ และไฟในห้องไม่สว่างเพราะว่ามีน้อย และไม่มีตู้เย็น ควรจะมี”

ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการ สัมภาษณ์ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สิ่งอำนวยความสะดวกที่พิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จัดไว้รองรับให้กับผู้รับบริการนั้น มีความครบถ้วนทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ความจำเป็นในชีวิตประจำวัน และด้านจิตใจ กล่าวคือ

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีห้องพักไว้สำหรับคณะที่ต้องการมาเข้าชม ในลักษณะค่ายการเรียนรู้ การจัดอบรม สัมมนา มีการเตรียมรถนำชมที่เพียงพอต่อคณะพร้อมคนขับ

ที่คำนึงถึงความปลอดภัย มีสัญญาณ WIFI แต่ควรมีป้ายแจ้งว่าจุดใดสามารถใช้ WIFI ได้ มีการทำป้ายบอกทาง แต่อาจมีขนาดเล็กและมีจำนวนน้อยเกินไป

ด้านความจำเป็นในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นจุดบริการน้ำดื่ม และห้องน้ำ ที่จัดไว้อย่างทั่วถึงและคำนึงถึงความสะดวกทั้งพิพิธภัณฑสถานในอาคารและพิพิธภัณฑสถานกลางแจ้ง

ด้านจิตใจ พิพิธภัณฑสถานการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้จัดสถานที่เน้นการใช้ประโยชน์และความสวยงาม เพื่อให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ สามารถเป็นศูนย์กลางในการมาทำกิจกรรมของครอบครัวได้ มีร้านจำหน่ายของที่ระลึกของเครือข่าย ชุมชน และที่สำคัญคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้รับบริการ โดยมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำตามจุดต่าง ๆ คอยให้ความสะดวกและช่วยเหลือผู้รับบริการได้อย่างทั่วถึง

4.2 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

สรุปข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผลการสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 500 คน สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.7 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

ที่	เพศ	จำนวน	ร้อยละ
1	ชาย	209	41.80
2	หญิง	267	53.40
3	LGBTQIA+	11	2.20
4	ไม่ระบุ	13	2.60
รวม		500	100.00

จากตารางที่ 4.7 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 267 คน (ร้อยละ 53.40) รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 209 คน (ร้อยละ 41.80) และ LGBTQIA+ มีจำนวนน้อยสุด 11 คน (ร้อยละ 2.20)

ตารางที่ 4.8 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

ที่	ช่วงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
1	12-15 ปี	129	25.85
2	16-18 ปี	31	6.21
3	19-24 ปี	132	26.45
4	25-34 ปี	60	12.02
5	35-44 ปี	66	13.23
6	45-54 ปี	35	7.01
7	55-64 ปี	29	5.81
8	65 ปี ขึ้นไป	17	3.41
รวม		499	100.00

หมายเหตุ : มีผู้ไม่ตอบคำถาม 1 คน

จากตารางกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 19-24 ปี มากที่สุด จำนวน 132 คน (ร้อยละ 26.45) อันดับ 2 อายุระหว่าง 12-15 ปี จำนวน 129 คน (ร้อยละ 25.85) อันดับ 3 อายุระหว่าง 35-44 ปี จำนวน 66 คน (ร้อยละ 13.23) และอายุ 65 ปี ขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 17 คน (ร้อยละ 3.41)

ตารางที่ 4.9 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

ที่	ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน	ร้อยละ
1	ประถมศึกษา	23	4.61
2	มัธยมศึกษาตอนต้น	147	29.46
3	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	83	16.63
4	ปวส.	22	4.41
5	ปริญญาตรี	189	37.88
6	ปริญญาโท	24	4.81
7	ปริญญาเอก	11	2.20
รวม		499	100.00

หมายเหตุ : มีผู้ไม่ตอบคำถาม 1 คน

จากตารางกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 189 คน (ร้อยละ 37.88) อันดับ 2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 147 คน (ร้อยละ 29.46) อันดับ 3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 83 คน (ร้อยละ 16.63) และระดับปริญญาเอก มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 11 คน (ร้อยละ 2.20)

ตารางที่ 4.10 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

ที่	อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
1	นักเรียน	163	32.93
2	นิสิต/นักศึกษา	123	24.85
3	ครู/อาจารย์	24	4.85
4	ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	88	17.78
5	ผู้ประกอบการ/ธุรกิจส่วนตัว	20	4.04
6	พนักงานบริษัทเอกชน	27	5.45
7	รับจ้างอิสระ	22	4.44
8	เกษตรกร/เครือข่ายพิพิธภัณฑสถานเกษตร	8	1.62
9	เกษียณ	11	2.22
10	อื่นๆ	9	1.82
รวม		495	100.00

หมายเหตุ : มีผู้ไม่ตอบคำถาม 5 คน

จากตารางกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพนักเรียน จำนวน 163 คน (ร้อยละ 32.93) อันดับ 2 นิสิต/นักศึกษา 123 คน (ร้อยละ 24.85) อันดับ 3 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 88 คน (ร้อยละ 17.78) และอาชีพเกษตรกร/เครือข่ายพิพิธภัณฑสถานเกษตร มีจำนวนน้อยที่สุด 8 คน (ร้อยละ 1.62)

ตารางที่ 4.11 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจังหวัด/ภูมิภาคที่พักอาศัย

ที่	ภาค	จำนวน	ร้อยละ
1	กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	258	51.81
2	ภาคกลาง	131	26.31
3	ภาคเหนือ	18	3.61
4	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	38	7.63
5	ภาคตะวันออก	10	2.01
6	ภาคตะวันตก	1	0.20
7	ภาคใต้	42	8.43
รวม		498	100.00

หมายเหตุ : มีผู้ไม่ตอบคำถาม 2 คน

จากตารางกลุ่มตัวอย่างที่ใช้บริการของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ส่วนใหญ่พักอาศัยจังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 258 คน (ร้อยละ 51.81) อันดับ 2 ภาคกลาง 131 คน (ร้อยละ 26.31) และอันดับ 3 ภาคใต้ จำนวน 42 คน (ร้อยละ 8.43) และภาคตะวันตกมีจำนวนน้อยที่สุด คือ 1 คน (ร้อยละ 0.20)

ตอนที่ 2 การเปิดรับข่าวสาร

ตารางที่ 4.12 จำนวน และร้อยละของสื่อหรือช่องทางที่ทำให้รู้จักพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ

ที่	ประเภทสื่อ	จำนวน	ร้อยละ
1	มาเข้าชมร่วมกับหน่วยงาน/โรงเรียน	257	43.86
2	อาจารย์/รุ่นพี่-รุ่นน้อง/เพื่อน/คนรู้จัก แนะนำ	178	30.38
3	สื่อประชาสัมพันธ์ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ	63	10.75
4	เครือข่าย และภาคีความร่วมมือของพิพิธภัณฑ์การเกษตรฯ	36	6.14
5	ค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเองผ่าน www.wisdomking.or.th	29	4.95
6	กิจกรรมออกบูทตามสถานที่ต่าง ๆ	23	3.92
รวม		586	100.00

หมายเหตุ : ข้อนี้เป็นการเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางกลุ่มตัวอย่างรู้จักพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จากการมาเข้าชมร่วมกับหน่วยงาน/โรงเรียน มากที่สุด ร้อยละ 43.86 อันดับ 2 รู้จักพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จากอาจารย์/รุ่นพี่-รุ่นน้อง/เพื่อน/คนรู้จัก แนะนำ ร้อยละ 30.38 อันดับ 3 รู้จักจากสื่อประชาสัมพันธ์ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ร้อยละ 10.75 และกิจกรรมออกบูทตามสถานที่ต่าง ๆ เป็นสื่อหรือช่องทางที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างรู้จักพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ น้อยที่สุด ร้อยละ 3.92

ตารางที่ 4.13 จำนวน ร้อยละและอันดับของสื่อที่เปิดรับข้อมูลข่าวสารจากพิพิธภัณฑ์การเกษตร
เฉลิมพระเกียรติ

ที่	ประเด็น	ไม่เคย เปิดรับ	เปิดรับ	อันดับ
1	เฟซบุ๊ก www.facebook.com/WisdomKingMuseum	327	173	1
		69.38	30.62	
2	เว็บไซต์ www.wisdomking.or.th	395	105	2
		81.42	18.58	
3	ยูทูป	419	81	3
		85.66	14.34	
4	สื่อโทรทัศน์	441	59	4
		89.56	10.44	
5	ป้ายคัทเอ้าท์/ป้ายไวเนล	454	46	5
		91.86	8.14	
6	ติกต็อก	463	37	6
		93.45	6.55	
7	กิจกรรมออกบูทตามสถานที่ต่าง ๆ	469	31	7
		94.51	5.49	
8	อินสตาแกรม	488	12	8
		97.88	2.12	
9	อื่น ๆ	488	12	8
		97.88	2.12	
10	LINE Official Account	491	9	10
		98.41	1.59	

หมายเหตุ : ข้อนี้นี้เป็นการเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง พบว่า สื่อที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารจากพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มากที่สุด ได้แก่ เฟซบุ๊ก www.facebook.com/WisdomKingMuseum อันดับ 2 เว็บไซต์ www.wisdomking.or.th อันดับ 3 ยูทูป ส่วน LINE Official Account เป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.14 จำนวน และร้อยละประเด็นของข่าวสารที่เปิดรับจากสื่อของพิพิธภัณฑ์การเกษตร
เฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
1	กำหนดการ กิจกรรมทั่ว ๆ ไป	172	28.71
2	ภาพกิจกรรมคณะเข้าชม	131	21.87
3	องค์ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร	86	14.36
4	ข้อมูลกำหนดการเข้าชม	83	13.86
5	การจัดงานตลาดเศรษฐกิจพอเพียง	83	13.86
6	รายการออนไลน์ต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรฯ	44	7.35
รวม		599	100.00

หมายเหตุ : ข้อนี้เป็นการเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง พบว่า ประเด็นของข่าวสารที่กลุ่มตัวอย่างได้รับจากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อันดับ 1 เกี่ยวกับกำหนดการ กิจกรรมทั่ว ๆ ไป ร้อยละ 28.06 อันดับ 2 ภาพกิจกรรมคณะเข้าชม ร้อยละ 21.87 อันดับ 3 องค์ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร ร้อยละ 14.36 และรายการออนไลน์ต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรฯ เป็นข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างได้รับน้อยที่สุด ร้อยละ 7.35

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการใช้บริการ

ตารางที่ 4.15 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนครั้งที่มาใช้บริการ

ที่	จำนวนครั้งที่มาใช้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
1	ครั้งแรก	352	70.82
2	2 ครั้ง	60	12.07
3	3 ครั้ง	13	2.62
4	4 ครั้ง	8	1.61
5	5 ครั้ง	3	0.60
6	มากกว่า 5 ครั้ง	61	12.27
รวม		497	100.00

หมายเหตุ : มีผู้ไม่ตอบคำถาม 3 คน

ตารางที่ 4.16 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามบุคคลที่ร่วมเข้าชม

ที่	บุคคลที่ร่วมเข้าชม	จำนวน	ร้อยละ
1	คนเดียว	7	1.32
2	โรงเรียน/หน่วยงาน	421	79.58
3	เพื่อน	33	6.24
4	ครอบครัว	68	12.85
รวม		529	100.00

หมายเหตุ : ซอนี้เป็นการเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.15 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มาใช้บริการที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นครั้งแรก จำนวน 352 คน (ร้อยละ 70.82) อันดับ 2 และอันดับ 3 มีจำนวนครั้งใกล้เคียงกัน คือ อันดับ 2 มาใช้บริการมากกว่า 5 ครั้ง จำนวน 61 คน (ร้อยละ 12.27) และ อันดับ 3 มาใช้บริการจำนวน 2 ครั้ง จำนวน 60 คน (ร้อยละ 12.07) ตามลำดับ และมาใช้บริการ 5 ครั้งมีจำนวนน้อยที่สุด 3 คน (ร้อยละ 0.60)

จากตารางที่ 4.16 ด้านบุคคลที่ร่วมเข้าชมพร้อมกับกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่มาเข้าร่วมชมกับโรงเรียน/หน่วยงาน ร้อยละ 79.58 อันดับ 2 มากับครอบครัว ร้อยละ 12.85 อันดับ 3 มากับเพื่อน ร้อยละ 6.24 และมาคนเดียว มีจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 1.32

ตารางที่ 4.17 จำนวน และร้อยละของปัจจัยที่มีผลต่อการมาเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1	พิพิธภัณฑ์ต้นแบบของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	283	25.82
2	องค์ความรู้ที่ได้รับ	173	15.78
3	บรรยากาศและสภาพภูมิทัศน์โดยรอบ	157	14.32
4	ความหลากหลายของกิจกรรม	148	13.50
5	ความสวยงาม	145	13.23
6	บริเวณกว้างขวาง รองรับเป็นหมู่คณะได้	103	9.40
7	การเดินทางที่สะดวก	78	7.12
8	อื่น ๆ	9	0.82
รวม		1,096	100.00

หมายเหตุ : ข้อนี้เป็นการเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง พบว่า ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างมาเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อันดับ 1 คือ พิพิธภัณฑ์ต้นแบบของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 25.82 อันดับ 2 องค์ความรู้ที่ได้รับ ร้อยละ 15.78 และ อันดับ 3 บรรยากาศและสภาพภูมิทัศน์โดยรอบ ร้อยละ 14.32 และปัจจัยด้านอื่น ๆ มีจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 0.82

ตารางที่ 4.18 จำนวน และร้อยละการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
1	โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ฯ	417	62.61
2	เข้าชมพิพิธภัณฑ์แบบ Walk-in	154	23.12
3	ตลาดเศรษฐกิจพอเพียง	59	8.86
4	อบรมวิชาของแผ่นดิน	11	1.65
5	โครงการท่องเที่ยวสุขสันต์ ที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรฯ	10	1.50
6	อบรมเชิงปฏิบัติการ	8	1.20
7	ร่วมกิจกรรมออนไลน์ต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรฯ	7	1.05
รวม		666	100.00

หมายเหตุ : ซ้อนเป็นการเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อันดับ 1 คือ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ฯ ร้อยละ 62.61 อันดับ 2 เข้าชมพิพิธภัณฑ์แบบ Walk-in ร้อยละ 23.12 อันดับ 3 เข้าร่วมกิจกรรมตลาดเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 8.86 และร่วมกิจกรรมออนไลน์ต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรฯ เป็นกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมน้อยที่สุด ร้อยละ 1.05

ตารางที่ 4.19 จำนวน และร้อยละการเข้าชมพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

นิทรรศการ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
พิพิธภัณฑ์ในอาคาร			
พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1	474	31.08	1
พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2	354	23.21	2
นิทรรศการชุมทรัพย์แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10	83	5.44	5
พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3	82	5.38	6
พิพิธภัณฑ์ดินดล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7	78	5.11	7
พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4	55	3.61	8
พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง			
พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง	241	15.80	3
พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ	158	10.36	4
รวม	1,525	100.00	

หมายเหตุ : ซ่อนเป็นการเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง พบว่า พิพิธภัณฑ์ที่กลุ่มตัวอย่างเข้าชมมากที่สุดอันดับ 1 คือ พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 ร้อยละ 31.08 อันดับ 2 พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 ร้อยละ 23.21 อันดับ 3 พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 15.80 และพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4 มีผู้เข้าชมน้อยที่สุด ร้อยละ 3.61

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจ

ตารางที่ 4.20 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจต่อการจัดแสดง
นิทรรศการพิพิธภัณฑ์ในหลวงรัชกาลที่ 9 อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1
(จำนวนผู้เข้าชม 474 คน)

ที่	ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	อันดับ
1	รูปแบบการจัดแสดง ของนิทรรศการ	275	154	38	-	1	4.50	มากที่สุด	1
		58.76	32.91	8.12	-	0.21			
2	เทคนิค วิธีการ และ ความหลากหลายใน การนำเสนอข้อมูลของ การจัดแสดง	278	149	39	3	-	4.50	มากที่สุด	1
		59.28	31.77	8.32	0.64	-			
3	องค์ความรู้ภายใน พิพิธภัณฑ์	274	151	39	2	1	4.49	มากที่สุด	3
		58.67	32.33	8.35	0.43	0.21			
4	สื่อมัลติมีเดีย สื่อ กิจกรรม สามารถ สร้างการมีส่วนร่วมใน การเข้าชมพิพิธภัณฑ์	278	142	44	3	-	4.49	มากที่สุด	3
		59.53	30.41	9.42	0.64	-			
5	มีสื่อที่แสดงเส้นทาง การเดินทางที่ชัดเจน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ ง่าย	270	142	52	3	1	4.45	มากที่สุด	5
		57.69	30.34	11.11	0.64	0.21			
6	เนื้อหาในการจัดแสดง อ่านง่าย ตัวหนังสือ และภาพชัดเจน	259	154	53	3	-	4.43	มากที่สุด	6
		55.22	32.84	11.30	0.64	-			
เฉลี่ย							4.47	มากที่สุด	

หมายเหตุ : เกณฑ์ระดับความพึงพอใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง
3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง พบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ในหลวงรัชกาลที่ 9 อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 มีค่าเฉลี่ย 4.47 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจ อันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2 ข้อ คือ ข้อ 1. รูปแบบการจัดแสดง

ของนิทรรศการ และ ข้อ 2. เทคนิค วิธีการ และความหลากหลายในการนำเสนอข้อมูลของการจัดแสดง ค่าเฉลี่ย 4.50 อันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2 ข้อ เช่นกัน คือ องค์ความรู้ภายในพิพิธภัณฑ์ และสื่อมัลติมีเดีย สื่อกิจกรรม สามารถสร้างการมีส่วนร่วมในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ย 4.49 และเนื้อหาในการจัดแสดงอ่านง่าย ตัวหนังสือและภาพชัดเจน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 4.43 แต่ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าในแต่ละประเด็นมีค่าเฉลี่ยสูงใกล้เคียงกัน และอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 4.21 จำนวนและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ในหลวงรัชกาลที่ ๕
อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1

ที่	ข้อความ	จำนวน
ด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร		
1	จัดการดีอยู่แล้ว อยากให้มีการประชาสัมพันธ์สื่อสิ่งพิมพ์	1
2	ดีทุกด้านค่ะ ควรโฆษณาให้คนรู้จักมากกว่านี้	1
3	คนยังรู้จักน้อยอยู่	1
ด้านองค์ความรู้		
4	โครงการที่ ร.๙ จัดทำพร้อมวิธีและผลลัพธ์	2
5	ฐานข้อมูลโครงการพระราชดำริ	1
6	อยากให้เพิ่มเติมด้านสิ่งของที่เกี่ยวกับพระองค์	1
7	แสดงตัวอย่างของอุปกรณ์หรือเครื่องมือในโครงการ	1
8	ด้านความรู้ด้านการเกษตร ให้เหมาะสมกับการสร้างอาชีพ นำมาใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน	1
9	ด้านการพัฒนาและต่อยอดหรือสืบสานต่อไป	1
10	ด้านกิจกรรมลงมือทำ	1
11	สอนเกี่ยวกับการปลูกข้าว	1
12	ด้านเทคโนโลยี	1
13	การเกษตร	1
ด้านสื่อ/เทคโนโลยี		
14	การจัดนิทรรศการดีมาก	2
15	มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเข้าถึงทุกเพศทุกวัย	1
16	นำสื่อเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการนำเสนอให้มากขึ้น ให้มีความทันสมัย เข้าถึงง่าย	1
17	อยากให้มีการตูน 3 มิติหลาย ๆ เรื่อง	1
18	ให้มีแอนิเมชันหลากหลายมากขึ้น	1
19	มีการจัดแสดงวัตถุที่เป็นรูปธรรมที่สามารถให้ผู้ชมมีส่วนร่วม	1
ด้านเจ้าหน้าที่นำชม/กระบวนการนำชม		
20	ด้านการพูดให้ทั่วถึงเมื่อเข้าชม	2
21	การนำเสนอโดยคนนำเสนอดีมาก ควรนำเสนอทั้งหมดเลย	1
22	อธิบายให้สนุกขึ้น	1
23	ด้านการให้ข้อมูล	1

ที่	ข้อความ	จำนวน
24	อยากให้เพิ่มเนื้อหาและเวลาให้มากกว่านี้	1
25	อธิบายให้เข้าใจไปเร็ว จับประเด็นไม่ทัน	1
26	มีเวลาในการชมภาพยนตร์มากขึ้น	1
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		
27	อากาศร้อน ควรเปิดแอร์	11
28	สถานที่อาเจร้อนไป ทำให้การอยากรับรู้ลดลง	1
29	แสดงผังอาคารให้เห็นง่ายกว่านี้	1
30	ป้ายบอกทางไปห้องน้ำ ป้ายบอกทางเดิน	1
31	รถเข็นสำหรับผู้สูงอายุ	1
32	บรรยากาศค่อนข้างวังเวง เสียบเสียบ	1
33	พันธุ์ดอกไม้	1

ตารางที่ 4.22 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจต่อการจัดแสดง นิทรรศการพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 (จำนวนผู้เข้าชม 354 คน)

ที่	ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	อันดับ
1	มีสื่อที่แสดงเส้นทางการเดินชมที่ชัดเจน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย	190	107	25	-	-	4.67	มากที่สุด	1
		59.01	33.23	7.76	-	-			
2	รูปแบบการจัดแสดงของนิทรรศการ	186	116	19	1	-	4.51	มากที่สุด	2
		57.76	36.02	5.90	0.31	-			
3	องค์ความรู้ภายในพิพิธภัณฑ์	183	120	19	-	-	4.51	มากที่สุด	2
		56.83	37.27	5.90	-	-			
4	เทคนิค วิธีการ และความหลากหลายในการนำเสนอข้อมูลของการจัดแสดง	186	112	23	-	-	4.51	มากที่สุด	2
		57.94	34.89	7.17	-	-			
5	สื่อมัลติมีเดีย สื่อกิจกรรม สามารถสร้างการมีส่วนร่วมในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์	184	115	22	-	-	4.50	มากที่สุด	5
		57.32	35.83	6.85	-	-			
6	เนื้อหาในการจัดแสดงอ่านง่าย ตัวหนังสือและภาพชัดเจน	186	106	30	-	-	4.48	มากที่สุด	6
		57.76	32.92	9.32	-	-			
เฉลี่ย							4.53	มากที่สุด	

หมายเหตุ : เกณฑ์ระดับความพึงพอใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง, 3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง พบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 มีค่าเฉลี่ย 4.53 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจ อันดับ 1 คือ มีสื่อที่แสดงเส้นทางการเดินชมที่ชัดเจน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย ค่าเฉลี่ย 4.67 อันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3 ข้อ คือ รูปแบบการจัดแสดงของนิทรรศการ องค์ความรู้ภายในพิพิธภัณฑ์ เทคนิค วิธีการ และความหลากหลายในการนำเสนอข้อมูลของการจัดแสดง มีค่าเฉลี่ย 4.51 และเนื้อหาในการจัดแสดงอ่านง่าย ตัวหนังสือและภาพชัดเจน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 4.48 แต่ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าในแต่ละประเด็นนั้นมีค่าเฉลี่ยสูงใกล้เคียงกัน และอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 4.23 จำนวนและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ในหลวง
รักเรา อาครเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2

ที่	ข้อความ	จำนวน
ด้านองค์ความรู้		
1	ด้านความรู้	1
2	ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำและที่ดินในการปลูกพืช	1
3	เพิ่มวิถีเกษตรโบราณ เรื่องราวเก่า ๆ	1
ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก		
4	ร้อนมาก ควรเปิดแอร์และเพิ่มพัดลม	4
5	มีแผนผังการชมแต่ละโซนให้ชัดเจน	1
อื่น ๆ		
6	ดีมาก สนุกมาก	1

ตารางที่ 4.24 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจต่อการจัดแสดง
นิทรรศการพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3
(จำนวนผู้เข้าชม 82 คน)

ที่	ประเด็น	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	ค่า เฉลี่ย	ความ หมาย	อันดับ
1	รูปแบบการจัดแสดงของ นิทรรศการ	54	21	6	-	-	4.59	มาก ที่สุด	1
		66.67	25.93	7.41	-	-			
2	สื่อมัลติมีเดีย สื่อกิจกรรม สามารถสร้างการมีส่วนร่วม ในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์	54	17	10	-	-	4.54	มาก ที่สุด	2
		66.67	20.99	12.35	-	-			
3	เทคนิค วิธีการ และความ หลากหลายในการนำเสนอ ข้อมูลของการจัดแสดง	48	25	8	-	-	4.49	มาก ที่สุด	3
		59.26	30.86	9.88	-	-			
4	เนื้อหาในการจัดแสดงอ่าน ง่าย ตัวหนังสือและภาพ ชัดเจน	47	27	7	-	-	4.49	มาก ที่สุด	3
		58.02	33.33	8.64	-	-			
5	มีสื่อที่แสดงเส้นทางการเดิน ชมที่ชัดเจน ทำให้เกิดการ เรียนรู้ได้ง่าย	47	26	8	-	-	4.48	มาก ที่สุด	5
		58.02	32.10	9.88	-	-			
6	องค์ความรู้ภายใน พิพิธภัณฑ์	45	29	7	-	-	4.47	มาก ที่สุด	6
		55.58	35.80	8.64	-	-			
เฉลี่ย							4.51	มาก ที่สุด	

หมายเหตุ : เกณฑ์ระดับความพึงพอใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง
3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง พบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม อาคาร
เฉลิมพระเกียรติฯ 3 มีค่าเฉลี่ย 4.51 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นกลุ่ม
ตัวอย่างมีความพึงพอใจ อันดับ 1 คือ รูปแบบการจัดแสดงของนิทรรศการ ค่าเฉลี่ย 4.59 อันดับ 2 สื่อ
มัลติมีเดีย สื่อกิจกรรม สามารถสร้างการมีส่วนร่วมในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ย 4.54
และอันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ คือ เทคนิค วิธีการ และความหลากหลายในการนำเสนอข้อมูล
ของการจัดแสดง และเนื้อหาในการจัดแสดงอ่านง่าย ตัวหนังสือและภาพชัดเจน ค่าเฉลี่ย 4.49
และองค์ความรู้ภายในพิพิธภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 4.47 แต่ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าในแต่ละประเด็นนั้น
มีค่าเฉลี่ยสูงใกล้เคียงกัน และอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 4.25 จำนวนและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์
พันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3

ที่	ข้อความ	จำนวน
ด้านสื่อ/เทคโนโลยี		
1	น่าจะมีสิ่งแสดงมากกว่านี้	1
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		
2	บางบริเวณอากาศร้อน	2
อื่น ๆ		
3	มีความสวยงามและน่าสนใจสุด	1

ตารางที่ 4.26 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจต่อการจัดแสดง
นิทรรศการพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4
(จำนวนผู้เข้าชม 55 คน)

ที่	ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	อันดับ
1	มีสื่อที่แสดงเส้นทางการเดินชมที่ชัดเจน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย	24	12	14	1	-	4.16	มาก	1
		47.06	23.53	27.45	1.96	-			
2	องค์ความรู้ภายในพิพิธภัณฑ์	23	13	14	1	-	4.14	มาก	2
		45.10	25.49	27.45	1.96	-			
3	สื่อมัลติมีเดีย สื่อกิจกรรมสามารถสร้างการมีส่วนร่วมในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์	23	13	14	1	-	4.14	มาก	2
		45.10	25.49	27.45	1.96	-			
4	รูปแบบการจัดแสดงของนิทรรศการ	21	15	13	2	-	4.08	มาก	4
		41.18	29.41	25.49	3.92	-			
5	เนื้อหาในการจัดแสดงอ่านง่าย ตัวหนังสือและภาพชัดเจน	21	13	16	1	-	4.06	มาก	5
		41.18	25.49	31.37	1.96	-			
6	เทคนิค วิธีการ และความหลากหลายในการนำเสนอข้อมูลของการจัดแสดง	19	15	16	1	-	4.02	มาก	6
		37.25	29.41	31.37	1.96	-			
เฉลี่ย							4.10	มาก	

หมายเหตุ : เกณฑ์ระดับความพึงพอใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง, 3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง พบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4 มีค่าเฉลี่ย 4.10 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจ อันดับ 1 คือ มีสื่อที่แสดงเส้นทางการเดินชมที่ชัดเจน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย ค่าเฉลี่ย 4.16 อันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ คือ องค์ความรู้ภายในพิพิธภัณฑ์ และสื่อมัลติมีเดีย สื่อกิจกรรม สามารถสร้างการมีส่วนร่วมในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ย 4.14 และเนื้อหาในการจัดแสดงอ่านง่าย ตัวหนังสือและภาพชัดเจน ค่าเฉลี่ย 4.06 และเทคนิค วิธีการ และความหลากหลายในการนำเสนอข้อมูลของการจัดแสดง มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 4.02

ตารางที่ 4.27 จำนวนและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร
อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4

ที่	ข้อความ	จำนวน
ด้านสื่อ/เทคโนโลยี		
1	ควรมีสิ่งแสดงและมีกิจกรรมมากกว่านี้	1

ตารางที่ 4.28 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจต่อการจัดแสดง นิทรรศการพิพิธภัณฑ์ดินตล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7 (จำนวนผู้เข้าชม 78 คน)

ที่	ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	อันดับ
1	รูปแบบการจัดแสดงของนิทรรศการ	42	34	2	-	-	4.51	มากที่สุด	1
		53.85	43.59	2.56	-	-			
2	มีสื่อที่แสดงเส้นทางการเดินชมที่ชัดเจน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย	41	34	3	-	-	4.49	มากที่สุด	2
		52.56	43.59	3.85	-	-			
3	เนื้อหาในการจัดแสดงอ่านง่าย ตัวหนังสือและภาพชัดเจน	39	35	2	1	-	4.45	มากที่สุด	3
		50.65	45.45	2.60	1.30	-			
4	องค์ความรู้ภายในพิพิธภัณฑ์	37	38	3	-	-	4.44	มากที่สุด	4
		47.44	48.72	3.85	-	-			
5	เทคนิค วิธีการ และความหลากหลายในการนำเสนอข้อมูลของการจัดแสดง	38	33	7	-	-	4.40	มากที่สุด	5
		48.72	42.31	8.97	-	-			
6	สื่อมัลติมีเดีย สื่อกิจกรรมสามารถสร้างการมีส่วนร่วมในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์	39	30	9	-	-	4.38	มากที่สุด	6
		50.00	38.46	11.54	-	-			
เฉลี่ย							4.45	มากที่สุด	

หมายเหตุ : เกณฑ์ระดับความพึงพอใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง, 3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง พบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ดินตล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7 มีค่าเฉลี่ย 4.45 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจ อันดับ 1 คือ รูปแบบการจัดแสดงของนิทรรศการ ค่าเฉลี่ย 4.51 อันดับ 2 มีสื่อที่แสดงเส้นทางการเดินชมที่ชัดเจน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย มีค่าเฉลี่ย 4.49 อันดับ 3 เนื้อหาในการจัดแสดงอ่านง่าย ตัวหนังสือและภาพชัดเจน ค่าเฉลี่ย 4.45 และสื่อมัลติมีเดีย สื่อกิจกรรมสามารถสร้างการมีส่วนร่วมในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 4.38

ตารางที่ 4.29 จำนวนและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ดินตล อาคาร
เฉลิมพระเกียรติฯ 7

ที่	ข้อความ	จำนวน
ด้านเจ้าหน้าที่นำชม/กระบวนการนำชม		
1	ลำดับการชม ควรแนะนำให้ความรู้ก่อนเข้าดู VDO	1
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		
2	การเดินทางห่างไป	1

ตารางที่ 4.30 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจต่อการจัดแสดง

นิทรรศการชุมชนทรัพย์แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10

(จำนวนผู้เข้าชม 83 คน)

ที่	ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	อันดับ
1	องค์ความรู้ภายในพิพิธภัณฑ์	22	6	1	-	-	4.72	มากที่สุด	1
		75.86	20.69	3.45	-	-			
2	เทคนิค วิธีการ และความหลากหลายในการนำเสนอข้อมูลของการจัดแสดง	21	7	1	-	-	4.69	มากที่สุด	2
		72.41	24.14	3.45	-	-			
3	สื่อมัลติมีเดีย สื่อกิจกรรม สามารถสร้างการมีส่วนร่วมในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์	21	6	2	-	-	4.66	มากที่สุด	3
		72.41	20.69	6.90	-	-			
4	มีสื่อที่แสดงเส้นทางการเดินชมที่ชัดเจน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย	21	7	-	1	-	4.66	มากที่สุด	3
		72.41	24.14	-	3.45	-			
5	รูปแบบการจัดแสดงของนิทรรศการ	20	7	2	-	-	4.62	มากที่สุด	5
		68.97	24.14	6.90	-	-			
6	เนื้อหาในการจัดแสดงอ่านง่าย ตัวหนังสือและภาพชัดเจน	18	9	2	-	-	4.55	มากที่สุด	6
		62.07	31.03	6.90	-	-			
เฉลี่ย							4.65	มากที่สุด	

หมายเหตุ : เกณฑ์ระดับความพึงพอใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง
3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง พบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการเข้าชมนิทรรศการชุมชนทรัพย์แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10 มีค่าเฉลี่ย 4.65 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจ อันดับ 1 คือ องค์ความรู้ภายในพิพิธภัณฑ์ ค่าเฉลี่ย 4.72 อันดับ 2 เทคนิค วิธีการ และความหลากหลายในการนำเสนอข้อมูลของการจัดแสดง มีค่าเฉลี่ย 4.69 อันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ คือ สื่อมัลติมีเดีย สื่อกิจกรรม สามารถสร้างการมีส่วนร่วมในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ และมีสื่อที่แสดงเส้นทางการเดินชมที่ชัดเจน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย ค่าเฉลี่ย 4.66 และเนื้อหาในการจัดแสดงอ่านง่าย ตัวหนังสือและภาพชัดเจน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 4.55 แต่ยังเป็นค่าเฉลี่ยที่ค่อนข้างสูง

ตารางที่ 4.31 จำนวนและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการจัดแสดงนิทรรศการชุมชนทรัพย์แห่งแผ่นดิน
อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10

ที่	ข้อความ	จำนวน
ด้านสื่อ/เทคโนโลยี		
1	มี QR Code อธิบายประกอบ	1
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		
2	ปลูกต้นไม้เพิ่มให้ร่มเย็น	1

ตารางที่ 4.32 จำนวน และร้อยละการเข้าร่วมกิจกรรม พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์นวัตกรรม
เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

ที่	กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
1	เกษตรพอเพียงเมือง	129	25.00	1
2	1 ไร่ พอเพียง	109	21.12	2
3	วิถีเกษตรไทย 4 ภาค	87	16.86	3
4	นาโยนกกล้า	84	16.28	4
5	บ้านดิน บ้านฟาง	58	11.24	5
6	บ้านนวัตกรรมพลังงาน	49	9.50	6
รวม		516	100.00	

หมายเหตุ : ข้อนี้เป็นการเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.33 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจต่อการจัดแสดง
พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

(จำนวนผู้เข้าชม 241 คน)

ที่	ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	อันดับ
1	รูปแบบการจัดแสดง	121	70	24	3	-	4.42	มากที่สุด	1
		55.50	32.11	11.01	1.38	-			
2	อุปกรณ์การเรียนรู้มีความเหมาะสม	122	69	23	4	-	4.42	มากที่สุด	1
		55.96	31.65	10.55	1.83	-			
3	กิจกรรมในฐานการเรียนรู้มีความน่าสนใจและหลากหลาย	116	72	26	3	-	4.39	มากที่สุด	3
		53.46	33.18	11.98	1.38	-			
4	สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง	117	71	24	5	-	4.38	มากที่สุด	4
		53.92	32.72	11.06	2.30	-			
5	องค์ความรู้มีความทันสมัย สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน	112	76	26	4	-	4.36	มากที่สุด	5
		51.38	34.86	11.93	1.83	-			
เฉลี่ย							4.39	มากที่สุด	

หมายเหตุ : เกณฑ์ระดับความพึงพอใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง, 3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตารางที่ 4.32 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมพิพิธภัณฑน์วัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ในฐานการเรียนรู้ อันดับ 1 เกษตรพอเพียงเมือง ร้อยละ 25.00 อันดับ 2 ฐานการเรียนรู้ 1 ไร่ พอเพียง ร้อยละ 21.12 อันดับ 3 วิถีเกษตรไทย 4 ภาค ร้อยละ 16.86 และอันดับสุดท้าย บ้านนวัตกรรมพลังงาน ร้อยละ 9.50

จากตาราง 4.33 ด้านค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมพิพิธภัณฑน์วัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 4.39 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจ อันดับ 1 มี 2 ข้อ คือ รูปแบบการจัดแสดง และอุปกรณ์การเรียนรู้ มีความเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 4.42 อันดับ 3 กิจกรรมในฐานการเรียนรู้มีความน่าสนใจและหลากหลาย ค่าเฉลี่ย 4.39 และอันดับสุดท้าย องค์ความรู้มีความทันสมัย สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ค่าเฉลี่ย 4.36 แต่ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าในแต่ละประเด็นนั้นมีค่าเฉลี่ยสูงใกล้เคียงกัน และอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 4.34 จำนวนและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์
นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

ที่	ข้อความ	จำนวน
ด้านองค์ความรู้		
1	ควรเพิ่มต้นทุน ความสมเหตุสมผล	1
2	เนื้อหา ความหมายของบ้านเรือนไทยในวัฒนธรรมต่าง ๆ ในเชิงมนุษยวิทยา มีเรื่องเล่าสนุกๆ	1
ด้านเจ้าหน้าที่นำชม/กระบวนการนำชม		
3	ข้างหลังไม่ได้ยินเสียงวิทยากรค่ะ ได้รับข้อมูลไม่ทั่วถึง	1
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		
4	สะอาด	1
5	เกษตร 4 ภาค ทางเดินแคบ รองรับคนได้น้อย ถ้าแถวยาวคนข้างหลังจะไม่ได้ยินวิทยากร	1
6	ร้อนมาก	1
7	สวยมาก ๆ	1

ตารางที่ 4.35 จำนวน และร้อยละการเข้าร่วมกิจกรรมพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์เกษตร
ตามรอยพ่อ

ที่	กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
1	ฝึกคุณภาพในโรงเรียน	118	43.70	1
2	การขยายพันธุ์พืช	80	29.63	2
3	ระเบียบสวน	65	24.07	3
4	ต้นไม้แห่งการเรียนรู้	7	2.59	4
รวม		516	100.00	

หมายเหตุ : ข้อนี้เป็นการเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.36 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจต่อพิพิธภัณฑ์
กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ

(จำนวนผู้เข้าชม 158 คน)

ที่	ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	อันดับ																																																																	
1	องค์ความรู้ มีความทันสมัย สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน	85	57	5	-	-	4.54	มากที่สุด	1																																																																	
		57.82	38.78	3.40	-	-				2	รูปแบบการจัดแสดง	85	55	7	-	-	4.53	มากที่สุด	2	57.82	37.41	4.76	-	-	3	อุปกรณ์การเรียนรู้มีความเหมาะสม	84	56	7	-	-	4.52	มากที่สุด	3	57.14	38.10	4.76	-	-	4	กิจกรรมในฐานการเรียนรู้มีความน่าสนใจและหลากหลาย	85	53	8	1	-	4.51	มากที่สุด	4	57.82	36.05	5.44	0.68	-	5	สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง	82	58	7	-	-	4.51	มากที่สุด	4	55.78	39.46	4.76	-	-	เฉลี่ย				
2	รูปแบบการจัดแสดง	85	55	7	-	-	4.53	มากที่สุด	2																																																																	
		57.82	37.41	4.76	-	-				3	อุปกรณ์การเรียนรู้มีความเหมาะสม	84	56	7	-	-	4.52	มากที่สุด	3	57.14	38.10	4.76	-	-	4	กิจกรรมในฐานการเรียนรู้มีความน่าสนใจและหลากหลาย	85	53	8	1	-	4.51	มากที่สุด	4	57.82	36.05	5.44	0.68	-	5	สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง	82	58	7	-	-	4.51	มากที่สุด	4	55.78	39.46	4.76	-	-	เฉลี่ย							4.52	มากที่สุด											
3	อุปกรณ์การเรียนรู้มีความเหมาะสม	84	56	7	-	-	4.52	มากที่สุด	3																																																																	
		57.14	38.10	4.76	-	-				4	กิจกรรมในฐานการเรียนรู้มีความน่าสนใจและหลากหลาย	85	53	8	1	-	4.51	มากที่สุด	4	57.82	36.05	5.44	0.68	-	5	สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง	82	58	7	-	-	4.51	มากที่สุด	4	55.78	39.46	4.76	-	-	เฉลี่ย							4.52	มากที่สุด																										
4	กิจกรรมในฐานการเรียนรู้มีความน่าสนใจและหลากหลาย	85	53	8	1	-	4.51	มากที่สุด	4																																																																	
		57.82	36.05	5.44	0.68	-				5	สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง	82	58	7	-	-	4.51	มากที่สุด	4	55.78	39.46	4.76	-	-	เฉลี่ย							4.52	มากที่สุด																																									
5	สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง	82	58	7	-	-	4.51	มากที่สุด	4																																																																	
		55.78	39.46	4.76	-	-				เฉลี่ย							4.52	มากที่สุด																																																								
เฉลี่ย							4.52	มากที่สุด																																																																		

หมายเหตุ : เกณฑ์ระดับความพึงพอใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง, 3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตารางที่ 4.35 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมพิพิธภัณฑสถานเกษตรตามรอยพ่อ ในฐานการเรียนรู้ อันดับ 1 ผักคุณภาพในโรงเรือน ร้อยละ 43.70 อันดับ 2 การขยายพันธุ์พืช ร้อยละ 29.63 อันดับ 3 ระเบียบสวน ร้อยละ 24.07 และอันดับสุดท้าย ต้นไม้แห่งการเรียนรู้ ร้อยละ 2.59

ตารางที่ 4.36 ด้านค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมพิพิธภัณฑสถานเกษตรตามรอยพ่อ มีค่าเฉลี่ย 4.52 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจ อันดับ 1 คือ องค์กรความรู้มีความทันสมัย สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ค่าเฉลี่ย 4.54 อันดับ 2 รูปแบบการจัดแสดง ค่าเฉลี่ย 4.53 อันดับ 3 อุปกรณ์การเรียนรู้ มีความเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 4.52 และอันดับสุดท้ายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2 ข้อ คือ กิจกรรมในฐานการเรียนรู้มีความน่าสนใจและหลากหลายและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ได้จริง ค่าเฉลี่ย 4.51 แต่ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าในแต่ละประเด็นนี้มีค่าเฉลี่ยสูงใกล้เคียงกัน และอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 4.37 จำนวนและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง
พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ

ที่	ข้อความ	จำนวน
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		
1	อากาศร้อนไปบางครั้งผู้สูงอายุเดินมากไม่ไหว	1
2	เพิ่มร้านให้มากขึ้น	1
3	ผักเยอะกว่านี้	1
4	ชิมผัก ผลไม้ ซื้อมากได้	1
อื่น ๆ		
5	สืบสานต่อไปจะดีมาก	1

ตารางที่ 4.38 สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการการจัดแสดงนิทรรศการในอาคารของพิพิธภัณฑ์
การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	นิทรรศการในอาคาร	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
1.	พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1	4.47	89.49
2.	พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2	4.53	90.62
3.	พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3	4.51	90.25
4.	พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4	4.10	81.96
5.	พิพิธภัณฑ์ดินดล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7	4.45	88.91
6.	นิทรรศการชุมทรัพย์แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10	4.65	92.99
เฉลี่ย		4.45	89.04

ตารางที่ 4.39 สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการการจัดแสดงนิทรรศการกลางแจ้งของพิพิธภัณฑ์
การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	นิทรรศการกลางแจ้ง	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
1.	พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง	4.39	87.85
2.	พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ	4.52	90.48
เฉลี่ย		4.46	89.16

ตารางที่ 4.40 จำนวน และร้อยละ การติดต่อ/ประสานงานเพื่อเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	การติดต่อ/ประสานงานเพื่อขอเข้าชม	จำนวน	ร้อยละ
1	เคย	23	4.60
2	ไม่เคย	477	95.40
รวม		500	100.00

ตารางที่ 4.41 จำนวน และร้อยละช่องทางการติดต่อเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	ช่องทางการติดต่อ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
1	เฟซบุ๊ก	8	22.22	1
2	โทรศัพท์	7	19.44	2
3	เว็บไซต์	6	16.67	3
4	ติดต่อเจ้าหน้าที่นำชมโดยตรง	6	16.67	3
5	ติดต่อจุดประชาสัมพันธ์	5	13.89	5
6	บูธนิทรรศการสัญจร	2	5.56	6
7	แอปพลิเคชัน	1	2.78	7
8	อื่น ๆ	1	2.78	7
		36	100.00	

หมายเหตุ : ข้อนี้นับเป็นการเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.41 และ 4.42 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเคยติดต่อ/ประสานงานเพื่อเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จำนวน 23 คน ร้อยละ 4.60 ซึ่งทั้ง 23 คน ส่วนใหญ่ติดต่อประสานงานผ่านช่องทาง อันดับ 1 แพนเพจเฟซบุ๊ก ร้อยละ 22.22 อันดับ 2 โทรศัพท์ ร้อยละ 19.44 อันดับ 3 มี 2 ช่องทาง คือ เว็บไซต์และติดต่อเจ้าหน้าที่นำชมโดยตรง ร้อยละ 16.67 และการติดต่อทางแอปพลิเคชัน และช่องทางอื่น ๆ มีน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 2.78

ตารางที่ 4.42 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจต่อการจองหรือติดต่อ

เข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

(จำนวนผู้เคยติดต่อ 23 คน)

ที่	ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	อันดับ
1	ความหลากหลายของช่องทางในการติดต่อเพื่อจองเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ	15	6	2	-	-	4.57	มากที่สุด	1
		65.22	26.09	8.70	-	-			
2	ความรวดเร็วในขั้นตอนการชำระเงิน/ออกใบเสร็จ	14	7	2	-	-	4.52	มากที่สุด	2
		60.87	30.43	8.70	-	-			
3	ความรวดเร็วในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประสานงาน/ผู้รับเรื่อง	12	9	2	-	-	4.43	มากที่สุด	3
		52.17	39.13	8.70	-	-			
4	การอธิบายรายละเอียดของหัวข้อกิจกรรมต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ประสานงาน/ผู้รับเรื่อง	13	7	3	-	-	4.43	มากที่สุด	3
		56.52	30.43	13.04	-	-			
5	เจ้าหน้าที่ที่มีความกระตือรือร้นในการให้บริการ	10	10	3	-	-	4.30	มากที่สุด	5
		43.48	43.48	13.04	-	-			
6	มีสื่อประชาสัมพันธ์แสดงรายละเอียดการจองแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน ผู้รับบริการสามารถจองหรือติดต่อเข้าชมได้ด้วยตนเอง	8	12	3	-	-	4.22	มากที่สุด	6
		34.78	52.17	13.04	-	-			
เฉลี่ย							4.41	มากที่สุด	

หมายเหตุ : เกณฑ์ระดับความพึงพอใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง, 3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง พบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการจองหรือติดต่อเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีค่าเฉลี่ย 4.41 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นกลุ่ม

ตัวอย่างมีความพึงพอใจ อันดับ 1 ความหลากหลายของช่องทางในการติดต่อเพื่อจองเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ค่าเฉลี่ย 4.57 อันดับ 2 ความรวดเร็วในขั้นตอนการชำระเงิน/ออกใบเสร็จ ค่าเฉลี่ย 4.52 อันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ คือ ความรวดเร็วในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประสานงาน/ผู้รับเรื่อง และการอธิบายรายละเอียดของหัวข้อกิจกรรมต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ประสานงาน/ผู้รับเรื่อง ค่าเฉลี่ย 4.43 และอันดับสุดท้ายมีสื่อประชาสัมพันธ์แสดงรายละเอียดการจองแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน ผู้รับบริการสามารถจองหรือติดต่อเข้าชมได้ด้วยตนเอง ค่าเฉลี่ย 4.22

ตารางที่ 4.43 จำนวนและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านการติดต่อ/ประสานงานเพื่อเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์
การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	ข้อความ	จำนวน
1	ระวางการตีเวลาเที่ยงเหมือนราชการ	1
2	ต้องออกสื่อให้มากกว่านี้	1
3	ควรยิ้มแย้มมากขึ้น	1

ตารางที่ 4.44 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชม
และกระบวนการนำชม

ที่	ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	อันดับ
การต้อนรับ									
1	กระบวนการนำชมมีความต่อเนื่อง และสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการเข้าชม	302	126	26	-	-	4.61	มากที่สุด	1
		66.52	27.75	5.73	-	-			
2	มีสื่อแนะนำพิพิธภัณฑ์ก่อนการนำชม เพื่อสร้างการรับรู้ให้ชัดเจนขึ้น	285	133	36	1	-	4.54	มากที่สุด	5
		62.64	29.23	7.91	0.22	-			
3	การแจ้งรายละเอียดกิจกรรมต่าง ๆ ก่อนเริ่มกระบวนการนำชม	270	152	27	2	-	4.53	มากที่สุด	6
		59.87	33.70	5.99	0.44	-			
องค์ความรู้/ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้/การสร้างแรงบันดาลใจ									
4	มีการอธิบายข้อมูลรายละเอียด ที่ชัดเจน เข้าใจง่าย เหมาะสมกับผู้มาเข้าชม	291	130	31	1	-	4.57	มากที่สุด	3
		64.24	28.70	6.84	0.22	-			
5	ความรู้รอบรู้ในหัวข้อการบรรยาย	282	142	29	1	-	4.55	มากที่สุด	4
		62.11	31.28	6.39	0.22	-			
6	การสรุปสาระสำคัญของ การนำชมแต่ละฐานการเรียนรู้	273	138	35	3	-	4.52	มากที่สุด	7
		60.80	30.73	7.80	0.67	-			
7	เปิดโอกาสให้ซักถาม และตอบคำถามได้ชัดเจน	270	149	30	4	-	4.51	มากที่สุด	8
		59.60	32.89	6.62	0.88	-			
บุคลิกภาพ									
8	การแต่งกาย และบุคลิกภาพที่เหมาะสมในการนำชม	293	137	23	-	-	4.60	มากที่สุด	2
		64.68	30.24	5.08	-	-			

ที่	ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	อันดับ
9	มีความเป็นกันเอง/ ความเอาใจใส่ต่อผู้เข้าชม	306	115	29	2	-	4.60	มากที่สุด	2
		67.70	25.44	6.42	0.44	-			
เฉลี่ย							4.56	มากที่สุด	

หมายเหตุ : เกณฑ์ระดับความพึงพอใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง
3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง พบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมและกระบวนการนำชม มีค่าเฉลี่ย 4.56 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน

ด้านการต้อนรับ อันดับ 1 กระบวนการนำชมมีความต่อเนื่อง และสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการเข้าชม ค่าเฉลี่ย 4.61

ด้านองค์ความรู้/ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้/การสร้างแรงบันดาลใจ อันดับ 1 มีการอธิบายข้อมูล รายละเอียด ที่ชัดเจน เข้าใจง่าย เหมาะสมกับผู้เข้าชม ค่าเฉลี่ย 4.57

ด้านบุคลิกภาพ อันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากันทั้ง 2 ข้อ คือ การแต่งกายและบุคลิกภาพที่เหมาะสมในการนำชม และความเป็นกันเอง/ความเอาใจใส่ต่อผู้เข้าชม ค่าเฉลี่ย 4.60

ตารางที่ 4.45 จำนวนและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านเจ้าหน้าที่นำชมและกระบวนการนำชม

ที่	ข้อความ	จำนวน
1	ดีมาก ๆ ครับ	2
2	บริการและให้ความรู้ดีมาก ๆ	2
3	ประทับใจครับ พี่ให้ความรู้ได้อย่างเหมาะสมและชำนาญ ข้อมูลครบถ้วน	1
4	พี่ ๆ เสนอแนะสิ่งต่าง ๆ และทำหน้าที่ได้ดีมากครับ	1
5	พี่ใจดี หล่อมากค่ะ	1
6	ดีอยู่แล้วค่ะ ทุกท่านเป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใส มีอัธยาศัยดี แนะนำช่วยเหลืออย่างดีค่ะ	1
7	ควรมีเจ้าหน้าที่นำชมเยอะกว่านี้	1
8	พูดคุยกับผู้รับบริการมากขึ้น	1
9	อธิบายมากขึ้น	1
10	ควรลำดับขั้นตอนการบรรยาย	1
11	ไม่ควรบรรยายใกล้เคียงกัน 2 กลุ่มพร้อม ๆ กัน จะทำให้ฟังไม่รู้เรื่อง	1
12	อยากให้ประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีสมัยใหม่	1
13	อยากให้เพิ่มความแน่นหนาการมากกว่านี้	1
14	พี่ซักรถซึ่งมาก	1

ตารางที่ 4.46 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวก

ความสะดวก

ที่	ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	อันดับ
1	ความสวยงาม ความร่มรื่นของพื้นที่	292	137	28	4	-	4.56	มากที่สุด	1
		63.34	29.72	6.07	0.87	-			
2	การรักษาความปลอดภัยแก่ผู้ใช้บริการ/ผู้เข้าชม	286	140	33	3	-	4.53	มากที่สุด	2
		61.90	30.30	7.14	0.65	-			
3	จำนวนห้องน้ำและความสะอาด ภายในพิพิธภัณฑ์	271	158	28	5	-	4.50	มากที่สุด	3
		58.66	34.20	6.06	1.08	-			
4	รถนำชมระหว่างเข้าชมตามจุดต่าง ๆ	266	153	37	4	-	4.48	มากที่สุด	4
		57.83	33.26	8.04	0.87	-			
5	จุดนัดพบหรือจุดพักผ่อน	264	160	34	4	-	4.48	มากที่สุด	4
		57.14	34.63	7.36	0.87	-			
6	ป้ายบอกทางตามจุดต่าง ๆ ภายในพิพิธภัณฑ์ฯ ระหว่างพิพิธภัณฑ์ฯ ชัดเจน และเพียงพอ	266	154	34	6	1	4.47	มากที่สุด	6
		57.70	33.41	7.38	1.30	0.22			
7	สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ	265	147	48	2	-	4.46	มากที่สุด	7
		57.36	31.82	10.39	0.43	-			
8	จำนวนห้องน้ำและความสะอาดภายนอกพิพิธภัณฑ์	255	156	43	5	2	4.43	มากที่สุด	8
		55.31	33.84	9.33	1.08	0.43			
9	สถานที่จำหน่ายของที่ระลึก	252	162	44	4	-	4.43	มากที่สุด	8
		54.55	35.06	9.52	0.87	-			
10	จุดบริการน้ำดื่ม/ป้ายแจ้งจุดบริการน้ำดื่ม	236	159	64	3	-	4.36	มากที่สุด	10
		51.08	34.42	13.85	0.65	-			
11	บริการสัญญาณ WIFI	197	164	70	13	10	4.16	มากที่สุด	11
		43.39	36.12	15.42	2.86	2.20			
ค่าเฉลี่ย							4.44	มากที่สุด	

หมายเหตุ : เกณฑ์ระดับความพึงพอใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง, 3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง พบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกเมื่อมาเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีค่าเฉลี่ย 4.44 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อันดับ 1 ความสวยงาม ความร่มรื่นของพื้นที่ ค่าเฉลี่ย 4.56 อันดับ 2 การรักษาความปลอดภัยแก่ผู้ใช้บริการ/ผู้เข้าชม ค่าเฉลี่ย 4.53 อันดับ 3 จำนวนห้องน้ำและความสะอาดภายในพิพิธภัณฑ์ ค่าเฉลี่ย 4.50 และอันดับสุดท้ายบริการสัญญาณ WIFI ค่าเฉลี่ย 4.16

ตารางที่ 4.47 จำนวนและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ที่	ข้อความ	จำนวน
1	ป้ายบอกทาง	
	- ป้ายนำทาง	2
	- ทำป้ายบอกทางให้เข้าใจกว่านี้	1
	- อยากให้ติดป้ายบอกทางไปอาคาร เพราะบางจุดไม่มี หลงทาง	1
	- ป้ายชี้ไปห้องนั่งมากคะ	1
2	รถนำชมระหว่างจุดต่าง ๆ	
	- รถนำชมควรให้บริการตลอด เพราะอาจมีคนที่มาร่วมกิจกรรม เดินไปมาลำบาก	1
3	ห้องน้ำและความสะอาด	
	- ห้องน้ำน่ากลัวมาก	2
	- ห้องน้ำควรจะสะอาดกว่านี้	1
4	บริการสัญญาณ WIFI	
	- แปะป้าย wifi ให้เห็นและแนะนำ	1
5	ความสวยงาม ความร่มรื่นของพื้นที่	
	- เก็บกวาดใบไม้บริเวณทางเดิน ร่องน้ำ	1
	- ควรมีถังขยะมากกว่านี้	1
6	จุดนัดพบหรือจุดพักผ่อน	
	- ควรมีสถานที่พักผ่อนร่มรื่นให้มากกว่านี้	1
	- เพิ่มจุดพักผ่อน	1
	- เพิ่มเก้าอี้	1
7	สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ	
	- ควรมีรถเข็น	1
	- ทางสำหรับคนพิการ	1
8	เพิ่มแอร์ / พัดลมไอน้ำ / รถติดแอร์	7
9	เปิดเครื่องปรับอากาศ	5
10	ควรปรับปรุงเรื่องความสว่างของไฟฟ้าทางขึ้นบันได ที่พักอาคารควรมีความสว่าง	1

ที่	ข้อความ	จำนวน
11	จากการเดินสำรวจ มีบางจุดที่เริ่มมีการทรุดโทรมตามกาลเวลา อยากให้ช่วยสำรวจความพร้อมเพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับผู้ที่มาเข้าชม	1
12	ทุกอย่างสมบูรณ์แบบ	1
13	ให้เล่น 3D ฟรี	1
14	บางจุดมีอุปกรณ์เสียค่ะ อยากใช้งาน	1

ตารางที่ 4.48 จำนวนและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านอื่น ๆ

ที่	ข้อความ	จำนวน
1	ในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์บางส่วนค่อนข้างร้อน อาจเปิดเครื่องปรับอากาศเพิ่ม	3
2	อาหารอร่อยขึ้น	1
3	จะมาเข้าชมในเดือนต่อไป สถานที่น่าเดิน ไม่ร้อน	1
4	ที่ทำอยู่ดีอยู่แล้ว หากหน่วยจะปรับปรุงสิ่งใด ให้เป็นไปตามที่หน่วยประสงค์ มั่นใจว่าจะเป็นประโยชน์แก่ทุกคนแน่นอน	1
5	อยากให้มีการจัดเวิร์คช็อปวัฒนธรรม พวกดนตรี การแสดงนาฏศิลป์ เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมและให้นักท่องเที่ยวเข้ามาและได้รู้จักกับวัฒนธรรมไทยได้มากขึ้น	1
6	สถานที่ภายในอาคารบางจุดร้อนเกินไป	1
7	ระบบปรับอากาศและบังแดด	1
8	แอร์ไม่เย็น พื้นที่ในการเดินชมตัวอาคารร้อนมาก	1
9	ต้นไม้ใหญ่ ๆ น้อยลง ใช้พื้นซีเมนต์มากขึ้น ทำให้เกิดแสงแดดและความร้อนสะท้อนมากขึ้น ควรปรับปรุง	1
10	แอร์ไม่เย็น เดินไกล ไม่มีเก้าอี้ข้างทาง	1
11	อยากให้ทางพิพิธภัณฑ์มีแผ่นพับ/แผนที่แสดงข้อมูลทั้งหมดของสถานที่จุดชมต่าง ๆ ในบริเวณเพิ่มด้วยค่ะ	1
12	ควรปรับปรุงที่มีอยู่มากกว่า เพราะมีหลายอาคารที่ไม่ได้เปิดให้ชม (ปิดปรับปรุง)	1
13	อยากให้มิกิจกรรมมากขึ้น	1
14	ควรกระชับเวลาและทำให้หมู่คณะเข้าชมได้มากกว่านี้	1
15	ควรให้มีรถรับส่งไปแต่ละสถานที่ ทั้งไปและกลับ	1
16	อยากให้มีจุดจำหน่ายปากกา ดินสอ สมุด ไว้จำหน่ายเวลาผู้มาเข้าชม อยากจดบันทึก แล้วไม่ได้เตรียมมา	1
17	ในห้องพัก ควรปรับปรุงให้ดูใหม่และสะอาด และเพิ่มตู้เย็น	1
18	ห้องน้ำห้อง 2210 ไม่ควรมีรูบนฝ้าเพดาน	1
19	สวนผักแดดร้อน ควรมีทางเดินที่ชัดเจนกว่านี้	1
20	ควรทำการตลาดให้คนรู้จักมากขึ้น	1
21	การเดินทางไปแต่ละจุดค่อนข้างไกล น่าจะมีบริการเช่าจักรยาน	1

ตารางที่ 4.49 สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	นิทรรศการในอาคาร	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
1.	การจองหรือติดต่อเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ	4.41	88.26
2.	เจ้าหน้าที่นำชม/กระบวนการนำชม	4.56	91.18
3.	สิ่งอำนวยความสะดวก	4.44	88.84
เฉลี่ย		4.47	89.43

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน
โดยสมมติฐานการวิจัยกำหนดไว้ดังนี้

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการ และความพึงพอใจต่อพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) แตกต่างกัน

แบ่งเป็นสมมติฐานย่อยได้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1.1 ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการ ต่อพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน

1. ผู้รับบริการที่มี เพศ แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการ (จำนวนครั้งในการเข้าชม) ต่อพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว **แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ** เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

2. ผู้รับบริการที่มี อายุ แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการ (จำนวนครั้งในการเข้าชม) ต่อพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว **แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ** เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

3. ผู้รับบริการที่มี ระดับการศึกษาสูงสุด แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการ (จำนวนครั้งในการเข้าชม) ต่อพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว **ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ** ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

4. ผู้รับบริการที่มี อาชีพ แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการ (จำนวนครั้งในการเข้าชม) ต่อพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว **แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ** เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

5. ผู้รับบริการที่มี จังหวัดที่พักอาศัย/ภูมิภาค แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการ (จำนวนครั้งในการเข้าชม) ต่อพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว **แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ** เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

สมมติฐานข้อที่ 1.2 ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกันส่งผลต่อความพึงพอใจต่อพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน

1. ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 แตกต่างกัน

3) ผู้รับบริการที่มี**ระดับการศึกษา**แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อ ภาพรวมการจัดแสดง นิทรรศการพิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ *ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้*

4) ผู้รับบริการที่มี**อาชีพ**แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อ ภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการ พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ *ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้*

5) ผู้รับบริการที่มี**ภูมิภาคที่พักอาศัย**แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อ ภาพรวมการจัดแสดง นิทรรศการพิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ *ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้*

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 พฤติกรรมการใช้บริการมีผลต่อความพึงพอใจที่มีต่อพิพิธภัณฑ์ การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

1. ผู้รับบริการที่มีพฤติกรรมการใช้บริการแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ *เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้*

2. ผู้รับบริการที่มีพฤติกรรมการใช้บริการแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ *เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้*

3. ผู้รับบริการที่มีพฤติกรรมการใช้บริการแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ *เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้*

4. ผู้รับบริการที่มีพฤติกรรมการใช้บริการแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ *เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้*

5. ผู้รับบริการที่มีพฤติกรรมการใช้บริการแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ดินดล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ *เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้*

6. ผู้รับบริการที่มีพฤติกรรมการใช้บริการแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการนิทรรศการชุมทรัพย์แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ *เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้*

7. ผู้รับบริการที่มีพฤติกรรมการใช้บริการแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ *เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้*

8. ผู้รับบริการที่มีพฤติกรรมการใช้บ+ริการแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นไปได้ตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

สมมติฐานข้อที่ 1.1 ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการ ต่อพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.50 จำนวน ร้อยละ และผลการทดสอบ จำนวนครั้งที่เข้าชมจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวนครั้งที่เข้าชม			รวม
	ครั้งแรก	2 ครั้ง	ตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป	
ชาย	147	26	36	209
	70.33%	12.44%	17.22%	100.00%
หญิง	190	26	49	265
	71.70%	9.81%	18.49%	100.00%
LGBTQIA+ และไม่ระบุ	15	8	0	23
	65.22%	34.78%	0.00%	100.0%
รวม	352	78	112	489
	70.82%	12.07%	17.10%	100.0%
Pearson Chi-Square = 15.343 Sig. = 0.004				

หมายเหตุ รวม LGBTQIA+ และไม่ระบุ เพื่อผลทางด้านการทดสอบ

จากตาราง พบว่า ผู้รับบริการที่มีเพศแตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการ (จำนวนครั้งในการเข้าชม) ต่อพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig=0.004) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้เมื่อแยกพิจารณา พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีพฤติกรรมการเข้าชมในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน และคล้ายกัน คือ ส่วนใหญ่มาเข้าชมครั้งแรก รองลงมาคือ เข้าชม ตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป

ส่วน LGBTQIA+ และไม่ระบุ พบว่าส่วนใหญ่มาเข้าชมในครั้งแรก รองลงมา คือ 2 ครั้ง และไม่พบการเข้าชมในครั้งที่ 3 ขึ้นไป

ตารางที่ 4.51 จำนวน ร้อยละ และผลการทดสอบ จำนวนครั้งที่เข้าชมจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวนครั้งที่เข้าชม			รวม
	ครั้งแรก	2 ครั้ง	ตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป	
12-15 ปี	86	19	24	129
	66.67%	14.73%	18.60%	100.00%
16-18 ปี	24	2	4	30
	80.00%	6.67%	13.33%	100.00%
19-24 ปี	116	13	3	132
	87.88%	9.85%	2.27%	100.00%
25-34 ปี	43	4	13	60
	71.67%	6.67%	21.67%	100.00%
35-44 ปี	34	11	21	66
	51.52%	16.67%	31.82%	100.00%
45-54 ปี	18	2	14	34
	52.94%	5.88%	41.18%	100.00%
55 ปี ขึ้นไป	31	9	5	45
	70.97%	12.10%	16.94%	100.00%
รวม	352	60	84	496
	70.97%	12.10%	16.94%	100.00%
Pearson Chi-Square = 58.464 Sig. = 0.000				

จากตาราง พบว่า ผู้รับบริการที่มีอายุแตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการ (จำนวนครั้งในการเข้าชม) ต่อพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว **แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ** (Sig=0.000) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่าผู้รับบริการ ทุกช่วงอายุส่วนใหญ่มาเข้าชมครั้งแรก รองลงมา คือเข้าชม 3 ครั้งขึ้นไป มีเพียงช่วงอายุระหว่าง 19-24 ปี ส่วนใหญ่มาเข้าชมครั้งแรก รองลงมา คือ เข้าชม 2 ครั้ง

ตารางที่ 4.52 จำนวน ร้อยละ และผลการทดสอบ จำนวนครั้งที่เข้าชมจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวนครั้งที่เข้าชม			รวม
	ครั้งแรก	2 ครั้ง	ตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป	
ประถมศึกษา	119	23	28	170
มัธยมศึกษาตอนต้น	70.00%	13.53%	16.47%	100.00%
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	57	11	14	82
	69.51%	13.41%	17.07%	100.00%
ปวส.	11	5	6	22
	50.00%	22.73%	27.27%	100.00%
ปริญญาตรี	142	18	28	188
	75.53%	9.57%	14.89%	100.00%
ปริญญาโทและ ปริญญาเอก	23	2	9	34
	67.65%	5.88%	26.47%	100.00%
รวม	352	59	85	496
	70.97%	11.90%	17.14%	100.00%
Pearson Chi-Square =10.254 Sig. = 0.248				

จากตาราง พบว่า ผู้รับบริการที่มี ระดับการศึกษาสูงสุด แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการ (จำนวนครั้งในการเข้าชม) ต่อพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig. 0.248) ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่าผู้รับบริการ ทุกระดับการศึกษาส่วนใหญ่มาเข้าชมครั้งแรก รองลงมา คือ เข้าชมตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป

ตารางที่ 4.53 จำนวน ร้อยละ และผลการทดสอบ จำนวนครั้งที่เข้าชมจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวนครั้งที่เข้าชม			รวม
	ครั้งแรก	2 ครั้ง	ตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป	
นักเรียน	112	21	29	162
	69.14%	12.96%	17.90%	100.00%
นิสิต/นักศึกษา	112	10	1	123
	91.06%	8.13%	0.81%	100.00%
ครู/อาจารย์	14	1	8	23
	60.87%	4.35%	34.78%	100.00%
ข้าราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ/องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น	62	13	13	88
	70.45%	14.77%	14.77%	100.00%
ผู้ประกอบการ/ ธุรกิจส่วนตัว/พนักงาน บริษัทเอกชน	22	8	17	47
	46.81%	17.02%	36.17%	100.00%
รับจ้างอิสระ/เกษตรกร/ เครือข่ายพืชรักบี้ เกษตรกร/เกษียณ/อื่น ๆ	28	7	14	49
	57.14%	14.29%	28.57%	100.00%
รวม	350	60	82	492
	71.14%	12.20%	16.67%	100.00%
Pearson Chi-Square = 55.326 Sig. = 0.000				

จากตาราง พบว่า ผู้รับบริการที่มี อาชีพ แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการ (จำนวนครั้งในการเข้าชม) ต่อพิพธิภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig=0.000) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อแยกพิจารณาจะเห็นว่าผู้รับบริการทุกอาชีพส่วนใหญ่มาเข้าชมครั้งแรก รองลงมา ส่วนใหญ่มาเข้าชม ตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป มีเพียงกลุ่มนิสิต/นักศึกษา ที่รองลงมาเป็นการมาเข้าชม 2 ครั้ง

ตารางที่ 4.54 จำนวน ร้อยละ และผลการทดสอบ จำนวนครั้งที่เข้าชมจำแนกตามภาคที่พักอาศัย

จังหวัด/ภูมิภาค	จำนวนครั้งที่เข้าชม			รวม
	ครั้งแรก	2 ครั้ง	ตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป	
กรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล	177	40	41	258
	68.60%	15.50%	15.89%	100.00%
ภาคกลาง	74	16	39	129
	57.36%	12.40%	30.23%	100.00%
ภาคเหนือ	15	1	1	17
	88.24%	5.88%	5.88%	100.00%
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ/ ภาคตะวันออก	43	2	4	49
	87.76%	4.08%	8.16%	100.00%
ภาคใต้	41	1	0	42
	97.62%	2.38%	0.00%	100.00%
รวม	350	60	85	495
	70.71%	12.12%	17.17%	100.00%
Pearson Chi-Square = 43.205 Sig. = 0.000				

หมายเหตุ รวมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออก เพื่อผลทางการทดสอบ

จากตาราง พบว่า ผู้รับบริการที่มี จังหวัดที่พักอาศัย/ภูมิภาค แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการ (จำนวนครั้งในการเข้าชม) ต่อพิพธิภณท์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig=0.000) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อแยกพิจารณาจะเห็นว่าผู้รับบริการที่มีจังหวัด/ภูมิภาคที่พักอาศัย ทุกภูมิภาคมาเข้าชมครั้งแรก รองลงมา คือ ตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป มีเพียงผู้รับบริการที่มีจังหวัด/ภูมิภาคที่พักอาศัยทางภาคใต้ ที่ส่วนใหญ่มาเข้าชมเพียงครั้งเดียว ในส่วน 2 ครั้งนั้น มีสัดส่วนที่ค่อนข้างน้อย และตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป ไม่มีข้อมูลการมาเข้าชม

สมมติฐานข้อที่ 1.2 ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกันส่งผลต่อความพึงพอใจต่อพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.55 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ F-test	Sig.	ผลการทดสอบ
เพศ					
ชาย	4.37	มากที่สุด	5.250	0.006	แตกต่างกัน
หญิง	4.56	มากที่สุด			
LGBTQIA+ และไม่ระบุเพศ	4.45	มากที่สุด			
รวม	4.47	มากที่สุด			
อายุ					
12-15 ปี	4.22	มากที่สุด	7.720	0.000	แตกต่างกัน
16-18 ปี	4.56	มากที่สุด			
19-24 ปี	4.45	มากที่สุด			
25-34 ปี	4.80	มากที่สุด			
35-44 ปี	4.68	มากที่สุด			
45-54 ปี	4.52	มากที่สุด			
55-64 ปี	4.43	มากที่สุด			
65 ปีขึ้นไป	4.68	มากที่สุด			
รวม	4.47	มากที่สุด			
ระดับการศึกษา					
ประถมศึกษา	4.48	มากที่สุด	5.505	0.000	แตกต่างกัน
มัธยมศึกษาตอนต้น	4.28	มากที่สุด			
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	4.48	มากที่สุด			
ปวส.	4.61	มากที่สุด			
ปริญญาตรี	4.59	มากที่สุด			
ปริญญาโท	4.76	มากที่สุด			
ปริญญาเอก	4.12	มาก			
รวม	4.47	มากที่สุด			

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ ในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ F-test	Sig.	ผลการ ทดสอบ
อาชีพ					
นักเรียน	4.25	มากที่สุด	5.969	0.000	แตกต่าง กัน
นิสิต/นักศึกษา	4.48	มากที่สุด			
ครู/อาจารย์	4.40	มากที่สุด			
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ/ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	4.75	มากที่สุด			
ผู้ประกอบการ/ธุรกิจส่วนตัว	4.58	มากที่สุด			
พนักงานบริษัทเอกชน	4.61	มากที่สุด			
รับจ้างอิสระ	4.73	มากที่สุด			
เกษตรกร/เครือข่ายพืชรักษาพันธุ์ เกษตรกร	4.63	มากที่สุด			
เกษียณ	4.88	มากที่สุด			
อื่นๆ	4.44	มากที่สุด			
รวม	4.48	มากที่สุด			
จังหวัด/ภูมิภาคที่พักอาศัย					
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	4.50	มากที่สุด	6.009	0.000	แตกต่าง กัน
ภาคกลาง	4.25	มากที่สุด			
ภาคเหนือ	4.75	มากที่สุด			
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4.69	มากที่สุด			
ภาคตะวันออก/ภาคตะวันตก	4.36	มากที่สุด			
ภาคใต้	4.65	มากที่สุด			
รวม	4.47	มากที่สุด			

หมายเหตุ : เกณฑ์ระดับความพึงพอใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง
3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง พบว่า ผู้รับบริการที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษาชั้นสูงสุด อาชีพ และภูมิภาคที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ในหลวงรัชกาลที่ 9 อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยจะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยของแต่ละตัวแปรมีค่าใกล้เคียงกัน คือ 4.47 และ 4.48 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละตัวแปร

ด้านเพศ พบว่า เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากกว่าเพศชายอย่างชัดเจน

ด้านอายุ พบว่า ผู้รับบริการที่มีอายุระหว่าง 25-34 ปี มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในภาพรวมค่อนข้างสูง คือ 4.80 ในขณะที่ผู้รับบริการอายุระหว่าง 12-15 ปี มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 4.22

ด้านระดับการศึกษาชั้นสูงสุด พบว่า ผู้รับบริการที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในภาพรวมค่อนข้างสูง คือ 4.76 ในขณะที่ผู้รับบริการที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอก มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 4.12

ด้านอาชีพ จะเห็นได้ว่า มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจค่อนข้างแตกต่างกัน โดย ผู้รับบริการที่เกษียณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.88 ในขณะที่นักเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 4.25

ด้านจังหวัด/ภูมิภาคที่พักอาศัย พบว่า ผู้รับบริการที่พักอาศัยที่ภาคเหนือ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจค่อนข้างสูง คือ 4.75 ในขณะที่ผู้รับบริการที่อาศัยในภาคกลางมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 4.25

ตารางที่ 4.56 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์
ในหลวงรัชกาลที่ ๙ อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ F-test	Sig.	ผลการทดสอบ
เพศ					
ชาย	4.44	มากที่สุด	1.517	0.221	ไม่แตกต่างกัน
หญิง	4.54	มากที่สุด			
LGBTQIA+ และ ไม่ระบุเพศ	4.60	มากที่สุด			
รวม	4.50	มากที่สุด			
อายุ					
12-15 ปี	4.33	มากที่สุด	2.535	0.015	แตกต่างกัน
16-18 ปี	4.65	มากที่สุด			
19-24 ปี	4.46	มากที่สุด			
25-34 ปี	4.69	มากที่สุด			
35-44 ปี	4.64	มากที่สุด			
45-54	4.44	มากที่สุด			
55-64	4.40	มากที่สุด			
65 ปีขึ้นไป	4.53	มากที่สุด			
รวม	4.50	มากที่สุด			
ระดับการศึกษา					
ประถมศึกษา	4.40	มากที่สุด	1.428	0.203	ไม่แตกต่างกัน
มัธยมศึกษาตอนต้น	4.46	มากที่สุด			
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	4.50	มากที่สุด			
ปวส.	4.77	มากที่สุด			
ปริญญาตรี	4.52	มากที่สุด			
ปริญญาโท	4.67	มากที่สุด			
ปริญญาเอก	4.32	มากที่สุด			
รวม	4.51	มากที่สุด			

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ ในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ F-test	Sig.	ผลการ ทดสอบ
อาชีพ					
นักเรียน	4.37	มากที่สุด	1.803	0.067	ไม่แตกต่างกัน
นิสิต/นักศึกษา	4.51	มากที่สุด			
ครู/อาจารย์	4.44	มากที่สุด			
ข้าราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	4.64	มากที่สุด			
ผู้ประกอบการ/ธุรกิจส่วนตัว	4.43	มากที่สุด			
พนักงานบริษัทเอกชน	4.68	มากที่สุด			
รับจ้างอิสระ	4.58	มากที่สุด			
เกษตรกร	4.48	มากที่สุด			
เกษียณ	4.92	มากที่สุด			
อื่นๆ	4.40	มากที่สุด			
รวม	4.51	มากที่สุด			
จังหวัด/ภูมิภาคที่พักอาศัย					
กรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล	4.52	มากที่สุด	2.244	0.0499	แตกต่างกัน
ภาคกลาง	4.45	มากที่สุด			
ภาคเหนือ	4.64	มากที่สุด			
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4.18	มาก			
ภาคตะวันออก/ตะวันตก	4.26	มากที่สุด			
ภาคใต้	4.69	มากที่สุด			
รวม	4.50	มากที่สุด			

หมายเหตุ เกณฑ์ระดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด 1.80-2.59 น้อย 2.60-3.39 ปานกลาง 3.40-4.19 มาก 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง พบว่า ผู้รับบริการที่มี อายุ และภูมิภาคที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ในหลวงรัชกาลที่ 9 อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านอายุ พบว่า ผู้รับบริการที่มีอายุระหว่าง 25-34 ปี มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในภาพรวมสูงสุด คือ 4.69 ในขณะที่ผู้รับบริการอายุระหว่าง 12-15 ปี มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 4.33

ด้านภูมิภาคที่พักอาศัย พบว่า ผู้รับบริการมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยผู้รับบริการภาคใต้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.69 ในขณะที่ผู้รับบริการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 4.18

นอกจากนี้ ผู้รับบริการที่มี เพศ ระดับการศึกษาชั้นสูงสุด และอาชีพ แตกต่างกัน ความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ในหลวงรัชกาลที่ 9 อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.57 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์
มหัศจรรย์พันธุ์กรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3 จำแนกตามลักษณะ
ประชากรศาสตร์

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ ในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ F-test	Sig.	ผลการ ทดสอบ
เพศ					
ชาย	4.36	มากที่สุด	2.348	0.102	ไม่แตกต่างกัน
หญิง	4.64	มากที่สุด			
LGBTQIA+ และไม่ระบุเพศ	4.42	มากที่สุด			
รวม	4.51	มากที่สุด			
อายุ					
12-18 ปี	4.10	มาก	2.862	0.029	แตกต่างกัน
19-24 ปี	4.64	มากที่สุด			
25-34 ปี	4.54	มากที่สุด			
35-44 ปี	4.17	มาก			
45-64 ปี	4.40	มากที่สุด			
รวม	4.51	มากที่สุด			
ระดับการศึกษา					
ประถมศึกษา	4.17	มากที่สุด	1.615	0.166	ไม่แตกต่างกัน
มัธยมศึกษาตอนต้น	3.97	มากที่สุด			
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	4.29	มากที่สุด			
ปวส.	4.54	มากที่สุด			
ปริญญาตรี	4.57	มากที่สุด			
ปริญญาโท/ปริญญาเอก	4.71	มากที่สุด			
รวม	4.51	มากที่สุด			

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ ในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ F-test	Sig.	ผลการ ทดสอบ
อาชีพ					
นักเรียน	4.18	มาก	4.808	0.002	แตกต่างกัน
นิสิต/นักศึกษา	4.65	มากที่สุด			
ครู/อาจารย์	4.72	มากที่สุด			
ผู้ประกอบการ/ธุรกิจส่วนตัว/ พนักงานบริษัทเอกชน	4.50	มากที่สุด			
รับจ้างอิสระ/เกษตรกร/ เกษียณ/อื่น ๆ/ข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3.77	มาก			
รวม	4.52	มากที่สุด			
จังหวัด/ภูมิภาคที่พักอาศัย					
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	4.60	มากที่สุด	3.294	0.042	แตกต่างกัน
ภาคกลาง	4.43	มากที่สุด			
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ/ ภาคตะวันออก/ภาคใต้	4.11	มาก			
รวม	4.51	มากที่สุด			

หมายเหตุ เกณฑ์ระดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด 1.80-2.59 น้อย 2.60-3.39 ปานกลาง 3.40-4.19 มาก 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง ผู้รับบริการที่มี อายุ อาชีพ และภูมิภาคที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านอายุ พบว่า ผู้รับบริการที่มีอายุระหว่าง 19-24 ปี มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในภาพรวมสูงสุด คือ 4.64 ในขณะที่ผู้รับบริการอายุระหว่าง 12-18 ปี มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 4.10

ด้านอาชีพ พบว่า ผู้รับบริการที่มีอาชีพครู/อาจารย์มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในภาพรวมสูงสุด คือ 4.72 ในขณะที่ผู้รับบริการที่มีอาชีพรับจ้างอิสระ/เกษตรกร/เกษียณ/อื่น ๆ/ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 3.77

ด้านภูมิภาคที่พักอาศัย พบว่า ผู้รับบริการที่พักอาศัยจังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.60 ในขณะที่ผู้รับบริการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ/ภาคตะวันออก/ภาคใต้ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 4.11

นอกจากนี้ผู้รับบริการที่มี เพศ และระดับการศึกษาชั้นสูงสุด แตกต่างกันความพึงพอใจ
ต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์มัทม์หัตถกรรมพื้นชุมชน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.58 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์
ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4 จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ ในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ F-test	Sig.	ผลการ ทดสอบ
เพศ					
ชาย	3.88	มาก	2.804	0.071	ไม่แตกต่างกัน
หญิง	4.42	มากที่สุด			
LGBTQIA+ และไม่ระบุเพศ	4.58	มากที่สุด			
รวม	4.10	มาก			
อายุ					
12-15 ปี	4.02	มาก	0.421	0.793	ไม่แตกต่างกัน
25-34 ปี	4.44	มากที่สุด			
35-44 ปี	3.93	มาก			
45-54 ปี	4.20	มากที่สุด			
55 ปี ขึ้นไป	4.29	มากที่สุด			
รวม	4.10	มาก			
ระดับการศึกษา					
ประถมศึกษา	4.50	มากที่สุด	0.935	0.467	ไม่แตกต่างกัน
มัธยมศึกษาตอนต้น	3.91	มาก			
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	4.44	มากที่สุด			
ปวส.	4.56	มากที่สุด			
ปริญญาตรี	4.06	มาก			
ปริญญาโท	4.67	มากที่สุด			
รวม	4.10	มาก			

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ ในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ F-test	Sig.	ผลการ ทดสอบ
อาชีพ					
นักเรียน	3.98	มาก	0.836	0.531	ไม่แตกต่างกัน
ครู/อาจารย์	4.42	มากที่สุด			
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4.13	มาก			
ผู้ประกอบการ/ธุรกิจส่วนตัว	4.10	มาก			
พนักงานบริษัทเอกชน	4.89	มากที่สุด			
รับจ้างอิสระ/เกษตรกร/เครือข่าย พืชรักบี้/เกษตรกร/เกษียณ/อื่น ๆ	3.79	มาก			
รวม	4.08	มาก			
จังหวัด/ภูมิภาคที่พักอาศัย					
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	4.58	มากที่สุด	9.410	0.000	แตกต่างกัน
ภาคกลาง	3.65	มาก			
ภาคเหนือ/ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ/ ภาคตะวันออก/ภาคใต้	4.13	มาก			
รวม	4.10	มาก			

หมายเหตุ เกณฑ์ระดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด 1.80-2.59 น้อย 2.60-3.39 ปานกลาง 3.40-4.19 มาก 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง ผู้รับบริการที่มีภูมิภาคที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านภูมิภาคที่พักอาศัย พบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก โดยผู้รับบริการที่พักอาศัยจังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.58 ในขณะที่ผู้รับบริการที่พักอาศัยในเขตภาคกลางมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 3.65

นอกจากนี้รับบริการที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.59 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์
ดินตล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7 จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ ในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ F-test	Sig.	ผลการ ทดสอบ
เพศ					
ชาย	4.42	มากที่สุด	0.061	0.941	ไม่แตกต่างกัน
หญิง	4.46	มากที่สุด			
ไม่ระบุเพศ	4.50	มากที่สุด			
รวม	4.44	มากที่สุด			
อายุ					
12-15 ปี	4.29	มากที่สุด	2.342	0.040	แตกต่างกัน
16-18 ปี	4.45	มากที่สุด			
19-24 ปี	4.52	มากที่สุด			
25-34 ปี	4.55	มากที่สุด			
35-44 ปี	4.72	มากที่สุด			
45-54 ปี	4.43	มากที่สุด			
55 ปีขึ้นไป	4.02	มาก			
รวม	4.44	มากที่สุด			
ระดับการศึกษา					
ประถมศึกษา	4.07	มาก	1.123	0.356	ไม่แตกต่างกัน
มัธยมศึกษาตอนต้น	4.63	มากที่สุด			
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	4.43	มากที่สุด			
ปวส.	4.23	มากที่สุด			
ปริญญาตรี	4.47	มากที่สุด			
ปริญญาโท/ปริญญาเอก	4.47	มากที่สุด			
รวม	4.44	มากที่สุด			

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ ในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ F-test	Sig.	ผลการ ทดสอบ
อาชีพ					
นักเรียน	4.30	มากที่สุด	1.775	0.117	ไม่แตกต่างกัน
นิสิต/นักศึกษา	4.80	มากที่สุด			
ครู/อาจารย์	4.11	มาก			
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4.54	มากที่สุด			
ผู้ประกอบการ/ธุรกิจส่วนตัว	4.17	มาก			
พนักงานบริษัทเอกชน	4.69	มากที่สุด			
รับจ้างอิสระ/เกษตรกร/ เครือข่ายพืชรภัณฑ์เกษตร/ เกษียณ/อื่น ๆ	4.50	มากที่สุด			
รวม	4.46	มากที่สุด			
จังหวัด/ภูมิภาคที่พักอาศัย					
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	4.51	มากที่สุด	1.737	0.183	ไม่แตกต่างกัน
ภาคกลาง	4.45	มากที่สุด			
ภาคเหนือ/ภาคตะวันออกเฉียง เหนือ/ภาคตะวันออก/ภาคใต้	4.12	มากที่สุด			
รวม	4.44	มากที่สุด			

หมายเหตุ เกณฑ์ระดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด 1.80-2.59 น้อย 2.60-3.39 ปานกลาง 3.40-4.19 มาก 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง ผู้รับบริการที่มีอายุแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพืชรภัณฑ์ดินดล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านอายุ พบว่า ผู้รับบริการที่มีอายุระหว่าง 35-44 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.72 ในขณะที่ผู้รับบริการที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 4.02

นอกจากนั้นรับบริการที่มีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และภูมิภาคที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพืชรภัณฑ์ดินดล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.60 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการชุมชนทรัพย์
แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10 จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ ในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ F-test	Sig.	ผลการ ทดสอบ
เพศ					
ชาย	4.79	มากที่สุด	0.446	0.645	ไม่แตกต่างกัน
หญิง	4.60	มากที่สุด			
LGBTQIA+ และไม่ระบุเพศ	4.58	มากที่สุด			
รวม	4.65	มากที่สุด			
อายุ					
12-18 ปี	3.75	มาก	5.596	0.003	แตกต่างกัน
19-24 ปี	4.83	มากที่สุด			
25-34 ปี	4.94	มากที่สุด			
35-44 ปี	4.73	มากที่สุด			
45 ปีขึ้นไป	4.33	มากที่สุด			
รวม	4.65	มากที่สุด			
ระดับการศึกษา					
ประถมศึกษา	4.17	มากที่สุด	1.860	0.141	ไม่แตกต่างกัน
มัธยมศึกษาตอนต้น	4.63	มากที่สุด			
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	4.88	มากที่สุด			
ปวส.	5.00	มากที่สุด			
ปริญญาตรี	4.37	มากที่สุด			
ปริญญาโท/ปริญญาเอก	4.42	มากที่สุด			
รวม	4.65	มากที่สุด			

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ ในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ F-test	Sig.	ผลการ ทดสอบ
อาชีพ					
นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา	4.37	มากที่สุด	1.258	0.315	ไม่แตกต่างกัน
ครู/อาจารย์	4.75	มากที่สุด			
ผู้ประกอบการ/ธุรกิจส่วนตัว	4.43	มากที่สุด			
พนักงานบริษัทเอกชน	4.80	มากที่สุด			
รับจ้างอิสระ/เกษียณ	4.87	มากที่สุด			
รวม	4.64	มากที่สุด			
ภาค					
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	4.64	มากที่สุด	0.005	0.995	ไม่แตกต่างกัน
ภาคกลาง	4.67	มากที่สุด			
ภาคเหนือ	4.67	มากที่สุด			
รวม	4.65				

หมายเหตุ เกณฑ์ระดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด 1.80-2.59 น้อย 2.60-3.39 ปานกลาง 3.40-4.19 มาก 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง ผู้รับบริการที่มีอายุแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการชมทรัพย์แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านอายุ พบว่า ผู้รับบริการที่มีอายุระหว่าง 25-34 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.94 ในขณะที่ผู้รับบริการที่มีอายุระหว่าง 12-15 ปี มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 3.75

นอกจากนั้นผู้รับบริการที่มีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และภูมิภาคที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการชมทรัพย์แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.61 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์
 นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	ค่าเฉลี่ย ความพึง พอใจใน ภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ F-test	Sig.	ผลการ ทดสอบ
เพศ					
ชาย	4.43	มากที่สุด	0.312	0.817	ไม่แตกต่างกัน
หญิง	4.38	มากที่สุด			
LGBTQIA+	4.28	มากที่สุด			
ไม่ระบุเพศ	4.25	มากที่สุด			
รวม	4.39	มากที่สุด			
อายุ					
12-15 ปี	4.14	มาก	4.017	0.001	แตกต่างกัน
16-18 ปี	4.35	มากที่สุด			
19-24 ปี	4.40	มากที่สุด			
25-34 ปี	4.60	มากที่สุด			
35-44 ปี	4.72	มากที่สุด			
45-54 ปี	4.53	มากที่สุด			
55 ปีขึ้นไป	4.15	มาก			
รวม	4.39	มากที่สุด			
ระดับการศึกษา					
ประถมศึกษา	4.80	มากที่สุด	3.173	0.005	แตกต่างกัน
มัธยมศึกษาตอนต้น	4.15	มาก			
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	4.50	มากที่สุด			
ปวส.	3.97	มาก			
ปริญญาตรี	4.51	มากที่สุด			
ปริญญาโท	4.64	มากที่สุด			
ปริญญาเอก	4.75	มากที่สุด			
รวม	4.39	มากที่สุด			

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ ในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ F-test	Sig.	ผลการ ทดสอบ
อาชีพ					
นักเรียน	4.14	มาก	4.087	0.001	แตกต่างกัน
นิสิต/นักศึกษา	4.45	มากที่สุด			
ครู/อาจารย์	4.18	มาก			
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4.68	มากที่สุด			
ผู้ประกอบการ/ธุรกิจส่วนตัว	4.28	มากที่สุด			
พนักงานบริษัทเอกชน	4.57	มากที่สุด			
รับจ้างอิสระ	4.25	มากที่สุด			
รวม	4.39	มากที่สุด			
ภาค					
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	4.46	มากที่สุด	4.254	0.002	ไม่แตกต่างกัน
ภาคกลาง	4.08	มาก			
ภาคเหนือ	4.52	มากที่สุด			
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4.68	มากที่สุด			
ภาคตะวันออก/ตะวันตก/ใต้	4.50	มาก			
รวม	4.39	มากที่สุด			

หมายเหตุ เกณฑ์ระดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด 1.80-2.59 น้อย 2.60-3.39 ปานกลาง 3.40-4.19 มาก 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง ผู้รับบริการที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง **แตกต่างกัน**อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านอายุ พบว่า ผู้รับบริการที่มีอายุระหว่าง 35-44 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.72 ในขณะที่ผู้รับบริการที่มีอายุระหว่าง 12-15 ปี มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 4.14

ด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้รับบริการที่มีวุฒิมัธยมศึกษาตอนปลายมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.75 ในขณะที่ผู้รับบริการที่มีวุฒิมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 3.97

ด้านอาชีพ พบว่า ผู้รับบริการที่มีข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.68 ในขณะที่ผู้รับบริการที่เป็นนักเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 4.14

นอกจากนั้นผู้รับบริการที่มีเพศ และภูมิภาคที่พำนักอาศัยแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง **ไม่แตกต่างกัน**อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.62 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์
 เกษตรตามรอยพ่อ จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ ในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ F-test	Sig.	ผลการ ทดสอบ
เพศ					
ชาย	4.58	มากที่สุด	0.382	0.766	ไม่แตกต่างกัน
หญิง	4.49	มากที่สุด			
LGBTQIA+	4.50	มากที่สุด			
ไม่ระบุเพศ	4.53	มากที่สุด			
รวม	4.52	มากที่สุด			
อายุ					
12-15 ปี	4.52	มากที่สุด	1.529	0.162	แตกต่างกัน
16-18 ปี	4.49	มากที่สุด			
19-24 ปี	4.53	มากที่สุด			
25-34 ปี	4.59	มากที่สุด			
35-44 ปี	4.70	มากที่สุด			
45-54 ปี	4.46	มากที่สุด			
55-64 ปี	4.25	มากที่สุด			
65 ปี ขึ้นไป	4.67	มากที่สุด			
รวม	4.52	มากที่สุด			
ระดับการศึกษา					
ประถมศึกษา	4.49	มากที่สุด	0.814	0.561	ไม่แตกต่างกัน
มัธยมศึกษาตอนต้น	4.68	มากที่สุด			
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	4.49	มากที่สุด			
ปวส.	4.55	มากที่สุด			
ปริญญาตรี	4.43	มากที่สุด			
ปริญญาโท	4.67	มากที่สุด			
ปริญญาเอก	4.50	มากที่สุด			
รวม	4.52	มากที่สุด			

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ ในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ F-test	Sig.	ผลการ ทดสอบ
อาชีพ					
นักเรียน	4.41	มากที่สุด	0.890	0.536	ไม่แตกต่างกัน
นิสิต/นักศึกษา	4.87	มากที่สุด			
ครู/อาจารย์	4.34	มากที่สุด			
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4.53	มากที่สุด			
ผู้ประกอบการ/ธุรกิจส่วนตัว	4.49	มากที่สุด			
พนักงานบริษัทเอกชน	4.60	มากที่สุด			
รับจ้างอิสระ	4.69	มากที่สุด			
เกษตรกร/เครือข่ายพืชรักบี้ เกษตรกร	4.40	มากที่สุด			
เกษียณ	4.63	มากที่สุด			
อื่นๆ	4.48	มากที่สุด			
รวม	4.52	มากที่สุด			
ภาค					
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	4.58	มากที่สุด	2.417	0.069	ไม่แตกต่างกัน
ภาคกลาง	4.52	มากที่สุด			
ภาคเหนือ	4.13	มากที่สุด			
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ/ ตะวันออก/ตะวันตก/ใต้	4.10	มาก			
รวม	4.52	มากที่สุด			

หมายเหตุ : เกณฑ์ระดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด 1.80-2.59 น้อย 2.60-3.39 ปานกลาง 3.40-4.19 มาก 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง ผู้รับบริการที่มีอายุ แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดง พืชพันธุ์เกษตรตามรอยพ่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านอายุ พบว่า ผู้รับบริการที่มีอายุระหว่าง 35-44 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.70 ในขณะที่ ผู้รับบริการที่มีอายุระหว่าง 55-64 ปี มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 4.25

นอกจากนั้นผู้รับบริการที่มีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และภูมิภาคที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงพืชพันธุ์เกษตรตามรอยพ่อ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 พฤติกรรมการใช้บริการมีผลต่อความพึงพอใจที่มีต่อพิพิธภัณฑ์
การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ตารางที่ 4.63 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์
ในหลวงรัชกาลที่ 9 อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 จำแนกตามพฤติกรรมการใช้บริการ

พฤติกรรมการใช้บริการ (จำนวนครั้งที่เข้าชม)	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ ในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ F-test	Sig.	ผลการ ทดสอบ
ครั้งแรก	4.50	มากที่สุด	8.552	0.000	แตกต่างกัน
2 ครั้ง	4.65	มากที่สุด			
ตั้งแต่ 3 ครั้ง ขึ้นไป	4.23	มากที่สุด			
รวม	4.47	มากที่สุด			

หมายเหตุ เกณฑ์ระดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด 1.80-2.59 น้อย 2.60-3.39 ปานกลาง
3.40-4.19 มาก 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง พบว่า ผู้รับบริการที่มีจำนวนครั้งที่เข้าชมแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อภาพรวม
พิพิธภัณฑ์ในหลวงรัชกาลที่ 9 อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
โดยมีค่าเฉลี่ย 4.47

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าผู้รับบริการส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
และผู้รับบริการที่มาเข้าชม 2 ครั้ง มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรัชกาลที่ 9
อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 สูงที่สุด คือ 4.65

ตารางที่ 4.64 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์
ในหลวงรัชกาลที่ ๙ อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 จำแนกตามพฤติกรรมการใช้บริการ

พฤติกรรมการใช้บริการ (จำนวนครั้งที่เข้าชม)	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ ในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ F-test	Sig.	ผลการทดสอบ
ครั้งแรก	4.50	มากที่สุด	1.136	0.323	ไม่แตกต่างกัน
2 ครั้ง	4.60	มากที่สุด			
ตั้งแต่ 3 ครั้ง ขึ้นไป	4.42	มากที่สุด			
รวม	4.50	มากที่สุด			

หมายเหตุ เกณฑ์ระดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด 1.80-2.59 น้อย 2.60-3.39 ปานกลาง
3.40-4.19 มาก 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตารางที่ 4.64 พบว่า ผู้รับบริการที่มีจำนวนครั้งที่เข้าชมแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อภาพรวมพิพิธภัณฑ์ในหลวงรัชกาลที่ ๙ อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.46

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าผู้รับบริการส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และผู้รับบริการที่มาเข้าชม 2 ครั้ง มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรัชกาลที่ ๙ อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 สูงที่สุด คือ 4.60

ตารางที่ 4.65 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์
ในหลวงรัชกาลที่ 9 พิพิธภัณฑ์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3 จำแนก
ตามพฤติกรรมการใช้บริการ

พฤติกรรมการใช้บริการ (จำนวนครั้งที่เข้าชม)	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ ในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ F-test	Sig.	ผลการ ทดสอบ
ครั้งแรก	4.59	มากที่สุด	1.082	0.344	แตกต่างกัน
2 ครั้ง	4.45	มากที่สุด			
ตั้งแต่ 3 ครั้ง ขึ้นไป	4.39	มากที่สุด			
รวม	4.51	มากที่สุด			

หมายเหตุ เกณฑ์ระดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด 1.80-2.59 น้อย 2.60-3.39 ปานกลาง
3.40-4.19 มาก 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง พบว่า ผู้รับบริการที่มีจำนวนครั้งที่เข้าชมแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อภาพรวม
พิพิธภัณฑ์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
โดยมีค่าเฉลี่ย 4.51

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าผู้รับบริการส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
และผู้รับบริการที่มาเข้าชมครั้งแรก มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการจัดแสดงสูงสุด คือ 4.59

ตารางที่ 4.66 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์
ในหลวงรัชกาลที่ 9 พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4 จำแนกตาม
พฤติกรรมการใช้บริการ

พฤติกรรมการใช้บริการ (จำนวนครั้งที่เข้าชม)	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ ในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ F-test	Sig.	ผลการ ทดสอบ
ครั้งแรก	4.67	มากที่สุด	5.666	0.006	แตกต่างกัน
2 ครั้ง	4.67	มากที่สุด			
ตั้งแต่ 3 ครั้ง ขึ้นไป	3.85	มาก			
รวม	4.10	มาก			

หมายเหตุ เกณฑ์ระดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด 1.80-2.59 น้อย 2.60-3.39 ปานกลาง
3.40-4.19 มาก 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง พบว่า ผู้รับบริการที่มีจำนวนครั้งที่เข้าชมแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อภาพรวม
พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
โดยมีค่าเฉลี่ย 4.10 อยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่า ผู้รับบริการส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจค่อนข้างแตกต่างกัน โดย
ผู้รับบริการครั้งแรก และ 2 ครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.67 ในขณะที่ผู้รับบริการที่มาเข้าชมตั้งแต่
3 ครั้งขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยค่อนข้างน้อย คือ 3.85 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.67 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์
ในหลวงรัชกาลที่ ๙ พิพิธภัณฑ์ดินตล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ ๗ จำแนกตามพฤติกรรมการ
ใช้บริการ

พฤติกรรมการใช้บริการ (จำนวนครั้งที่เข้าชม)	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ ในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ F-test	Sig.	ผลการ ทดสอบ
ครั้งแรก	4.52	มากที่สุด	1.825	0.168	แตกต่างกัน
2 ครั้ง	4.49	มากที่สุด			
ตั้งแต่ 3 ครั้ง ขึ้นไป	4.26	มากที่สุด			
รวม	4.44	มากที่สุด			

หมายเหตุ เกณฑ์ระดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด 1.80-2.59 น้อย 2.60-3.39 ปานกลาง
3.40-4.19 มาก 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง พบว่า ผู้รับบริการที่มีจำนวนครั้งที่เข้าชมแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อภาพรวม
พิพิธภัณฑ์ ดินตล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ ๗ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
โดยมีค่าเฉลี่ย 4.44 อยู่ในระดับมากที่สุด

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าผู้รับบริการส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจแตกต่างกัน โดยผู้รับบริการครั้ง
แรก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.52 ในขณะที่ผู้รับบริการที่มาเข้าชมตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด
คือ 4.26

ตารางที่ 4.68 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์
ในหลวงรัชกาลที่ 10 นิทรรศการชุมทรัพย์แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10
จำแนกตามพฤติกรรมการใช้บริการ

พฤติกรรมการใช้บริการ (จำนวนครั้งที่เข้าชม)	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ ในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ F-test	Sig.	ผลการ ทดสอบ
ครั้งแรก	4.90	มากที่สุด	4.847	0.017	แตกต่างกัน
2 ครั้ง	4.83	มากที่สุด			
ตั้งแต่ 3 ครั้ง ขึ้นไป	4.38	มากที่สุด			
รวม	4.66	มากที่สุด			

หมายเหตุ เกณฑ์ระดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด 1.80-2.59 น้อย 2.60-3.39 ปานกลาง
3.40-4.19 มาก 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง พบว่า ผู้รับบริการที่มีจำนวนครั้งที่เข้าชมแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อภาพรวม
ต่อนิทรรศการชุมทรัพย์แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.66 อยู่ในระดับมากที่สุด

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าผู้รับบริการที่มาเข้าชมครั้งแรก มีค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูง คือ 4.90 ในขณะที่
ผู้รับบริการที่มาเข้าชมตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 4.38 แต่ยังเป็นค่าเฉลี่ยที่สูง
และอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.69 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์
กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามพฤติกรรมการ
ใช้บริการ

พฤติกรรมการใช้บริการ (จำนวนครั้งที่เข้าชม)	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ ในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ F-test	Sig.	ผลการ ทดสอบ
ครั้งแรก	4.49	มากที่สุด	6.468	0.002	แตกต่างกัน
2 ครั้ง	4.42	มากที่สุด			
ตั้งแต่ 3 ครั้ง ขึ้นไป	4.09	มาก			
รวม	4.40	มากที่สุด			

หมายเหตุ เกณฑ์ระดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด 1.80-2.59 น้อย 2.60-3.39 ปานกลาง
3.40-4.19 มาก 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง พบว่า ผู้รับบริการที่มีจำนวนครั้งที่เข้าชมแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อภาพรวม
ต่อพิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าเฉลี่ย
4.40 อยู่ในระดับมากที่สุด

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าผู้รับบริการที่มาเข้าชมครั้งแรก และ 2 ครั้ง มีค่าเฉลี่ยค่อนข้างใกล้เคียงกัน
คือ 4.49 และ 4.42 ตามลำดับ ในขณะที่ผู้รับบริการที่มาเข้าชมตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด
คือ 4.09

ตารางที่ 4.70 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์
กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ จำแนกตามพฤติกรรมการใช้บริการ

พฤติกรรมการใช้บริการ (จำนวนครั้งที่เข้าชม)	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ ในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ F-test	Sig.	ผลการ ทดสอบ
ครั้งแรก	4.53	มากที่สุด	0.558	0.573	แตกต่างกัน
2 ครั้ง	4.58	มากที่สุด			
ตั้งแต่ 3 ครั้ง ขึ้นไป	4.45	มากที่สุด			
รวม	4.52	มากที่สุด			

หมายเหตุ เกณฑ์ระดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด 1.80-2.59 น้อย 2.60-3.39 ปานกลาง
3.40-4.19 มาก 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง พบว่า ผู้รับบริการที่มีจำนวนครั้งที่เข้าชมแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อภาพรวม
ต่อพิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.52 อยู่ในระดับ
มากที่สุด

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าผู้รับบริการที่มาเข้าชมครั้งแรก 2 ครั้ง และตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป มีค่าเฉลี่ย
ค่อนข้างใกล้เคียงกัน โดยการมาเข้าชม 2 ครั้ง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.58

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “โครงการสำรวจความพึงพอใจในการให้บริการของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567” มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของผู้รับบริการจากสื่อของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการของผู้รับบริการที่มีต่อสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการมาใช้บริการที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

โดยการวิจัยในครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยแบ่งระเบียบวิธีวิจัยเป็น 2 ส่วน คือ

1. ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในรูปแบบของ
    - 1.1 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้รับบริการในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน รวมทั้งสิ้น 18 คน
    - 1.2 สัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของ กกฉ.
    - 1.3 การสังเกตกระบวนการนำชม จำนวน 6 ครั้ง
  2. ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อวัดตัวแปรพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ พฤติกรรมการใช้บริการ และความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติฯ จำนวน 500 ตัวอย่าง
- คณะวิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์และระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การนำเสนอข้อมูลแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 จุดเริ่มของโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรกรเศรษฐกิจพอเพียง และ ส่วนที่ 2 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ส่วนที่ 1 จุดเริ่มของโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรกรเศรษฐกิจพอเพียง

การเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งมีรูปแบบการเข้าชมแบบมีเจ้าหน้าที่นำชม และการเข้าชมตามอัธยาศัยสามารถเดินชมได้เอง จนประมาณปี พ.ศ. 2555 จึงได้เริ่มทำโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร ด้านการเกษตร ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและนวัตกรรมการเกษตรผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ และการลงมือฝึกปฏิบัติ โดยมีการเข้าเข้าชมการให้อาหารสัตว์โดยวิทยากร สอดแทรกเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการ มีกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ กิจกรรมสร้างสรรค์ความคิด ภาพยนตร์แอนิเมชัน 3 มิติ โดยมีการจัดรูปแบบการเรียนรู้ต่าง ๆ ในรูปแบบของหลักสูตร ตั้งแต่เริ่มต้นประมาณ 10 หลักสูตร จากนั้นได้มีการพัฒนาไม่ว่าจะเพิ่ม ลด ปรับ ทั้งในส่วนเนื้อหาของเนื้อหา กิจกรรม และระยะเวลาอย่างต่อเนื่อง จนปัจจุบันมีทั้งสิ้น 13 หลักสูตร

การปรับหลักสูตรโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรกรเศรษฐกิจพอเพียง

ตลอดระยะเวลาในการจัดโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรกรเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่า 10 ปี สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ไม่ได้มีการปรับปรุงชื่อของทั้ง 13 หลักสูตรแต่อย่างใด แต่มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการของแต่ละหลักสูตร โดยพิจารณาจาก

1. พิจารณาจากสถิติผู้เข้าร่วมแต่ละหลักสูตรในแต่ละปีว่ามีผู้เข้าร่วมอย่างน้อยเพียงใด โดยจะวิเคราะห์ว่า แต่ละหลักสูตรนั้นมีกระบวนการใดบ้างที่ผู้รับบริการให้ความสนใจ หรือเพราะเหตุใดหลักสูตรนี้ถึงได้รับความนิยมมาก และจะนำข้อมูลในส่วนนี้มาปรับเพิ่มเติมในหลักสูตรต่อไป
2. พิจารณาว่าในแต่ละหลักสูตรส่วนใหญ่กลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มเป้าหมายเดิมหรือกลุ่มเป้าหมายใหม่ ซึ่งมีผลต่อการปรับปรุงหลักสูตรเช่นกัน
3. ปรับหลักสูตรจากความต้องการของผู้รับบริการ เช่น บางกรณีที่กระบวนการของหลักสูตรกำหนดไว้ ผู้รับบริการมีระยะเวลา 3 ชั่วโมง ต้องการจะเข้าชมทั้งพิพิธภัณฑ์ในอาคาร พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง รวมทั้งฝึกปฏิบัติด้วย เพราะเริ่มแรกบางครั้งการเข้าชมจะแยกพิพิธภัณฑ์ในอาคารและพิพิธภัณฑ์กลางแจ้งไม่ได้นำมารวมกัน ผู้ที่เกี่ยวข้องจะค่อย ๆ ปรับหลักสูตร ซึ่งพัฒนามาจากการเรียนรู้ การเข้าร่วมในแต่ละปีมาวิเคราะห์

หัวใจหลักของ 13 หลักสูตร

สำหรับการออกแบบหลักสูตรทั้ง 13 หลักสูตรนั้น ออกแบบเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์พันธกิจ เพื่อนำไปสู่วิสัยทัศน์ของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติฯ โดยโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง มีจำนวน 13 หลักสูตร ดังนี้

หลักสูตร ตามรอยพ่อ มีวัตถุประสงค์หลักที่สอดคล้องกับชื่อหลักสูตร คือ ตามรอยพ่อ เพื่อให้นักเรียน นิสิต นักศึกษา ประชาชนได้เข้ามาเรียนรู้เกี่ยวกับพระราชจริยวัตรพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียง ทฤษฎีใหม่ ต้นแบบความพอดีพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และพระราชกรณียกิจ พระอัจฉริยภาพทางการเกษตร การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต และหัวใจนักปราชญ์ สุ จิ ปุ ลิ โดยเน้นการเข้าชมพิพิธภัณฑสถานในอาคารเป็นหลัก สามารถเดิน “ตามรอยพ่อ” และเข้าใจถึงพระราชกรณียกิจที่สำคัญของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้อย่างชัดเจน

หลักสูตร เกษตรสร้างสรรค์ เน้นองค์ความรู้ด้านการทำเกษตร การสร้างแรงบันดาลใจ และฐานฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้เห็นแนวความคิดการใช้พื้นที่การทำเกษตรบนพื้นที่ การจัดการพื้นที่ใช้สอยให้เกิดประโยชน์ผ่านการทดลองทำจริง เหมาะสำหรับประชาชนทั่วไปที่ต้องการเรียนรู้เรื่อง การเกษตร หรือเริ่มต้นทำการเกษตร

หลักสูตร วิถีเกษตรของพ่อ การศึกษาเรียนรู้พระอัจฉริยภาพ การจัดการ ดิน น้ำ ป่า คน เน้นการเข้าชมพิพิธภัณฑสถานในอาคาร และพิพิธภัณฑสถานกลางแจ้ง อย่างต่อเนื่องเพื่อสามารถสร้างแรงบันดาลใจหรือจุดประกายความคิดสำหรับการนำไปสร้างอาชีพหรือปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และมีกิจกรรมสร้างสรรค์ความคิดที่เชื่อมโยงให้เห็นเรื่องราวของหลักการทำงานและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

หลักสูตร สืบทอดพระราชปณิธานกษัตริย์เกษตร เป็นหลักสูตรเพื่อการสืบทอดพระราชปณิธาน การสื่อสารความดีงามของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร โดยกำหนดฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน คือ หลักการทำงาน ตามรอยพ่อ อยู่อย่างพอเพียง วิถีเกษตรของพ่อ และน้อมนำคำพ่อสอน เพื่อให้ผู้เข้าชมได้ “สืบทอดพระราชปณิธานกษัตริย์เกษตร”

หลักสูตร นวัตกรรมของพ่อ แสดงถึงความเชื่อมโยงแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพระอัจฉริยภาพในเรื่องของแนวคิดด้านนวัตกรรม โดยผู้รับบริการสามารถเรียนรู้และสัมผัสได้โดยศึกษาจากพิพิธภัณฑสถานในอาคารหรือพิพิธภัณฑสถานกลางแจ้ง จากการฝึกปฏิบัติ กิจกรรมสร้างสรรค์ความคิด และการชมภาพยนตร์แอนิเมชัน 3 มิติ ซึ่งจะเป็นบทสรุปให้เห็นถึงนวัตกรรม

ต่าง ๆ ทางด้านหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้ทรงคิดค้น และเผยแพร่แก่ประชาชนคนไทยมาตลอด

หลักสูตร พอดี พอเพียง หลักสูตรที่แสดงภาพรวมของพิพิธภัณฑสถานทางการเกษตร ได้อย่างเป็นรูปธรรม จากองค์ความรู้ที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑสถานในอาคาร ผ่านการฝึกปฏิบัติ และเห็นของจริงจากฐานการเรียนรู้ของพิพิธภัณฑสถานกลางแจ้ง การระดมความคิดผ่านกิจกรรมสร้างสรรค์ และการชมภาพยนตร์แอนิเมชัน 3 มิติ ผู้รับบริการได้เห็นถึงพระอัจฉริยภาพด้านการทำเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นจุดเริ่มต้นให้ผู้รับบริการสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ และต่อยอดได้ในอนาคต

หลักสูตร ตามรอยพ่อ กษัตริย์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง หลักสูตรที่มีกระบวนการเรียนรู้ เช่นเดียวกับหลักสูตร พอดี พอเพียง แต่จะมีเวลาในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นผู้รับบริการจะมีเวลาในการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติเพิ่มมากขึ้น สามารถได้รับองค์ความรู้ “ตามรอยพ่อ กษัตริย์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง” ได้อย่างละเอียดและชัดเจน

หลักสูตร ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลาเรียนรู้ จัดทำเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายเรื่อง ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ของกระทรวงศึกษาธิการ หัวใจหลักของหลักสูตรนี้ คือ การเข้าชมพิพิธภัณฑสถานในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติ 5 ชั้น 1 เพื่อชมนิทรรศการ เรียนรู้เกี่ยวกับพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจที่สำคัญของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และกิจกรรมอื่น ๆ เน้นการเรียนรู้นอกห้องเรียนผ่านนิทรรศการและกิจกรรมต่าง ๆ

หลักสูตร รู้ก่อนทำ ตามรอยพ่อ เป็นหลักสูตรเฉพาะของกลุ่มเป้าหมายที่มีความรู้ทางด้านเกษตรมาในระดับหนึ่ง และต้องการมาเข้ามาเรียนรู้เพื่อนำองค์ความรู้ไปต่อยอด ไปลงมือทำจริงสามารถพึ่งตนเอง พอเพียง ตามแบบอย่างแนวทางของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

หลักสูตร วิธีพอเพียง ค่ายการเรียนรู้ที่ให้แนวคิดเรื่องเกษตรพอเพียงและการประยุกต์ใช้ระยะเวลา 2 วัน 1 คืน เน้นการทำกิจกรรมแต่ใช้กระบวนการเข้าชมพิพิธภัณฑสถาน การทำกลุ่มสัมพันธ์ การสร้างความสามัคคีด้วยการทำงานเป็นทีม การทำกิจกรรมกลุ่มต่าง ๆ โดยเน้นเรื่องทางการเกษตรเป็นหลัก

หลักสูตร ต้นกล้าพอเพียง เป็นค่ายเช่นเดียวกับหลักสูตร “วิธีพอเพียง” แต่มีระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมากกว่า คือ 3 วัน 2 คืน เปรียบเสมือนการเพาะต้นกล้า ที่ต้องใช้ความรู้ ความเข้าใจที่มากกว่า ดังนั้น ลักษณะกิจกรรมจะมีการฝึกปฏิบัติที่มากขึ้น เน้นการทำงานร่วมกัน การทำงานเป็นทีม และมองภาพรวม หมายถึงไม่ได้ทำเฉพาะตัวเองแต่ทำให้เห็นบริบทภาพการทำงานในพื้นที่ที่เป็นชุมชน

หลักสูตร เกษตรพอเพียง เป็นหลักสูตรที่เน้นทำกิจกรรมเชิงรุกในพื้นที่ของสถานศึกษา และหน่วยงานต่าง ๆ โดยกระบวนการเรียนรู้จะคล้ายหลักสูตรภายในพิพิธภัณฑสถานการเกษตรเฉลิม

พระเกียรติฯ แต่มีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เข้ากับสถานที่ เช่น การชมภาพยนตร์ จาก 3 มิติ เปลี่ยนเป็น 2 มิติ การนำชมผ่านทางบอร์ดและสื่อนิทรรศการ และมีฐานฝึกปฏิบัติโดยเจ้าหน้าที่ของ พกฉ.

หลักสูตร เกษตรพึ่งตนเอง หลักสูตรที่เน้นทำกิจกรรมเชิงรุกในพื้นที่ของสถานศึกษา และหน่วยงานต่าง ๆ แต่การเรียนรู้เน้นเชิงลึกมากขึ้น เช่น การเรียนรู้หลักการทรงงาน และการฝึกปฏิบัติ ทั้งนี้หลักสูตรยังคงเน้นเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เพื่อแสดงให้เห็นถึงการใช้ความรู้ทางด้านการเกษตรในการพึ่งตนเอง

และอยู่ระหว่างจัดทำหลักสูตรใหม่ หลักสูตร ท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อการเรียนรู้ เป็นหลักสูตรสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีเวลาจำกัด ให้ได้มีเวลาเที่ยวชมได้ตามอัธยาศัย ลักษณะกิจกรรมเป็น Walk Rally ให้กับกลุ่มเป้าหมายในการทำกิจกรรมแต่ละฐาน หลักๆจะเป็นพื้นที่ในโซนของโคกหนองนาโมเดล เครื่องบินฝนหลวง และบ้านดินบ้านฟาง เป็นการเรียนรู้ผ่านตัวเอง

ทิศทางในการพัฒนาหลักสูตร

ในการพัฒนาหลักสูตรโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง พิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้มีการทบทวนหลักสูตรมาอย่างต่อเนื่องทุก ๆ ปี โดยพิจารณาจาก

1. จำนวนผู้เข้าร่วมในแต่ละหลักสูตร
  2. กระบวนการที่กำหนดในหลักสูตรนั้น ๆ ตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายมากน้อยเพียงใด
  3. กระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายในยุคปัจจุบัน ที่เปลี่ยนแปลงพร้อมกับเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็น พิพิธภัณฑสถานเสมือนจริง (Virtual Museum) หรือพิพิธภัณฑสถานออนไลน์
- ทั้งนี้การพัฒนาทุกหลักสูตรนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย สอดรับกับสื่อและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป และที่สำคัญคือ ทุกหลักสูตร ทุกกระบวนการมุ่งสู่วิสัยทัศน์และพันธกิจของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

ส่วนที่ 2 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของผู้รับบริการจากสื่อของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีทั้งเคยเปิดรับข่าวสารจากสื่อของพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ และบางส่วนไม่เคยเปิดรับข่าวสาร แต่เมื่อมาเข้าชม ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดให้ความเห็นเชิงบวกต่อสถานที่ว่ามีความกว้างขวาง ร่มรื่น สวยงาม ปลอดภัย ให้ความรู้สึกเหมือนบรรยากาศ

ที่บ้าน อีกทั้งยังเป็นองค์กรให้ความรู้เกี่ยวกับด้านเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงให้กับประชาชน มีการจัดแสดงที่น่าสนใจ เป็นความคิดที่ดีที่จะนำไปทำต่อยอดที่บ้าน หรือที่หน่วยงานของตนได้

ด้านการเปิดรับข่าวสารจากพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลรู้จักพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จากสื่อหรือช่องทางต่อไปนี้

1. คนรู้จักแนะนำ ในลักษณะปากต่อปาก หรือการบอกเล่าจากผู้ที่เคยไปทำกิจกรรมในรูปแบบคล้าย ๆ กันที่ผู้ให้ข้อมูลกำลังค้นหาเพื่อนำไปใช้กับหน่วยงานของตนเอง โดยส่วนใหญ่ผู้ให้ข้อมูลมีการค้นหาคำที่ให้ความรู้ในเรื่องของการเกษตรเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

2. สื่อประชาสัมพันธ์ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ โดยผู้ให้ข้อมูลได้เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จากสื่อหรือกิจกรรมต่อไปนี้

2.1 เฟซบุ๊ก เป็นช่องทางหลักอีกหนึ่งช่องทางสำหรับยุคสื่อสังคมออนไลน์ ผู้รับบริการสามารถทราบข้อมูลหรือรายละเอียด กิจกรรมต่าง ๆ ได้จากช่องทางนี้ รวมทั้งการลิงค์เชื่อมต่อไปยังเว็บไซต์ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เพื่อเช็คหรือตรวจสอบข้อมูลอื่น ๆ เพิ่มเติม นอกจากนี้ในช่องทางของเฟซบุ๊กแฟนเพจยังสามารถสอบถามข้อมูลอื่น ๆ เพิ่มเติมโดยผ่าน Direct Message กับทางแอดมินได้โดยตรง ทั้งนี้ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลบางส่วนไม่ได้เปิดรับข้อมูลจากเฟซบุ๊กด้วยตนเอง แต่เปิดรับเพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมหลังจากที่ได้รับการแนะนำให้รู้จักพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

2.2 เว็บไซต์ เป็นช่องทางหลักในการเข้าถึงข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อาทิ ข้อมูลหลักสูตร ขั้นตอนในการจองการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ ระเบียบวิธีในการปฏิบัติ (ข้อกำหนดต่าง ๆ) และค่าใช้จ่ายในแต่ละหลักสูตร ซึ่งเป็นช่องทางที่สะดวกสบาย เนื่องจากมีข้อมูลครบถ้วน ทั้งนี้ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ให้ข้อมูลจะรู้จักพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จากสื่ออื่น ๆ เช่น สื่อบุคคล หรือจากการประชุมของหน่วยงาน และจะมาเปิดรับข่าวสารในสื่อเว็บไซต์เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติม

2.3 ยูทูบ ผู้ให้ข้อมูลเปิดรับข่าวสารผ่านทางยูทูบ ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มที่น่าเสนอเนื้อหาในรูปแบบวิดีโอ โดยดูคลิปของผู้ที่เคยไปที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ และเมื่อดูคลิปแล้วมีความสนใจมากขึ้นจึงเข้าเว็บไซต์เพื่อค้นหารายละเอียดเพิ่มเติม

2.4 เจ้าหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ผู้ให้ข้อมูลเปิดรับข่าวสารผ่านเจ้าหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในลักษณะการแจ้งกิจกรรมไปยังผู้ให้ข้อมูลโดยตรง และแจ้งข่าวสารกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านทางไลน์ส่วนบุคคล ผู้ให้ข้อมูลบางส่วนใช้แอปพลิเคชันไลน์ในการติดต่อเพื่อเปิดรับข่าวสาร โดยเน้นความเป็นปัจจุบันของข้อมูลและการติดต่อเจ้าหน้าที่เพื่อสอบถามข้อมูลหรือค้นหาแหล่งข้อมูลอ้างอิงเพิ่มเติม แต่ก่อนที่จะใช้ไลน์ในการสื่อสาร ได้มีการใช้สื่ออื่น ๆ เช่น เว็บไซต์หรือเฟซบุ๊ก ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารมาก่อนแล้ว

2.5 ขั้บรณผ่าน ผู้ให้ข้อมูลบางท่านขั้บรณผ่าน บางท่านมาปฏิบัติภารกิจยังสถานที่ใกล้เคียง พิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จึงทำให้รู้จักและเมื่อมีโอกาสได้เข้ามาทำกิจกรรม และรู้จัก อย่างละเอียดมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ ด้านพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารของผู้รับบริการจากสื่อของสำนักงานพิพิธภัณฑการเกษตร เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

ผู้ให้ข้อมูลมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำประชาสัมพันธ์เพิ่มเติม ดังนี้

1. การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ควรมีการทำเนื้อหาที่มีความหลากหลายและให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไป เพื่อให้มีความน่าสนใจ เกิดการแชร์ต่อ หรือผู้ที่เข้ามาค้นหาข้อมูลก่อนเดินทาง จะได้ทราบว่าเนื้อหาที่ทางพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ต้องการสื่อสารคือเรื่องอะไร หรือมีกิจกรรมและสิ่งที่น่าสนใจอื่น ๆ ที่จะให้ผู้รับบริการเห็นว่าการเกษตรเป็นเรื่องสนุก ไม่ทำให้ชีวิตเหน็ดเหนื่อยเกินไป เป็นกิจกรรมกลางแจ้งที่แม้จะร้อนแต่มีความสุข สามารถทำร่วมกับครอบครัว หรือคนอื่น ๆ ได้ ด้วยรูปแบบเนื้อหาที่หลากหลาย ไม่ใช่มีแต่ภาพนิ่งหรือเนื้อหาแบบบทความเท่านั้น อาจมีการทำสื่อวิดีโอเพิ่มเติมเพื่อให้เห็นภาพในการทำกิจกรรมได้ดีมากยิ่งขึ้น

2. เพิ่มรูปแบบและช่องทางผ่านสื่อสังคมออนไลน์ให้เข้าถึงกลุ่มวัยรุ่นมากขึ้น เช่น วิธีการใช้ Influencer แนะนำสถานที่ผ่านการใช้วีโวในช่องทางอื่น ๆ เช่น ดึงดูดที่มีผู้ใช้งานหลากหลาย หรือการเข้าถึงแอปพลิเคชัน X ที่เป็นแพลตฟอร์มที่อายุเฉลี่ยของผู้ใช้งานค่อนข้างน้อย อาจใช้ช่องทางเหล่านี้ เข้ามาเสริมให้เนื้อหาต่าง ๆ เป็นที่รู้จักในหมู่วัยรุ่นหรือคนทำงานวัยหนุ่มสาวมากยิ่งขึ้น

3. การทำเนื้อหาที่เน้นไปที่การใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เป็นไอดีในการทำกิจกรรม หรือกิจการในการสร้างอาชีพหรือการสร้างสุขภาพที่ดี เพราะการเกษตรเป็นเรื่องที่สามารถนำมา ประยุกต์ใช้ได้ เช่น การทำธุรกิจในครัวเริ่มจากการเกษตร การสร้างเสริมสุขภาพจากพืช ผักที่สามารถปลูกได้เอง เป็นต้น เมื่อมีการเผยแพร่เนื้อหาที่น่าสนใจและมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน อาจจะมี ผู้สนใจเข้าไปเข้าชมพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มากขึ้นตามไปด้วย

4. การประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่าย โดยการบอกต่อ หรือสื่อที่ไม่ใช่สื่อออนไลน์ แต่สามารถ เข้าถึงได้อย่างเรียบง่าย เช่น สื่อโปสเตอร์ อาจจะต้องมีเพื่อการรับรู้ของคนในพื้นที่ รวมถึงรองรับ ผู้ที่ไม่ได้ใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นประจำ รวมถึงสร้างโอกาสเพิ่มการรับรู้จากการเดินทางไปในละแวก ใกล้เคียงแล้วจะเข้าไปแวะชมหากขั้บรณผ่านได้ด้วย

5. สื่อ E-Book ปัจจุบันในเว็บไซต์มีการรวบรวมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพิพิธภัณฑการเกษตร เฉลิมพระเกียรติฯ แล้ว แต่หากมีหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เสริมด้วยจะเป็นการกระจายข้อมูลได้ดี เพราะบางครั้งหากทำเป็นหนังสือ แต่จำหน่ายหมดแล้วประชาชนซื้อไม่ทัน ทำให้พลาดโอกาสที่จะ ได้รับความรู้เกี่ยวกับการเกษตรที่ดีไป

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการของผู้รับบริการที่มีต่อสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีพฤติกรรมการเข้าชมด้านจำนวนครั้งในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ที่สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. เข้าชมพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ครั้งแรก ผู้ให้ข้อมูลไม่เคยเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ หรือทราบข้อมูลมาก่อน ครั้งนี้เป็นการเข้าชมและเปิดประสบการณ์ครั้งแรก

2. เข้าชมพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ประมาณ 2 – 3 ครั้ง ผู้ให้ข้อมูลเคยเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ บางบ้างครั้ง มีจำนวนครั้งในการมาเข้าชมประมาณ 2 – 3 ครั้ง โดยส่วนใหญ่มาเข้าชมกับหน่วยงาน มีบางท่านที่มาเข้าชมกับครอบครัว

3. เข้าชมพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มากกว่า 4 ครั้งขึ้นไป ผู้ให้ข้อมูลที่มีความถี่สูงสุดในการเข้าชม เนื่องจากเคยเข้าชมพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ หลายครั้ง โดยส่วนใหญ่จะมาทำกิจกรรมร่วมกับหน่วยงาน

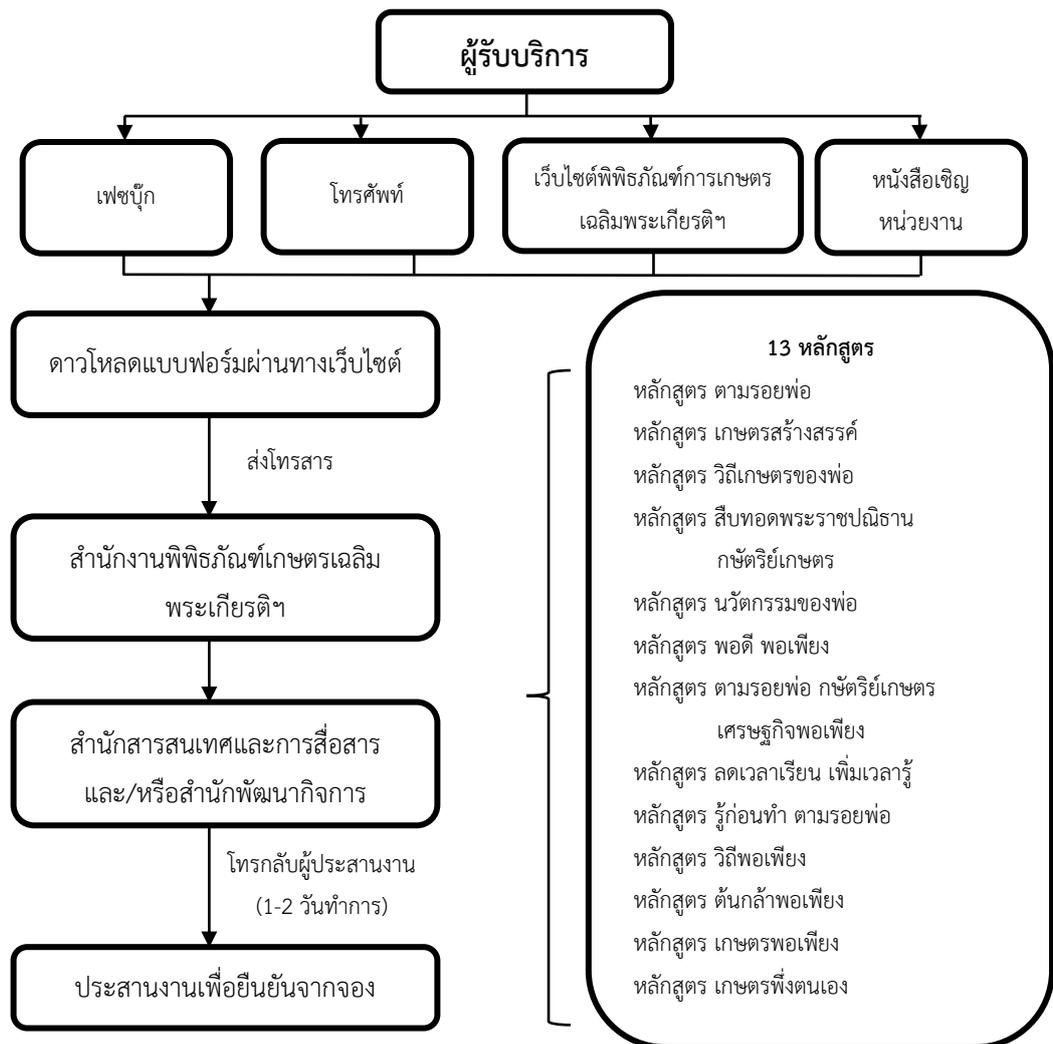
ทั้งนี้ จากผลการวิจัย สรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มาใช้บริการที่พิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มากกว่า 2 ครั้ง โดยมากับสถาบันการศึกษา/หน่วยงาน ในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง มีเพียงบางส่วนที่มาร่วมกิจกรรม นิทรรศการ หรือมาใช้บริการแบบส่วนตัว

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการมาใช้บริการที่สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

โดยผลการวิจัยสรุปดังนี้

1. กระบวนการจองหรือติดต่อเข้ารับชมที่พิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

จากผลการวิจัยสามารถสรุปกระบวนการจองในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียงได้ดังนี้

ภาพที่ 5.1 สรุปกระบวนการจองหรือติดต่อเข้าชมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้
เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

ทางด้านความพึงพอใจต่อการจองหรือติดต่อเข้าชม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจเนื่องจากมีความหลากหลายของช่องทางในการติดต่อ เช่น เฟซบุ๊ก การติดต่อทางโทรศัพท์ เว็บไซต์ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ รวมทั้งมีความรวดเร็วในการบริการต่าง ๆ เช่น ขั้นตอนการชำระเงิน การประสานงานกับเจ้าหน้าที่ ข้อมูลในการอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับหัวข้อของกิจกรรม

2. เจ้าหน้าที่นำชมและกระบวนการนำชม

ด้านเจ้าหน้าที่นำชม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมและกระบวนการนำชม ดังจะเห็นได้จากการต้อนรับเป็นอย่างดี เตรียมความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน ทำให้มีความพึงพอใจค่อนข้างมาก นอกจากนั้นมีความเห็นว่ากระบวนการนำชมมีความต่อเนื่อง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเข้าชม ด้านองค์ความรู้ของเจ้าหน้าที่นำชม สามารถถ่ายทอดความรู้และสร้างแรงบันดาลใจ

ให้แก่ผู้เข้าชมในระดับดีมาก ด้วยรายละเอียดของการอธิบายข้อมูลที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย และสุดท้ายด้านบุคลิกภาพ มีการบริการและอัธยาศัยที่ดี ให้เกียรติและการเอาใจใส่ต่อผู้เข้าชม ในระดับดีมาก

ด้านกระบวนการนำชม สามารถสรุปกระบวนการนำชมได้ดังนี้

1) การกล่าวต้อนรับ แนะนำพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ รวมทั้งแนะนำกิจกรรมเจ้าหน้าที่นำชมมีการกล่าวต้อนรับ แนะนำตนเอง และได้ให้รายละเอียดข้อมูลเบื้องต้นแก่ผู้รับบริการ ก่อนที่จะพาผู้ทุกคนรับชมวิถีทัศน์แนะนำประวัติความเป็นมา วัตถุประสงค์ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

2) กระบวนการนำชม ขึ้นอยู่กับหลักสูตรที่แต่ละหน่วยงานได้เลือกจองและเข้าชม โดยกระบวนการนำชมนั้น จะถูกแบ่งออกเป็น

- (1) การนำชมพิพิธภัณฑ์ในอาคาร
- (2) การนำชมพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง
- (3) กิจกรรมสร้างสรรค์ความคิด

3. ความพึงพอใจที่มีต่อการมาใช้บริการในพิพิธภัณฑ์

การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการมาเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ นั้น คณะวิจัยสรุปผลจากพิพิธภัณฑ์ที่ผู้ให้ข้อมูลได้เข้าชมในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

3.1 พิพิธภัณฑ์ในอาคาร

- 1) พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1
- 2) พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2
- 3) พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3
- 4) พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4
- 5) พิพิธภัณฑ์ดินดล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7

3.2 พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง

- 6) พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง
- สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

พิพิธภัณฑ์ในอาคาร

1. พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตารางที่ 5.1 สรุปผลความพึงพอใจพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1

หัวข้อ	รายละเอียด
ด้านความพึงพอใจ	<ul style="list-style-type: none"> - การนำเสนอเนื้อหาในพิพิธภัณฑ์ มีสื่อช่วยนำเสนอเพื่อให้เนื้อหา มีความน่าสนใจ ช่วยเสริมคำอธิบายของเจ้าหน้าที่นำชมให้เห็นภาพ ชัดเจนมากขึ้น - การจัดทำสื่อมีความหลากหลายและมีการออกแบบที่ดึงดูด ความสนใจ - ภาพยนตร์แอนิเมชัน 3 มิติ มีการนำเสนอที่ดีและน่าสนใจ
ด้านองค์ความรู้ที่ได้รับ	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการต่าง ๆ ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ช่วยให้ประชาชนสามารถทำ การเกษตรจนพัฒนาเป็นอาชีพได้ - เนื้อหาเกี่ยวกับพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มสื่อที่แสดงเส้นทางการเข้าชม - ภาพยนตร์แอนิเมชัน 3 มิติ ควรมีเสียงบรรยายหรือภาษาจากตัวการ์ตูน เพิ่ม - พิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ควรมีสื่อเสมือนจริงที่เป็นรูปแบบ 3 มิติ หรือเป็นการแสดงแสง สี เสียง หรือจอ LED ฯลฯ เพื่อจำลองเหตุการณ์ ของพระราชพิธี - การใช้โซลาร์เซลล์ เพื่อตอบรับกับกระแสของการอนุรักษ์พลังงาน และ เข้ากับเนื้อหาที่เห็นถึงคุณค่าของการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากร การเกษตร

2. พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 สรุปผลวิจัยได้ดังนี้

ตารางที่ 5.2 สรุปผลความพึงพอใจพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2

หัวข้อ	รายละเอียด
ด้านความประทับใจ	<ul style="list-style-type: none"> - ความประทับใจด้านบรรยากาศและความรู้สึกสนุกกับบรรยากาศของ นิทรรศการที่จัดให้เหมือนเป็นตลาดในสมัยก่อน - มีเส้นทางการเดินชมที่ชัดเจน ทำให้เข้าใจง่าย

หัวข้อ	รายละเอียด
ด้านองค์ความรู้ที่ได้รับ	<ul style="list-style-type: none"> - การออกแบบและนำเสนอทำให้เข้าใจเรื่องการอยู่อย่างพอเพียง - ได้รับความรู้เกี่ยวกับการค้าผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร สามารถนำไปต่อยอด นำองค์ความรู้ไปใช้ต่อได้ - รู้เรื่องราวเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นที่
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	<ul style="list-style-type: none"> - ด้านสื่อการนำเสนอของพิพิธภัณฑ์ เพื่อให้นิทรรศการมีชีวิตชีวาน่าสนใจเพิ่มขึ้น สื่อที่ใช้นำเสนอควรเพิ่มเรื่องเสียง ทั้งความชัดเจนและเสียงประกอบต่าง ๆ ให้ดูมีความสมจริงมากขึ้น และการจัดแสงให้เหมาะสมกับบรรยากาศ - การนำของจริงมาจัดแสดง เพื่อสร้างประสบการณ์ร่วม เช่น สมุนไพร - เพิ่มความสว่างให้กับบรรยากาศภายในพิพิธภัณฑ์ - จัดกิจกรรมย้อนยุค เพื่อแสดงวิถีของผู้คนในอดีต เพื่อให้สอดคล้องกับอุปกรณ์หรือสิ่งต่าง ๆ ที่ถูกจัดแสดงขึ้นภายในพิพิธภัณฑ์

3. พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3 สรุปผลวิจัยได้ดังนี้

ตารางที่ 5.3 สรุปผลความพึงพอใจพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3

หัวข้อ	รายละเอียด
ด้านความพึงพอใจ	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดแสดงที่มีพระบรมฉายาลักษณ์ของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จัดแสดงอย่างยิ่งใหญ่ สวยงาม - การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการอนุรักษ์พันธุ์พืชอย่างละเอียด ชัดเจน
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	<ul style="list-style-type: none"> - ด้านการถ่ายเทระบายอากาศ

4. พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4 สรุปผลวิจัยได้ดังนี้

ตารางที่ 5.4 สรุปผลความพึงพอใจพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4

หัวข้อ	รายละเอียด
ด้านความพึงพอใจ	<ul style="list-style-type: none"> - มีการจัดแสดงได้อย่างน่าประทับใจ สมบูรณ์แบบ
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกและการสร้างบรรยากาศเสมือนอยู่ในป่าจริง ๆ มากกว่านี้

5. พิพิธภัณฑสถานดินตล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7 สรุปผลวิจัยได้ดังนี้

ตารางที่ 5.5 สรุปผลความพึงพอใจพิพิธภัณฑสถานดินตล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7

หัวข้อ	รายละเอียด
ด้านความพึงพอใจ	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดแสดงดี สามารถจัดการพื้นที่ที่ค่อนข้างจำกัดได้ดี - มีรูปแบบการแสดงดี
ด้านองค์ความรู้	<ul style="list-style-type: none"> - ทำให้รู้ข้อมูลเชิงเทคนิคของสัตว์ต่าง ๆ มีการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษประกอบ - รู้เรื่องราวเกี่ยวกับจุลินทรีย์สิ่งมีชีวิตในดิน - สามารถนำความรู้ไปใช้ชีวิตประจำวันได้ เช่น ความรู้ในการซื้อดิน
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	<ul style="list-style-type: none"> - เนื่องด้วยพิพิธภัณฑสถานดินตลด้านในอาคารมีขนาดเล็ก ถ้ามีจำนวนผู้เข้าชมเป็นจำนวนมากอาจมีความแออัด ทำให้ฟังเจ้าหน้าที่นำชมไม่ทั่วถึง - การนำเสนอช่วงการ์ตูนบางช่วงรู้สึกงง ๆ เนื่องจากเนื้อหาเยอะเกินไปเมื่ออัดข้อมูลมากเกินไปทำให้การนำเสนอไม่น่าสนใจ และพลาดการรับรู้เนื้อหาได้ เนื่องจากผู้รับชมไม่เข้าใจเนื้อหาตั้งแต่แรก

พิพิธภัณฑสถานกลางแจ้ง

6 . พิพิธภัณฑสถานวัดกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง สรุปผลวิจัยได้ดังนี้

ตารางที่ 5.6 สรุปผลความพึงพอใจพิพิธภัณฑสถานวัดกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

หัวข้อ	รายละเอียด
ด้านความพึงพอใจ	<ul style="list-style-type: none"> - สถานที่น่าสนใจ สวยงาม ร่มรื่น มองธรรมชาติแล้วรู้สึกสบายตา - มีกิจกรรมต่าง ๆ ให้ทำร่วมกันซึ่งช่วยให้การนำเสนอพิพิธภัณฑสถานกลางแจ้งมีความน่าสนใจมากขึ้น - มีสื่อให้ความรู้และกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้รับบริการได้ร่วมลงมือทำ เช่น การทดลองปลูกข้าว ทำให้การเข้าร่วมกิจกรรมมีความสุขมากขึ้น
ด้านองค์ความรู้ที่ได้รับ	<ul style="list-style-type: none"> - องค์ความรู้ทันสมัย สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น การจัดการสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในชีวิตประจำวันขั้นพื้นฐาน การปลูกพืชโดยใช้พื้นที่น้อย
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	<ul style="list-style-type: none"> - ควรมีคำอธิบายอย่างละเอียดแต่ละฐานการเรียนรู้ เช่น วิธีการปลูกพืชชนิดต่าง ๆ เพื่อสามารถเรียนรู้ได้แม้ไม่มีเจ้าหน้าที่นำชม

หัวข้อ	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> - จัดแสดงพื้นที่บางส่วนค่อนข้างสมบูรณ์เกินไป ซึ่งอาจขัดกับความเป็นจริงของธรรมชาติ ควรทำให้เห็นภาพของธรรมชาติมากยิ่งขึ้น เช่น ปลูกลงไม้จะต้องพอบอะไรบ้าง ต้องมีกระบวนการ ทำที่ถูกต้องอย่างไร จะได้เป็นการเพิ่มพูนองค์ความรู้ใหม่ ๆ - เพิ่มหลักสูตรที่เกี่ยวกับทางด้านเกษตร สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเกษตรกร หรือชาวบ้านที่มีความสนใจทางด้านนี้โดยตรง

4. สิ่งอำนวยความสะดวก

สิ่งอำนวยความสะดวกเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะสนับสนุนให้การเข้าชม และการเรียนรู้ มีความคล่องตัวและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อสิ่งอำนวยความสะดวก ดังนี้

1) ป้ายบอกทางตามจุดต่าง ๆ ภายในพิพิธภัณฑ์ฯ/ระหว่างพิพิธภัณฑ์ฯ

ด้วยพื้นที่ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ที่ประมาณ 375 ไร่ ซึ่งมีการจัดแสดง พิพิธภัณฑ์ในอาคาร พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง รวมถึงอาคารสำนักงาน ร้านค้า อาคารเรือนพักอาศัย โดยจะเห็นได้ว่าแต่ละพื้นที่นั้นมีความห่างไกลกัน การมีป้ายบอกเส้นทางหรือป้ายบอกรายละเอียดสถานที่ต่าง ๆ ถือเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า ป้ายบอกทางตามจุดต่าง ๆ ภายนอกอาคาร ได้แก่ ป้ายบอกเส้นทางจากบริเวณประตูทางเข้าจนถึงจุดจอดรถ รวมถึงป้ายบอกทางไปยังอาคารต่าง ๆ ภายในพิพิธภัณฑ์นั้น ที่มีอยู่ในปัจจุบันมีขนาดเล็ก ไม่ชัดเจน ทำให้อ่านไม่สะดวก หรือบางครั้งมองไม่เห็น ส่วนป้ายบอกทางภายในพิพิธภัณฑ์โดยเฉพะป้ายบอกทางไปห้องน้ำ พบว่า ตำแหน่งของป้ายอยู่ต่ำเกินไป เห็นไม่ชัดเจน โดยผู้ให้ข้อมูลเสนอแนะว่าควรมีการทำเส้นทางเดินโดยใช้สีที่แตกต่างกัน เพื่อทำให้การเดินชมภายในพิพิธภัณฑ์ และการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น

2) รถนำชมระหว่างจุดต่าง ๆ

รถนำชมเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้รับบริการระหว่างกระบวนการนำชม โดยเจ้าหน้าที่นำชมเป็นผู้ขับและนำชมตามจุดต่าง ๆ ทั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า รถนำชมมีจำนวนเพียงพอ บริการดี ขับปลอดภัย โดยมีความคิดเห็นเพิ่มเติมในเรื่องของกำลังการขับเคลื่อนของตัวรถ หากเจอบริเวณที่มีความลาดชันค่อนข้างสูงมาก กำลังของตัวรถอาจไม่เพียงพอ รวมทั้งถนนหรือทางสัญจรบางส่วนที่มีความคับแคบหรือพอดีกับความกว้างของตัวรถแบบพอดีเกินไป อาจก่อให้เกิดอันตรายได้ ทั้งนี้ยังได้เสนออุปกรณ์ยานพาหนะในรูปแบบใหม่ ๆ เช่น สกู๊ตเตอร์ไฟฟ้า เพื่อใช้ขับเคลื่อนและเยี่ยมชมไปไหนมาไหนระหว่างแต่ละจุดเพิ่มเติม

3) จุดบริการน้ำดื่ม/ป้ายแจ้งจุดบริการน้ำดื่ม

จุดบริการน้ำดื่มที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีการจัดบริการทั้งพิพิธภัณฑ์ ในอาคารและพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่าในส่วนพิพิธภัณฑ์กลางแจ้งมีจุดบริการที่ชัดเจน แต่จุดตั้งบริการน้ำดื่มอยู่ห่างจนเกินไป ส่วนจุดบริการน้ำดื่มภายในพิพิธภัณฑ์ ยังไม่เพียงพอ และไม่มีป้ายที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า จุดนี้มีน้ำดื่มบริการ

4) จำนวนห้องน้ำและความสะอาด ภายในพิพิธภัณฑ์

พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีจุดให้บริการห้องน้ำในหลายจุดกระจายอยู่ทั่วทั้งพิพิธภัณฑ์ จากการสัมภาษณ์ พบว่า ห้องน้ำภายในพิพิธภัณฑ์มีความสะอาดแต่หายาก เนื่องจากป้ายบอกทางอยู่ในตำแหน่งที่ไม่สูงมากนัก

5) จำนวนห้องน้ำและความสะอาด ภายนอกพิพิธภัณฑ์

ห้องน้ำภายนอกพิพิธภัณฑ์ ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า หากห้องน้ำค่อนข้างยาก อีกทั้งห้องน้ำชำรุดหลายห้อง สามารถใช้ได้เพียงไม่กี่ห้องเท่านั้น และไฟไม่ติด บางห้องน้ำไม่ไหล ควรมีการซ่อมแซม เตรียมความพร้อมตามจุดที่มีกระบวนการเข้าชม

6) บริการสัญญาณ WIFI

การให้บริการสัญญาณ WIFI ถือเป็นอีกหนึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้รับบริการ เพราะเป็นเทคโนโลยีสำคัญที่ทำให้ผู้รับบริการมีความเท่าเทียมกันในด้านการเข้าถึงข้อมูล การค้นหาข้อมูล รวมถึงการใช้สื่อออนไลน์ในการติดต่อสื่อสาร ทั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการสัญญาณ WIFI ว่า สามารถใช้บริการได้บริเวณห้องพัก แต่บริเวณพิพิธภัณฑ์ในอาคาร และพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง ผู้ให้ข้อมูลไม่ทราบว่ามีการให้บริการ และไม่มีป้ายแจ้งว่ามีบริการสัญญาณ Wifi ทั้งนี้บางท่านเสนอแนะว่าควรมีป้ายแจ้ง และมีบริการสัญญาณ Wifi เพื่อความสะดวกในการใช้บริการออนไลน์ต่าง ๆ เช่น การโอนเงิน

7) ความสวยงาม ความร่มรื่นของพื้นที่

พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีความสวยงาม ร่มรื่น มีการจัดวางพื้นที่ที่เหมาะสม แบ่งแยกส่วนในการบริหารงาน และส่วนของการจัดแสดงอย่างชัดเจน โดยพื้นที่กลางแจ้งมีการจำลองการทำเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง บ้านเรือนไทย แปลงนา ซึ่งผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า สภาพแวดล้อม บรรยากาศดีมาก มีบางที่ เช่น สถานที่ที่เป็นคลองรอบอาคาร หรือสระน้ำที่น้ำมีลักษณะเหมือนน้ำเน่า ซึ่งส่งผลกระทบต่อทัศนียภาพของบริเวณนั้น

8) การรักษาความปลอดภัย

มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย (รปภ.) ประจำตามจุดต่าง ๆ ตั้งแต่ประตูทางเข้า และบริเวณพิพิธภัณฑ์โดยรอบ เจ้าหน้าที่ รปภ. ดูแลอย่างทั่วถึง ให้ความใส่ใจและสอบถามกับผู้รับบริการด้วยความสุภาพ ทั้งนี้อาจมีบางกรณี เช่น ช่วงที่บริเวณประตูทางด้านหน้าพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ปิด รปภ. บริเวณทางออกก่อนถึงวงเวียนควรแจ้งแก่ผู้รับบริการ เพื่อไม่ให้เสียเวลา ขับรถไปและต้องย้อนกลับ

9) จุดนัดพบหรือจุดพักผ่อน

จุดนัดพบหรือจุดพักผ่อนจะเป็นสถานที่สำคัญในการเป็นจุดเชื่อมต่อความสัมพันธ์ จุดนัดพบของผู้รับบริการให้ได้มาทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้ทางพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้จัดพื้นที่ที่มีความเหมาะสมเพื่อทำให้ที่พิพิธภัณฑการเกษตรกลายเป็นอีกสถานที่ที่เหมาะสมแก่การพักผ่อนด้วยเช่นกัน โดยผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็น ดังนี้ 1) ช่วงเวลาที่มีคณะมาเข้าชม สถานที่อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 1 บริเวณร้านกาแฟ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก สำหรับใช้เป็นจุดนัดพบและพักผ่อน บริเวณนั้นอาจมีจำนวนโต๊ะ เก้าอี้ น้อย กรณีคณะที่ไปเข้าชมเป็นคณะใหญ่อาจไม่เพียงพอ 2) ช่วงงานตลาดเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจุดนัดพบสำหรับช่วงตลาดเศรษฐกิจพอเพียงนั้นมีด้วยหลายจุด อาทิ บริเวณ มาดูพาวลีเลียน ซึ่งอยู่ตรงประตูทางเข้าของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติ (ริมถนนพหลโยธิน) ร้าน MADO CAFÉ และในบริเวณตลาดเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีจำนวนที่นั่งเพียงพอต่อการรองรับผู้มาใช้บริการได้ แต่อาจจะร้อน จากการสัมภาษณ์มีข้อเสนอแนะให้มีการปลูกต้นไม้เพื่อให้เกิดความร่มรื่นในบริเวณจุดนัดพบ หรือจุดพักผ่อน

10) สถานที่จำหน่ายของที่ระลึก

สถานที่จำหน่ายของที่ระลึกของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีบริการอยู่ด้วยกัน 2 ที่ คือ บริเวณร้านอาหาร กิน อยู่ ดี และอาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 1 บริเวณทางเข้าข้าง ๆ ร้านกาแฟ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วคณะที่มาเข้าชมจะมีโอกาสได้ใช้บริการที่อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 1 เป็นหลัก โดยผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า ในกรณีคณะที่มาเข้าชมจำนวนไม่มากนัก ทางร้านจำหน่ายของที่ระลึกสามารถเข้าไปใช้บริการได้อย่างทั่วถึง แต่ในกรณีที่คณะมาจำนวนมาก ภายในร้านจะแออัด ทั้งนี้ได้มีข้อเสนอแนะให้มีบริการขายขนมสำหรับเด็ก ๆ เพิ่มเติม เพราะร้านค้าที่มีบริการจะอยู่บริเวณด้านนอก ซึ่งเด็ก ๆ ที่มากับคณะไม่สามารถออกไปซื้อได้

นอกจากนี้ร้านจำหน่ายของที่ระลึกควรมี QR Code ไว้บริการสำหรับผู้รับบริการที่ส่วนใหญ่ปัจจุบันนี้ไม่ได้พกเงินสดติดตัว จะได้สามารถซื้อของได้

11) สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ

การเข้าถึงอย่างเท่าเทียมเป็นสิ่งสำคัญ โดยพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ จึงจัดให้มีบริการสำหรับคนพิการหรือผู้สูงอายุที่ต้องใช้รถเข็นมาเข้าชม โดยการทางลาดสำหรับผู้รับบริการที่ต้องใช้รถเข็นบริเวณจุดที่เป็นบันได ทั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นว่าทางลาดในบางจุดนั้นมีความชัน บางจุดไม่แข็งแรง และไม่เรียบ ซึ่งอาจไม่สามารถรองรับการให้บริการแก่ผู้รับบริการที่ต้องใช้รถเข็นได้จริง นอกจากนี้ควรมีการพัฒนาสื่อ เช่น สื่อ Audio Description (AD) สำหรับคนตาบอด รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เพื่อให้คนพิการเข้าถึงสื่อที่จัดแสดงได้ และมีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ป้ายบอกทาง ทางเดินพิเศษ ที่เอื้อต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑฯ ด้วย

12) ห้องพัก

ทางพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้มีบริการห้องพัก ให้กับหน่วยงานต่าง ๆ และประชาชนทั่วไปที่เข้ามาเข้าร่วมทำกิจกรรมในลักษณะเข้าชมพิพิธภัณฑ อบรม และค่ายการเรียนรู้ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ โดยมีห้องพักให้บริการหลายรูปแบบ อาทิ ห้องพักเดี่ยว ห้องพักคู่ และห้องพักรวม ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลซึ่งได้มาทำกิจกรรมค่าย และได้ใช้บริการห้องพัก ได้แสดงความคิดเห็นว่า ห้องพักมีความสะอาด แต่ต้องการให้มีการปรับปรุงในเรื่องของ 1) ประตูห้อง ที่มีเสียงดังเวลาเปิด ปิด 2) ฝักบัวในห้องน้ำบางห้องที่อาจจะเก่าแล้ว 3) ไฟในบางจุดที่มีแสงสว่างน้อย 4) เครื่องปรับอากาศไม่เย็น 5) ฝ้าในห้องน้ำบางห้องชำรุด และส่วนใหญ่เสนอแนะว่าต้องการให้เพิ่ม ตู้เย็นและกระติกน้ำร้อน

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. สรุปข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผลการสำรวจความพึงพอใจในการให้บริการของสำนักงานพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จากจำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง 500 คน สรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 267 คน (ร้อยละ 53.40) รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 209 คน (ร้อยละ 41.80) และ LGBTQIA+ มีจำนวนน้อยสุด 11 คน (ร้อยละ 2.20)

ด้านช่วงอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 19-24 ปี มากที่สุด จำนวน 132 คน (ร้อยละ 26.45) อันดับ 2 อายุระหว่าง 12-15 ปี จำนวน 129 คน (ร้อยละ 25.85) อันดับ 3 อายุระหว่าง 35-44 ปี จำนวน 66 คน (ร้อยละ 13.23) และอายุ 65 ปี ขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 17 คน (ร้อยละ 3.41)

ด้านระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 189 คน (ร้อยละ 37.88) อันดับ 2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 147 คน (ร้อยละ 29.46) อันดับ 3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 83 คน (ร้อยละ 16.63) และระดับปริญญาเอก มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 11 คน (ร้อยละ 2.20)

ด้านอาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพนักเรียน จำนวน 163 คน (ร้อยละ 32.93) อันดับ 2 นิสิต/นักศึกษา 123 คน (ร้อยละ 24.85) อันดับ 3 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 88 คน (ร้อยละ 17.78) และอาชีพเกษตรกร/เครือข่ายพิพิธภัณฑการเกษตร มีจำนวนน้อยที่สุด 8 คน (ร้อยละ 1.62)

ด้านที่พักอาศัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้บริการของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ส่วนใหญ่พักอาศัยจังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 258 คน (ร้อยละ 51.81) อันดับ 2 ภาคกลาง 131 คน (ร้อยละ 26.31) และอันดับ 3 ภาคใต้ จำนวน 42 คน (ร้อยละ 8.43) และภาคตะวันตก มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 1 คน (ร้อยละ 0.20)

2. การเปิดรับข่าวสาร

กลุ่มตัวอย่างรู้จักพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จากการมาเข้าชมร่วมกับหน่วยงาน/โรงเรียน มากที่สุด ร้อยละ 43.86 อันดับ 2 รู้จักพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จากอาจารย์/รุ่นพี่-รุ่นน้อง/เพื่อน/คนรู้จัก แนะนำ ร้อยละ 30.38 อันดับ 3 รู้จักจากสื่อประชาสัมพันธ์ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ร้อยละ 10.75 และกิจกรรมออกบูทตามสถานที่ต่าง ๆ เป็นสื่อหรือช่องทางที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างรู้จักพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ น้อยที่สุด ร้อยละ 3.92

สื่อที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารจากพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มากที่สุด ได้แก่ เฟซบุ๊ก www.facebook.com/WisdomKingMuseum อันดับ 2 เว็บไซต์ www.wisdomking.or.th อันดับ 3 ยูทูป ส่วน LINE Official Account เป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารน้อยที่สุด

ด้านประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างได้รับจากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อันดับ 1 เกี่ยวกับกำหนดการ กิจกรรมทั่ว ๆ ไป ร้อยละ 28.06 อันดับ 2 ภาพกิจกรรมคณะเข้าชม ร้อยละ 21.87 อันดับ 3 องค์ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร ร้อยละ 14.36 และรายการออนไลน์ต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรฯ เป็นข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างได้รับน้อยที่สุด ร้อยละ 7.35

3. พฤติกรรมการใช้บริการ

ด้านพฤติกรรมการใช้บริการ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นครั้งแรก จำนวน 352 คน (ร้อยละ 70.82) อันดับ 2 และอันดับ 3 มีจำนวนครั้งในการเข้าชมใกล้เคียงกัน คือ อันดับ 2 มากกว่า 5 ครั้ง จำนวน 61 คน (ร้อยละ 12.27) และ อันดับ 3 จำนวน 2 ครั้ง จำนวน 60 คน (ร้อยละ 12.07) ตามลำดับ และเข้าชม 5 ครั้งมีจำนวนน้อยที่สุด 8 คน (ร้อยละ 1.60)

ด้านบุคคลที่ร่วมเข้าชมพร้อมกับกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่มากับโรงเรียน/หน่วยงาน ร้อยละ 79.58 อันดับ 2 มากับครอบครัว ร้อยละ 12.85 อันดับ 3 มากับเพื่อน ร้อยละ 6.24 และมาคนเดียว มีจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 1.32

ส่วนปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างมาเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อันดับ 1 คือ พิพิธภัณฑ์ต้นแบบของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 25.82 อันดับ 2 องค์ความรู้ที่ได้รับ ร้อยละ 15.78 และ อันดับ 3 บรรยากาศและสภาพภูมิทัศน์โดยรอบ ร้อยละ 14.32 และปัจจัยด้านอื่น ๆ มีจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 0.82

กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

อันดับ 1 คือ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ ร้อยละ 62.61

อันดับ 2 เข้าชมพิพิธภัณฑ์แบบ Walk-in ร้อยละ 23.12

อันดับ 3 เข้าร่วมกิจกรรมตลาดเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 8.86

พิพิธภัณฑ์ที่กลุ่มตัวอย่างเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มากที่สุด

อันดับ 1 พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 ร้อยละ 31.08

อันดับ 2 พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 ร้อยละ 23.21

อันดับ 3 พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 15.80

4. ความพึงพอใจ

สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในอาคาร และพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง ดังนี้

1) พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 มีค่าเฉลี่ย 4.47 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจ อันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ คือ ข้อ 1. รูปแบบการจัดแสดงของนิทรรศการ และ ข้อ 2. เทคนิค วิธีการ และความหลากหลายในการนำเสนอข้อมูลของการจัดแสดง ค่าเฉลี่ย 4.50 อันดับ 1 องค์ความรู้ภายในพิพิธภัณฑ์ ค่าเฉลี่ย 4.49 อันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ เช่นกัน คือ องค์ความรู้ภายในพิพิธภัณฑ์ และสื่อมัลติมีเดีย สื่อกิจกรรม สามารถสร้างการมีส่วนร่วมในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ย 4.49 และเนื้อหาในการจัดแสดงอ่านง่าย ตัวหนังสือและภาพชัดเจน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 4.43

2) พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 มีค่าเฉลี่ย 4.53 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจ อันดับ 1 คือ มีสื่อที่แสดงเส้นทางการเดินชมที่ชัดเจน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย ค่าเฉลี่ย 4.67 อันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3 ข้อ คือ รูปแบบการจัดแสดงของนิทรรศการ องค์ความรู้ภายในพิพิธภัณฑ์ เทคนิค วิธีการ และความหลากหลายในการนำเสนอข้อมูลของการจัดแสดง มีค่าเฉลี่ย 4.51 และเนื้อหาในการจัดแสดงอ่านง่าย ตัวหนังสือและภาพชัดเจน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 4.48

3) พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3 มีค่าเฉลี่ย 4.51 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจ อันดับ 1 คือ รูปแบบการจัดแสดงของนิทรรศการ ค่าเฉลี่ย 4.59 อันดับ 2 สื่อมัลติมีเดีย สื่อกิจกรรม สามารถสร้างการมีส่วนร่วมในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ย 4.54 และอันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ คือ เทคนิค วิธีการ และความหลากหลายในการนำเสนอข้อมูลของการจัดแสดง และเนื้อหาในการจัดแสดงอ่านง่าย ตัวหนังสือและภาพชัดเจน ค่าเฉลี่ย 4.49 และองค์ความรู้ภายในพิพิธภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 4.47

4) พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4 มีค่าเฉลี่ย 4.10 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจ อันดับ 1 คือ มีสื่อที่แสดงเส้นทางการเดินชมที่ชัดเจน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย ค่าเฉลี่ย 4.16 อันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ

คือ องค์ความรู้ภายในพิพิธภัณฑ์ และสื่อมัลติมีเดีย สื่อกิจกรรม สามารถสร้างการมีส่วนร่วมในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ย 4.14 และเนื้อหาในการจัดแสดงอ่านง่าย ตัวหนังสือและภาพชัดเจน ค่าเฉลี่ย 4.49 และเทคนิค วิธีการ และความหลากหลายในการนำเสนอข้อมูลของการจัดแสดง มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 4.02

5) พิพิธภัณฑ์ดินตล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 6 มีค่าเฉลี่ย 4.45 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจ อันดับ 1 คือ รูปแบบการจัดแสดงของนิทรรศการ ค่าเฉลี่ย 4.51 อันดับ 2 มีสื่อที่แสดงเส้นทางการเดินชมที่ชัดเจน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย มีค่าเฉลี่ย 4.49 อันดับ 3 เนื้อหาในการจัดแสดงอ่านง่าย ตัวหนังสือและภาพชัดเจน ค่าเฉลี่ย 4.45 และสื่อมัลติมีเดีย สื่อกิจกรรม สามารถสร้างการมีส่วนร่วมในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 4.38

6) นิทรรศการชุมทรัพย์แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10 มีค่าเฉลี่ย 4.65 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจ อันดับ 1 คือ องค์ความรู้ภายในพิพิธภัณฑ์ ค่าเฉลี่ย 4.72 อันดับ 2 เทคนิค วิธีการ และความหลากหลายในการนำเสนอข้อมูลของการจัดแสดง มีค่าเฉลี่ย 4.69 อันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ คือ สื่อมัลติมีเดีย สื่อกิจกรรม สามารถสร้างการมีส่วนร่วมในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ และมีสื่อที่แสดงเส้นทางการเดินชมที่ชัดเจน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย ค่าเฉลี่ย 4.66 และเนื้อหาในการจัดแสดงอ่านง่าย ตัวหนังสือและภาพชัดเจน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 4.55 แต่ยังเป็นค่าเฉลี่ยที่ค่อนข้างสูง

7) พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมในฐานการเรียนรู้ เกษตรพอเพียงเมือง ร้อยละ 25.00 มากที่สุด อันดับ 2 ฐานการเรียนรู้ 1 ไร่ พอเพียง ร้อยละ 21.12 อันดับ 3 วิถีเกษตรไทย 4 ภาค ร้อยละ 16.28 โดยค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนิทรรศการ มีค่าเฉลี่ย 4.39 อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็นกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจ อันดับ 1 คือ รูปแบบการจัดแสดง และอุปกรณ์การเรียนรู้ มีความเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 4.42 อันดับ 3 กิจกรรมในฐานการเรียนรู้มีความน่าสนใจและหลากหลาย ค่าเฉลี่ย 4.39 และอันดับสุดท้าย องค์ความรู้มีความทันสมัย สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ค่าเฉลี่ย 4.36

8) พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมพิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ ในฐานการเรียนรู้ อันดับ 1 ผักคุณภาพในโรงเรือน ร้อยละ 43.70 อันดับ 2 การขยายพันธุ์พืช ร้อยละ 29.63 อันดับ 3 ระเบียบสวน ร้อยละ 24.07 โดยค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนิทรรศการ มีค่าเฉลี่ย 4.52 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจ อันดับ 1 คือ องค์ความรู้มีความทันสมัย สอดคล้องกับการดำรง ชีวิตในปัจจุบัน ค่าเฉลี่ย 4.54 อันดับ 2 รูปแบบการจัดแสดง ค่าเฉลี่ย 4.53 อันดับ 3 อุปกรณ์การเรียนรู้มีความเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 4.52 และอันดับสุดท้ายมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ คือ กิจกรรมในฐานการเรียนรู้มีความน่าสนใจและหลากหลายและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้

ในชีวิตประจำวันได้จริง ค่าเฉลี่ย 4.51 แต่ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าในแต่ละประเด็นนี้มีค่าเฉลี่ยสูงใกล้เคียงกัน และอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการใช้บริการที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ดังนี้

1) การจองหรือติดต่อเข้ารับชม

กลุ่มตัวอย่างเคยติดต่อ/ประสานงานเพื่อขอเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จำนวน 23 คน ร้อยละ 4.60 ซึ่งทั้ง 23 คน ส่วนใหญ่ติดต่อ ประสานงานผ่านช่องทาง อันดับ 1 แพนเพจเฟซบุ๊ก ร้อยละ 22.22 อันดับ 2 โทรศัพท์ ร้อยละ 19.44 อันดับ 3 เว็บไซต์ ร้อยละ 6.61 และการติดต่อทาง Application และช่องทางอื่น ๆ มีน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 2.78 ด้านค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการจองหรือติดต่อเข้ารับชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีค่าเฉลี่ย 4.41 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจ อันดับ 1 ความหลากหลายของช่องทางในการติดต่อเพื่อจองเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ค่าเฉลี่ย 4.57 อันดับ 2 ความรวดเร็วในขั้นตอนการชำระเงิน/ออกใบเสร็จ ค่าเฉลี่ย 4.52 อันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ คือ ความรวดเร็วในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประสานงาน/ผู้รับเรื่อง และการอธิบายรายละเอียดของหัวข้อกิจกรรมต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ประสานงาน/ผู้รับเรื่อง ค่าเฉลี่ย 4.43 และอันดับสุดท้ายมีสื่อประชาสัมพันธ์แสดงรายละเอียดการจองแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน ผู้รับบริการสามารถจองหรือติดต่อเข้ารับชมได้ด้วยตนเอง ค่าเฉลี่ย 4.22

2) เจ้าหน้าที่นำชมและกระบวนการนำชม

ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมและกระบวนการนำชม มีค่าเฉลี่ย 4.56 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน ด้านการต้อนรับ อันดับ 1 กระบวนการนำชมมีความต่อเนื่อง และสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการเข้าชม ค่าเฉลี่ย 4.61 ด้านองค์ความรู้/ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้/การสร้างแรงบันดาลใจ อันดับ 1 มีการอธิบายข้อมูลรายละเอียด ที่ชัดเจน เข้าใจง่าย เหมาะสมกับผู้มาเข้าชม ค่าเฉลี่ย 4.57 ด้านบุคลิกภาพ อันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากันทั้ง 2 ข้อ คือ การแต่งกายและบุคลิกภาพที่เหมาะสมในการนำชม และความเป็นกันเอง/ความเอาใจใส่ต่อผู้เข้าชม ค่าเฉลี่ย 4.60

3) สิ่งอำนวยความสะดวก

ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกเมื่อมาเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีค่าเฉลี่ย 4.44 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า อันดับ 1 ความสวยงาม ความร่มรื่นของพื้นที่ ค่าเฉลี่ย 4.56 อันดับ 2 การรักษาความปลอดภัยแก่ผู้ใช้บริการ/ผู้เข้าชม ค่าเฉลี่ย 4.53 อันดับ 3 จำนวนห้องน้ำและความสะอาด ภายในพิพิธภัณฑ์ ค่าเฉลี่ย 4.50 และอันดับสุดท้ายบริการสัญญาณ WIFI ค่าเฉลี่ย 4.16

ตารางที่ 5.7 สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการมาใช้บริการที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	นิทรรศการในอาคาร	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
1.	พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1	4.47	89.49
2.	พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2	4.53	90.62
3.	พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3	4.51	90.25
4.	พิพิธภัณฑ์ดินตล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4	4.10	81.96
5.	พิพิธภัณฑ์ดินตล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7	4.45	88.91
6.	นิทรรศการชุมทรัพย์แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10	4.65	92.99
เฉลี่ย		4.45	89.04

ที่	นิทรรศการกลางแจ้ง	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
1.	พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง	4.39	87.85
2.	พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ	4.52	90.48
เฉลี่ย		4.46	89.16

ที่	การให้บริการ	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
1.	การจองหรือติดต่อเข้ารับชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ	4.41	88.26
2.	เจ้าหน้าที่นำชม/กระบวนการนำชม	4.56	91.18
3.	สิ่งอำนวยความสะดวก	4.44	88.84
เฉลี่ย		4.47	89.43

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

โดยสมมติฐานการวิจัยกำหนดไว้ดังนี้

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการ และความพึงพอใจต่อพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน

แบ่งเป็นสมมติฐานย่อยได้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1.1 ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการ ต่อพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 พฤติกรรมการใช้บริการมีผลต่อความพึงพอใจที่มีต่อพิพิธภัณฑ์
การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

1. ผู้รับบริการที่มีพฤติกรรมการใช้บริการแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัด
แสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

2. ผู้รับบริการที่มีพฤติกรรมการใช้บริการแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัด
แสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 ไม่แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

3. ผู้รับบริการที่มีพฤติกรรมการใช้บริการแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัด
แสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3 แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

4. ผู้รับบริการที่มีพฤติกรรมการใช้บริการแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัด
แสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4 แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

5. ผู้รับบริการที่มีพฤติกรรมการใช้บริการแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อภาพรวม
การจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ดินดล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

6. ผู้รับบริการที่มีพฤติกรรมการใช้บริการแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อภาพรวม
การจัดแสดงนิทรรศการนิทรรศการชุมชนทรัพย์แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10 แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

7. ผู้รับบริการที่มีพฤติกรรมการใช้บริการแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัด
แสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

8. ผู้รับบริการที่มีพฤติกรรมการใช้+บริการแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัด
แสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นไปตาม
สมมติฐานที่กำหนดไว้

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยคณะผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. สร้างการจดจำ ผ่านอัตลักษณ์ที่โดดเด่นและแตกต่าง

สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) มีอัตลักษณ์ขององค์กรที่ชัดเจน โดดเด่น และแตกต่างจากพิพิธภัณฑสถานอื่น คือ “พิพิธภัณฑสถานแห่งการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยจะเห็นได้ว่าตลอดระยะเวลาการดำเนินงาน สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) มีการสื่อสารอัตลักษณ์ดังกล่าวเพื่อสร้างการรับรู้ การจดจำให้กับกลุ่มเป้าหมาย ผ่านการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑสถานในอาคาร พิพิธภัณฑสถานกลางแจ้ง โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 13 หลักสูตร โดยแต่ละหลักสูตรมีวัตถุประสงค์หลักที่ชัดเจนที่จะทำให้ผู้รับบริการเกิดองค์ความรู้ แรงบันดาลใจ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์กับตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างอาชีพ หรือปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน นอกจากนี้พิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ยังมีการจัดกิจกรรมตลาดเศรษฐกิจพอเพียง การจัดอบรมวิชาของแผ่นดิน และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ผ่านสื่อขององค์กรอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลการวิจัยที่ พบว่า ปัจจัยที่ผู้รับบริการมาเข้าชมที่พิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ 2 อันดับแรก คือ 1) พิพิธภัณฑสถานแบบของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และ 2) องค์ความรู้ที่ได้รับ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงจุดยืนการเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งการแลกเปลี่ยน และเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มขององค์กรและสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรียา ขลากระโทก (2565) ที่ศึกษาเรื่อง อัตลักษณ์องค์กรพิพิธภัณฑสถานบ้านหนองบัวโคก อ.ลำปลายมาศ จ.บุรีรัมย์ กล่าวว่า การสื่อสารอัตลักษณ์มีความสำคัญ เพื่อดึงดูดให้กลุ่มเป้าหมายมาใช้บริการและจะช่วยส่งเสริมให้ภาพลักษณ์ของพิพิธภัณฑสถานบ้านหนองบัวโคกเกิดความชัดเจนขึ้น มีความเป็นเอกภาพ นอกจากนี้จะเห็นได้ว่า การจัดกิจกรรมของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) เน้นการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติเพื่อทำให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความเข้าใจ ประทับใจ และเกิดแรงบันดาลใจในการนำไปปรับประยุกต์ใช้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภมาส ปลื้มกุศล (2559) ศึกษาเรื่อง อัตลักษณ์ขององค์กรจากการรับรู้ของพนักงานการรถไฟแห่งประเทศไทย กล่าวว่า การเปิดรับสื่อกิจกรรมมีความสัมพันธ์กับการรับรู้อัตลักษณ์ทั้ง 7 ด้านขององค์กร

ทั้งนี้ ทิศทางในการดำเนินงานของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) มีความสอดคล้องและมุ่งไปสู่วิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กร อีกทั้งยังสะท้อนอัตลักษณ์ขององค์กรที่มีความโดดเด่นและสามารถสร้างความแตกต่างในการเรียนรู้ได้ แต่อย่างไรก็ตามสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) สามารถกำหนด หรือออกแบบอัตลักษณ์ขององค์กรให้มีความทันสมัย และเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่มีความหลากหลายเพิ่มขึ้นได้ เพื่อสร้างให้เกิดภาพจำต่อองค์กร ซึ่งจะส่งผลดีต่อการสื่อสารประชาสัมพันธ์อีกด้วยสอดคล้องกับผลการศึกษากฎหมายวิรัช นาคขำ

(2561) เรื่อง การออกแบบอัตลักษณ์องค์กรพิพิธภัณฑสถานเพอรานากันภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ซึ่งพบว่า จากเดิมองค์กรพิพิธภัณฑสถานเพอรานากันภูเก็ตยังดึงอัตลักษณ์ขององค์กรออกมาไม่ชัดเจน จึงทำให้นักท่องเที่ยวไม่เกิดภาพจำ และยังไม่เป็นที่สนใจเท่าที่ควร หากแต่เมื่อมีการออกแบบอัตลักษณ์ขึ้นมาใหม่ ช่วยทำให้องค์กรเกิดจุดเด่นและมีความน่าสนใจเพิ่มขึ้น โดยนักท่องเที่ยวสามารถจดจำภาพลักษณ์องค์กรได้จากจุดเด่นและสามารถประชาสัมพันธ์องค์กรได้มากยิ่งขึ้น

2. กระบวนการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ร่วม

การจัดแสดงนิทรรศการของพิพิธภัณฑสถานการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีรูปแบบการจัดแสดงที่หลากหลาย อาทิ พิพิธภัณฑสถานในอาคาร มีการนำเสนอด้วยแบบจำลองเสมือนจริง ภาพการนำเสนอด้วยของจริง เทคโนโลยีมัลติมีเดีย ซึ่งจากผลการวิจัย พบว่า พิพิธภัณฑสถานในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 และชั้น 2 พิพิธภัณฑสถานหัตถกรรมพื้นถิ่น อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3 และนิทรรศการชุมชนทรัพย์แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้รับบริการ ช่วงอายุ 12-15 ปี อยู่ในระดับที่น้อยสุด เมื่อวิเคราะห์รูปแบบการจัดแสดงพิพิธภัณฑสถานในภาพรวมจะเห็นได้ว่า บางโซนนั้นลักษณะการเรียนรู้ คือ ฟังเจ้าหน้าที่นำชม และเข้าชมสิ่งที่จัดแสดงเป็นหลัก ซึ่งอาจทำให้ผู้รับบริการที่เป็นกลุ่มเด็กมีความสนใจค่อนข้างน้อย ดังนั้นควรมีการใช้สื่อเทคโนโลยีเข้ามาเสริมการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น เพื่อสร้างประสบการณ์ร่วมให้กับผู้รับบริการ สอดคล้องกับงานของปรีดี ปลื้มสำราญกิจ และฟ้า วิไลขำ (2561, น. 54) ที่พบว่า พื้นที่จัดแสดงควรคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้เข้าชมด้วย เช่น การสัมผัส การทดลอง การตอบคำถาม เป็นต้น เพราะกิจกรรมประกอบจะช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เข้าชมและเข้าใจเนื้อหาที่จัดแสดงได้ดีกว่าการนำเสนอด้วยภาพถ่ายหรือข้อความเพียงอย่างเดียว และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จาระไน ไชโยธธา (ไม่ระบุ) ศึกษาเรื่อง การจัดการพิพิธภัณฑสถานเฉพาะทาง : กรณีศึกษาพิพิธภัณฑสถานล้านของเลนเกริกยูนิพันธ์ พบว่า การจัดการพิพิธภัณฑสถานเฉพาะทางเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ เสนอแนะให้พิพิธภัณฑสถานใช้สื่อมัลติมีเดียเป็นเครื่องมือสำหรับการจัดการแสดงนิทรรศการ และพัฒนาเทคนิคการสื่อความหมายของสิ่งของจัดแสดงในพิพิธภัณฑสถาน และยังสอดคล้องกับแพทชาย พันธุ์มณี (Pakin J., 2564, MARKETEEER) กรรมการผู้จัดการ บริษัท จีเคอี จำกัด ในฐานะนักสร้างพิพิธภัณฑสถาน ซึ่งเป็นหนึ่งในเบื้องหลังพิพิธภัณฑสถานที่ปลูกกระแสการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานรูปแบบใหม่ในไทยได้กล่าวถึงคอนเซ็ปต์ของมิวเซียมสยามว่า “ให้คน Play And Learn เพลิดเพลินไปกับการชมพิพิธภัณฑสถาน ทุกห้องจัดแสดงจึงมี Interactive กับคนที่เข้าชมได้ มีมุมให้ถ่ายรูป พร้อม ๆ กับเล่าประวัติและให้ข้อมูลที่เรากำลังนำเสนอไปพร้อมกันได้”

จะเห็นได้ว่าจุดเด่นอย่างหนึ่งของพิพิธภัณฑสถานการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ คือ การเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติด้านการเกษตร ซึ่งถือเป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ที่ดีและเป็น “การสร้างประสบการณ์ร่วม” ที่ทำให้ผู้รับบริการเรียนรู้ และสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการพึ่งตนเองและการดำเนินชีวิตได้

3. พัฒนาเครือข่าย...สื่อบุคคลที่ทรงพลัง

กลยุทธ์อย่างหนึ่งที่จะทำให้พิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ สามารถเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง คือ “การสร้างเครือข่าย” โดยการดำเนินงานของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงเกษตรกรในทุกพื้นที่มาอย่างต่อเนื่อง ด้วยตระหนักในความสำคัญของเครือข่ายที่จะเป็นศูนย์กลางในการเป็นแหล่งความรู้ด้านการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งในด้านการนำความรู้ไปพัฒนา ต่อยอด เพื่อการพึ่งพาตนเอง และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน รวมถึงการส่งต่อองค์ความรู้จากชุมชนกลับมายังพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

นอกจากนั้นจากผลการวิจัย พบว่า ผู้รับบริการส่วนใหญ่รู้จักพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ผ่านการแนะนำของคนรู้จัก ในลักษณะปากต่อปาก หรือการบอกเล่าจากผู้ที่เคยไปทำกิจกรรมในรูปแบบคล้าย ๆ กัน ซึ่งกลุ่มบุคคล กลุ่มแกนนำ ที่มาเข้าชมในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง จะเป็นอีกหนึ่งเครือข่ายที่สำคัญ ที่ช่วยเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร กิจกรรมต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ไปยังบุคคลอื่น หรือเป็นสื่อบุคคลที่สำคัญที่ทำให้เกิดพฤติกรรมมาเยี่ยมชมน่วมกับบุคคลใกล้เคียงตัวในครั้งต่อ ๆ ไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของปรีดี ปลื้มสำราญกิจ และฟ้า วิไลขำ (2561, น.57) ที่กล่าวว่า พิพิธภัณฑในประเทศไทยจำเป็นต้องมีความร่วมมือกับสังคมอย่างใกล้ชิด ต้องกระทำอย่างสม่ำเสมอมีการติดตามประเมินสถานการณ์ รวมถึงการประสานงานกับสถานศึกษาและชุมชนเพื่อแสวงหาแนวทางและรูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพที่สุดสำหรับประชาชนทุกวัย เช่น การขอความร่วมมือกับผู้สอนให้เตรียมการสอนบทเรียนเชื่อมโยงกับพิพิธภัณฑ การจัดกลุ่มให้ชุมชนและนักวิชาการได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ และความคิด เป็นต้น

ทั้งนี้พิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ยังสามารถเชื่อมโยงและบูรณาการความรู้ด้านการเกษตรของผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตรจากทั่วประเทศให้เข้ามามีบทบาท หรือส่วนร่วมเครือข่ายระหว่างกัน สร้างให้เกิดความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของ ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการต่อยอดองค์ความรู้ในบริบทที่หลากหลายระหว่างพื้นที่ ซึ่งพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ ส่งเสริมต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยคณะวิจัยได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ด้านการประชาสัมพันธ์

1. เพิ่มการทำกิจกรรมกับเครือข่ายของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น พิพิธภัณฑออนไลน์ โดยให้เครือข่ายมีส่วนร่วมในการเป็นศูนย์รวมองค์ความรู้ เป็นสื่อบุคคลที่ทรงพลังในการเผยแพร่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนของตนต่อไป

2. ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มากกว่า 1 สื่อขึ้นไป เช่น เปิดรับจากเฟซบุ๊กและไปค้นหาข้อมูลในเว็บไซต์เพิ่มเติม ดังนั้นการทำสื่อประชาสัมพันธ์ในประเด็นหรือเนื้อหาเดียวกัน ควรมีการนำเสนอข้อมูลในสื่อที่หลากหลายและปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับธรรมชาติของสื่อ นั้น ๆ

3. ควรผลิตสื่อเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มวัยรุ่นมากยิ่งขึ้น เช่น คลิป Reels สั้น ๆ หรือ Vlog เกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

4. จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มคนทำงานในช่วงต้นมีความสนใจเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่าปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างมาเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ คือ 1) พิพิธภัณฑ์ต้นแบบของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และ 2) องค์ความรู้ที่ได้รับ เนื่องจากต้องการนำความรู้ไปสร้างอาชีพให้กับตนเอง ด้วยเหตุนี้ควรมีการทำสื่อต่าง ๆ เช่น คลิปที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการทำเกษตรแนวเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ หรือการทำพิพิธภัณฑ์ออนไลน์ เพื่อให้ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ได้อย่างสะดวก

การจัดแสดง

5. จากผลการวิจัย พบว่า ผู้รับบริการอายุระหว่าง 12-15 ปี มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์บางพิพิธภัณฑ์น้อยเมื่อเทียบกับผู้รับบริการช่วงอายุอื่น ๆ ทั้งนี้พบว่าส่วนใหญ่การเข้าชมที่มีลักษณะฟังเจ้าหน้าที่นำชมและดูนิทรรศการเพียงอย่างเดียว อาจไม่สามารถกระตุ้นความสนใจได้เพียงพอ ด้วยเหตุนี้ควรเพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้รับบริการสามารถมีส่วนร่วมในการเข้าชมได้ เช่น สิ่งของที่สัมผัสได้จริง สื่อมัลติมีเดีย เกม

6. ควรมีการจัดทำสื่อแสดงเส้นทางการเดินชมของแต่ละพิพิธภัณฑ์ เนื่องจากบางพิพิธภัณฑ์ เช่น พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคาร 5 ชั้น 1 และ ชั้น 2 มีพื้นที่ขนาดใหญ่ มีการจัดแสดงหลายโซน ผู้รับบริการไม่ทราบว่าควรเริ่มที่จุดใด กรณีที่เข้าชมแบบไม่มีเจ้าหน้าที่นำชมอาจเกิดความสับสนได้ ดังนั้นสื่อที่แสดงเส้นทางการเดินชมจะช่วยสร้างความเข้าใจในการเดินชมของผู้รับบริการเพิ่มมากขึ้น

7. ควรมีสื่อเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น เช่น จอ LED เพื่อเล่าเรื่องราวของกิจกรรมในโซนนั้น ๆ ให้เห็นภาพที่ชัดเจน อีกทั้งยังสามารถนำเสนอกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ให้มีความเป็นปัจจุบัน ซึ่งสามารถทดแทนการหมุนเวียนการจัดแสดงได้เป็นอย่างดี และทำให้เกิดความน่าสนใจแก่ผู้ที่มาเข้าชมในครั้งถัดไป

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

8. ควรเพิ่มจำนวนป้ายบอกทาง ป้ายบอกจุดสำคัญ ป้ายแสดงทางการเชื่อมต่อระหว่างอาคาร และพัฒนาป้ายต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้มีขนาดใหญ่ขึ้น ติดตั้งอยู่ในจุดที่สามารถเห็นได้โดยง่าย

9. ปรับปรุง ซ่อมแซมห้องน้ำ โดยเฉพาะห้องนํ้านอกอาคาร จุดทำกิจกรรมกลางแจ้ง เนื่องจากมีความทรุดโทรมและชำรุดเสียหาย ควรปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์เหมาะแก่การใช้งานมากขึ้น

10. ควรมี QR Code ของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว(องค์การมหาชน) สำหรับสแกนจ่ายเงินทุกจุดที่มีบริการขายของ เพื่อความสะดวกของผู้รับบริการ

อ้างอิง

- กษิตศ พันอารีย์.(2562). การเปิดรับสื่อ การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจต่อแฟนเพจเฟซบุ๊ก “อยุธยา กินอะไรดี By Wongnai” ที่ส่งผลต่อความตั้งใจใช้บริการร้านอาหารในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- กัญญาภัทร คงนนท์. (2558). การรับรู้ภาพลักษณ์มิวเซียมสยาม และความผูกพันของผู้เยี่ยมชม [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์].
- กัลย์ธีรา สงวนตั้ง. (2554). การรับรู้คุณค่าและความสำคัญของงานออกแบบ ผ่านการจัดแสดงนิทรรศการ. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 4(1), 56-75.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2547). สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา. สำนักพิมพ์เลิฟแอนด์ลิฟ.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2553). สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). ภาพพิมพ์. กุลทิกา วิบูลย์ปิ่น. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ศิริราชพิมุขสถาน. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี, 10(1), 74-88.
- ขวัญเรือน กิติวัฒน์. (2551). พลศาสตร์ของการสื่อสาร. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.
- ชนากาญ จิรเจริญพรกุล. (2559). ความคาดหวัง พฤติกรรมการรับชมและความพึงพอใจต่อนิทรรศการตั้มยำกุ้งวิทยา วิชานี้อ่าเรียน ของมิวเซียมสยาม [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์].
- จักรกฤษ เดชพร. (2563). การรับรู้ภาพลักษณ์องค์กรด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในมุมมองของผู้บริโภค กรณีศึกษา บริษัท อัมพพฤกษ์โปรดิวเซอร์ส จำกัด [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- จันทิมา ศรีไกรยุทธ. (2559). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น วัดฝั่งคลอง (ไทยพวน) ตำบลเกาะหวาย อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก. [สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์].
- จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และคณะ. (2548). นานาคำถามเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- ชรรร ลันสุชีพ และสุวรรณ จันทิวาสารกิจ. (2563). แนวทางการออกแบบสื่อปฏิสัมพันธ์สำหรับพิพิธภัณฑ์ ประวัติศาสตร์ กรณีศึกษานิทรรศการ ชุด ถอดรหัสไทย ณ มิวเซียมสยาม [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์].
- ดารารัตน์ คนกล้า. (2560). ความเชื่อมโยงระหว่างทัศนคติ พฤติกรรม และฐานะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรไทย กรณีศึกษา ตำบลลำโรง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา [ภาคินพนธ์ปริญญาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ดวงฤทัย พงศ์ไพฑูรย์. (2544). *การเปิดรับข่าวสาร ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับเพศศึกษาของวัยรุ่น ในเขตกรุงเทพมหานคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- ทวีรัชต์ เขียวชาญพานิช. (2562). *การเปิดรับสื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวไชน่าทาวน์* *เยาวราชของนักท่องเที่ยวชาวไทย กรุงเทพมหานคร* [สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกริก].
- ทัศนีย์ คำเกิงศักดิ์. (2565). การเปิดรับข่าวสารเพื่อการเรียนรู้ตามอัธยาศัยและการใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ของประชาชนในพื้นที่ชุมชนเมือง. *วารสารนิเทศสยามปริทัศน์*, 21(2), 272-285.
- ธีร์ธวัช ปุรินทรภิบาล. (2566). *ความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการเกษตรสำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ (YOUNG SMART FARMERS) ในภาคเหนือตอนบน ประเทศไทย* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ธีรพล ยังยืน (2561). *การใช้ประโยชน์กับความพึงพอใจและพฤติกรรมผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยวของกลุ่มผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.* [การค้นคว้าอิสระ ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ].
- น้ำลีน เทียมแก้ว. (2561). *การศึกษาความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2560* [รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].
- บุหลัน กุลวิจิตร.(2562). การจัดนิทรรศการในยุคดิจิทัลของพิพิธภัณฑ์. *วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 41(2).303-317
- ประมะ สตะเวทิน. (2541). *ทฤษฎีการสื่อสารตามหลักนิเทศศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 9). ภาพพิมพ์.
- ประมะ สตะเวทิน. (2555). *หลักนิเทศศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 18). ภาพพิมพ์.
- ปรีดี ปลื้มสำราญกิจ และฟ้า วิไลขำ (2561). พิพิธภัณฑ์: แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. *วารสารห้องสมุด* 62 (1).43-67
- บุญชญา ใจภักดี. (2560). *การสื่อสารตราสินค้า ความใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมผู้บริโภค ต่อตราสินค้าเพื่อสิ่งแวดล้อมของเจเนอเรชั่นวาย* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- มุสซา งามจรัสชกร. (2563). *การเล่าเรื่องในสื่อประสมของนิทรรศการ “ถอดรหัสไทย” ในมิวเซียมสยาม พิพิธภัณฑ์การเรียนรู้* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- พรชนก ประทักษ์การ. (2556). *การรับรู้ ทัศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมที่มีต่อนิทรรศน์รัตนโกสินทร์.* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์].
- พระอธิการสนธิ อานนโท (พุฒศรี) และคณะ. (2563). ศึกษาการดำเนินชีวิตด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางพระพุทธศาสนาของชุมชนตำบลารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 5 (1), 57-67.

- พัชญ์สิตา พัชรรุจิพันธ์. (2554). การศึกษาการรับรู้เครือข่ายสังคม เฟซบุ๊ก ของสถาบันพิพิธภัณฑ์ การเรียนรู้แห่งชาติ (มิวเซียมสยาม) และผลที่มีต่อพฤติกรรมการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์].
- พิจิตรา มงคลศรีพิพัฒน์. (2559). พฤติกรรมการเปิดรับ และความพึงพอใจต่อสื่อประชาสัมพันธ์ โครงการเที่ยวไทยเท่ากับพฤติกรรมการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวไทย [การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ].
- ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ. (2534). การวิเคราะห์ผู้รับสาร. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฤทธิรงค์ อัญจนะ. (2557). ความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมการใช้การแพทย์ทางเลือกของคนไทย. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรินทร์ พลขันธ์. (2559). วิเคราะห์ลักษณะการเข้าชมพิพิธภัณฑ์เมืองพิษณุโลก และศูนย์วัฒนธรรม และการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 [รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม].
- วัชรียา ขลากระโทก (2565) โครงการออกแบบอัตลักษณ์องค์กรพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านหนองบัวโคก อ.ลำปลายมาศ จ.บุรีรัมย์. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์].
- วีรภัทร วัดสระ. (2558). การศึกษาการรับรู้ของผู้บริโภคและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้า อุปโภคบริโภคที่ออกแบบเพื่อสิ่งแวดล้อม [การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์].
- ศรันถ์ ยี่หลั่นสุวรรณ. (2558). การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมที่มีต่อ โครงการส่งเสริม สังคม ของผู้นำเยาวชนประเทศอาเซียน และญี่ปุ่น ผ่านช่องทางเฟซบุ๊ก (Facebook) [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์].
- สุรชัย ทูหมัด. (2556). ความพึงพอใจของผู้รับบริการพิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาไทย. [รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2553). การโฆษณาหาเสียงกับพฤติกรรมการเลือกตั้ง (พิมพ์ครั้งที่ 2). ประสิทธิ์ภัณฑ์แอนด์พริ้นติ้ง.
- แสงเดือน ทวีสิน. (2545). จิตวิทยาการศึกษา. ไทยเส็ง.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2555). สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559. สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- อาคม เต็มพิทยาไพสิฐ. (2544). การน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ. วารสารเศรษฐกิจ และสังคม, 48(1), 7.
- อานนท์ หวังสว่างกุล. (2557). พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติ ต่อสื่อ ออนไลน์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

- อนุรักษ์ จันทร์คำ. (2559). *การประกอบสร้างชุดสัญญาแห่งการเรียนรู้เพื่อสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อบุคคลพิการทางสายตาของนิทรรศการบทเรียนในความมืด*. [บทความวิชาการ, มหาวิทยาลัยบูรพา].
- อัมรินทร์ ช่อสม. (2561). *พฤติกรรมการใช้ประโยชน์แอปพลิเคชันผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการมีคู่ต่างชาติของผู้หญิงไทย : กรณีศึกษาจังหวัดอุดรธานี* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. จุฬามหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- Pakin J. (2564). เรียนรู้วิธีสร้าง “Brand Experience” ในแบบฉบับ “นักสร้างพิพิธภัณฑน์มีอาชีพ” กับ “เพทาย พันธุ์ณี” สืบค้นจาก <https://marketeeronline.co/archives/207467>

ภาษาอังกฤษ

- Atkin, Charles K. (1973). *Anticipated communication and mass media information Seeking public opinion quarterly*. FREE PRESS. (p. 208).
- Assael, H. (2004). *Consumer Behavior and a strategic approach*. HOUGHTON MIFFLIN.
- Katz, E., Blumer, J. & Gurevitch, M. (1974). *The use of mass communications: Current perspective on gratifications research*. SAGE.
- Klapper, J.T. (1960). *The Effects of mass communication*. FREE PRESS.
- Morse, N.C. (1953). *Satisfactions in the White-Collar Job*. UNIVERSITY OF MICHIGAN
- Pipitkul, T. (2018). Study Guidelines for Assistive Media Used in Contemporary Art Exhibitions for Giving People with Visual Impairment Means to Understand and Learn in Museum Exhibitions. *Journal of Humanities and Social Sciences Rajapruak University*,4(2): 27-37. (In Thai)
- Samuel, L. Becker (1972). *Discovering Mass Communication*. SCOTT FORESMAN AND COMPANY GLENVIEW. (p. 79 – 82).

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อสำรวจความพึงพอใจในการให้บริการของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) การให้ข้อมูลไม่มีผลใด ๆ ข้อมูลจะไม่มีให้นำไปเปิดเผย และผู้จัดทำขอขอบพระคุณที่กรุณาให้ข้อมูลมา ณ โอกาสนี้

คำชี้แจง : โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตามข้อมูลที่เป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

- 1) ชาย 2) หญิง
 3) LGBTQIA+ 4) ไม่ระบุ

2. อายุ

- 1) 12 - 15 ปี 2) 16 - 18 ปี
 3) 19 - 24 ปี 4) 25 - 34 ปี
 5) 35 - 44 ปี 6) 45 - 54 ปี
 7) 55 - 64 ปี 8) 65 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด

- 1) ประถมศึกษา 2) มัธยมศึกษาตอนต้น
 3) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. 4) ปวส.
 5) ปริญญาตรี 6) ปริญญาโท
 7) ปริญญาเอก 8) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. อาชีพ

- 1) นักเรียน 2) นิสิต/นักศึกษา
 3) ครู/อาจารย์ 4) ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 5) ผู้ประกอบการ/ธุรกิจส่วนตัว 6) พนักงานบริษัทเอกชน
 7) รับจ้างอิสระ 8) เกษตรกร/เครือข่ายพิพิธภัณฑสถาน
 9) เกษียณ 10) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. ปัจจุบันคุณพักอาศัยอยู่จังหวัด/ภาคใด

- 1) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล 2) ภาคกลาง
 3) ภาคเหนือ 4) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 5) ภาคตะวันออก 6) ภาคตะวันตก
 7) ภาคใต้

ตอนที่ 2 การเปิดรับข่าวสาร

6. คุณรู้จักพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) อาจารย์/รุ่นพี่-รุ่นน้อง/เพื่อน/คนรู้จัก แนะนำ
- 2) เครือข่าย และภาคีความร่วมมือของพิพิธภัณฑ์การเกษตรฯ
- 3) มาเข้าร่วมร่วมกับหน่วยงาน/โรงเรียน
- 4) กิจกรรมออกบูทตามสถานที่ต่าง ๆ
- 5) สื่อประชาสัมพันธ์ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ
- 6) ค้นหาหาข้อมูลด้วยตนเองผ่าน www.wisdomking.or.th
- 7) อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

7. คุณเคยเปิดรับข่าวสารของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จากสื่อใดต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) สื่อเว็บไซต์ www.wisdomking.or.th
- 2) เฟซบุ๊ก www.facebook.com/WisdomKingMuseum
- 3) YouTube
- 4) TikTok
- 5) Instagram
- 6) LINE Official Account
- 7) สื่อโทรทัศน์
- 8) ป้ายคัทเออร์/ป้ายไวเนล
- 9) กิจกรรมออกบูทตามสถานที่ต่าง ๆ
- 10) อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

8. คุณเคยเปิดรับข่าวสารของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในประเด็นใดต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) กำหนดการ กิจกรรมทั่ว ๆ ไป
- 2) ข้อมูลกำหนดการเข้าชม
- 3) ภาพกิจกรรมคณะเข้าชม
- 4) การจัดงานตลาดเศรษฐกิจพอเพียง
- 5) องค์ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร
- 6) รายการออนไลน์ต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรฯ
- 7) อื่น ๆ .....

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการใช้บริการ

9. คุณมาเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จำนวนกี่ครั้ง

- 1) ครั้งแรก
- 2) 2 ครั้ง
- 3) 3 ครั้ง
- 4) 4 ครั้ง
- 5) 5 ครั้ง
- 6) มากกว่า 5 ครั้ง

10. คุณมาเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ กับใคร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) คนเดียว
- 2) โรงเรียน/หน่วยงาน
- 3) เพื่อน
- 4) ครอบครัว
- 5) อื่น ๆ .....

11. คุณมาเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ด้วยปัจจัยใดต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) ความสวยงาม
- 2) พิพิธภัณฑ์ต้นแบบของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
- 3) บรรยากาศและสภาพภูมิทัศน์โดยรอบ
- 4) การเดินทางที่สะดวก
- 5) บริเวณกว้างขวาง รองรับเป็นหมู่คณะได้
- 6) ความหลากหลายของกิจกรรม
- 7) องค์ความรู้ที่ได้รับ
- 8) อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

12. คุณเคยได้เข้าร่วมกิจกรรมใดของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1) โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ 2) โครงการท่องเที่ยวสุขสันต์ ที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรฯ
- 3) เข้าชมพิพิธภัณฑ์แบบ Walk-in 4) อบรมวิชาของแผ่นดิน
- 5) ตลาดเศรษฐกิจพอเพียง 6) ร่วมกิจกรรมออนไลน์ต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรฯ
- 7) อบรมเชิงปฏิบัติการ 8) อื่น ๆ .....
13. คุณเคย/เข้าชมการจัดแสดงนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในส่วนใดต่อไปนี้

4. พิพิธภัณฑ์ในอาคาร

- 1) พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 (ข้ามไปตอบข้อ 14)
- 2) พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 (ข้ามไปตอบข้อ 16)
- 3) พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3 (ข้ามไปตอบข้อ 18)
- 4) พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4 (ข้ามไปตอบข้อ 20)
- 5) พิพิธภัณฑ์ดินดล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7 (ข้ามไปตอบข้อ 22)
- 6) นิทรรศการชมทรัพย์แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10 (ข้ามไปตอบข้อ 24)

5. พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง

- 7) พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง (ข้ามไปตอบข้อ 26)
- 8) พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ (ข้ามไปตอบข้อ 30)

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจ

14. คุณพึงพอใจการจัดแสดงนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 ในประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	รูปแบบการจัดแสดงของนิทรรศการ					
2	องค์ความรู้ภายในพิพิธภัณฑ์					
3	เทคนิค วิธีการ และความหลากหลาย ในการนำเสนอข้อมูลของการจัด แสดง					
4	สื่อมัลติมีเดีย สื่อกิจกรรม สามารถ สร้างการมีส่วนร่วมในการเข้าชม พิพิธภัณฑ์					
5	เนื้อหาในการจัดแสดงอ่านง่าย ตัวหนังสือและภาพชัดเจน					
6	มีสื่อที่แสดงเส้นทางการเดินชมที่ ชัดเจน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย					

15. คุณต้องการให้พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีการจัดแสดงนิทรรศการ พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 เพิ่มเติมในด้านใด

.....

.....

16. คุณพึงพอใจการจัดแสดงนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 ในประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	รูปแบบการจัดแสดงของนิทรรศการ					
2	องค์ความรู้ภายในพิพิธภัณฑ์					
3	เทคนิค วิธีการ และความหลากหลาย ในการนำเสนอข้อมูลของการจัดแสดง					
4	สื่อมัลติมีเดีย สื่อกิจกรรม สามารถสร้าง การมีส่วนร่วมในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์					
5	เนื้อหาในการจัดแสดงอ่านง่าย ตัวหนังสือและภาพชัดเจน					
6	มีสื่อที่แสดงเส้นทางการเดินชมที่ชัดเจน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย					

17. คุณต้องการให้พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีการจัดแสดงนิทรรศการ พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 เพิ่มเติมในด้านใด

.....

.....

18. คุณพึงพอใจการจัดแสดงนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3 ในประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	รูปแบบการจัดแสดงของนิทรรศการ					
2	องค์ความรู้ภายในพิพิธภัณฑ์					
3	เทคนิค วิธีการ และความหลากหลาย ในการนำเสนอข้อมูลของการจัดแสดง					
4	สื่อมัลติมีเดีย สื่อกิจกรรม สามารถสร้าง การมีส่วนร่วมในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์					

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
5	เนื้อหาในการจัดแสดงอ่านง่าย ตัวหนังสือและภาพชัดเจน					
6	มีสื่อที่แสดงเส้นทางการเดินชมที่ชัดเจน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย					

19. คุณต้องการให้พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีการจัดแสดงนิทรรศการ พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3 เพิ่มเติมในด้านใด

.....

.....

20. คุณพึงพอใจการจัดแสดงนิทรรศการของ พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4 ในประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	รูปแบบการจัดแสดงของนิทรรศการ					
2	องค์ความรู้ภายในพิพิธภัณฑ์					
3	เทคนิค วิธีการ และความหลากหลาย ในการนำเสนอข้อมูลของการจัดแสดง					
4	สื่อมัลติมีเดีย สื่อกิจกรรม สามารถสร้าง การมีส่วนร่วมในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์					
5	เนื้อหาในการจัดแสดงอ่านง่าย ตัวหนังสือและภาพชัดเจน					
6	มีสื่อที่แสดงเส้นทางการเดินชมที่ชัดเจน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย					

21. คุณต้องการให้พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีการจัดแสดงนิทรรศการ พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพรอาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4 เพิ่มเติมในด้านใด

.....

.....

22. คุณพึงพอใจการจัดแสดงนิทรรศการของ พิพิธภัณฑ์ดินตล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7 ในประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	รูปแบบการจัดแสดงของนิทรรศการ					
2	องค์ความรู้ภายในพิพิธภัณฑ์					
3	เทคนิค วิธีการ และความหลากหลาย ในการนำเสนอข้อมูลของการจัดแสดง					
4	สื่อมัลติมีเดีย สื่อกิจกรรม สามารถสร้าง การมีส่วนร่วมในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์					
5	เนื้อหาในการจัดแสดงอ่านง่าย ตัวหนังสือและภาพชัดเจน					
6	มีสื่อที่แสดงเส้นทางการเดินชมที่ชัดเจน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย					

23. คุณต้องการให้พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีการจัดแสดงนิทรรศการ พิพิธภัณฑ์ดินตล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7 เพิ่มเติมในด้านใด

.....
 .....

24. คุณพึงพอใจการจัดแสดง นิทรรศการชุมชนทรัพย์แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10 ในประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	รูปแบบการจัดแสดงของนิทรรศการ					
2	องค์ความรู้ภายในพิพิธภัณฑ์					
3	เทคนิค วิธีการ และความหลากหลาย ในการนำเสนอข้อมูลของการจัดแสดง					
4	สื่อมัลติมีเดีย สื่อกิจกรรม สามารถสร้าง การมีส่วนร่วมในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์					
5	เนื้อหาในการจัดแสดงอ่านง่าย ตัวหนังสือและภาพชัดเจน					
6	มีสื่อที่แสดงเส้นทางการเดินชมที่ชัดเจน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย					

25. คุณต้องการให้พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีการจัดแสดง นิทรรศการชุมชนทรัพย์แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10 เพิ่มเติมในด้านใด

.....

.....

26. การเข้าชมในครั้งนี้คุณเข้าชมการจัดแสดง/เข้าร่วมกิจกรรมพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ในฐานการเรียนรู้ใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) เกษตรพอเพียงเมือง 2) บ้านนวัตกรรมพลังงาน
- 3) บ้านดิน บ้านฟาง 4) 1 ไร่ พอเพียง
- 5) นาโยนกกล้า 6) วิถีเกษตรไทย 4 ภาค

27. คุณพึงพอใจการจัดแสดง/การเข้าร่วมกิจกรรมพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ในประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	รูปแบบการจัดแสดง					
2	กิจกรรมในฐานการเรียนรู้มีความน่าสนใจและหลากหลาย					
3	องค์ความรู้มีความทันสมัย สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน					
4	สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง					
5	อุปกรณ์การเรียนรู้มีความเหมาะสม					

28. คุณต้องการให้พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง เพิ่มเติมในด้านใด

.....

.....

29. การเข้าชมในครั้งนี้คุณเข้าชมการจัดแสดง/เข้าร่วมกิจกรรมพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ ในฐานการเรียนรู้ใด

- 1) ผักคุณภาพในโรงเรียน 2) การขยายพันธุ์พืช
- 3) ระเบียบสวน 4) ต้นไม้แห่งการเรียนรู้

30. คุณพึงพอใจการจัดแสดง/การเข้าร่วมกิจกรรม พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ ในประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	รูปแบบการจัดแสดง					
2	กิจกรรมในฐานการเรียนรู้มีความน่าสนใจและหลากหลาย					
3	องค์ความรู้มีความทันสมัย สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน					
4	สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง					
5	อุปกรณ์การเรียนรู้มีความเหมาะสม					

31. คุณต้องการให้พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีการจัดแสดง พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ เพิ่มเติมในด้านใด

.....
 .....

ตอนที่ 5 ความพึงพอใจด้านการให้บริการ

32. คุณเคยติดต่อ/ประสานงานเพื่อขอเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ หรือไม่

1) เคย

2) ไม่เคย (ข้ามไปตอบข้อ 36)

33. คุณติดต่อขอเข้าชมพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ผ่านช่องทางใด

1) เว็บไซต์

2) แฟนเพจเฟซบุ๊ก

3) โทรศัพท์

4) ติดต่อเจ้าหน้าที่นำชมโดยตรง

5) ติดต่อจุดประชาสัมพันธ์

6) Application

7) บุคลากรการสัญจร

8) อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

34. คุณมีความพึงพอใจต่อขั้นตอนการให้บริการในส่วนของ การจองหรือติดต่อเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	ความหลากหลายของช่องทางในการติดต่อเพื่อจองเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ					

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
2	มีสื่อประชาสัมพันธ์แสดงรายละเอียดการจองแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน ผู้รับบริการสามารถจองหรือติดต่อเข้ารับชมได้ด้วยตนเอง					
3	ความรวดเร็วในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประสานงาน/ผู้รับเรื่อง					
4	การอธิบายรายละเอียดของหัวข้อกิจกรรมต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ประสานงาน/ผู้รับเรื่อง					
5	ความรวดเร็วในขั้นตอนการชำระเงิน/ออกใบเสร็จ					
6	เจ้าหน้าที่ที่มีความกระตือรือร้นในการให้บริการ					

35. คุณมีข้อเสนอแนะต่อการจองหรือติดต่อเข้ารับชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เพิ่มเติมในด้านใด

.....

.....

36. คุณมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมและกระบวนการนำชมในประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
การต้อนรับ						
1	กระบวนการนำชมมีความต่อเนื่องและสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการเข้าชม					
2	การแจ้งรายละเอียดกิจกรรมต่าง ๆ ก่อนเริ่มกระบวนการนำชม					
3	มีสื่อแนะนำพิพิธภัณฑ์ก่อนการนำชม เพื่อสร้างการรับรู้ให้ชัดเจนขึ้น					
องค์ความรู้/ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้/การสร้างแรงบันดาลใจ						
4	ความรู้ในหัวข้อการบรรยาย					
5	มีการอธิบายข้อมูลรายละเอียด ที่ชัดเจน เข้าใจง่าย เหมาะสมกับผู้เข้าชม					

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
6	เปิดโอกาสให้ซักถามและตอบคำถามได้ชัดเจน					
7	การสรุปสาระสำคัญของการนำชมแต่ละฐานการเรียนรู้					
บุคลิกภาพ						
8	การแต่งกายและบุคลิกภาพที่เหมาะสมในการนำชม					
9	มีความเป็นกันเอง/ความเอาใจใส่ต่อผู้เข้าชม					

37. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านเจ้าหน้าที่นำชม

.....

.....

38. คุณมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการมาเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	ป้ายบอกทางตามจุดต่าง ๆ ภายในพิพิธภัณฑ์ฯ / ระหว่างพิพิธภัณฑ์ฯ ชัดเจนและเพียงพอ					
2	รถนำชมระหว่างเข้าชมตามจุดต่าง ๆ					
3	จุดบริการน้ำดื่ม / ป้ายแจ้งจุดบริการน้ำดื่ม					
4	จำนวนห้องน้ำและความสะอาด ภายในพิพิธภัณฑ์					
5	จำนวนห้องน้ำและความสะอาด ภายนอกพิพิธภัณฑ์					
6	บริการสัญญาณ WIFI					
7	ความสวยงาม ความร่มรื่นของพื้นที่					
8	การรักษาความปลอดภัยแก่ผู้ใช้บริการ/ผู้เข้าชม					
9	จุดนัดพบหรือจุดพักผ่อน					
10	สถานที่จำหน่ายของที่ระลึก					

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
11	สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ					

39. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

.....

.....

40. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

.....

.....

*****ขอขอบพระคุณสำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม*****

ภาคผนวก ข.

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์นี้จัดทำขึ้นเพื่อสำรวจความพึงพอใจในการให้บริการของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) การให้ข้อมูลไม่มีผลใด ๆ ข้อมูลจะไม่มีนำไปเปิดเผย

ตอนที่ 1

1. ให้แต่ละท่านแนะนำตนเอง อายุ อาชีพ

ตอนที่ 2 การเปิดรับข่าวสาร

2. คุณรู้จักพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้อย่างไร
3. คุณเคยเปิดรับข่าวสารของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จากสื่อใด
4. คุณเคยเปิดรับข่าวสารของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในประเด็นใด

ตอนที่ 3 การรับรู้และพฤติกรรมการใช้บริการ

5. คุณเคยมาเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จำนวนกี่ครั้ง และส่วนใหญ่มากับใคร
6. คุณเคยเข้าชมการจัดแสดงนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในส่วนใดต่อไปนี้

พิพิธภัณฑ์ในอาคาร

- 1) พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1
- 2) พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2
- 3) พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3
- 4) พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4
- 5) พิพิธภัณฑ์ดินดล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7
- 6) นิทรรศการชุมทรัพย์แห่งแผ่นดิน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 10

พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง

- 7) พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง
- 8) พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจ

7. คุณพึงพอใจการจัดแสดงนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์ในอาคารมากน้อยเพียงใด
(ถามที่ละพิพิธภัณฑ์ที่กลุ่มตัวอย่างได้เข้าชม)

- รูปแบบการจัดแสดงของนิทรรศการ
- องค์ความรู้ภายในพิพิธภัณฑ์
- เทคนิค วิธีการ และความหลากหลายในการนำเสนอข้อมูลของการจัดแสดง
- สื่อมัลติมีเดีย สื่อกิจกรรม สามารถสร้างการมีส่วนร่วมในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์
- เนื้อหาในการจัดแสดงอ่านง่าย ตัวหนังสือและภาพชัดเจน
- มีเนื้อหาในการจัดแสดงอ่านง่าย ตัวหนังสือและภาพชัดเจน

8. คุณต้องการให้มีการพัฒนาการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ในอาคารเพิ่มเติมด้านใด
(ถามที่ละพิพิธภัณฑ์ที่กลุ่มตัวอย่างได้เคยเข้าชม)

9. คุณพึงพอใจการจัดแสดง/การเข้าร่วมกิจกรรมนิทรรศการกลางแจ้งมากน้อยเพียงใด
(ถามที่ละพิพิธภัณฑ์ที่กลุ่มตัวอย่างได้เคยเข้าชม)

- รูปแบบการจัดแสดง
- กิจกรรมในฐานการเรียนรู้มีความน่าสนใจและหลากหลาย
- องค์ความรู้มีความทันสมัย สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน
- สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง
- อุปกรณ์การเรียนรู้มีความเหมาะสม

10. คุณต้องการให้มีการพัฒนาการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง_เพิ่มเติมด้านใด

ตอนที่ 5 ความพึงพอใจด้านการให้บริการ

16. คุณเคยติดต่อ/ประสานงานเพื่อขอเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ หรือไม่ ถ้าเคยติดต่อผ่านช่องทางใด

18. คุณมีความพึงพอใจต่อการจองหรือติดต่อเข้ารับชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อย่างไร มากน้อยเพียงใด

20. คุณมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมและกระบวนการนำชมอย่างไร

22. คุณมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการมาเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อย่างไร

ประวัตินักวิจัย
ดร. พันธกานต์ ทานนท์

ตำแหน่ง / สังกัด

รองคณบดี

อาจารย์ประจำหลักสูตรการสร้างสรรค์ดิจิทัลคอนเทนต์และสื่อ
คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

การศึกษา

- ปรัชญาดุสิตบัณฑิต (นิเทศศาสตร์) คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- วารสารศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารสื่อสารมวลชน) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- นิเทศศาสตรบัณฑิต (วิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์) คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ประวัติการทำงาน

- ปี พ.ศ. 2565 รองคณบดี คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- ปี พ.ศ. 2561 ผู้ช่วยหัวหน้าหลักสูตรสื่อดิจิทัลและการสร้างสรรค์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- ปี พ.ศ. 2556 ครูปฏิบัติการด้านวิทยุกระจายเสียง คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- ปี พ.ศ. 2556 -ปัจจุบัน ผู้ลงเสียงบรรยายอิสระ งานโฆษณา สื่อประชาสัมพันธ์ องค์กร และการลงเสียงคำบรรยายแทนเสียง Audio Description (AD) ในรายการโทรทัศน์ และภาพยนตร์สำหรับคนพิการทางการมองเห็น

รางวัลที่ได้รับ

- ปี พ.ศ. 2565 นักวิจัยรุ่นใหม่ ระดับดีเด่น (Excellence) กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์ จากสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- ปี พ.ศ. 2564 รางวัลคณะวิจัยดีเด่น ประจำปีการศึกษา 2564 จากสายงานวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- ปี พ.ศ. 2563 Hall of Pride ประจำปีการศึกษา 2563 รางวัลสร้างคุณประโยชน์แก่ มหาวิทยาลัยและสังคม จากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

- ปี พ.ศ. 2563 รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 การประกวดคลิปวิดีโอให้นักศึกษา 2020 Social Responsibility นักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนไทยทำอะไรเพื่อสังคม ในชื่อผลงาน 1 ทศวรรษ โทรทัศน์ภาษามือเต็มใจ ส่งต่อความเท่าเทียม คนหูหนวกไทย จากสมาคมอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สสอท.) ประจำปี 2563

ผลงานด้านวิชาการ

- พันธกานต์ ทานนท์ (2566). “นวัตกรรมการผลิตรายการออนไลน์เพื่อให้ความรู้โควิด-19 สำหรับคนหูหนวก กรณีศึกษา รายการคนหูหนวกรู้สู้โควิด Live”. วารสาร นวัตกรรมสังคมและเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน, 6(1), 11-22
- อานนท์ บัวภา, พันธกานต์ ทานนท์ และศิวินารถ หงษ์ประยูร . (2565). “หมอลำออนไลน์” กลวิธีการสื่อสารของสื่อพื้นบ้านในสถานการณ์โควิด-19 กรณีศึกษา: ชาน เล้าบ้านเทิงศิลป์”. วารสารการสื่อสารและการจัดการ นิต้า ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 (เมษายน – กรกฎาคม 2565)
- พันธกานต์ ทานนท์, เหมือนฝัน คงสมแสง, และมาโนช ชุ่มเมืองปัก .(2565). การสื่อสาร “โนรา” ผ่านเพลงลูกทุ่งและมิวสิกวิดีโอของค่ายเพลงอินดี้. วารสารรัฐสมิแล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 43(1),116-127.
- เหมือนฝัน คงสมแสง, พันธกานต์ ทานนท์ และ พรสุรีย์ วิภาศรีนิมิต. (2564). กลยุทธ์การสื่อสารดิจิทัลอัลบั้มเพลงลูกทุ่งอีสาน : มนต์แคน แก่นคูณ. วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิตย์, 15(2), 33-73.
- พันธกานต์ ทานนท์. (2563). กลยุทธ์การตลาดการเมืองไทยปี 2562 กรณีศึกษา : พรรคอนาคตใหม่. วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรม, 7(2), 96-116.
- กอบกิจ ประดิษฐ์ผลพานิช, ศิวินารถ หงษ์ประยูร และ พันธกานต์ ทานนท์. (2563). การใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสาร รูปแบบ และลักษณะการรายงานข่าวสารเกี่ยวกับไวรัสโควิด -19 จากสำนักข่าวซินหัวของเว็บไซต์ในประเทศไทย. วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิตย์, 14(1), 12-47
- พันธกานต์ ทานนท์. (2562). การสร้างแบรนด์บุคคลของศิลปินลูกทุ่ง ป๊อปปี้ปรัชญาลักษณ์. วารสารสหวิทยาการสังคมศาสตร์และการสื่อสาร, 2 (3),145-169
- พันธกานต์ ทานนท์. (2561). พัฒนาการของภาพผู้หญิงชนบทพลัดถิ่นในเพลงลูกทุ่ง. วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิตย์, 12 (2), 151-174.

งานบริการวิชาการ

- ปี พ.ศ. 2565 นักวิจัยโครงการสำรวจความพึงพอใจในการให้บริการของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) โดยสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)
- ปี พ.ศ. 2565 นักวิจัยการศึกษาวิจัยโครงการ “การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการพัฒนาคุณภาพเนื้อหาละครสำหรับคนพิการ (Media Lab #Drama for all) โดยองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.) ThaiPBS
- ปี พ.ศ. 2564 นักวิจัยโครงการรายการโทรทัศน์เพื่อส่งเสริมให้คนพิการรู้จักสิทธิและประโยชน์จากกิจการโทรทัศน์ได้อย่างรู้เท่าทัน โดยกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ (กทปส.)
- ปี พ.ศ. 2564 Producer โครงการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายคนหูหนวก เพื่อผลิตและรู้เท่าทันสื่อในสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 และโรคอื่น ๆ โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
- ปี พ.ศ. 2564 คณะกรรมการคัดเลือกผลงานในรอบของมหาวิทยาลัย ในโครงการเวทีรางวัลเชิดชูเกียรติสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ โดยกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
- ปี พ.ศ. 2563 Producer คณะทำงานโครงการพัฒนาเครือข่ายเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ และสนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของคนหูหนวกในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
- ปี พ.ศ. 2563 คณะทำงานโครงการศึกษาเพื่อพัฒนาสื่อสำหรับโปรแกรมการแก้ไขพันธุผู้ต้องขัง โดยกรมราชทัณฑ์
- ปี พ.ศ. 2563 นักวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานโครงการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารสำนักนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) โดยสำนักนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน)
- ปี พ.ศ. 2563 นักวิจัยโครงการศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและความต้องการของคนพิการทางการได้ยิน ผ่านการบริการเพื่อคนพิการจากไทยพีบีเอส ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 โดยวิธีเฉพาะเจาะจง โดยองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.) ThaiPBS
- ปี พ.ศ. 2562 หัวหน้าโครงการจัดอบรมหลักสูตรผู้ประกาศในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รุ่นที่ 5 โดยหน่วยงานจัดอบรม คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

ประวัตินักวิจัย
อาจารย์สิญาทิพย์ เพ็ญนภักตร์

ตำแหน่ง / สังกัด

หัวหน้าหลักสูตรการสื่อสารการแสดงดิจิทัล
คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

การศึกษา

- ครุศาสตรบัณฑิต สาขาสารัตถศึกษา เอกธุรกิจศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (เกียรตินิยมอันดับสอง)
- นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลงานด้านวิชาการ (บางส่วน)

- บทความวิจัย เรื่อง การสร้างแบรนด์กิจกรรม (Event Brand) กรณีศึกษากิจกรรมงานวิ่ง BANGSAEN 21 เผยแพร่วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิต พ.ศ. 2563
- งานวิจัยเรื่อง “ การศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและความต้องการของคนพิการทางการได้ยินผ่านบริการเพื่อคนพิการจากไทยพีบีเอส ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด - 19” โดย กสทช. พ.ศ. 2563
- งานวิจัยเรื่อง “การประเมินผลการดำเนินโครงการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร โดย สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน)” พ.ศ. 2563
- งานวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการ รูปแบบ ประเภท และเนื้อหารายการโทรทัศน์ เพื่อส่งเสริมให้คนพิการรู้จักสิทธิและใช้ประโยชน์จากกิจการโทรทัศน์ได้อย่างรู้เท่าทัน ภายใต้โครงการ จัดทำรายการโทรทัศน์เพื่อส่งเสริมให้คนพิการรู้จัก สิทธิ และใช้ประโยชน์จากกิจการโทรทัศน์ได้อย่างรู้เท่าทัน พ.ศ. 2563
- การสำรวจความพึงพอใจในการบริการของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2563
- โครงการศึกษาการประเมินผล และความคิดเห็นของผู้รับบริการที่มีต่อโครงการ DRAMA FOR ALL ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส พ.ศ. 2564

- การสำรวจความพึงพอใจในการบริการของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)
- บุคลิกภาพของล่ามภาษามือในรายการโทรทัศน์ที่มีผลต่อการรับรู้ของคนหูหนวก (ระหว่างดำเนินงาน)
- การสำรวจความพึงพอใจผู้รับบริการของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ปีงบประมาณ 2566
- โครงการศึกษาหลักเกณฑ์สัดส่วนของการจัดให้มีบริการโทรทัศน์ที่มีบริการล่ามภาษามือ คำบรรยายแทนเสียง และเสียงบรรยายภาพ พ.ศ. 2566

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

- คณะทำงานโครงการพัฒนาศักยภาพแกนนำคนหูหนวกและสื่อมวลชน เพื่อการเป็นผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ภาษามือสำหรับคนหูหนวก โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) พ.ศ. 2557
- คณะทำงานโครงการรณรงค์ขับเคลื่อนนโยบายนมแม่และเพิ่มอัตราการบริโภคนมผงผลไม้ให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) พ.ศ. 2558
- คณะทำงาน โครงการการพัฒนาศักยภาพการสื่อสารของคนหูหนวกโดยใช้สื่อโทรทัศน์ โดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) พ.ศ. 2558-2560
- คณะทำงานโครงการพัฒนารูปแบบและกระบวนการในการดูแลและส่งเสริมสุขภาพอนามัยเจริญพันธุ์และสุขภาวะทางเพศสำหรับผู้หญิงพิการ (สสส.) พ.ศ. 2561
- คณะทำงานโครงการพัฒนาเครือข่ายเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ และสนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของคนหูหนวกในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) โดย สสส. พ.ศ. 2563
- คณะทำงานโครงการโครงการสื่อสารสร้างความเข้าใจการขับเคลื่อนงานสร้างเสริมสุขภาพผ่านระบบบริการสุขภาพ พ.ศ. 2565

กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

- คณะทำงานโครงการส่งเสริมการผลิตและเผยแพร่สื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ในกลุ่มประชาชน โดยกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

- คณะทำงานโครงการจัดทำรายการโทรทัศน์เพื่อส่งเสริมให้คนพิการรู้จักสิทธิและใช้ประโยชน์จากกิจการโทรทัศน์ได้อย่างรู้เท่าทัน โดย กทปส. พ.ศ. 2563

ประวัตินักวิจัย
อาจารย์รัฐติพงษ์ อินทรपालิต

ตำแหน่ง / สังกัด

อาจารย์ประจำหลักสูตรการสื่อสารการตลาดดิจิทัล
 คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

การศึกษา

- นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการสื่อสารเชิงสุนทรีย์และบันเทิงคดี)
 คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นิเทศศาสตรบัณฑิต (สาขาการโฆษณา) (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง)
 คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

การศึกษานอกหลักสูตร

- ประกาศนียบัตรจาก English Language Academy
 (Hard-Worker Award) (2019) University of Sandiego, CA, United States
- ประกาศนียบัตรจาก Film Production (2018)
 โรงเรียนภาพยนตร์กรุงเทพ ประเทศไทย
- ประกาศนียบัตรด้าน English Language (2012-2013)
 จากสถานสอนภาษา เอยูเอ ประเทศไทย

ประวัติการทำงาน

- เจ้าหน้าที่บริหารงานฝ่ายขาย (Sales Executive)
 โรงแรม เดอะบาสาร์ โฮเทล แบล็กค็อก กรุงเทพมหานคร (2022-2023)
- เจ้าหน้าที่บริหารงานฝ่ายขาย (Sales Executive)
 บริษัท เอลล์ วอลเปเปอร์ส จำกัด (2021-2022)
- ผู้ช่วยนักวิจัย (Research Assistant)
 คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2017-2018)
 โครงการ Creative City กรณีศึกษา ย่านเจริญกรุง และประเทศสิงคโปร์
- ครีเอทีฟและอาร์ตไดเรคเตอร์ (Creative & Artdirector)
 บริษัท ดิจิทัล ฮับ จำกัด (2014-2015)

ประวัติการทำงานด้านอื่น ๆ

- กราฟิกดีไซน์เนอร์ (2023-ปัจจุบัน)
- สอนหนังสือ สอนพิเศษ
ระดับชั้นอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาตอนต้น (2020-2021)
- นักเขียนนิยายอิสระ (2014-2020)
- ช่างถ่ายภาพอิสระ (2019)
- ผู้ออกแบบฝ่ายศิลป์ (Art Director) และผู้ตัดต่อวิดีโอ (Editor) (2014-2019)
- ผู้ช่วยมัคคุเทศก์ บริษัท เดสติเนชั่น เอเชีย (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
(2008, 2019)

ผลงานด้านวิชาการ

- บทความวิชาการ เรื่อง การสื่อสารด้านศิลปวัฒนธรรมเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ไทย-จีน ผ่านรายการโทรทัศน์ กรณีศึกษา รายการจับจ้องมองจีน เผยแพร่วารสารวิจัยวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์ พ.ศ. 2567 (อยู่ระหว่างรอตีพิมพ์)
- คณะทำงาน ผู้จัดทำแบบทดสอบก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำเสียงบรรยายภาพ สำหรับการให้บริการโทรทัศน์ ระหว่างวันที่ 28-30 มิถุนายน 2566 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ผลงานด้านกราฟิกเพื่องานประชาสัมพันธ์ (บางส่วน)

- ผู้จัดทำด้านกราฟิก (2023) Thai Health 7 (Live) โครงการ: บุหรี่ไฟฟ้า ภัยร้าย! ทำลายสุขภาพ (EP.10) โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
- ผู้จัดทำด้านกราฟิก (2023) โครงการ: การประกวด TikTok Contest เพื่อค้นหา TikToker ด้านอนามัยเจริญพันธุ์ โดยกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ (The United Nations Population Fund)